

Přehled zpráv

Biden Sanders nebo Bloomberg	8
3.3.2020 ČRo Radiožurnál ~ str. 03 ~ 12:08 Hlavní zprávy - rozhovory a komentáře	
Čína žádné hranice nemá, říká antropolog	9
3.3.2020 respekt.cz ~ str. 00 ~ <i>Zuzana Válková</i>	
Jsme hrdí, že jsme národním pivovarem, říká šéf Budvaru	12
4.3.2020 Písecký deník ~ str. 66 ~ Příloha - Náš kraj	
Soud v Haagu prošetří válečné zločiny a zločiny proti lidskosti v Afghánistánu	14
5.3.2020 ČRo Plus ~ str. 02 ~ 21:10 Den v 60 minutach	
Konference v Krajské vědecké knihovně zmapuje svět dětí a poezie	16
5.3.2020 kraj-lbc.cz ~ str. 00 ~	
Konference v Krajské vědecké knihovně zmapuje svět dětí a poezie	17
5.3.2020 kraj-lbc.cz ~ str. 00 ~ <i>Jan Mikulička</i>	
Jsme hrdí, že jsme národním pivovarem, říká šéf Budvaru	18
5.3.2020 jindrichohradecky.denik.cz ~ str. 00 ~ Z okolí <i>Klára Skálová</i>	
Jsme hrdí, že jsme národním pivovarem, říká šéf Budvaru	19
5.3.2020 pisecky.denik.cz ~ str. 00 ~ Z okolí <i>Klára Skálová</i>	
Jsme hrdí, že jsme národním pivovarem, říká šéf Budvaru	20
5.3.2020 taborsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Z okolí <i>Klára Skálová</i>	
Jsme hrdí, že jsme národním pivovarem, říká šéf Budvaru	22
5.3.2020 prachaticky.denik.cz ~ str. 00 ~ Z okolí <i>Klára Skálová</i>	
Jsme hrdí, že jsme národním pivovarem, říká šéf Budvaru	23
5.3.2020 strakonicky.denik.cz ~ str. 00 ~ Z okolí <i>Klára Skálová</i>	
Jsme hrdí, že jsme národním pivovarem, říká šéf Budvaru	24
5.3.2020 ceskokrumlovsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Z okolí <i>Klára Skálová</i>	
Jsme hrdí, že jsme národním pivovarem, říká šéf Budvaru	26
5.3.2020 ceskobudejovicky.denik.cz ~ str. 00 ~ Českobudějovicko	

Klára Skálová

Car a sultán se scházejí k jednání o Sýrii. A Evropská unie zase jen čeká, co dalšího si na ní zkusí vynutit.....	27
5.3.2020 denikn.cz ~ str. 00 ~ Komentáře <i>Michael Romancov</i>	
Grand prix české vědy: Analýza soutěží Grantové agentury ČR pro rok 2020	29
5.3.2020 vedavyzkum.cz ~ str. 00 ~	
Expobank CZ s novým šéfem komunikace.....	34
6.3.2020 czechbanking.cz ~ str. 00 ~ Banky <i>Erich Handl</i>	
Jak se orientovat v dnešním světě.....	35
6.3.2020 ČRo Plus ~ str. 01 ~ 11:34 Interview Plus	
Jak je na tom lyrika v čítankách pro žáky prvních stupňů základních škol?	41
6.3.2020 genus.cz ~ str. 00 ~	
Vinklátová (SLK): Konference v Krajské vědecké knihovně zmapuje svět dětí a poezie	42
6.3.2020 parlamentnilisty.cz ~ str. 00 ~ <i>PV</i>	
Koronavirus v Česku: Média by měla poskytovat ověřené informace, říká Němcová Tejkalová	43
7.3.2020 ct24.cz ~ str. 00 ~ Média <i>bahounkovap</i>	
Panika v obchodech, na internetu, v médiích. Může za ni jen koronavirus, nebo jí pomohli novináři? ...	43
7.3.2020 ct24.cz ~ str. 00 ~ Domáci <i>spicakovak</i>	
„Nenechám ho dokopat do krve.“ Václav Moravec prozradil, jak v debatách vyzrát na Babiše. A pak to jelo: Paroubek, Nečas, Zeman	45
7.3.2020 parlamentnilisty.cz ~ str. 00 ~ <i>vef</i>	
Ministerstvu aktivismu velí Hamáček tvrdou rukou.	46
8.3.2020 czechfreepress.cz ~ str. 00 ~ <i>Svatopluk Otava</i>	
Expobank CZ s novým šéfem komunikace.....	47
9.3.2020 autologistika.cz ~ str. 00 ~	
Katastrofy vyvolají otupělost.....	48
9.3.2020 Metro ~ str. 06 ~ Domov <i>PAVEL HRABICA</i>	
Putin je unavený, ale posouvá se do nové role. Nikdo neví, kdy skončí, říká Svoboda	49

9.3.2020	info.cz ~ str. 00 ~ Štrunc! <i>Pavel Štrunc, Jan Palička</i>	
Člověk si zvykne i na šibenici. Kdy přestaneme vnímat zpravodajství o koronaviru?		49
9.3.2020	metro.cz ~ str. 00 ~ Domov <i>Pavel Hrabica</i>	
Konference v Krajské vědecké knihovně zmapuje svět dětí a poezie		50
9.3.2020	nasepojizeri.cz ~ str. 00 ~ <i>Naše Pojizeří / www.nasepojizeri.cz</i>	
Důchody nezaniknou. Ale jak vysoké budou?.....		51
9.3.2020	finance.cz ~ str. 00 ~ Finance.cz	
Ministerstvu aktivismu velí Hamáček tvrdou rukou		54
9.3.2020	infokuryr.cz ~ str. 00 ~	
Ministerstvu aktivismu velí Hamáček tvrdou rukou		55
9.3.2020	infokuryr.cz ~ str. 00 ~ <i>Svatopluk Otava</i>	
Komentář Jana Šíra: MH17 a trest. Začíná hlavní líčení s obviněnými z útoku na let Malajsijských aerolinií.....		57
9.3.2020	ct24.cz ~ str. 00 ~ Svět <i>svitakm</i>	
Přestavba kampusu komplikuje život místním.....		62
10.3.2020	metro.cz ~ str. 00 ~ Praha <i>JIŘÍ LIZEC</i>	
Krumpáče pod školou.....		63
10.3.2020	Metro ~ str. 05 ~ Praha <i>JIŘÍ LIZEC</i>	
Kulatý stůl ZD: pluralita zdravotních pojišťoven je zdravá, pacienti se dostanou k péči, kterou potřebují		63
10.3.2020	zdravotnickydenik.cz ~ str. 00 ~ Kulaté stoly ZD	
Konference v Krajské vědecké knihovně zmapuje svět dětí a poezie		66
11.3.2020	nasejablonecko.cz ~ str. 00 ~ Knihovny <i>Archiv Krajská vědecká knihovna Liberec</i>	
V Izraeli vám hrozí největší nebezpečí na přechodech, tvrdí bývalý ambasador.....		67
11.3.2020	Slovácké noviny - regionální týdeník ~ str. 03 ~ Zprávy <i>STANISLAV DUFKA</i>	
KOMENTÁŘ: Elektrizující řecko-turecká hranice mezinárodní politiky a nelegální migrace - Thomas Kulidakis.....		68
11.3.2020	novinky.cz ~ str. 00 ~ <i>Thomas Kulidakis</i>	

Jak studovat během epidemie koronaviru.....	69
12.3.2020	vysokeskoly.cz ~ str. 00 ~
V Izraeli vám hrozí největší nebezpečí na přechodech, řekl bývalý ambasador	69
12.3.2020	slovacky.denik.cz ~ str. 00 ~ Slovácko <i>Zdeněk Skalička</i>
Komentář: Poslanci dali politickou lekci České televizi. A pak utekli před koronavirem	70
12.3.2020	blesk.cz ~ str. 00 ~ Komentáře <i>Petr Holec</i>
Host ve studiu - Veronika Teplá (členka městských spolků ve Vrchlabí, bývalá pracovnice v institucích EU)	71
12.3.2020	ČRo Hradec Králové ~ str. 01 ~ 08:35 Host ve studiu
VLASTNÍ BYT JE ILUZE	76
12.3.2020	Reflex ~ str. 22 ~ Rozhovor <i>HONZA DĚDEK</i>
V okrašlovacím spolku se loučíme pozdravem, ať nám kytky kvetou. Já dodám, ať kvetou i vztahy	80
13.3.2020	ČRo - hradec.cz ~ str. 00 ~ Společnost <i>Milan Baják</i>
Na nočním stolku	82
14.3.2020	Lidové noviny ~ str. 02 ~ Příloha - Relax <i>LKH</i>
Gorbačov nasměroval Rusko ke změnám, Putin ho vede zpět do apatie, zmrtnělosti a strachu ze všeho nového.....	82
14.3.2020	denikn.cz ~ str. 00 ~ Komentáře <i>Michael Romancov</i>
Česka v Itálii: Zastavil se tu život. Ven můžete jen pro to nejnultnější.....	86
15.3.2020	seznamzpravy.cz ~ str. 00 ~ Výzva, Rozhovory, Koronavirus, Audio, Stalo se <i>Martina Spěváčková</i>
Jak se pozná schopný vůdce, bez něhož se v krizi společnost neobejde? A máme takového?	88
16.3.2020	denikn.cz ~ str. 00 ~ Komentáře <i>Michael Romancov</i>
M. Kunštát: Náhradní bitvy na vedlejších bojištích aneb Jak čeští katolíci diskutují o dějinách	89
16.3.2020	nazory.aktualne.cz ~ str. 00 ~ 1078 <i>Pohled zblízka</i>
Vyškolil Jurečku s rouškou a sklídl bouřlivý potlesk. Kdo je televizní hrdina Daniel Stach?	92
17.3.2020	extra.cz ~ str. 00 ~ koronavirus Česko <i>Zdeněk Drgáč</i>
Rozhovor s Michaelem Romancovem.....	93
18.3.2020	ČRo Plus ~ str. 01 ~ 11:34 Interview Plus

Historička prvorepublikové demokracie	100
18.3.2020 Lidové noviny ~ str. 09 ~ Názory <i>JOSEF TOMES</i>	
KOMENTÁŘ: Dobré a špatné zavřené hranice v době koronavirové apokalypsy - Thomas Kulidakis...	101
18.3.2020 novinky.cz ~ str. 00 ~ <i>Thomas Kulidakis</i>	
Zůstane Putin v Kremlu? Nedokážu si představit, že by z toho sešlo, říká politický geograf	102
19.3.2020 irozhlas.cz ~ str. 00 ~ Zprávy ze světa <i>Veronika Sedláčková, Věra Luptáková</i>	
Pes a pán at' jedí totéž, doporučuje autorka kuchařek Kristina Šemberová	104
19.3.2020 hobby.iDNES.cz ~ str. 00 ~ Domov <i>Marek Burza</i>	
O střízlivění z ideálu.....	106
20.3.2020 Téma ~ str. 64 ~ Rozhovor <i>Helena Cejpková</i>	
Vládní opatření na podporu ekonomiky.....	113
23.3.2020 ČT 24 ~ str. 03 ~ 22:00 Události, komentáře	
Osobnosti hradištkého skautingu	118
23.3.2020 Dobrý den s kurýrem ~ str. 23 ~ Téma dobrého dne	
TempiFest 2020 - Visegrad a Izrael: Láska či pragmatismus?.....	119
24.3.2020 ostravainfo.cz ~ str. 00 ~ <i>Přednáška Ireny Kalhousové</i>	
Ministryně financí debatovala v pořadu Události, komentáře o vládních opatřeních na podporu ekonomiky	119
24.3.2020 mfcr.cz ~ str. 00 ~ <i>Michal Kubal</i>	
Peníze seženeme třeba dluhopisy, avizuje Schillerová. Jejich nákup už domluvila s ČNB	123
24.3.2020 ct24.cz ~ str. 00 ~ Ekonomika <i>musila</i>	
ZAŘÍDÍME VÁM BYT.....	124
24.3.2020 Claudia ~ str. 10 ~ Lidé kolem nás <i>Šárka Jansová</i>	
Škola na dálku.....	126
24.3.2020 Lidové noviny ~ str. 12 ~ Akademie <i>LUCIE KOCUROVÁ</i>	
PŘED-PO: Národní galerie Praha a její vizuální styl jsou vidět.....	128
25.3.2020 czechdesign.cz ~ str. 00 ~ <i>Anna Stránská Veronika Pařízková - 6. 2. 2020 Patrik Florián - 29. 1. 2020 Jarmila Řehořková - 15. 1. 2020 Všechny akce</i>	

Jsou jich tisíce... Sháníte zedníka, ošetřovatelku či instalatéra? Marně, nejsou, prosperuje velkoodchov politologů. Co zaujalo Jiřího Macků.....	130
25.3.2020 krajskelisty.cz ~ str. 00 ~ Hlavní město Praha <i>Anička Vančová</i>	
Co zmůže Evropská unie proti pandemii koronaviru? Šest otázek a odpovědí k pravomocím Bruselu.	131
26.3.2020 irozhlas.cz ~ str. 00 ~ Zprávy ze světa <i>Anna Urbanová</i>	
Sedláček: Zařadíte ekonomiku na neutrální, odpočinek lidem prospěje	134
26.3.2020 seznamzpravy.cz ~ str. 00 ~ Výzva, Koronavirus, Audio, Život v Česku, Stalo se <i>Martina Spěváčková</i>	
Jak se státu daří komunikace s občany?.....	136
27.3.2020 ČT 24 ~ str. 07 ~ 22:00 Události, komentáře	
Zchudneme. O několik let zpátky	140
27.3.2020 Hospodářské noviny ~ str. 04 ~ Události <i>Martin Jašminský, Jana Klímová</i>	
Zchudneme. Na úroveň roku 2019 se budeme dostávat několik let, říká exguvernér ČNB Tůma.....	144
27.3.2020 iHNed.cz ~ str. 00 ~ <i>Martin Jašminský, Jana Klímová</i>	
Osobnosti hradišského skautingu	147
28.3.2020 idobryden.cz ~ str. 00 ~ Zajímavosti <i>Klára Křížková a Jaroslav Hrabec</i>	
Jak trávíte svůj všední den?.....	148
29.3.2020 respekt.cz ~ str. 00 ~ <i>Respekt</i>	
Ekonom Michal Plaček: Je před námi riziko ekonomického propadu	149
30.3.2020 znojensko.cz ~ str. 00 ~	
Utajené fotky z.....	149
30.3.2020 Blesk ~ str. 13 ~ Téma <i>(lbp)</i>	
Ekonom Michal Plaček: Je před námi riziko ekonomického propadu	150
30.3.2020 Znojensko ~ str. 01 ~ Titulní strana <i>Vlastimil Mrva</i>	
Mocnosti využívají epidemii k prosazování svých zájmů. Podívejme se, co z toho vyplývá pro nás i celý svět.....	151
30.3.2020 denikn.cz ~ str. 00 ~ Komentáře <i>Michael Romancov</i>	
Půjčky nejsou řešení. Nezávislé kultuře by teď pomohly jednorázové dotace, říká Petr Prokop z Divadla Vosto5	155
31.3.2020 ČRo - vltava.cz ~ str. 00 ~ Divadlo <i>Hana Slívová</i>	

Půjčky nejsou řešení. Nezávislé kultuře by teď pomohly jednorázové dotace, říká Petr Prokop z Divadla Vosto5 156

31.3.2020 ČRo - vltava.cz ~ str. 00 ~ Divadlo
Hana Slívová

Půjčky nejsou řešení. Nezávislé kultuře by teď pomohly jednorázové dotace, říká Petr Prokop z Divadla Vosto5 157

31.3.2020 ČRo - vltava.cz ~ str. 00 ~ Divadlo
Hana Slívová

Půjčky nejsou řešení. Nezávislé kultuře by teď pomohly jednorázové dotace, říká Petr Prokop z Divadla Vosto5 158

31.3.2020 ČRo - vltava.cz ~ str. 00 ~ Divadlo
Hana Slívová

Půjčky nejsou řešení. Nezávislé kultuře by teď pomohly jednorázové dotace, říká Petr Prokop z divadla Vosto5 159

31.3.2020 ČRo - vltava.cz ~ str. 00 ~ Divadlo
Hana Slívová

Plné znění zpráv

Biden Sanders nebo Bloomberg

3.3.2020 ČRo Radiožurnál str. 03 12:08 Hlavní zprávy - rozhovory a komentáře

Věra ŠTECHROVÁ, moderátorka

Biden Sanders nebo Bloomberg? Dnes nastává rozhodující bitva o zisk demokraticky demokratické nominace v amerických prezidentských volbách. Rozhodovat se bude ve 14 státech USA. Najednou a o přízeň voličů se uchází už jen 5 kandidátů z původních 20. Na prvním místě je teď senátor za Vermont Bernie Sanders, za ním stojí bývalý viceprezident Joe Biden. Do klání ale poprvé promluví také miliardář Mike Bloomberg, který už 4 měsíce vede masivní televizní a internetovou kampaň. Volební superúterý budou mluvit s amerikanistou Jiřím Pondělíčkem z institutu mezinárodních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy, dobrý den.

Jiří PONDĚLÍČEK, amerikanista, **FSV UK**

Dobrý den.

Věra ŠTECHROVÁ, moderátorka

O čem z hlediska volebního systému, který vůbec není v USA jednoduchý ten dnešek rozhodne?

Jiří PONDĚLÍČEK, amerikanista, **FSV UK**

No vzhledem k tomu, že dnes se rozdělí zhruba asi třetina těch delegátů na ten nominační sjezd letní tak bych řekl, že nejpravděpodobnější je, že odpadnou ti kandidáti, kteří po dnešku ztratí nějakou reálnou šanci získat potřebnou většinu nebo se k ní aspoň přiblížit. Nemyslím si, že by už bylo rozhodnuto o kandidátovi to na to ještě přece jenom je brzo ale toho superúterý opravdu po těch prvních státech takovým prvním opravdu masivním testem toho jakou podporu jednotliví kandidáti všeobecně mají, protože ty první státy jsou relativně malé a i vlastně demograficky jsou takové všechny specifické, když to budem bavit o lowě a Novém /nesrozumitelné/ nebo třeba o Jižní Karolíně.

Věra ŠTECHROVÁ, moderátorka

Jak často se stalo, že kandidát který, řekněme, vyhrál tady v tom volebním superúterý se potom nestal tím, který se postavil proti republikánskému kandidátovi v prezidentských volbách?

Jiří PONDĚLÍČEK, amerikanista, **FSV UK**

Ono záleží na tom, jak definujete výhrou v tom superúterý. Ono minule třeba Hillary Clintonová v tom superúterý začala Berniem Sandersovi uniká. Trošku odskočila, ale třeba za jednoznačnou výhrou by se to rozhodně označit nedalo, takže záleží na tom, jak definovat výzvu, například dnes pro třeba Joe Bidena jo, který, který v Jižní Karolíně fantasticky uspěl a vlastně tím trošku vstal z mrtvých po těch prvních třech slabých státech tak jestli pro něj výhra bude třeba jenom těsná prohra s Berniem Sandersem na počet kandidátů, nebo jestli opravdu bude potřeba zvítězit tu asi v tuhle chvíli těžko, těžko definovat. Ale samozřejmě pokud ten kandidát získá nějaký impuls ale ono to často platilo v době, kdy těch kandidátů bylo méně nebo ta strana nebyla tak jednoznačně rozštěpena, tak to opravdu potom samozřejmě bylo po ostatních těžké ho dohánět, ať už, co se týče počtu kandidátů, nebo co se týče nějakého tedy nějakého tedy impulsu pro tu kampaň.

Věra ŠTECHROVÁ, moderátorka

Michael Bloomberg bude muset vlastně poprvé ukázat jakou má podporu. Je-li Sanders levicový Biden, řekněme, centrista tak, jak se dá označit Bloomberg?

Jiří PONDĚLÍČEK, amerikanista, **FSV UK**

Bloomberg je také centrista, on jako starosta New Yorku vlastně byl za republikány. Mnoho, mnoho těch jeho programu se dá říct, že jsou, že jsou umírněně levicové nebo středové, ať už se to týče, říká třeba oblasti zdravotnictví. V některých věcech je, dá se říct, radikálnější. To se týká třeba kontroly držení zbraní. Nicméně to je samozřejmě spíš dáno tím, že on je v New Yorku a obecně ti politici z těch metropolitních oblastí většinou tady v tom tíhnou spíš větší kontrole než politici z těch rurálních částí země. Já bych řekl, že Biden a Bloomberg se v mnoha věcech podobají, že budou asi i přitahovat podobné voliče, což koneckonců bylo vidět, když začal Bloomberg v těch průzkumech nějakým způsobem masivně posilovat. Těch opravdu těch posledních pár týdnů před lowou tak naopak Joe Biden oslaboval, takže je to volební superúterý může rozhodnout i o tom, kdo z nich vlastně zůstane v souboji v souboji s nejpravděpodobněji Bernie Sandersem, který bude zástupcem toho levicovější křídla ale ještě bych úplně neodepsal ani Elizabeth Warrenovou, které se zatím příliš nedařilo. Ona skýtá asi jenom 10 % všech hlasů, ale ty primárky zatím byly plně překvapení, takže může se i třeba ona vrátit do hry.

Věra ŠTECHROVÁ, moderátorka

Vsadil byste na to, že bude po dnešku rozhodnuto? Tak jen, prosím, krátký tip.

Jiří PONDĚLÍČEK, amerikanista, **FSV UK**

Určitě ne, určitě ne. Já si myslím, že to, že ta kampaň bude ještě dlouho trvat, i když pravděpodobně po superúterý to bude už jenom mezi dvěma kandidáty.

Věra ŠTECHROVÁ, moderátorka

Amerikanista Jiří Pondělíček z institutu mezinárodních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy byl ve vysílání. Děkuju za to, hezký den.

Jiří PONDĚLÍČEK, amerikanista, **FSV UK**

Děkuju za pozvání, na shledanou.

Věra ŠTECHROVÁ, moderátorka

Taková byla dnešní polední publicistika. Teď už to budou aktuální zprávy. K tématům téhle relace se můžete vrátit na zpravodajském serveru Českého rozhlasu iROZHLAS.cz. Další publicistický souhrn vám nabídneme večer po osmnácté hodině.

Čína žádné hranice nemá, říká antropolog

3.3.2020 respekt.cz str. 00

Zuzana Válková

S Martinem Soukupem o Číně, nemocech, globalizaci a novodobém kolonialismu

Málokterá země je tak izolovaná, aby neměla žádnou vazbu na Čínu, a ještě méně míst na planetě nepoznala globalizace. Druhý největší ostrov na světě, Nová Guinea, na jehož území se rozkládá zhruba osmimilionový stát Papua-Nová Guinea, před cizími vlivy dlouho chránila jeho poloha, členitý terén i tamní obyvatelé hovořící ohromujícím množstvím jazyků. Ani tato země už však dávno nepatří mezi nedotčená území. Kulturní antropolog Martin Soukup se do oblasti, již zasáhla kolonizace i globalizace, vrací posledních deset let, během nichž postřehl výrazné změny v souvislosti s přílivem čínského kapitálu. Papui-Nové Guineji se věnuje i jako člen výzkumného týmu evropského projektu Sinofon, za nímž stojí vědci z Univerzity Palackého v Olomouci. Obmýšlení „hranic Číny“ je nyní aktuální i v souvislosti s šířením koronaviru, jemuž se nevyhnula ani Papua-Nová Guinea. Martin Soukup má v nadcházejících dnech opět namířeno právě tam; zda nakonec odcestuje, bude záležet na bezpečnostní situaci.

Projekt, na němž se podílíte, se zabývá takzvaným sinofonním příhraničím. Skrze politologii, sociologii, lingvistiku i antropologii zkoumáte globální dosah dnešní Číny. Ve striktním pojetí byste se nejspíš zaměřovali

jen na její územní hranice, ale vliv země je obrovský i v geograficky vzdálenějších oblastech. Jak se proměnilo pojetí „sinofonního příhraničí“ v souvislosti s šířením koronaviru, nemoci, která upozornila i na dosud méně zřejmé vazby Číny na zbytek světa?

Je fakt, že bychom se o příhraničí mohli bavit jen jako o prstenci zemí, které se nacházejí v těsném sousedství Číny. Na sinofonní příhraničí se však dá nahlížet i z ekonomicko-kulturního hlediska, a v takovém případě lze s mírnou nadsázkou říci, že Čína žádné hranice nemá, odhlédneme-li od těch politických. Dá se to vyčíst právě z mapy šíření koronaviru, i když tady je třeba brát v potaz, že mapa zkresluje: skutečnost, že virus se někde nevyskytuje, může znamenat jen to, že jsme ho zatím nediagnostikovali. To je případ Papuy-Nové Guineje. Na problému se navíc ukazuje hluboká globální provázanost i na první pohled nepříbuzných regionů – a v horším případě i neveselé perspektivy rozvojových zemí, které jsou na Číně závislé víc, než tušíme.

Myslíte třeba africké státy?

Ano, do Afriky putují obrovské čínské investice, jimiž si Čína posiluje postavení v regionu, ale hlavně se snaží, aby na ní vybrané africké země byly časem co nejvíce závislé. Tento mechanismus jsem podrobně poznal na příkladu zmiňované Papuy-Nové Guineje, což je také rozvojová ekonomika. Před deseti lety, když jsem do země přijel poprvé, situace na ostrově vypadala úplně jinak než dnes. Mnohé dopravní tepny hlavního města byly ve velmi špatné kondici. Teď jsou v hlavním městě čínské investice patrné na první pohled, infrastruktura se dostala do výrazně lepšího stavu. Číňané také začínají provozovat místní dopravu. Bývalo to ale tak, že místní podnikatel vlastnil dopravní prostředek, najal si řidiče a stevarda, který vybíral jízdné. Podnikání je na Papui spojené s místními klanů a dotýká se řady lidí, z nichž někteří pak putují do lokální politiky. Najednou tento mechanismus nahrazuje cizí prvek. Stejná věc je vidět i v obchodech: spousta z nich vlastní Číňané. Byl jsem svědkem situace, kdy v místních potravinách dával majitel „ceres“ svým zaměstnancům. Nekřičel na ně ovšem v lokální variantě pidgin angličtiny, ale čínsky, a zaměstnancům se to překládalo.

Martin Soukup • Autor: archiv MS

Na jakých ekonomikách byla Papua-Nová Guinea závislá před přílivem čínských peněz?

To je trochu složitější. Číňané byli na ostrově přítomni už od počátků kolonie, nejstarší doklady lze citovat z roku 1886 z Německé Nové Guineje, kde Němci zakládali plantáže kokosových palm. Svázali kvůli tomu pracovníky z různých částí země – i proto vznikl jazyk tok pisin, pidgin angličtina pro lidi, kteří by se jinak nedomluvili. Samotný název jazyka tok pisin je zřejmě odvozen od čínské výslovnosti „talk business“. Číňané začali na ostrově provozovat „koloniály“, v nichž si pracovníci z plantáží nakupovali jídlo. Mezi místními obyvateli a Číňany vznikla úzká vazba. K proměně došlo v době dekolonizace, tedy v šedesátých a sedmdesátých letech, kdy se druhá a třetí vlna čínských přistěhovalců přesunula do Austrálie. Nějakou dobu byla pro Papuánce důležitá německá a australská ekonomika. Ta německá hrála roli relativně krátce, skončila s první světovou válkou, kdy Němci o kolonii přišli. Oni a Australané však obyvatele naučili závislosti na importovaných potravinách.

Které to byly?

Aby si kolonizátoři mohli území podmanit, potřebovali zásoby. My, obyvatelé Západu, jsme společností závislou na mouce. Chleba však na Papui dlouho nevydrží, jsou to tropy. Tradiční potravinou někdejšího britského impéria, jehož součástí byla i Austrálie, byly suchary. Británie je dodnes sucharovou velmocí, britští námořníci se jimi vybavovali od počátku novověku. Když měli kolonisté podnikat výpravy do vnitrozemí, zásobili se kromě sucharů také rýží. Papuánci se od nich obojí naučili jíst a od té doby je země sama „sucharovou velmocí“. Mouku je však pochopitelně potřeba dovážet. Tyto „levné zabijáky hladu“, jak průmyslové potraviny nazval antropolog Sidney Mintz, doplňují ještě instantní nudle z pšeničné a rýžové mouky.

Ale ani rýže se tu příliš nepěstuje...

Ano, rýži dokáží lidé na Papui pěstovat jen omezeně, přestože podnikli už několik set pokusů, jak plodinu rozšířit. Udržitelnou produkci by přitom potřebovali – rýže není na světových trzích neomezené množství, a pokud by se na Filipínách, které patří k významným pěstitelům, neurodilo, ve městech na Papui může zavládnout hlad. Na zmiňovaných nudlích je však patrný ještě jiný fenomén. Přibližně do 80. let 20. století je tam nikdo neznal a bylo potřeba vytvořit pro ně trh. Obchodníci tehdy rozdávali balíčky zdarma. Zabrало to. Země sice není ve statistikách vedená jako největší konzument instantních nudlí na světě, protože nemá tolik obyvatel, ale jejich spotřeba je ohromující. Takže sledujeme mnohovrstevnatý paradox: nejrozšířenější průmyslové potraviny, které jsou ostrovu „cizí“, se vyrábějí z plodin, které se tam musejí dovážet, a zároveň nesmí dojít k výpadku v zásobování. Papuánské komunity, které se nějakým způsobem udržely stranou koloniálního působení, dodnes pěstují sladké brambory, jamy a taro. A jsou soběstačné.

Papua-Nová Guinea byla jednou z prvních zemí na světě, která se kvůli koronaviru rozhodla uzavřít letiště pro cizince. Vy za pár dní pojedete na výzkum do oblasti Východního Sepiku, jak se tam dostanete?

Už teď je to napínavé, není jisté, že vůbec odjedeme. Máme letět přes Dubaj, odtamtud do Singapur, a pak do hlavního města Papuy-Nové Guineje Port Moresby. Tam nás čeká tranzit na vnitrostátní let do malého města Wewak, odtamtud pojedeme autobusem a pak na motorovém člunu do vnitrozemí Východního Sepiku. Největší

zádrhel však bude sám příjezd na Papuu, protože úředníci přestali vydávat víza při příjezdu. V prvních dnech po vypuknutí epidemie proces vydávání víz zastavili úplně, teď se informace rozcházejí. My navíc letíme přes Singapur, což je země, která koronavirus zaznamenala. Na druhou stranu, pocházíme ze země, kde koronavirus hlášený zatím nebyl, to by mohlo zapůsobit v náš prospěch. Jenže ani na to se už s ohledem na poslední informace spoléhat příliš nedá.

Autor: archiv MS

Počítáte s ochrannými pomůckami?

Samozřejmě. Nejen s rouškami, ty člověka před nákazou neochrání, ale aspoň trochu chrání ostatní. Důležité jsou brýle. Virus se může snadno šířit přes sliznice.

Vezmete si roušku už na letišti v Praze?

Asi ano.

Usmíváte se, nejste ani trochu nervózní?

Jsem, a ne málo. Pokud se začne situace zhoršovat, což očekávám, cestu odložíme. Nemá smysl riskovat zdravím a životem – vlastní nebo ostatních.

Když se nějaká země stane původcem nové choroby, do jisté míry ji to stigmatizuje. Čína je pro řadu lidí „původcem další epidemie“. My se však můžeme podívat i do Evropy: kdy jsme si my, Evropané, začali uvědomovat, že jsme při výpravách na nová území potenciálními bacilonosiči?

Trvalo nám to velmi dlouho, ale rizika spojená s naším příchodem si záhy uvědomili například původní obyvatelé Ameriky ze severovýchodu dnešních Spojených států. Jednu z nejstarších výprav zachytil bystrý pozorovatel Thomas Harriot, který ve své knize Stručná a pravdivá zpráva o nově objevené zemi Virginii popsal, jak se původní obyvatelé chovají, jak vypadají, jaké nosí zbraně a podobně. Zároveň také zmínil, že se domnívají, že na ně Evropané vysílají „neviditelné střely“. Čili viry a bacily.

O kterém století se bavíme?

O 16. století, přičemž lepší povědomí o tom, jak se šíří nemoci, máme až od 19. století.

Událost, kterou popisujete, tedy pochází zhruba ze stejné doby, kdy Cortés dobýval Aztéckou říši a obrovská část populace kvůli tomu zemřela na spalničky, příušnice a další zavlečené nemoci, je to tak?

Ano. Tento fenomén výtečně popisuje Jared Diamond v knize Osudy lidských společností. Probírá v ní význam používání oceli, umění ochočit koně a roli nových nemocí, které Západu usnadňovaly dobývání nových území. Zkušenosti z Papuy-Nové Guineje ukazují, že Australané k problému – byť o pár set let později – přistupovali mnohem zodpovědněji. Kritizovali například misionáře, kteří měli tendence sestěhovávat vesnice nebo budovat velké osady, aby se jim radostná zvěst evangelia lépe šířila. Australští koloniální úředníci proti tomu protestovali, uvědomovali si, že zhoršená hygiena a velké množství lidí žijících na jednom místě zvyšuje riziko šíření nemocí.

O jakém období se bavíme teď? O polovině 19. století?

O polovině 20. století. Jednu vesnici misionáři stěhovali ještě v roce 1949 nebo 1950. Evangelizace nám dnes přijde zvláště samozřejmá – představujeme si, že člověk někam přijde a začne tam vyučovat, kázat. Ve skutečnosti je to mnohem složitější proces. Na Papui-Nové Guineji se stále můžete snadno dostat na místo, kde se nedomluvíte vůbec nijak. Například nungonštinou, již se sám během výzkumů učím, mluví přibližně dva tisíce lidí. O dva kilometry dál vzdušnou čarou už mi k ničemu není. Obyvatelé Papuy-Nové Guineje sami přecházejí na pidgin angličtinu, aby se mezi sebou dorozuměli. Lidé ze Západu se vždycky ocitali ve výhodě oproti komunitám, do nichž přijížděli. Když jako misionářka putujete z místa na místo, sbíráte zkušenosti, učíte se řeči, vyhodnocujete, co je v kontaktu s lidmi efektivní a co není. Lidé žijící ve vesnicích mohli být vystaveni kontaktu s „cizím prvkem“ jen jednou za generaci. K Nungonům během koloniální správy přijížděly patroly jednou za dva roky a strávily tam den nebo dva. Úředníci během nich zkontrolovali počet obyvatel, počet latrín a počet odpadních jam, pak putovali dál.

https://www.youtube.com/watch?v=-_Q7sO98gkM

Kdy se začali Evropané mezi místními usazovat?

Jedním z prvních Evropanů, který s Papuánci dlouhodobě žil, byl geniální etnograf Miklucho- Maklaj. S asistentem se vylodil v oblasti dnešního zálivu Astroláb v polovině sedmdesátých let 19. století a jeho deníky dokladují, že byl patrně sociální génius. Ukázkově zvládal vyhocené situace a dokázal vždy přijít s lidsky srozumitelnou reakcí, díky níž pobyt na ostrově přežil. Například: když z vesnice, kde se Maklaj usídlil, odplouvala loď, vypálila salvu. Vesničané se strašně vyděsili a hrozilo, že ho zabijí. Maklaj se ovšem začal strašně smát – a po chvíli se smáli všichni. Jindy zase přišel do cizí vesnice, kde hrozilo, že ho zabijí, protože by pro její obyvatele mohl představovat hrozbu. Maklaj napochodoval přímo do středu osady, rozložil si tam rohož a usnul. Tohle přece nebezpečné stvoření – nebo třeba duch – neudělá.

Co by výskyt nakažlivé nemoci znamenal pro vesnici, do níž jezdíte? A nemusí jít ani o koronavirus...

Velké problémy, samozřejmě. Dostupnost lékařské péče je v Yawanu špatná. Na místech vedených jako centra první pomoci často stojí budka, ve které nic není, a není v ní ani člověk, který by první pomoc dokázal poskytnout. Pro Nungony je takové skutečně funkční místo vzdálené vzdušnou čarou 10 až 12 kilometrů. Trasa pro ně až tak náročná není, ale pro mě představuje trek na sedm až osm hodin, během nějž musím překonat obrovské převýšení. Jak se na tuhle vzdálenost dá někdo přenést na nosítkách? Navíc ani v nemocnici nemáte jistotu, že váš zdravotní stav dobře vyhodnotí. Zažil jsem situaci, kdy člověka, který měl zjevně žloutenku, lékaři poslali domů. Byl to místní učitel a později na ni zemřel. Dalo by se to celé popsat jako „problém v přístupu“ – místní lidé spoustu věcí neřeší.

Co třeba?

Dodnes se mi nepříjemně živě vybavuje okamžik, kdy jsem se setkal s jiným učitelem, což měl být relativně vzdělaný člověk. Za krkem mu seděla holčička a usedavě plakala. Zeptal jsem se, co se stalo. Vysvětlil mi, že malá na sebe zvrhla horkou vodu a popálila si nohu. Požádal jsem ho, jestli bych mohl zranění vidět. Ránu měla zataženou listem. Naskytl se mi pohled na hlubokou, hnísající ránu, která by v nejhorším případě mohla skončit sepsí, čili smrtí, anebo by děvčátko přišlo o nohu. Samozřejmě, že jsem u sebe měl antibiotika, ale řešil jsem dilema: můžu je bez doktora nasadit čtyřletému dítěti? Několik dní jsme postižené místo trpělivě dezinfikovali, radil jsem učiteli, ať s děvčátkem raději do nemocnice zajde. Myslíte, že to udělal?

Hádám, že ne...

Samozřejmě, že ne. Stejně to je, když se má ve vesnici narodit dítě. Ptal jsem se místních, co dělají, když se začne porod komplikovat. Začneme se modlit, odpověděli mi. Funguje to? ptal jsem se. Prý jak kdy... Stejně je to se sexuální osvětou, přitom na ostrově se šíří virus HIV. Téma je tabuizované, navíc jde o křesťanskou zemi, kde má mít pohlavní styk jeden jediný účel, a tím je plození dětí, což komplikuje užívání a dostupnost antikoncepce.

Vědí běžní obyvatelé Papuy-Nové Guineje o koronaviru?

Ve městech ano. Na Facebooku sleduji stránky, kde se dočtu, co se v zemi děje, a je zjevné, že místní samosprávy ani vláda problém nepodceňují, ale také se tam šíří řada fake news. Jestli o tom má přehled někdo z vesničanů, s nimiž jsem v kontaktu na sociálních sítích, to není moc pravděpodobné. Život v globalizovaném světě je pro mě jako antropologa fascinující. Všechno začalo evropskou zámořskou expanzí. Náš blahobyť vyrostl na úkor kolonií, dodnes máme velký užitek z postkoloniální závislosti, kterou jsme pomohli vytvořit. A teď dostáváme ochutnat naši vlastní medicínu.

Doc. PhDr. Martin Soukup, PhD. Kulturolog a kulturní antropolog, laureát Ceny Neuron pro mladé vědce roku 2017 a člen American Anthropological Association. Působí na Filozofické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci, kde se podílí na evropském výzkumném projektu Sinofon studujícím vliv Číny na řadu světových regionů. Dále vyučuje na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy. Posledních deset let se v rámci terénního výzkumu vrací do údolí řeky Uruwa na Papui-Nové Guineji, kde je jeho domovem vesnice Yawan. Zatím nejosobnější knihou, již o svých zkušenostech odsud publikoval, je Cukr, káva, limonáda, čaj, rum, boom (Pavel Mervart, 2019). I pro evropského čtenáře může být zajímavá starší Soukupova kniha Cizinci mezi Papuánci s podtitulem První kontakty na Nové Guineji (Pavel Mervart, 2017), z níž je patrná povaha Západu v dobách koloniálních výpadů během posledních dvou set let.

URL| <https://www.respekt.cz/spolecnost/cina-zadne-hranice-nema-rika-antropolog>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

respekt.cz

Jsme hrdí, že jsme národním pivovarem, říká šéf Budvaru

4.3.2020 Písecký deník str. 66 Příloha - Náš kraj

Pivovar, z jehož dílny ochutnal pivo snad každý Jihočech starší 18 let, vstoupil do letošního roku nejen s rekordním výstavem (1,68 milionu hektolitřů), ale také s novým ležákem.

Vkvětnu to budou tři roky, co usedl do křesla ředitele Budějovického Budvaru Petr Dvořák. Ke konci se chýlí investiční rozvoj pivovaru za více než dvě miliardy korun.

„Po letech 2016 a 2017, kdy jsme nebyli v sezóně schopni uspokojit poptávku po našem pivu, jsme na tom zase dobře,“ říká Petr Dvořák s jasnou vizí do dalších let. „Chceme si hrát s portfoliem našich piv. Máme velký potenciál,“ dodává.

* Je možné prozradit, jaký byl pro Budvar uplynulý rok z hlediska výroby piva?

V uplynulém roce jsme se dostali k metě 1,679 milionu hektolitřů, což znamená téměř pětiprocentní nárůst. To je pro nás významné. V dohledné době budeme zveřejňovat i finální tržby a i tam očekáváme, že se dostaneme na rekordní úroveň.

* Potěšíte letos „pivaře“ nějakou novinkou?

Sedmdesát procent naší veškeré produkce tvoří a bude tvořit Budweiser Budvar Original, naše exportní vlajková loď. Jsme na něj hrdí a chceme ho dál rozvíjet doma i po světě. Z pohledu domácího trhu si ale chceme s portfoliem mnohem více hrát. Máme velký potenciál nabízet další zajímavá piva. V loňském roce jsme proto uvedli na trh novinku Budvar 33, náš první hořký ležák. Máme v plánu, že se brzy objeví v lahvích a časem i v plechovkách.

* Navázali jste spolupráci s minipivovary. Jak vás to napadlo?

V Čechách se objevil fenomén malých, řemeslných pivovarů, což je rozhodně skvělé pro celou kategorii piva. Tady se mnohem více bavíme o kvalitě, nikoli kvantitě, bavíme se o poznávání nových stylů, bavíme se o surovinách, o nových vývojích. To vše jsou konverzace, které k pivu patří a dlouho na tuzemském trhu chyběly. Když se na to potom podívám čistě z pohledu Budějovického Budvaru, tak jsou to konverzace, které nám vyhovují. My jsme měli možnost buď tento trend ignorovat, nebo se k němu nějak postavit. Myšlenka spolupráce nám, byť coby velkému pivovaru, přišla zajímavá, a to pro obě strany.

* Takže si třeba v budoucnu budete moci dát pivo z vaší varny, na němž se budete podílet se sládky z minipivovarů?

To už se děje. Ty formy spolupráce jsou ale různé, od základní obchodní spolupráce, která spočívá v tom, že jsme některá piva z minipivovarů zařadili do portfolia a nabízíme je v našich hospodách, až po společné vaření piv. Loni na podzim jsme uvedli na trh limitovanou edici piva Sedm spolčených, na které se podílelo sedm sládků. Náš obchodní sládek Aleš Dvořák také uvařil spolu s Pavlem Paloušem z pražského minipivovaru Cobolis pivo Společné z Budvaru.

* Každý, kdo projede v Českých Budějovicích kolem pivovaru, si všimne, jakých rozměrů prostorově nabyl. Jaké byly pro Budějovický Budvar uplynulé roky, co se rozvoje týče?

Tou nejviditelnější změnou je naše logistické centrum, které jsme umístili do areálu dvě nacházejícího se přes hlavní ulici. Je to areál na 19 tisíc palet uskladněných v osmi patrech. Je zde automatický zakladač se systémem robotických podavačů, které přesně vědí, v jakých policích jsou piva založena, přičemž jsou schopni je připravit k nakládce pro kamion.

* Oba areály spojují dva mosty. Ty slouží k čemu?

Abychom se k logistickému areálu mohli efektivně dostat, museli jsme vybudovat dva mosty. Jeden je čistě technologický, kterým jezdí palety s pivem z výroby a prázdné obaly zpět do výroby, druhý je most silniční sloužící k tomu, abychom mezi areály mohli jezdit.

* Jaký je hlavní přínos logistického areálu?

Pomáhá nám mnohem lépe vytaktovat výrobu. Teď jsme schopni mnohem lépe řídit zásobu a podle toho i dodávky. Výroba má tudíž stabilnější tempo, což nám zase pomáhá s efektivitou výroby. Naší Achillovou patou byly stáčecí linky. Abychom mohli rozšířit stáčecí linky, museli jsme přesunout logistiku na druhou stranu pivovaru. To nám uvolnilo místo, kde jsme mohli postavit na konci loňského roku stáčecí linky dvě a tři, které teď ladíme, aby byly do sezony v plném provozu. Stáčení lahví by tak už neměl být náš problém. Po těch letech 2016, 2017, kdy jsme nebyli schopni uspokojit poptávku po našem pivu, jsme na tom zase dobře.

* V roce 2018 jste se pustili do stavby ležáckého sklepa, loni jste na to navázali rozšířením kapacity hlavního kvašení. Mluví se i o rozšíření varny.

Do varny budeme investovat v letech 2021 a 2022, čímž se dovrší původní rozvojový program. Ani tam ale s rozvojem pivovaru neskončíme. Čeká nás přemýšlení o plechovkové lince, o tom, co uděláme s linkami jedna a dva, které už mají to nejlepší za sebou. Budeme se muset zamyslet nad tím, co uděláme s naším systémem třídění palet a lahví, abychom i tady byli schopni zvládnout navýšenou kapacitu pivovaru.

* Budějovický Budvar je národní podnik. V minulosti se ale několikrát spekulovalo o jeho případném prodeji. Jaká je situace teď? Bude se Budějovický Budvar prodávat?

Více než o národním podniku jsem vždycky mluvil o národním pivovaru, který má všechny z nás za akcionáře. Na tom stavíme i naši exportní strategii. Jsme hrdí na to, že jsme národním pivovarem. I ze strany vlády, vládních činitelů nezaznívá nic jiného než to, že Budvar není na prodej. Nebude se privatizovat. Tahle záležitost není na stole, neřeší se.

* Co byste přál našemu kraji do dalších dvaceti let?

Můžeme být hrdí, že žijeme v kraji, kam zbytek republiky jezdí na dovolenou. Popřál bych nám snad jen, abychom dostali lepší spojení s ostatními kraji, abychom měli větší sebedůvěru, byli více otevření a schopni mezi sebou komunikovat.

Petr Dvořák • Je mu 44 let • Pochází z Liberce • vystudoval **Fakultu sociálních věd** na Univerzitě Karlově • Ředitelem Budějovického Budvaru je od 1. května 2017. Ve funkci nahradil Jiřího Bočka. • Předtím působil jako mezinárodní šéf marketingu značky Pilsner Urquell. Sedm let řídil marketingové aktivity z Londýna • Je ženatý a má dvě děti, rád lyžuje

Foto autor| 3XFoto: Budějovický Budvar

Foto popis| U LEŽÁCKÝCH TANKŮ. Současný ředitel Budějovického Budvaru Petr Dvořák.

Region| Jižní Čechy

Stejná zpráva vyšla také v dalších 6 titulech:

Česobudějovický deník (*Příloha - Náš kraj, str. 66*), Českokrumlovský deník (*Příloha - Náš kraj, str. 66*), Jindřichohradecký deník (*Příloha - Náš kraj, str. 66*), Prachatický deník (*Příloha - Náš kraj, str. 66*), Strakonický deník (*Příloha - Náš kraj, str. 66*), Tábořský deník (*Příloha - Náš kraj, str. 66*)

Soud v Haagu prošetří válečné zločiny a zločiny proti lidskosti v Afghánistánu

5.3.2020 ČRo Plus str. 02 21:10 Den v 60 minutach

Lucie VOPÁLENSKÁ, moderátorka

Stále máte naladěný Český rozhlas Plus. Soudci Mezinárodního trestního soudu v Haagu dnes odsouhlasili, aby prokurátorka Fatu Bensudaová zahájila vyšetřování údajných válečných zločinů a zločinů proti lidskosti spáchaných v Afghánistánu, informují o tom tiskové agentury. Vyšetřování se má týkat radikálního hnutí Taliban, afghánské a americké armády a členů amerických zpravodajských služeb. Smlouvu o zřízení soudu však Spojené státy za prezidenta Clintona neratifikovaly a později George Bush mladší odvolal i její podpis. Tribunál neuznávají ani Čína, Izrael a Rusko. A já teď ve vysílání vítám Slavomíra Horáka z Institutu mezinárodních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Hezký večer.

Slavomír HORÁK, Institut mezinárodních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Dobrý večer.

Lucie VOPÁLENSKÁ, moderátorka

Tak tento mezinárodní trestní soud v podstatě navázal na zkušenosti s ad hoc tribunály, jakými byly mezinárodní trestní tribunál pro bývalou Jugoslávii a tribunál pro Rwandu. Vznikl oficiálně 1. července 2002 a nemůže vyšetřovat zločiny předcházející tomuto datu. Co se týče Afghánistánu, tak už to byly nějaké pokusy v minulosti to vyšetřování otevřít, respektive probíhaly i dokonce přípravné práce, na kolik je tedy to dnešní rozhodnutí soudců z vašeho pohledu překvapivé či nikoliv?

Slavomír HORÁK, Institut mezinárodních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Tak překvapivé rozhodně není. Ono spíše ta geneze byla taková, že první zpráva o tom, co se děje v Afghánistánu z hlediska mezinárodního /nesrozumitelné/, byla vydána už v roce 2011 a na základě zprávy, tuším, 3 roky zpátky, tak byl vydán pokyn nebo návrh na to, aby tady tehle, případy byly předány válečnému soudu nebo soudu v Haagu a už v loňském roce byla snaha protlačit to skrze /nesrozumitelné/, nicméně tam ta, první pokus se nezdařil a až tedy na odvolání tedy soudců, prokurátorů, tak byl tenhle ten senát teďka schválen, čili není to nic překvapivého, není to nic nového, ten proces je kontinuální, už několik let to běží.

Lucie VOPÁLENSKÁ, moderátorka

Spojené státy autoritu soudu neuznávají a vyšetřování zločinů v Afghánistánu bránily. Podle místopředsedy soudu Roberta Fremra dokonce došlo na pohružky prokurátorce a soudcům. Mike Pompeo loni v březnu pohrozil, že Washington přistoupí k sankcím a například zavede vízová omezení pro soudce. Dnes Mike Pompeo označil rozhodnutí soudu za nepromyšlené. Co tento americký odpor pro soud podle vás znamená?

Slavomír HORÁK, Institut mezinárodních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Tak pro Spojené státy, si myslím, že to je jednoznačný signál. Oni ještě nejsou členem, neúčastní se práce soudu, čili práce soudu by se jich teoreticky týkat neměla, tím pádem jaksi neuznávají ani jakékoliv rozhodnutí a budou bránit těm rozhodnutím tím, že mají tu sílu v Afghánistánu a kdekoliv na světě včetně Afghánistánu.

Lucie VOPÁLENSKÁ, moderátorka

Čili to bude komplikace pro práci, ale zajímá mě, zda to možná nebude vyvolávat i otázky kolem legitimacy případného výsledku do budoucna?

Slavomír HORÁK, Institut mezinárodních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

To ani ne, ale já se spíš domnívám, že soudci, soudci nebudou potom nakonec hnát, pokud teda budou hnát někoho k zodpovědnosti, tak to nebudou představitelé Spojených států, respektive americké armády a CIA.

Lucie VOPÁLENSKÁ, moderátorka

Čili, že je vynechají, ano, chápu to dobře?

Slavomír HORÁK, Institut mezinárodních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Ale to ne, budou tam asi figurovat, ale nebude jakákoliv síla ty lidi před ten soud reálně dostat.

Lucie VOPÁLENSKÁ, moderátorka

Rozumím. Je to důležité pro Afghánistán jako takový, že se bude mezinárodní trestní soud zabývat tamními zločiny proti lidskosti?

Slavomír HORÁK, Institut mezinárodních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Já si myslím, že to má svůj význam minimálně v nějaké symbolické rovině. Ono je samozřejmě otázka, kolik lidí se podaří do toho Haagu skutečně dostat přímo z Afghánistánu a jaká bude spolupráce na afghánských,

afghánské vlády, a to ještě otázka, jaké afghánské vlády, protože v současné situaci v Afghánistánu není úplně jasné, kdo bude vládnout v Afghánistánu během následujících měsíců až let. Takže samozřejmě je potom otázka, jaké to bude mít reálné a praktické dopady a jestli někdo opravdu bude vůbec v Haagu souzen a případně odsouzen.

Lucie VOPÁLENSKÁ, moderátorka

Čili půjde skutečně o podporu řekl byste místních úřadů nebo opravdu hlavně té afghánské vlády pro vyšetřovatele na místě nebo tohle už je vlastně věc téměř pasé, že už ani nepůjde tolik o vyšetřování v Afghánistánu a spíše půjde o to, jak ty lidi dostat do Haagu?

Slavomír HORÁK, Institut mezinárodních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Ale ne takhle, ještě vyšetřování by mělo v Afghánistánu pokračovat, nicméně jsou shromážděny spíše několik tisíc případů, které bude soud v Haagu projednávat a bude samozřejmě se snažit předvolávat i ty případné, případné pachatele těchto zločinů, ale jak říkám, tím, že budou obviňováni nejenom tedy ty takzvané antivládní síly nebo protivládní síly v Afghánistánu, což je tedy Taliban a jeho spojenci a další tedy hnutí a další síly, které účastní boje proti vládě, tak na druhé straně ale jsou tam i zločiny, zločiny, které údajně spáchali příslušníci afghánské armády a afghánských jednotek, tedy vládních jednotek, /nesrozumitelné/ myšleno a jejich spojenci, protože tam bude ještě problém v tom, jestli teda afghánská vláda bude ochotná na tomhle tom spolupracovat, protože si řekneme členové afghánské vlády a afghánského vedení velmi často budou tedy ve velmi úzkém kontaktu s těmi případnými pachateli.

Lucie VOPÁLENSKÁ, moderátorka

V sobotu byla podepsána mírová dohoda mezi Spojenými státy a hnutím Taliban. Příměří bylo ale okamžitě porušeno. Jaká je prognóza dalšího vývoje, tak to na závěr?

Slavomír HORÁK, Institut mezinárodních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Tak přiznám se, že asi žádný odborník, který se zabývá těmito státy včetně Afghánistánu, vám neřekne, jaká bude reálná prognóza, ale samozřejmě ta situace může být velmi složitá, protože jestli afghánská vláda tu dohodu, na tu dohodu s Talibanem se dívá velmi skeptické už jenom proto, že z této dohody byla vynechána, měly by probíhat nějaká jednání mezi Afghánistánem, afghánskou vládou a řekneme protivládními silami, hlavně Talibanem a je samozřejmě velká otázka, jak tato jednání budou fungovat, jak bude dále fungovat, řekneme vztah afghánského prezidenta a vládních úřadů a tady těch, řekneme, opozičních nebo protivládních sil. Tam je spousta neznámých a těžko se dá dneska odhadovat, jak bude situace v Afghánistánu vypadat a tím samozřejmě i ta práce toho soudu může vypadat velmi nepředvídatelně.

Lucie VOPÁLENSKÁ, moderátorka

Říká Slavomír Horák z Institutu mezinárodních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Děkuje moc za vysvětlení a za váš čas. Na slyšenou.

Slavomír HORÁK, Institut mezinárodních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Na slyšenou.

Konference v Krajské vědecké knihovně zmapuje svět dětí a poezie

5.3.2020 kraj-lbc.cz str. 00

Dá se poezií sdělit nesdělitelné? Čtou dnešní středoškoláci poezii? Jak je na tom lyrika v čítankách pro žáky prvních stupňů základních škol? Jaká jsou nová autorská jména v poezii pro děti? Odpovědi na tyto — a mnohé další — otázky se pokusí nalézt 18. ročník dvoudenní odborné konference Současnost literatury pro děti a mládež v Krajské vědecké knihovně v Liberci, která se koná 18. a 19. března. Pro letošní hlavní název Jestlipak

víte, kdo je lyrik? Aneb O poezii pro menší i větší si pořadatelé konference vypůjčil lehce pozměněný citát ze sbírky veršů Ivana Blatného.

„Často slyším, že děti nečtou. Projevuje se to pak v malé slovní zásobě, schopnosti se dobře vyjadřovat, a tak dále. Básničky a říkadla bývají tím prvním, co svým dětem říkáme, co je učíme. Odborníci se budou v Krajské vědecké knihovně zabývat právě poezií pro děti a hledat cesty, jak ji přiblížit dětem,“ uvedla Květa Vinklátová, radní pro kulturu, památkovou péči a cestovní ruch Libereckého kraje.

V první den konference budou o otázkách dětského čtenářství a roli poezie v něm rokovat odborníci z mnoha českých a moravských vysokých škol. Následující den bude patřit workshopům, které poezii přiblíží více prakticky. Hravé vstupy do poezie v literární výchově představí ve svém semináři Ondřej Hník, Jan Svoboda pohovoří na téma Vztah jako základ porozumění. Den ukončí tvůrčí dílna básníka Robina Krále, autora veršů a písňových textů pro děti a dospělé, ve které představí svou novější původní i překladatelskou tvorbu a promluví o vztahu k tradičním básnickým formám.

Konference je určena odborníkům — pedagogům, knihovníkům a studentům; vítáni jsou však všichni příznivci literatury pro děti a mládež. Zúčastnit se mohou i doprovodného programu, kterým bude představení „Čechy leží u moře“ v Naivním divadle. Inscenace je založena na verších českého básníka Radka Malého, který bude jedním z přednášejících.

„Poezie pro děti nás provází od nejútlejšího věku a hraje tak v našich životech velkou roli, i když na ni v pozdějším věku tak trochu zapomínáme. Věřím, že z letošního ročníku konference si účastníci odnesou zajímavé poznatky pro svou knihovnickou či pedagogickou praxi,“ říká Blanka Konvalinková, ředitelka Krajské vědecké knihovny.

Na přípravě konference se kromě Krajské vědecké knihovny v Liberci podílí také **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy, Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy a Přírodovědně-humanitní a pedagogická fakulta Technické univerzity v Liberci. Více informací je na webových stránkách této akce

URL| <https://kancelar-hejtmana.kraj-lbc.cz/konference-v-krajske-vedecke-knihovne-zmapuje-svet-deti-a-poezie-n939638.htm>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

kraj-lbc.cz

Konference v Krajské vědecké knihovně zmapuje svět dětí a poezie

5.3.2020 kraj-lbc.cz str. 00

Jan Mikulička

Dá se poezií sdělit nesdělitelné? Čtou dnešní středoškoláci poezii? Jak je na tom lyrika v čítankách pro žáky prvních stupňů základních škol? Jaká jsou nová autorská jména v poezii pro děti? Odpovědi na tyto — a mnohé další — otázky se pokusí nalézt 18. ročník dvoudenní odborné konference Současnost literatury pro děti a mládež v Krajské vědecké knihovně v Liberci, která se koná 18. a 19. března. Pro letošní hlavní název Jestlipak víte, kdo je lyrik? Aneb O poezii pro menší i větší si pořadatelé konference vypůjčil lehce pozměněný citát ze sbírky veršů Ivana Blatného.

„Často slyším, že děti nečtou. Projevuje se to pak v malé slovní zásobě, schopnosti se dobře vyjadřovat, a tak dále. Básničky a říkadla bývají tím prvním, co svým dětem říkáme, co je učíme. Odborníci se budou v Krajské vědecké knihovně zabývat právě poezií pro děti a hledat cesty, jak ji přiblížit dětem,“ uvedla Květa Vinklátová, radní pro kulturu, památkovou péči a cestovní ruch Libereckého kraje.

V první den konference budou o otázkách dětského čtenářství a roli poezie v něm rokovat odborníci z mnoha českých a moravských vysokých škol. Následující den bude patřit workshopům, které poezii přiblíží více prakticky. Hravé vstupy do poezie v literární výchově představí ve svém semináři Ondřej Hník, Jan Svoboda pohovoří na téma Vztah jako základ porozumění. Den ukončí tvůrčí dílna básníka Robina Krále, autora veršů a písňových textů pro děti a dospělé, ve které představí svou novější původní i překladatelskou tvorbu a promluví o vztahu k tradičním básnickým formám.

Konference je určena odborníkům — pedagogům, knihovníkům a studentům; vítáni jsou však všichni příznivci literatury pro děti a mládež. Zúčastnit se mohou i doprovodného programu, kterým bude představení „Čechy leží

u moře“ v Naivním divadle. Inscenace je založena na verších českého básníka Radka Malého, který bude jedním z přednášejících.

„Poezie pro děti nás provází od nejtělejšího věku a hraje tak v našich životech velkou roli, i když na ni v pozdějším věku tak trochu zapomínáme. Věřím, že z letošního ročníku konference si účastníci odnesou zajímavé poznatky pro svou knihovnickou či pedagogickou praxi,“ říká Blanka Konvalinková, ředitelka Krajské vědecké knihovny.

Na přípravě konference se kromě Krajské vědecké knihovny v Liberci podílí také **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy, Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy a Přírodovědně-humanitní a pedagogická fakulta Technické univerzity v Liberci. Více informací je na webových stránkách této akce www.kvkli.cz/konference2020.

URL| <https://www.kraj-lbc.cz/konference-v-krajske-vedecke-knihovne-zmapuje-svet-deti-a-poezie-n939638.htm>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
kraj-lbc.cz

Jsme hrdí, že jsme národním pivovarem, říká šéf Budvaru

5.3.2020 jindrichohradecky.denik.cz str. 00 Z okolí

Klára Skálová

Pivovar, z jehož dílny ochutnal pivo snad každý Jihočechem starší 18 let, vstoupil do letošního roku nejen s rekordním výstavem (1,68 milionu hektolitrů), ale také s novým ležákem.

"V květnu to budou tři roky, co usedl do křesla ředitele Budějovického Budvaru Petr Dvořák. Ke konci se chýlí investiční rozvoj pivovaru za více než dvě miliardy korun. „Po letech 2016 a 2017, kdy jsme nebyli v sezoně schopni uspokojit poptávku po našem pivu, jsme na tom zase dobře,“ říká Petr Dvořák s jasnou vizí do dalších let. „Chceme si hrát s portfoliem našich piv. Máme velký potenciál,“ dodává.

Je možné prozradit, jaký byl pro Budvar uplynulý rok z hlediska výroby piva?V uplynulém roce jsme se dostali k metě 1,679 milionu hektolitrů, což znamená téměř pětiprocentní nárůst. To je pro nás významné. V dohledné době budeme zveřejňovat i finální tržby a i tam očekáváme, že se dostaneme na rekordní úroveň.

Potěšíte letos „pivaře“ nějakou novinkou?Sedmdesát procent naší veškeré produkce tvoří a bude tvořit Budweiser Budvar Original, naše exportní vlajková loď. Jsme na něj hrdí a chceme ho dál rozvíjet doma i po světě. Z pohledu domácího trhu si ale chceme s portfoliem mnohem více hrát. Máme velký potenciál nabízet další zajímavá piva. V loňském roce jsme proto uvedli na trh novinku Budvar 33, náš první hořký ležák. Máme v plánu, že se brzy objeví v lahvích a časem i v plechovkách.

Navázali jste spolupráci s minipivovary. Jak vás to napadlo?V Čechách se objevil fenomén malých, řemeslných pivovarů, což je rozhodně skvělé pro celou kategorii piva. Tady se mnohem více bavíme o kvalitě, nikoli kvantitě, bavíme se o poznávání nových stylů, bavíme se o surovinách, o nových vývoích. To vše jsou konverzace, které k pivu patří a dlouho na tuzemském trhu chyběly. Když se na to potom podívám čistě z pohledu Budějovického Budvaru, tak jsou to konverzace, které nám vyhovují. My jsme měli možnost buď tento trend ignorovat, nebo se k němu nějak postavit. Myšlenka spolupráce nám, byť coby velkému pivovaru, přišla zajímavá, a to pro obě strany.

Takže si třeba v budoucnu budeme moci dát pivo z vaší varny, na němž se budete podílet se sládky z minipivovarů?To už se děje. Ty formy spolupráce jsou ale různé, od základní obchodní spolupráce, která spočívá v tom, že jsme některá piva z minipivovarů zařadili do portfolia a nabízíme je v našich hospodách, až po společné vaření piv. Loni na podzim jsme uvedli na trh limitovanou edici piva Sedm spolčených, na které se podílelo sedm sládků. Náš obchodní sládek Aleš Dvořák také uvařil spolu s Pavlem Paloušem z pražského minipivovaru Cobilis pivo Společně z Budvaru.

Petr Dvořák• Je mu 44 let• Pochází z Liberce• vystudoval **Fakultu sociálních věd** na Univerzitě Karlově• Ředitelem Budějovického Budvaru je od 1. května 2017. Ve funkci nahradil Jiřího Bočka. Předtím působil jako mezinárodní šéf marketingu značky Pilsner Urquell. Sedm let řídil marketingové aktivity z Londýna• Je ženatý a má dvě děti, rád lyžuje

Každý, kdo projede v Českých Budějovicích kolem pivovaru, si všimne, jakých rozměrů prostorově nabyt. Jaké byly pro Budějovický Budvar uplynulé roky, co se rozvoje týče?Tou nejviditelnější změnou je naše logistické

centrum, které jsme umístili do areálu dvě nacházejícího se přes hlavní ulici. Je to areál na 19 tisíc palet uskladněných v osmi patrech. Je zde automatický zakladač se systémem robotických podavačů, které přesně vědí, v jakých policích jsou piva založena, přičemž jsou schopni je připravit k nakládce pro kamion.

Oba areály spojují dva mosty. Ty slouží k čemu? Abychom se k logistickému areálu mohli efektivně dostat, museli jsme vybudovat dva mosty. Jeden je čistě technologický, kterým jezdí palety s pivem z výroby a prázdné obaly zpět do výroby, druhý je most silniční sloužící k tomu, abychom mezi areály mohli jezdit.

Jaký je hlavní přínos logistického areálu? Pomáhá nám mnohem lépe vytaktovat výrobu. Teď jsme schopni mnohem lépe řídit zásobu a podle toho i dodávky. Výroba má tudíž stabilnější tempo, což nám zase pomáhá s efektivitou výroby. Naší Achillovou patou byly stáček linky. Abychom mohli rozšířit stáček linky, museli jsme přesunout logistiku na druhou stranu pivovaru. To nám uvolnilo místo, kde jsme mohli postavit na konci loňského roku stáček linky dvě a tři, které teď ladíme, aby byly do sezony v plném provozu. Stáčení lahví by tak už neměl být náš problém. Po těch letech 2016, 2017, kdy jsme nebyli schopni uspokojit poptávku po našem pivu, jsme na tom zase dobře.

V roce 2018 jste se pustili do stavby ležáckého sklepa, loni jste na to navázali rozšířením kapacity hlavního kvašení. Mluví se i o rozšíření varny. Do varny budeme investovat v letech 2021 a 2022, čímž se dovrší původní rozvojový program. Ani tam ale s rozvojem pivovaru neskončíme. Čeká nás přemýšlení o plechovkové lince, o tom, co uděláme s linkami jedna a dva, které už mají to nejlepší za sebou. Budeme se muset zamyslet nad tím, co uděláme s naším systémem třídění palet a lahví, abychom i tady byli schopni zvládnout navýšenou kapacitu pivovaru.

Budějovický Budvar je národní podnik. V minulosti se ale několikrát spekulovalo o jeho případném prodeji. Jaká je situace teď? Bude se Budějovický Budvar prodávat? Více než o národním podniku jsem vždycky mluvil o národním pivovaru, který má všechny z nás za akcionáře. Na tom stavíme i naši exportní strategii. Jsme hrdí na to, že jsme národním pivovarem. I ze strany vlády, vládních činitelů nezaznívá nic jiného než to, že Budvar není na prodej. Nebude se privatizovat. Tahle záležitost není na stole, neřeší se.

Co byste přál našemu kraji do dalších dvaceti let? Můžeme být hrdí, že žijeme v kraji, kam zbytek republiky jezdí na dovolenou. Popřál bych nám snad jen, abychom dostali lepší spojení s ostatními kraji, abychom měli větší sebedůvěru, byli více otevření a schopni mezi sebou komunikovat.

URL| <https://jindrichohradecky.denik.cz/z-regionu/j sme-hrdi-ze-jsme-narodnim-pivovarem-rika-sef-budvaru-20200305.html>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
jindrichohradecky.denik.cz (Z okolí)

Jsme hrdí, že jsme národním pivovarem, říká šéf Budvaru

5.3.2020 pisecky.denik.cz str. 00 Z okolí

Klára Skálová

Pivovar, z jehož dílny ochutnal pivo snad každý Jihočech starší 18 let, vstoupil do letošního roku nejen s rekordním výstavem (1,68 milionu hektolitrů), ale také s novým ležákem.

"V květnu to budou tři roky, co usedl do křesla ředitele Budějovického Budvaru Petr Dvořák. Ke konci se chýlí investiční rozvoj pivovaru za více než dvě miliardy korun. „Po letech 2016 a 2017, kdy jsme nebyli v sezoně schopni uspokojit poptávku po našem pivu, jsme na tom zase dobře,“ říká Petr Dvořák s jasnou vizí do dalších let. „Chceme si hrát s portfoliem našich piv. Máme velký potenciál,“ dodává.

Je možné prozradit, jaký byl pro Budvar uplynulý rok z hlediska výroby piva? V uplynulém roce jsme se dostali k metě 1,679 milionu hektolitrů, což znamená téměř pětiprocentní nárůst. To je pro nás významné. V dohledné době budeme zveřejňovat i finální tržby a i tam očekáváme, že se dostaneme na rekordní úroveň.

Potěšíte letos „pivaře“ nějakou novinkou? Sedmdesát procent naší veškeré produkce tvoří a bude tvořit Budweiser Budvar Original, naše exportní vlajková loď. Jsme na něj hrdí a chceme ho dál rozvíjet doma i po světě. Z pohledu domácího trhu si ale chceme s portfoliem mnohem více hrát. Máme velký potenciál nabízet další zajímavá piva. V loňském roce jsme proto uvedli na trh novinku Budvar 33, náš první hořký ležák. Máme v plánu, že se brzy objeví v lahvích a časem i v plechovkách.

Navázali jste spolupráci s minipivovary. Jak vás to napadlo? V Čechách se objevil fenomén malých, řemeslných pivovarů, což je rozhodně skvělé pro celou kategorii piva. Tady se mnohem více bavíme o kvalitě, nikoli

kvantitě, bavíme se o poznávání nových stylů, bavíme se o surovinách, o nových vývoích. To vše jsou konverzace, které k pivu patří a dlouho na tuzemském trhu chyběly. Když se na to potom podívám čistě z pohledu Budějovického Budvaru, tak jsou to konverzace, které nám vyhovují. My jsme měli možnost buď tento trend ignorovat, nebo se k němu nějak postavit. Myšlenka spolupráce nám, byť coby velkému pivovaru, přišla zajímavá, a to pro obě strany.

Takže si třeba v budoucnu budeme moci dát pivo z vaší varny, na němž se budete podílet se sládky z minipivovarů? To už se děje. Ty formy spolupráce jsou ale různé, od základní obchodní spolupráce, která spočívá v tom, že jsme některá piva z minipivovarů zařadili do portfolia a nabízíme je v našich hospodách, až po společné vaření piv. Loni na podzim jsme uvedli na trh limitovanou edici piva Sedm společných, na které se podílelo sedm sládků. Náš obchodní sládek Aleš Dvořák také uvažil spolu s Pavlem Paloušem z pražského minipivovaru Cobolis pivo Společné z Budvaru.

Petr Dvořák• Je mu 44 let• Pochází z Liberce• vystudoval **Fakultu sociálních věd** na Univerzitě Karlově• Ředitelem Budějovického Budvaru je od 1. května 2017. Ve funkci nahradil Jiřího Bočka• Předtím působil jako mezinárodní šéf marketingu značky Pilsner Urquell. Sedm let řídil marketingové aktivity z Londýna• Je ženatý a má dvě děti, rád lyžuje

Každý, kdo projede v Českých Budějovicích kolem pivovaru, si všimne, jakých rozměrů prostorově nabyl. Jaké byly pro Budějovický Budvar uplynulé roky, co se rozvoje týče? Tou nejviditelnější změnou je naše logistické centrum, které jsme umístili do areálu dvě nacházejícího se přes hlavní ulici. Je to areál na 19 tisíc palet uskladněných v osmi patrech. Je zde automatický zakladač se systémem robotických podavačů, které přesně vědí, v jakých policích jsou piva založena, přičemž jsou schopni je připravit k nakládce pro kamion.

Oba areály spojují dva mosty. Ty slouží k čemu? Abychom se k logistickému areálu mohli efektivně dostat, museli jsme vybudovat dva mosty. Jeden je čistě technologický, kterým jezdí palety s pivem z výroby a prázdné obaly zpět do výroby, druhý je most silniční sloužící k tomu, abychom mezi areály mohli jezdit.

Jaký je hlavní přínos logistického areálu? Pomáhá nám mnohem lépe vytaktovat výrobu. Teď jsme schopni mnohem lépe řídit zásobu a podle toho i dodávky. Výroba má tudíž stabilnější tempo, což nám zase pomáhá s efektivitou výroby. Naší Achillovou patou byly stáčecí linky. Abychom mohli rozšířit stáčecí linky, museli jsme přesunout logistiku na druhou stranu pivovaru. To nám uvolnilo místo, kde jsme mohli postavit na konci loňského roku stáčecí linky dvě a tři, které teď ladíme, aby byly do sezony v plném provozu. Stáčení lahví by tak už neměl být náš problém. Po těch letech 2016, 2017, kdy jsme nebyli schopni uspokojit poptávku po našem pivu, jsme na tom zase dobře.

V roce 2018 jste se pustili do stavby ležáckého sklepa, loni jste na to navázali rozšířením kapacity hlavního kvašení. Mluvilo se i o rozšíření varny. Do varny budeme investovat v letech 2021 a 2022, čímž se dovrší původní rozvojový program. Ani tam ale s rozvojem pivovaru neskončíme. Čeká nás přemýšlení o plechovkové lince, o tom, co uděláme s linkami jedna a dva, které už mají to nejlepší za sebou. Budeme se muset zamyslet nad tím, co uděláme s naším systémem třídění palet a lahví, abychom i tady byli schopni zvládnout navýšenou kapacitu pivovaru.

Budějovický Budvar je národní podnik. V minulosti se ale několikrát spekulovalo o jeho případném prodeji. Jaká je situace teď? Bude se Budějovický Budvar prodávat? Více než o národním podniku jsem vždycky mluvil o národním pivovaru, který má všechny z nás za akcionáře. Na tom stavíme i naši exportní strategii. Jsme hrdí na to, že jsme národním pivovarem. I ze strany vlády, vládních činitelů nezaznívá nic jiného než to, že Budvar není na prodej. Nebude se privatizovat. Tahle záležitost není na stole, neřeší se.

Co byste přál našemu kraji do dalších dvaceti let? Můžeme být hrdí, že žijeme v kraji, kam zbytek republiky jezdí na dovolenou. Popřál bych nám snad jen, abychom dostali lepší spojení s ostatními kraji, abychom měli větší sebedůvěru, byli více otevření a schopni mezi sebou komunikovat.

URL| <https://pisecky.denik.cz/z-regionu/jsme-hrdi-ze-jsme-narodnim-pivovarem-rika-sef-budvaru-20200305.html>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

pisecky.denik.cz (Z okolí)

Jsme hrdí, že jsme národním pivovarem, říká šéf Budvaru

5.3.2020 taborsky.denik.cz str. 00 Z okolí

Klára Skálová

Pivovar, z jehož dílny ochutnal pivo snad každý Jihočechem starší 18 let, vstoupil do letošního roku nejen s rekordním výstavem (1,68 milionu hektolitřů), ale také s novým ležákem.

"V květnu to budou tři roky, co usedl do křesla ředitele Budějovického Budvaru Petr Dvořák. Ke konci se chýlí investiční rozvoj pivovaru za více než dvě miliardy korun. „Po letech 2016 a 2017, kdy jsme nebyli v sezoně schopni uspokojit poptávku po našem pivu, jsme na tom zase dobře,“ říká Petr Dvořák s jasnou vizí do dalších let. „Chceme si hrát s portfoliem našich piv. Máme velký potenciál,“ dodává.

Je možné prozradit, jaký byl pro Budvar uplynulý rok z hlediska výroby piva? V uplynulém roce jsme se dostali k metě 1,679 milionu hektolitřů, což znamená téměř pětiprocentní nárůst. To je pro nás významné. V dohledné době budeme zveřejňovat i finální tržby a i tam očekáváme, že se dostaneme na rekordní úroveň.

Potěšíte letos „pivaře“ nějakou novinkou? Sedmdesát procent naší veškeré produkce tvoří a bude tvořit Budweiser Budvar Original, naše exportní vlajková loď. Jsme na něj hrdí a chceme ho dál rozvíjet doma i po světě. Z pohledu domácího trhu si ale chceme s portfoliem mnohem více hrát. Máme velký potenciál nabízet další zajímavá piva. V loňském roce jsme proto uvedli na trh novinku Budvar 33, náš první hořký ležák. Máme v plánu, že se brzy objeví v lahvích a časem i v plechovkách.

Navázali jste spolupráci s minipivovary. Jak vás to napadlo? V Čechách se objevil fenomén malých, řemeslných pivovarů, což je rozhodně skvělé pro celou kategorii piva. Tady se mnohem více bavíme o kvalitě, nikoli kvantitě, bavíme se o poznávání nových stylů, bavíme se o surovinách, o nových vývojích. To vše jsou konverzace, které k pivu patří a dlouho na tuzemském trhu chyběly. Když se na to potom podívám čistě z pohledu Budějovického Budvaru, tak jsou to konverzace, které nám vyhovují. My jsme měli možnost buď tento trend ignorovat, nebo se k němu nějak postavit. Myšlenka spolupráce nám, byť coby velkému pivovaru, přišla zajímavá, a to pro obě strany.

Takže si třeba v budoucnu budeme moci dát pivo z vaší varny, na němž se budete podílet se sládky z minipivovarů? To už se děje. Ty formy spolupráce jsou ale různé, od základní obchodní spolupráce, která spočívá v tom, že jsme některá piva z minipivovarů zařadili do portfolia a nabízíme je v našich hospodách, až po společné vaření piv. Loni na podzim jsme uvedli na trh limitovanou edici piva Sedm spolčených, na které se podílelo sedm sládků. Náš obchodní sládek Aleš Dvořák také uvažil spolu s Pavlem Paloušem z pražského minipivovaru Cobolis pivo Společné z Budvaru.

Petr Dvořák • Je mu 44 let • Pochází z Liberce • vystudoval **Fakultu sociálních věd** na Univerzitě Karlově • Ředitelem Budějovického Budvaru je od 1. května 2017. Ve funkci nahradil Jiřího Bočka • Předtím působil jako mezinárodní šéf marketingu značky Pilsner Urquell. Sedm let řídil marketingové aktivity z Londýna • Je ženatý a má dvě děti, rád lyžuje

Každý, kdo projede v Českých Budějovicích kolem pivovaru, si všimne, jakých rozměrů prostorově nabyl. Jaké byly pro Budějovický Budvar uplynulé roky, co se rozvoje týče? Tou nejviditelnější změnou je naše logistické centrum, které jsme umístili do areálu dvě nacházejícího se přes hlavní ulici. Je to areál na 19 tisíc palet uskladněných v osmi patrech. Je zde automatický zakladač se systémem robotických podavačů, které přesně vědí, v jakých policích jsou piva založena, přičemž jsou schopni je připravit k nakládce pro kamion.

Oba areály spojují dva mosty. Ty slouží k čemu? Abychom se k logistickému areálu mohli efektivně dostat, museli jsme vybudovat dva mosty. Jeden je čistě technologický, kterým jezdí palety s pivem z výroby a prázdné obaly zpět do výroby, druhý je most silniční sloužící k tomu, abychom mezi areály mohli jezdit.

Jaký je hlavní přínos logistického areálu? Pomáhá nám mnohem lépe vytáknout výrobu. Teď jsme schopni mnohem lépe řídit zásobu a podle toho i dodávky. Výroba má tudíž stabilnější tempo, což nám zase pomáhá s efektivitou výroby. Naší Achillovou patou byly stáčecí linky. Abychom mohli rozšířit stáčecí linky, museli jsme přesunout logistiku na druhou stranu pivovaru. To nám uvolnilo místo, kde jsme mohli postavit na konci loňského roku stáčecí linky dvě a tři, které teď ladíme, aby byly do sezony v plném provozu. Stáčení lahví by tak už neměl být náš problém. Po těch letech 2016, 2017, kdy jsme nebyli schopni uspokojit poptávku po našem pivu, jsme na tom zase dobře.

V roce 2018 jste se pustili do stavby ležáckého sklepa, loni jste na to navázali rozšířením kapacity hlavního kvašení. Mluvilo se i o rozšíření varny. Do varny budeme investovat v letech 2021 a 2022, čímž se dovrší původní rozvojový program. Ani tam ale s rozvojem pivovaru neskončíme. Čeká nás přemýšlení o plechovkové lince, o tom, co uděláme s linkami jedna a dva, které už mají to nejlepší za sebou. Budeme se muset zamyslet nad tím, co uděláme s naším systémem třídění palet a lahví, abychom i tady byli schopni zvládnout navýšenou kapacitu pivovaru.

Budějovický Budvar je národní podnik. V minulosti se ale několikrát spekulovalo o jeho případném prodeji. Jaká je situace teď? Bude se Budějovický Budvar prodávat? Více než o národním podniku jsem vředycky mluvil o národním pivovaru, který má všechny z nás za akcionáře. Na tom stavíme i naši exportní strategii. Jsme hrdí na to, že jsme národním pivovarem. I ze strany vlády, vládních činitelů nezaznívá nic jiného než to, že Budvar není na prodej. Nebude se privatizovat. Tahle záležitost není na stole, neřeší se.

Co byste přál našemu kraji do dalších dvaceti let? Můžeme být hrdí, že žijeme v kraji, kam zbytek republiky jezdí na dovolenou. Popřál bych nám snad jen, abychom dostali lepší spojení s ostatními kraji, abychom měli větší sebedůvěru, byli více otevření a schopni mezi sebou komunikovat.

URL| <https://taborsky.denik.cz/z-regionu/jsme-hrdi-ze-jsme-narodnim-pivovarem-rika-sef-budvaru-20200305.html>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
taborsky.denik.cz (Z okolí)

Jsme hrdí, že jsme národním pivovarem, říká šéf Budvaru

5.3.2020 prachaticky.denik.cz str. 00 Z okolí

Klára Skálová

Pivovar, z jehož dílny ochutnal pivo snad každý Jihočech starší 18 let, vstoupil do letošního roku nejen s rekordním výstavem (1,68 milionu hektolitřů), ale také s novým ležákem.

"V květnu to budou tři roky, co usedl do křesla ředitele Budějovického Budvaru Petr Dvořák. Ke konci se chýlí investiční rozvoj pivovaru za více než dvě miliardy korun. „Po letech 2016 a 2017, kdy jsme nebyli v sezoně schopni uspokojit poptávku po našem pivu, jsme na tom zase dobře,“ říká Petr Dvořák s jasnou vizí do dalších let. „Chceme si hrát s portfoliem našich piv. Máme velký potenciál,“ dodává.

Je možné prozradit, jaký byl pro Budvar uplynulý rok z hlediska výroby piva? V uplynulém roce jsme se dostali k metě 1,679 milionu hektolitřů, což znamená téměř pětiprocentní nárůst. To je pro nás významné. V dohledné době budeme zveřejňovat i finální tržby a i tam očekáváme, že se dostaneme na rekordní úroveň.

Potěšíte letos „pivaře“ nějakou novinkou? Sedmdesát procent naší veškeré produkce tvoří a bude tvořit Budweiser Budvar Original, naše exportní vlajková loď. Jsme na něj hrdí a chceme ho dál rozvíjet doma i po světě. Z pohledu domácího trhu si ale chceme s portfoliem mnohem více hrát. Máme velký potenciál nabízet další zajímavá piva. V loňském roce jsme proto uvedli na trh novinku Budvar 33, náš první hořký ležák. Máme v plánu, že se brzy objeví v lahvích a časem i v plechovkách.

Navázali jste spolupráci s minipivovary. Jak vás to napadlo? V Čechách se objevil fenomén malých, řemeslných pivovarů, což je rozhodně skvělé pro celou kategorii piva. Tady se mnohem více bavíme o kvalitě, nikoli kvantitě, bavíme se o poznávání nových stylů, bavíme se o surovinách, o nových vývoji. To vše jsou konverzace, které k pivu patří a dlouho na tuzemském trhu chyběly. Když se na to potom podívám čistě z pohledu Budějovického Budvaru, tak jsou to konverzace, které nám vyhovují. My jsme měli možnost buď tento trend ignorovat, nebo se k němu nějak postavit. Myšlenka spolupráce nám, byť coby velkému pivovaru, přišla zajímavá, a to pro obě strany.

Takže si třeba v budoucnu budeme moci dát pivo z vaší varny, na němž se budete podílet se sládky z minipivovarů? To už se děje. Ty formy spolupráce jsou ale různé, od základní obchodní spolupráce, která spočívá v tom, že jsme některá piva z minipivovarů zařadili do portfolia a nabízíme je v našich hospodách, až po společné vaření piv. Loni na podzim jsme uvedli na trh limitovanou edici piva Sedm společných, na které se podílelo sedm sládků. Náš obchodní sládek Aleš Dvořák také uvařil spolu s Pavlem Paloušem z pražského minipivovaru Cobolis pivo Společné z Budvaru.

Petr Dvořák • Je mu 44 let • Pochází z Liberce • vystudoval **Fakultu sociálních věd** na Univerzitě Karlově • Ředitelem Budějovického Budvaru je od 1. května 2017. Ve funkci nahradil Jiřího Bočka • Předtím působil jako mezinárodní šéf marketingu značky Pilsner Urquell. Sedm let řídil marketingové aktivity z Londýna • Je ženatý a má dvě děti, rád lyžuje

Každý, kdo projede v Českých Budějovicích kolem pivovaru, si všimne, jakých rozměrů prostorově nabyt. Jaké byly pro Budějovický Budvar uplynulé roky, co se rozvoje týče? Tou nejviditelnější změnou je naše logistické centrum, které jsme umístili do areálu dvě nacházejícího se přes hlavní ulici. Je to areál na 19 tisíc palet uskladněných v osmi patrech. Je zde automatický zakladač se systémem robotických podavačů, které přesně vědí, v jakých policích jsou piva založena, přičemž jsou schopni je připravit k nakládce pro kamion.

Oba areály spojují dva mosty. Ty slouží k čemu? Abychom se k logistickému areálu mohli efektivně dostat, museli jsme vybudovat dva mosty. Jeden je čistě technologický, kterým jezdí palety s pivem z výroby a prázdné obaly zpět do výroby, druhý je most silniční sloužící k tomu, abychom mezi areály mohli jezdit.

Jaký je hlavní přínos logistického areálu? Pomáhá nám mnohem lépe vytaktovat výrobu. Teď jsme schopni mnohem lépe řídit zásobu a podle toho i dodávky. Výroba má tudíž stabilnější tempo, což nám zase pomáhá s efektivitou výroby. Naší Achillovou patou byly stáčecí linky. Abychom mohli rozšířit stáčecí linky, museli jsme přesunout logistiku na druhou stranu pivovaru. To nám uvolnilo místo, kde jsme mohli postavit na konci loňského roku stáčecí linky dvě a tři, které teď ladíme, aby byly do sezony v plném provozu. Stáčení lahví by tak už neměl být náš problém. Po těch letech 2016, 2017, kdy jsme nebyli schopni uspokojit poptávku po našem pivu, jsme na tom zase dobře.

V roce 2018 jste se pustili do stavby ležáckého sklepa, loni jste na to navázali rozšířením kapacity hlavního kvašení. Mluví se i o rozšíření varny. Do varny budeme investovat v letech 2021 a 2022, čímž se dovrší původní rozvojový program. Ani tam ale s rozvojem pivovaru neskončíme. Čeká nás přemýšlení o plechovkové lince, o tom, co uděláme s linkami jedna a dva, které už mají to nejlepší za sebou. Budeme se muset zamyslet nad tím, co uděláme s naším systémem třídění palet a lahví, abychom i tady byli schopni zvládnout navýšenou kapacitu pivovaru.

Budějovický Budvar je národní podnik. V minulosti se ale několikrát spekulovalo o jeho případném prodeji. Jaká je situace teď? Bude se Budějovický Budvar prodávat? Více než o národním podniku jsem vždycky mluvil o národním pivovaru, který má všechny z nás za akcionáře. Na tom stavíme i naši exportní strategii. Jsme hrdí na to, že jsme národním pivovarem. I ze strany vlády, vládních činitelů nezaznívá nic jiného než to, že Budvar není na prodej. Nebude se privatizovat. Tahle záležitost není na stole, neřeší se.

Co byste přál našemu kraji do dalších dvaceti let? Můžeme být hrdí, že žijeme v kraji, kam zbytek republiky jezdí na dovolenou. Popřál bych nám snad jen, abychom dostali lepší spojení s ostatními kraji, abychom měli větší sebedůvěru, byli více otevření a schopni mezi sebou komunikovat.

URL | <https://prachaticky.denik.cz/z-regionu/jsme-hrdi-ze-jsme-narodnim-pivovarem-rika-sef-budvaru-20200305.html>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
prachaticky.denik.cz (*Z okolí*)

Jsme hrdí, že jsme národním pivovarem, říká šéf Budvaru

5.3.2020 strakonicky.denik.cz str. 00 Z okolí

Klára Skálová

Pivovar, z jehož dílny ochutnal pivo snad každý Jihočech starší 18 let, vstoupil do letošního roku nejen s rekordním výstavem (1,68 milionu hektolitrů), ale také s novým ležákem.

"V květnu to budou tři roky, co usedl do křesla ředitele Budějovického Budvaru Petr Dvořák. Ke konci se chýlí investiční rozvoj pivovaru za více než dvě miliardy korun. „Po letech 2016 a 2017, kdy jsme nebyli v sezoně schopni uspokojit poptávku po našem pivu, jsme na tom zase dobře,“ říká Petr Dvořák s jasnou vizí do dalších let. „Chceme si hrát s portfoliem našich piv. Máme velký potenciál,“ dodává.

Je možné prozradit, jaký byl pro Budvar uplynulý rok z hlediska výroby piva? V uplynulém roce jsme se dostali k metě 1,679 milionu hektolitrů, což znamená téměř pětiprocentní nárůst. To je pro nás významné. V dohledné době budeme zveřejňovat i finální tržby a i tam očekáváme, že se dostaneme na rekordní úroveň.

Potěšíte letos „pivaře“ nějakou novinkou? Sedmdesát procent naší veškeré produkce tvoří a bude tvořit Budweiser Budvar Original, naše exportní vlajková loď. Jsme na něj hrdí a chceme ho dál rozvíjet doma i po světě. Z pohledu domácího trhu si ale chceme s portfoliem mnohem více hrát. Máme velký potenciál nabízet další zajímavá piva. V loňském roce jsme proto uvedli na trh novinku Budvar 33, náš první hořký ležák. Máme v plánu, že se brzy objeví v lahvích a časem i v plechovkách.

Navázali jste spolupráci s minipivovary. Jak vás to napadlo? V Čechách se objevil fenomén malých, řemeslných pivovarů, což je rozhodně skvělé pro celou kategorii piva. Tady se mnohem více bavíme o kvalitě, nikoli kvantitě, bavíme se o poznávání nových stylů, bavíme se o surovinách, o nových vývojích. To vše jsou konverzace, které k pivu patří a dlouho na tuzemském trhu chyběly. Když se na to potom podívám čistě z pohledu Budějovického Budvaru, tak jsou to konverzace, které nám vyhovují. My jsme měli možnost buď tento trend ignorovat, nebo se k němu nějak postavit. Myšlenka spolupráce nám, byť coby velkému pivovaru, přišla zajímavá, a to pro obě strany.

Takže si třeba v budoucnu budeme moci dát pivo z vaší varny, na němž se budete podílet se sládky z minipivovarů? To už se děje. Ty formy spolupráce jsou ale různé, od základní obchodní spolupráce, která spočívá v tom, že jsme některá piva z minipivovarů zařadili do portfolia a nabízíme je v našich hospodách, až po společné vaření piv. Loni na podzim jsme uvedli na trh limitovanou edici piva Sedm spolčených, na které se podílelo sedm sládků. Náš obchodní sládek Aleš Dvořák také uvažil spolu s Pavlem Paloušem z pražského minipivovaru Cobolis pivo Společné z Budvaru.

Petr Dvořák• Je mu 44 let• Pochází z Liberce• vystudoval **Fakultu sociálních věd** na Univerzitě Karlově• Ředitelem Budějovického Budvaru je od 1. května 2017. Ve funkci nahradil Jiřího Bočka• Předtím působil jako mezinárodní šéf marketingu značky Pilsner Urquell. Sedm let řídil marketingové aktivity z Londýna• Je ženatý a má dvě děti, rád lyžuje

Každý, kdo projede v Českých Budějovicích kolem pivovaru, si všimne, jakých rozměrů prostorově nabyl. Jaké byly pro Budějovický Budvar uplynulé roky, co se rozvoje týče? Tou nejviditelnější změnou je naše logistické centrum, které jsme umístili do areálu dvě nacházejícího se přes hlavní ulici. Je to areál na 19 tisíc palet uskladněných v osmi patrech. Je zde automatický zakladač se systémem robotických podavačů, které přesně vědí, v jakých policích jsou piva založena, přičemž jsou schopni je připravit k nakládce pro kamion.

Oba areály spojují dva mosty. Ty slouží k čemu? Abychom se k logistickému areálu mohli efektivně dostat, museli jsme vybudovat dva mosty. Jeden je čistě technologický, kterým jezdí palety s pivem z výroby a prázdné obaly zpět do výroby, druhý je most silniční sloužící k tomu, abychom mezi areály mohli jezdit.

Jaký je hlavní přínos logistického areálu? Pomáhá nám mnohem lépe vytaktovat výrobu. Teď jsme schopni mnohem lépe řídit zásobu a podle toho i dodávky. Výroba má tudíž stabilnější tempo, což nám zase pomáhá s efektivitou výroby. Naší Achillovou patou byly stáček linky. Abychom mohli rozšířit stáček linky, museli jsme přesunout logistiku na druhou stranu pivovaru. To nám uvolnilo místo, kde jsme mohli postavit na konci loňského roku stáček linky dvě a tři, které teď ladíme, aby byly do sezony v plném provozu. Stáčení lahví by tak už neměl být náš problém. Po těch letech 2016, 2017, kdy jsme nebyli schopni uspokojit poptávku po našem pivu, jsme na tom zase dobře.

V roce 2018 jste se pustili do stavby ležáckého sklepa, loni jste na to navázali rozšířením kapacity hlavního kvašení. Mluví se i o rozšíření varny. Do varny budeme investovat v letech 2021 a 2022, čímž se dovrší původní rozvojový program. Ani tam ale s rozvojem pivovaru neskončíme. Čeká nás přemýšlení o plechovkové lince, o tom, co uděláme s linkami jedna a dva, které už mají to nejlepší za sebou. Budeme se muset zamyslet nad tím, co uděláme s naším systémem třídění palet a lahví, abychom i tady byli schopni zvládnout navýšenou kapacitu pivovaru.

Budějovický Budvar je národní podnik. V minulosti se ale několikrát spekulovalo o jeho případném prodeji. Jaká je situace teď? Bude se Budějovický Budvar prodávat? Více než o národním podniku jsem vždycky mluvil o národním pivovaru, který má všechny z nás za akcionáře. Na tom stavíme i naši exportní strategii. Jsme hrdí na to, že jsme národním pivovarem. I ze strany vlády, vládních činitelů nezaznívá nic jiného než to, že Budvar není na prodej. Nebude se privatizovat. Tahle záležitost není na stole, neřeší se.

Co byste přál našemu kraji do dalších dvaceti let? Můžeme být hrdí, že žijeme v kraji, kam zbytek republiky jezdí na dovolenou. Popřál bych nám snad jen, abychom dostali lepší spojení s ostatními kraji, abychom měli větší sebedůvěru, byli více otevření a schopni mezi sebou komunikovat.

URL| <https://strakonicky.denik.cz/z-regionu/jsme-hrdi-ze-jsme-narodnim-pivovarem-rika-sef-budvaru-20200305.html>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
strakonicky.denik.cz (Z okolí)

Jsme hrdí, že jsme národním pivovarem, říká šéf Budvaru

5.3.2020 ceskokrumlovsky.denik.cz str. 00 Z okolí

Klára Skálová

Pivovar, z jehož dílny ochutnal pivo snad každý Jihočechem starší 18 let, vstoupil do letošního roku nejen s rekordním výstavem (1,68 milionu hektolitrů), ale také s novým ležákem.

"V květnu to budou tři roky, co usedl do křesla ředitele Budějovického Budvaru Petr Dvořák. Ke konci se chýlí investiční rozvoj pivovaru za více než dvě miliardy korun. „Po letech 2016 a 2017, kdy jsme nebyli v sezoně

schopni uspokojit poptávku po našem pivu, jsme na tom zase dobře,“ říká Petr Dvořák s jasnou vizí do dalších let. „Chceme si hrát s portfoliem našich piv. Máme velký potenciál,“ dodává.

Je možné prozradit, jaký byl pro Budvar uplynulý rok z hlediska výroby piva?V uplynulém roce jsme se dostali k metě 1,679 milionu hektolitrů, což znamená téměř pětiprocentní nárůst. To je pro nás významné. V dohledné době budeme zveřejňovat i finální tržby a i tam očekáváme, že se dostaneme na rekordní úroveň.

Potěšíte letos „pivaře“ nějakou novinkou?Sedmdesát procent naší veškeré produkce tvoří a bude tvořit Budweiser Budvar Original, naše exportní vlajková loď. Jsme na něj hrdí a chceme ho dál rozvíjet doma i po světě. . Z pohledu domácího trhu si ale chceme s portfoliem mnohem více hrát. Máme velký potenciál nabízet další zajímavá piva. V loňském roce jsme proto uvedli na trh novinku Budvar 33, náš první hořký ležák. Máme v plánu, že se brzy objeví v lahvích a časem i v plechovkách.

Navázali jste spolupráci s minipivovary. Jak vás to napadlo?V Čechách se objevil fenomén malých, řemeslných pivovarů, což je rozhodně skvělé pro celou kategorii piva. Tady se mnohem více bavíme o kvalitě, nikoli kvantitě, bavíme se o poznávání nových stylů, bavíme se o surovinách, o nových vývojích. To vše jsou konverzace, které k pivu patří a dlouho na tuzemském trhu chyběly. Když se na to potom podívám čistě z pohledu Budějovického Budvaru, tak jsou to konverzace, které nám vyhovují. My jsme měli možnost buď tento trend ignorovat, nebo se k němu nějak postavit. Myšlenka spolupráce nám, byť coby velkému pivovaru, přišla zajímavá, a to pro obě strany.

Takže si třeba v budoucnu budeme moci dát pivo z vaší varny, na němž se budete podílet se sládky z minipivovarů?To už se děje. Ty formy spolupráce jsou ale různé, od základní obchodní spolupráce, která spočívá v tom, že jsme některá piva z minipivovarů zařadili do portfolia a nabízíme je v našich hospodách, až po společné vaření piv. Loni na podzim jsme uvedli na trh limitovanou edici piva Sedm spolčených, na které se podílelo sedm sládků. Náš obchodní sládek Aleš Dvořák také uvařil spolu s Pavlem Paloušem z pražského minipivovaru Cobolis pivo Společné z Budvaru.

Petr Dvořák• Je mu 44 let• Pochází z Liberce• vystudoval **Fakultu sociálních věd** na Univerzitě Karlově• Ředitelem Budějovického Budvaru je od 1. května 2017. Ve funkci nahradil Jiřího Bočka. • Předtím působil jako mezinárodní šéf marketingu značky Pilsner Urquell. Sedm let řídil marketingové aktivity z Londýna• Je ženatý a má dvě děti, rád lyžuje

Každý, kdo projede v Českých Budějovicích kolem pivovaru, si všimne, jakých rozměrů prostorově nabyl. Jaké byly pro Budějovický Budvar uplynulé roky, co se rozvoje týče?Tou nejviditelnější změnou je naše logistické centrum, které jsme umístili do areálu dvě nacházejícího se přes hlavní ulici. Je to areál na 19 tisíc palet uskladněných v osmi patrech. Je zde automatický zakladač se systémem robotických podavačů, které přesně vědí, v jakých policích jsou piva založena, přičemž jsou schopni je připravit k nakládce pro kamion.

Oba areály spojují dva mosty. Ty slouží k čemu?Abychom se k logistickému areálu mohli efektivně dostat, museli jsme vybudovat dva mosty. Jeden je čistě technologický, kterým jezdí palety s pivem z výroby a prázdné obaly zpět do výroby, druhý je most silniční sloužící k tomu, abychom mezi areály mohli jezdit.

Jaký je hlavní přínos logistického areálu?Pomáhá nám mnohem lépe vytaktovat výrobu. Teď jsme schopni mnohem lépe řídit zásobu a podle toho i dodávky. Výroba má tudíž stabilnější tempo, což nám zase pomáhá s efektivitou výroby. Naší Achillovou patou byly stáčecí linky. Abychom mohli rozšířit stáčecí linky, museli jsme přesunout logistiku na druhou stranu pivovaru. To nám uvolnilo místo, kde jsme mohli postavit na konci loňského roku stáčecí linky dvě a tři, které teď ladíme, aby byly do sezony v plném provozu. Stáčení lahví by tak už neměl být náš problém. Po těch letech 2016, 2017, kdy jsme nebyli schopni uspokojit poptávku po našem pivu, jsme na tom zase dobře.

V roce 2018 jste se pustili do stavby ležáckého sklepa, loni jste na to navázali rozšířením kapacity hlavního kvašení. Mluvilo se i o rozšíření varny.Do varny budeme investovat v letech 2021 a 2022, čímž se dovrší původní rozvojový program. Ani tam ale s rozvojem pivovaru neskončíme. Čeká nás přemýšlení o plechovkové lince, o tom, co uděláme s linkami jedna a dva, které už mají to nejlepší za sebou. Budeme se muset zamyslet nad tím, co uděláme s naším systémem třídění palet a lahví, abychom i tady byli schopni zvládnout navýšenou kapacitu pivovaru.

Budějovický Budvar je národní podnik. V minulosti se ale několikrát spekulovalo o jeho případném prodeji. Jaká je situace teď? Bude se Budějovický Budvar prodávat?Více než o národním podniku jsem vždycky mluvil o národním pivovaru, který má všechny z nás za akcionáře. Na tom stavíme i naši exportní strategii. Jsme hrdí na to, že jsme národním pivovarem. I ze strany vlády, vládních činitelů nezaznívá nic jiného než to, že Budvar není na prodej. Nebude se privatizovat. Tahle záležitost není na stole, neřeší se.

Co byste přál našemu kraji do dalších dvaceti let?Můžeme být hrdí, že žijeme v kraji, kam zbytek republiky jezdí na dovolenou. Popřál bych nám snad jen, abychom dostali lepší spojení s ostatními kraji, abychom měli větší sebedůvěru, byli více otevření a schopni mezi sebou komunikovat.

URL| <https://ceskokrumlovsky.denik.cz/z-regionu/jsme-hrdi-ze-jsme-narodnim-pivovarem-rika-sef-budvaru-20200305.html>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
ceskokrumlovsky.denik.cz (*Z okolí*)

Jsme hrdí, že jsme národním pivovarem, říká šéf Budvaru

5.3.2020 ceskobudejovicky.denik.cz str. 00 Českobudějovicko

Klára Skálová

Pivovar, z jehož dílny ochutnal pivo snad každý Jihočech starší 18 let, vstoupil do letošního roku nejen s rekordním výstavem (1,68 milionu hektolitřů), ale také s novým ležákem.

"V květnu to budou tři roky, co usedl do křesla ředitele Budějovického Budvaru Petr Dvořák. Ke konci se chýlí investiční rozvoj pivovaru za více než dvě miliardy korun. „Po letech 2016 a 2017, kdy jsme nebyli v sezoně schopni uspokojit poptávku po našem pivu, jsme na tom zase dobře,“ říká Petr Dvořák s jasnou vizí do dalších let. „Chceme si hrát s portfoliem našich piv. Máme velký potenciál,“ dodává.

Je možné prozradit, jaký byl pro Budvar uplynulý rok z hlediska výroby piva?V uplynulém roce jsme se dostali k metě 1,679 milionu hektolitřů, což znamená téměř pětiprocentní nárůst. To je pro nás významné. V dohledné době budeme zveřejňovat i finální tržby a i tam očekáváme, že se dostaneme na rekordní úroveň.

Potěšíte letos „pivaře“ nějakou novinkou?Sedmdesát procent naší veškeré produkce tvoří a bude tvořit Budweiser Budvar Original, naše exportní vlajková loď. Jsme na něj hrdí a chceme ho dál rozvíjet doma i po světě. Z pohledu domácího trhu si ale chceme s portfoliem mnohem více hrát. Máme velký potenciál nabízet další zajímavá piva. V loňském roce jsme proto uvedli na trh novinku Budvar 33, náš první hořký ležák. Máme v plánu, že se brzy objeví v lahvích a časem i v plechovkách.

Navázali jste spolupráci s minipivovary. Jak vás to napadlo?V Čechách se objevil fenomén malých, řemeslných pivovarů, což je rozhodně skvělé pro celou kategorii piva. Tady se mnohem více bavíme o kvalitě, nikoli kvantitě, bavíme se o poznávání nových stylů, bavíme se o surovinách, o nových vývojích. To vše jsou konverzace, které k pivu patří a dlouho na tuzemském trhu chyběly. Když se na to potom podívám čistě z pohledu Budějovického Budvaru, tak jsou to konverzace, které nám vyhovují. My jsme měli možnost buď tento trend ignorovat, nebo se k němu nějak postavit. Myšlenka spolupráce nám, byť coby velkému pivovaru, přišla zajímavá, a to pro obě strany.

Takže si třeba v budoucnu budeme moci dát pivo z vaší varny, na němž se budete podílet se sládky z minipivovarů?To už se děje. Ty formy spolupráce jsou ale různé, od základní obchodní spolupráce, která spočívá v tom, že jsme některá piva z minipivovarů zařadili do portfolia a nabízíme je v našich hospodách, až po společné vaření piv. Loni na podzim jsme uvedli na trh limitovanou edici piva Sedm spolčených, na které se podílelo sedm sládků. Náš obchodní sládek Aleš Dvořák také uvařil spolu s Pavlem Paloušem z pražského minipivovaru Cobolis pivo Společné z Budvaru.

Petr Dvořák• Je mu 44 let• Pochází z Liberce• vystudoval **Fakultu sociálních věd** na Univerzitě Karlově• Ředitelem Budějovického Budvaru je od 1. května 2017. Ve funkci nahradil Jiřího Bočka. Předtím působil jako mezinárodní šéf marketingu značky Pilsner Urquell. Sedm let řídil marketingové aktivity z Londýna• Je ženatý a má dvě děti, rád lyžuje

Každý, kdo projede v Českých Budějovicích kolem pivovaru, si všimne, jakých rozměrů prostorově nabyl. Jaké byly pro Budějovický Budvar uplynulé roky, co se rozvoje týče?Tou nejviditelnější změnou je naše logistické centrum, které jsme umístili do areálu dvě nacházejícího se přes hlavní ulici. Je to areál na 19 tisíc palet uskladněných v osmi patrech. Je zde automatický zakladač se systémem robotických podavačů, které přesně vědí, v jakých policích jsou piva založena, přičemž jsou schopni je připravit k nakládce pro kamion.

Oba areály spojují dva mosty. Ty slouží k čemu?Abychom se k logistickému areálu mohli efektivně dostat, museli jsme vybudovat dva mosty. Jeden je čistě technologický, kterým jezdí palety s pivem z výroby a prázdné obaly zpět do výroby, druhý je most silniční sloužící k tomu, abychom mezi areály mohli jezdit.

Jaký je hlavní přínos logistického areálu?Pomáhá nám mnohem lépe vytaktovat výrobu. Teď jsme schopni mnohem lépe řídit zásobu a podle toho i dodávky. Výroba má tudíž stabilnější tempo, což nám zase pomáhá s efektivitou výroby. Naší Achillovou patou byly stáček linky. Abychom mohli rozšířit stáček linky, museli jsme přesunout logistiku na druhou stranu pivovaru. To nám uvolnilo místo, kde jsme mohli postavit na konci loňského roku stáček linky dvě a tři, které teď ladíme, aby byly do sezony v plném provozu. Stáčení lahví by tak

už neměl být náš problém. Po těch letech 2016, 2017, kdy jsme nebyli schopni uspokojit poptávku po našem pivu, jsme na tom zase dobře.

V roce 2018 jste se pustili do stavby ležáckého sklepa, loni jste na to navázali rozšířením kapacity hlavního kvašení. Mluví se i o rozšíření varny. Do varny budeme investovat v letech 2021 a 2022, čímž se dovrší původní rozvojový program. Ani tam ale s rozvojem pivovaru neskončíme. Čeká nás přemýšlení o plechovkové lince, o tom, co uděláme s linkami jedna a dva, které už mají to nejlepší za sebou. Budeme se muset zamyslet nad tím, co uděláme s naším systémem třídění palet a lahví, abychom i tady byli schopni zvládnout navýšenou kapacitu pivovaru.

Budějovický Budvar je národní podnik. V minulosti se ale několikrát spekulovalo o jeho případném prodeji. Jaká je situace teď? Bude se Budějovický Budvar prodávat? Více než o národním podniku jsem vždycky mluvil o národním pivovaru, který má všechny z nás za akcionáře. Na tom stavíme i naši exportní strategii. Jsme hrdí na to, že jsme národním pivovarem. I ze strany vlády, vládních činitelů nezaznívá nic jiného než to, že Budvar není na prodej. Nebude se privatizovat. Tahle záležitost není na stole, neřeší se.

Co byste přál našemu kraji do dalších dvaceti let? Můžeme být hrdí, že žijeme v kraji, kam zbytek republiky jezdí na dovolenou. Popřál bych nám snad jen, abychom dostali lepší spojení s ostatními kraji, abychom měli větší sebedůvěru, byli více otevření a schopni mezi sebou komunikovat.

URL| https://ceskobudejovicky.denik.cz/zpravy_region/jsme-hrdi-ze-jsme-narodnim-pivovarem-rika-sef-budvaru-20200305.html

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

ceskobudejovicky.denik.cz (*Českobudějovicko*)

Car a sultán se scházejí k jednání o Sýrii. A Evropská unie zase jen čeká, co dalšího si na ní zkusí vynutit

5.3.2020 denikn.cz str. 00 Komentáře

Michael Romancov

Komentář Michaela Romancova: Bezpečnostní situace v Sýrii se opět zhoršila. Od března 2011, kdy vypukla (občanská) válka, již po „iksté“. O situaci budou dnes jednat ruský a turecký prezident, od září 2015, kdy se Rusko do konfliktu zapojilo, již po „ypsilonté“.

Co bude závěrem jejich setkání, netušíme, ale ve světle dosavadních zkušeností se logickým výsledkem jeví být společné prohlášení, z něž vyplyne, že se obě strany informovaly o svém pohledu na problém a případně se v nějakém konkrétním místě zavážou učinit nějaká konkrétní opatření. Jedna či druhá strana pak svůj závazek poruší, a i kdyby ho obě dodržely v bodech, na nichž se dohodly, tak se problém objeví zase někde jinde...

Bezprostředním důvodem Erdoganovy schůzky s Putinem je smrt několika desítek tureckých vojáků v oblasti Idlibu a následná turecká odvěta proti syrským vládním silám, které jsou podporovány Rusy. Moskva už se nechala slyšet, že Turci nedokázali zamezit promísení svých jednotek s teroristy, což však Ankara odmítla.

Přečtěte si také Hrozí Evropě milionová vlna uprchlíků? Rozebíráme motivace tureckého prezidenta a jeho další kroky

Erdogan začátkem týdne požádal Putina, aby Rusové „stáli stranou“, když si bude vyřizovat účty se syrským vůdcem Bašárem Asadem, což pro změnu odmítla Moskva. Turci však udeřili na syrské pozice, přičemž nejspíš zabili i řadu bojovníků, které v zemi ve svém zájmu udržuje Írán. Asad prohlásil, že netuší, proč by mezi Sýrií a Tureckem měly být nějaké rozpory, když tak dlouho byly obě země dobrými sousedy, a Damašek by rád, aby vše v dobrém pokračovalo i nadále, zvláště když obě země mají tolik společných zájmů.

Turci mezitím vyjednávali s Američany, kteří se na Ankaru, poté co se rozhodla od Moskvy koupit protiletectvý systém S-400, velice zlobí. V nové situaci však prý Turecko podpoří, mimo jiné i proto, že se po léta jedná o jednoho z největších kupců amerických zbraňových systémů.

Turecko, na jehož území jsou více než tři miliony syrských uprchlíků, zároveň oznámilo, že nezvládne další vlnu, a proto do Evropy pustí tisíce těch, kteří na jeho území pobývají již delší dobu, což vyvolalo napětí na hranici s Řeckem a Bulharskem a mohutně rezonovalo ve všech evropských metropolích, zejména v Berlíně...

Hřiště, kde si to rozdávají mocní

Je vám jasné, kdo a o co hraje a co všechno je v sázce? Pokud ano, tak vám závidím a dále nečtete, protože vám nemohu nic víc nabídnout. Pokud ne, tak jsme na tom stejně. Přesto se na následujících řádcích pokusím přiblížit, co a proč mi na současnou situaci přijde podstatné.

Než se k tomu dostanu, považuji za nutné zdůraznit následující: Sýrie se stala „hřištěm“, kde soupeří velké mocnosti, zejména mimořádně aktivní Rusko a právě tak pasivní USA (jejichž prezident se svým zetěm před nedávnem „vyřešili“ problém mezi Izraelem a Palestinci). Svá želízka v ohni má i Francie. Dále regionální mocnosti, zejména Írán, proti němuž se v celém regionu aktivně vymezuje Saúdská Arábie, a Turecko. Své zájmy pochopitelně sleduje Izrael.

Přečtete si také Na hranici: Turecká armáda nepouští uprchlíky zpět, na řecké straně se střílí

A pak tu jsou nešťastní obyvatelé Sýrie, kteří jsou rozděleni jak prolitou krví a spáchaným násilím, důvody náboženskými, etnickými, ale také tím, kdo patří k jaké rodině a k jakému kmeni, kdo žil ve městě a kdo na venkově, kdo byl nomád a kdo usedlý...

Pravděpodobně jsem na nějakého aktéra nebo příčinu nepřátelství zapomněl, ale i z toho, co jsem zvládl vyjmenovat, snad vyplývá, že ve hře je tolik protichůdných zájmů, a naneštěstí je ještě stále k dispozici tolik peněz, munice a bojovníků, že představa, že by jakékoliv jednání mezi Erdoganem a Putinem mohlo něco opravdu vyřešit, je zcela iluzorní. Dále se však zaměříme především na „sultána“ a „cara“ a pokusíme se ukázat, co tihle dva aktéři (ne)mohou dojednat.

Oba prezidenti stojí v čele svých zemí dlouho a oba chtějí ještě dlouhou dobu vládnout, respektive mít zásadní podíl na moci. Putin vládne Rusku od roku 2000 a musí vydržet minimálně do roku 2024, kdy mu „končí“ mandát. Právě probíhající změny ústavy, které sám inicioval, mu však nejspíš zajistí setrvání u moci na doživotí, byť zatím netušíme v jaké pozici.

Přečtete si také Lidé, jděte! Turecko uprchlíky použilo jako munici. Původní reportáž z hranice EU

Erdogan byl v letech 2003–2014 ministerským předsedou, od té doby je prezidentem. Nepochybně by jím chtěl být minimálně do roku 2023, kdy se bude slavit sté výročí vyhlášení turecké republiky. V tento okamžik však není důvod předpokládat, že by u moci nechtěl zůstat déle, ideálně na doživotí. Oba politici se v počátcích svého působení mohli oprávněně pyšnit velkými hospodářskými úspěchy, oba svou legitimitu začali postupně opírat o roli strážce a obhájce hrdinské minulosti a oba se nakonec rozhodli i pro zásadní zahraničněpolitické angažmá provázené použitím síly.

Bez ohledu na jejich sebevědomou rétoriku platí, že Rusko ani Turecko nejsou tak silní hráči, jak sami o sobě tvrdí, ovšem ani tak slabí, jak bychom si je případně přáli vidět. Rusko má na své straně pochopitelně výhodu arzenálu jaderných zbraní, který ho nakonec činí z vojenského hlediska prakticky nezranitelným.

Ani ne dost silní, ani dost slabí

V podstatě bezkonfliktní a kooperační vztahy obou mocností prošly od roku 2015, kdy se Rusové vojensky začali angažovat v Sýrii a Turci sestřelili jejich letadlo, již několika dramatickými zvraty. Turecko, členská země NATO a kandidát členství v Evropské unii, s Moskvou spolupracuje hospodářsky (výstavba plynovodu Turkish stream a jaderné elektrárny), a když mu Washington odmítl poskytnout systém Patriot, demonstrativně zakoupilo ruský komplex S-400.

Navzdory tomu, že Turci sestřelili ruské letadlo a v Ankaře byl spáchán atentát na ruského velvyslance, Moskva podržela Erdogana při pokusu o státní převrat v létě 2016. Spolu s Íránem obě země rozběhly tzv. Astanský stabilizační proces pro Sýrii. Těžko říci, kdo je v tomto vztahu zřetelně slabší a kdo silnější, zejména když si uvědomíme, že drtivá část ruských vojenských dodávek do Sýrie, lhotejno zda pro vlastní síly, či na podporu

Asada, prochází skrz Bospor a Dardanely, které ovládá Ankara. Ta ovšem Moskvě svou schopnost nezávislého a sebevědomého aktéra demonstruje i aktivním vztahem s Kyjevem.

Přečtěte si také *dlib* – opravdu poslední bitva o Sýrii? Kdo s kým a proti komu válčí

S pravděpodobností hraničící s jistotou se lze domnívat, že schůzka mezi Erdoganem a Putinem nepřinese žádné zásadní řešení syrského konfliktu. Ani jeden z aktérů není tak silný, aby něco podstatného mohl sám vynutit, a tuto sílu nemají ani oba dohromady, pokud by se shodli na společném postupu proti ostatním. Pochopitelně za předpokladu, že se neodhodlají či nedohodnou napřít všechny své síly jen do Sýrie. Oba představitelé jsou zároveň „zajatci“ vlastního obrazu silných a rozhodných vůdců a obava ze „ztráty tváře“ jim svazuje ruce.

Pro Turecko pak platí i to, co pro každý stát v mezinárodních vztazích, totiž že nemůže opustit prostor, ve kterém se nachází. Erdogan byl svého času architektem zahraniční politiky „nulových problémů“ se sousedy. Od té doby má problém s Evropskou unií, samozřejmě včetně notoricky špatných vztahů s Řeckem, podstatně se zhoršily vztahy s Izraelem, přibýlo konfliktů s Ruskem a vedle toho všeho sousedí se Sýrií a Irákem, které patří mezi dvacet nejméně stabilních států světa.

Přečtěte si také *Rok Vladimira Vladimiroviče: zdražené zelí, vlak do stanice Konečná a strach z ulice. Profil Putinových 20 let u moci*

Jelikož je Turecko (ještě stále) naším spojencem v NATO, měli bychom poslední zmíněný aspekt brát velice vážně, protože ať je Erdogan jaký chce, tak destabilizace Iráku ani občanská válka v Sýrii nejsou jeho dílem. Tady Turecko muselo reagovat na vzniklou situaci a je otázkou, jak moc odlišná by byla reakce, dejme tomu Francie, pokud by ležela tam, kde leží Turecko.

Na závěr však musíme zmínit ještě jeden aspekt. Rusko a Turecko se v Sýrii nemohou ignorovat, a zároveň se nechtějí pustit do otevřeného konfliktu. Jejich interakce se však přenáší i do sousedství, včetně Evropské unie. V Moskvě i v Ankaře vědí, co všechno způsobila migrační vlna v roce 2015, a nepochybně sledují, jak (ne)zvládneme čelit koronaviru. Proč by v této, z jejich pohledu tak příznivé konstelaci, měli car a sultán odolat pokušení pokusit se vynutit si na Bruselu to, co sami považují za podstatné?

Ono se to, jakkoli zatím v malém, už ostatně děje. A vlastně ani není podstatné, zda se už dohodli či zda se na následující schůzce případně (ne)dohodnou. Evropská unie je mimořádně lákavý a snadno zasažitelný cíl a Moskva i Ankara vědí, že pokud neuspějí, nebudou na tom o nic hůř.

Dokud si sami mezi sebou neujasníme, co (ne)chceme, a nepochopíme, že svým vlastním zájmům a cílům budeme muset začít obětovat stále více, a to včetně nasazení vlastních lidí s rizikem, že budou ztráty na životech, tak je jen otázkou času, kdy a kde nabídneme odhodlaným aktérům šanci příště.

Autor je politický geograf, působí na **Fakultě sociálních věd** UK a Metropolitní univerzitě Praha.

V rubrice komentáře dáváme prostor různým úhlům pohledu, které nemusí vyjadřovat stanovisko redakce.

URL | <https://denikn.cz/306959/car-a-sultan-se-schazeji-k-jednani-o-syrii-a-evropska-unie-zase-jen-ceka-co-dalsiho-si-na-ni-zkusi-vynutit/>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
denikn.cz (Komentáře)

**Grand prix české vědy: Analýza soutěží Grantové agentury ČR pro rok
2020**

5.3.2020 vedavyzkum.cz str. 00

Iniciativa Czexpats in Science přináší analýzu dat o posuzovaných projektech základního výzkumu s počátkem řešení v roce 2020.

Díky informacím o neschválených návrzích, které byly vyžádány od GA ČR na základě zákona o svobodném přístupu k informacím, můžeme odpovědět na otázky jako: Které instituce o granty žádají? Jak jsou úspěšné? A která témata jsou populární?

Grantová agentura České republiky (GAČR) je organizační složka státu zodpovědná za rozdělování veřejných prostředků na základní výzkum. V českém akademickém systému se jedná o hlavní zdroj grantových prostředků pro malé i velké výzkumné skupiny a s nadsázkou se dá říct, že každá vědkyně i každý vědec v Česku si k nějakému grantu GAČR během své kariéry přičichl nebo přičichne.

Zdroj: The Upturned Microscope

GAČR každoročně zveřejňuje statistiky o projektech ve svých výročních zprávách a informace o schválených projektech jsou po čase dostupné v Centrální evidenci projektů. Co ale v celkovém obrázku chybí jsou informace o neschválených návrzích, díky kterým by bylo možné odpovědět na otázky jako: Které instituce o granty žádají? Jak jsou úspěšné? Která témata jsou populární?

Iniciativa Czexpats in Science propojuje české vědce působící v zahraničí a snaží se jim mimo jiné pomoci s orientací v prostředí české vědy. Aby lépe zmapovali systém grantů pro základní výzkum, požádali Czexpats na základě zákona o svobodném přístupu k informacím o data o posuzovaných projektech s počátkem řešení v roce 2020. GAČR žádost " částečně zamítl ", a to s odvoláním na zákon o ochraně osobních údajů, autorský zákon a zadávací dokumentace jednotlivých grantových schémat. Přesto bylo možné vybrané rozměry poskytnutých dat analyzovat a výsledky, u nichž jsme se zaměřili především na aspekty, které GAČR nezveřejňuje ve svých výročních zprávách, shrnout v tomto textu. Analýzu loňských dat přinášíme v době, kdy probíhá příjem žádostí do hlavních soutěží GAČR pro rok 2021.

Vstupní data a zdrojové kódy analýz v R a Pythonu jsou dostupné online na github.com.

Projektové soutěže

Pro projekty s počátkem řešení v 2020 bylo otevřeno 5 soutěží. Podle absolutních počtů přihlášek představují dominantní soutěž Standardní projekty s 1900 žádostmi (Obrázek 1). Standardní projekty jsou udělovány na 2-3 roky. Jejich relativně krátké trvání bývá zdrojem kritiky, neboť je obtížné v daném časovém rámci realizovat výzkum i publikovat jeho výsledky. Hodnocení projektu však lze na základě žádosti odložit, což poskytuje dodatečný prostor pro vykazání výsledků. Výhodou této soutěže je kromě velké alokace finančních prostředků také flexibilita pro hlavní řešitele s ohledem na formální požadavky. O Standardní grant se mohou ucházet seniornější i začínající badatelé, ovšem ti druzí se pak mohou potýkat s náročnější konkurencí.

Druhá nejfrekventovanější soutěž – Juniorské projekty – proběhla v roce 2019 naposledy. Nahradila ji čerstvě vyhlášená soutěž Junior STAR. Charakteristickým znakem Juniorských projektů bylo omezení na počet let od získání Ph.D. titulu, nezbytnost vytvořit tým s minimálně dvěma začínajícími badateli a požadavek na absolvování zahraniční stáže v trvání nejméně 6 měsíců, přičemž toto omezení bylo zmírněno na možnost vykázat dvě tříměsíční stáže. Za zahraniční se v soutěži považovala jiná země, než ve které žadatel získal doktorát, proto bylo toto schéma populární mezi českými badateli, kteří obdrželi doktorát v zahraničí a vrátili se do Česka, kde po 6 měsících splnili kvalifikační podmínku. Na druhou stranu tatáž podmínka z možnosti ucházet se o podporu vyřadila vědce s doktoráty získanými mimo ČR, ale bez vazeb na české instituce, které by tyto absolventy přijaly ještě před žádostí o Juniorský grant. Budoucí projekty Junior STAR zachovávají požadavek na významnou zahraniční zkušenost, avšak namísto formálního kritéria bude tato hodnocena kvalitativně. Vykazovat lze např. i stáže absolvované během doktorského studia nebo publikační zkušenosti v mezinárodních týmech. Junior STAR také slibuje štedřejší dotaci a doba trvání grantů je stanovena na 5 let. Parametry nové soutěže jsou tedy nastaveny tak, aby lépe podpořily ambiciózní týmy, ovšem uděleno má být pouhých 25 grantů, oproti 94 tříletým grantům v poslední Juniorské soutěži.

Z hlediska prestiže se v posledních dvou letech do čela soutěží GAČR postavily projekty EXPRO, tzv. grantové projekty excelence. Jsou charakteristické trváním na 5 let, výší celkové dotace až 50 mil. Kč, sníženými formálními požadavky na průběžná hodnocení a povinností, aby z podpořeného týmu vzešla aspoň jedna žádost o projekt Evropské výzkumné rady (ERC). Zkušenost z již realizovaných soutěží ukazuje, že šanci mají pouze žádosti předložené seniorními badateli, kteří jsou etablovanými autoritami v oboru. Projekty EXPRO tak na jednu stranu dávají šanci vytvořit skutečně excelentní podmínky pro výzkum, na druhou stranu zjevně fungují v režimu Matoušova efektu, kterým sociolog vědy Robert Merton pojmenoval jev, kdy ti úspěšní se stávají ještě úspěšnějšími. Stojí za zmínku, že v soutěži EXPRO 2020 je v pozici hlavního řešitele mezi úspěšnými žádostmi pouze jedna žena. Bohužel nevíme, kolik žen o grant žádalo.

Zbývající dvě soutěže vyhlášené GAČR mají mezinárodní charakter. Soutěží se jednak o Mezinárodní projekty, které GAČR vyhláší na základě bilaterální spolupráce se zahraničními agenturami (Německo, Tchaj-wan, Korea, Rusko, Brazílie), jednak na platformě Lead Agency. V soutěži Lead Agency

hodnocení žádostí provádí pouze jedna agentura, která je v pozici “Lead Agency”. Dosud GAČR takto spolupracovala pouze s rakouskou agenturou FWF, v soutěži na rok 2021 je portfolio rozšířeno o švýcarské, polské a slovinské partnery.

Rozpočty a úspěšnosti soutěží

Obrázek 1: Absolutní a relativní úspěšnost v soutěžích GAČR

Podle úrovně úspěšnosti v různých disciplínách (Obrázek 1) je patrné, že agentura dbá, aby její portfolio bylo oborově vyrovnané. V obou hlavních soutěžích je napříč oborovými komisemi míra úspěšnosti srovnatelná. Ve Standardní soutěži činí rozmezí úspěšnosti zanedbatelných 1,2 procentního bodu, v Juniorské je o něco výraznější a pohybuje se od 26 % v technických vědách po 34 % ve vědách o neživé přírodě. Pro vědní politiku může být zajímavé ptát se, zda oborová seskupení, podle kterých GAČR operuje, odpovídají reálnému rozložení sil či potřeb v české vědě a výzkumu. Pro individuální žadatele je ale zase dobré vědět, že u žádné komise nebudou a priori znevýhodněni. Pro vědce v postdoktorické fázi kariéry navíc není bez zajímavosti, že úspěšnost je v Juniorské soutěži zpravidla vyšší než ve Standardní, i když udělované dotace na grant mohou za Standardní soutěží zůstat pozadu v průměru i o 2 mil. Kč.

Obrázek 2: Rozdělení dotací a průměrná dotace podle oborových komisí v soutěžích o Standardní a Juniorské projekty

Více o oborových odlišnostech bychom se možná dozvěděli z distribuce úspěšných žádostí na úrovni hodnotících panelů, které mají vyšší oborovou granularitu než oborové komise, ale data v tomto rozlišení GAČR pro Czeexpats neuvolnila. Že je oborová perspektiva v grantových soutěžích důležitá, lze aspoň v náznaku vyzorovat z dat o počtech udělených grantů a o oborově příslušných částkách. Zde se projevuje především rozdíl mezi vědami společenskými a humanitními (SSH) a ostatními disciplínami. Zatímco badatelé v SSH podávají zdaleka nejvíce žádostí (celkem 587 ve standardní soutěži, druhé v pořadí jsou vědy o neživé přírodě s 369 přihláškami, Obrázek 2), jejich oborová komise rozdělila pro rok 2020 nejmenší absolutní částku a průměrná dotace na grant (3,73 mil. Kč) je v SSH téměř dvaapůlkrát nižší než u grantů v nejtědřejších komisi lékařských a biologických věd (9,08 mil. Kč).

Z oborové perspektivy stojí za zmínku také nulová úspěšnost společenských projektů v kategorii Mezinárodních projektů. Co do počtu přihlášek (232) představují Mezinárodní projekty třetí největší soutěž GAČR, ale s průměrnými 9 % podpořených žádostí je to soutěž nejnáročnější. V této soutěži se navíc úspěšnost mezi komisemi liší velmi výrazně a sahá od již zmiňované nuly až po úspěšnost 24,5 % v lékařských a biologických vědách. I v soutěži EXPRO bývají projekty vyhodnocovány oborovými panely, ale výsledky jsou vyhlašovány za celou soutěž a na základě poskytnutých dat tak nelze oborové hledisko hodnotit.

Ideální název grantu

Analýza textu není tolik exaktní jako tvrdá data o udělených dotacích a úspěšnostech přihlášek. Na rozdíl od nich však rozbor slov vyskytujících se v projektových žádostech nabízí neotřelý úhel pohledu na grantové soutěže a poskytuje více prostoru pro interpretaci. Bohužel, textová data v sadě od GAČR neobsahují abstrakty neúspěšných žádostí. Zde jsme proto za obě hlavní soutěže GAČR porovnali na základní tvar převedené termíny z názvů přihlášek a klíčových slov.

Obrázek 3: Relativní výskyt 100 nejčastějších slov v záhlaví návrhů projektů podle výsledku žádosti

Frekvenční jazyková analýza ukázala 100 nejčastěji se vyskytujících slov v grantových žádostech, která jsou navíc porovnána podle svých relativních četností v podpořených a zamítnutých projektech (Obrázek 3). Podle očekávání ta vskutku nejčastější slova leží kolem diagonály a nepřináleží preferenčně do žádné z obou skupin přihlášek. Tvar grafu však naznačuje, že čím více se slovník specializuje a frekvence slov se odpovídajícím způsobem snižuje, tím více se u jednotlivých slov projevuje relativní příklon k jedné či druhé skupině projektů. Na základě těchto výsledků lze s nezbytnou mírou nadsázky odvodit tato dvě doporučení pro budoucí žadatele: Chcete-li uspět, napište si žádost na téma “Nová role evoluce v chemické charakterizaci a regulaci proteinů”; naopak, pokud byste raději chtěli jen zlomyslně přidělovat zbytečnou práci hodnotitelům, vhodným názvem projektu by mohl být “Vliv zdrojů politické aktivity na chování sociálních vrstev”.

Díky textovým údajům můžeme zachytit také sémantické vazby mezi jednotlivými návrhy projektů (Obrázek 4). V tomto případě uvažujeme o návrzích projektů v podobě sítě, v níž každý návrh představuje uzel (vrchol) síťového grafu a každé slovo, které sdílí s aspoň jedním dalším návrhem, zakládá vazbu (hranu) mezi návrhy. Počet hran dopadajících na konkrétní uzel lze vyjádřit jako tzv. stupeň uzlu, tedy jako míru centrality, která zachycuje sílu propojení konkrétního návrhu s ostatními. Projekt obsahující v názvu či klíčových slovech termíny, které se často vyskytují i v jiných návrzích, bude uzlem s vysokým stupněm.

Obrázek 4: Síť přihlášek na základě sdílených slov podle oborů a výsledků žádosti

Nejdříve jsme vytvořili síť ze všech projektů ve Standardní a Juniorské soutěži a spočítali hrany na základě názvů a klíčových slov. Výsledná síť všech návrhů projektů je protkána statisíci vazeb, k její vizualizaci jsme tedy použili specializovaný nástroj Gephi. Velikost uzlů vypovídá o jejich stupňové centralitě. Barvu uzlů v případě Obrázku 4 vlevo odpovídá oborové komisi, do níž byl návrh podán, ve druhém případě barva označuje

schválené a zamítnuté návrhy projektů. Obraz oborových skupin ukazuje, že přestože síť návrhů projektů není jako celek s výjimkou společenských a humanitních věd výrazně modularizovaná, sdílená slova celkem zdařile rekonstruují oborové rozlišení projektů. Pouze mezi technickými vědami a vědami o neživé přírodě, zdá se, dochází k výraznějším sémantickým překryvům.

Druhá varianta vizualizace v Obrázku 4 vpravo ukazuje, jak jsou v síti rozloženy schválené a zamítnuté žádosti. Úspěšné přihlášky se nekoncentrují ani na okrajích sítě (což by napovídalo preferenci projektů s ojedinelou terminologií), ani nevytvářejí žádné výrazné shluky sémanticky spřízněných projektů. Jelikož posláním GAČR je podporovat základní, nikoliv orientovaný výzkum, absence jasných vzorců zde představuje dobrou zprávu, stejně jako skutečnost, že schválen může být i projekt v podobě uzlu s nízkým stupněm a na okraji sítě. Na druhou stranu výsledný obrázek ani nenaznačuje, že by se u GAČR nějak zvlášť dařilo interdisciplinárním projektům. Pokud má síť hluchá místa, kde je úspěšných návrhů méně, je tomu tak právě v oblastech, kde se oborové skupiny navzájem setkávají.

Ani rozbor na úrovni oborových komisí nevykázal žádné výrazné vzory, které by na základě sémantických vazeb vznikaly mezi úspěšnými a neúspěšnými projekty. Pro větší přehlednost zde pracujeme pouze s vazbami mezi klíčovými slovy. Čtenáři se mohou na konkrétní klíčová slova podívat v interaktivních grafech pro humanitní a společenské vědy, vědy o neživé přírodě, technické vědy, zemědělské a biologicko-environmentální vědy a lékařské a biologické vědy.

Velikost uzlů opět vyjadřuje jejich stupňovou centralitu. Pokud by oborové komise výrazně upřednostňovaly vybraná témata, vazby by se kumulovaly zvlášť mezi podpořenými a zamítnutými žádostmi. Ve skutečnosti však probíhají celým prostorem. Pouze u některých oborových komisí je při bližším pohledu patrné, že některé vrcholy tvořené neúspěšnými žádostmi jsou propojené intenzivněji. Nejzřetelnější je tento jev v humanitních a společenských vědách a v komisi zemědělských a biologicko-environmentálních věd. Na základě explorativních vizualizací však můžeme nanejvýš vyslovit hypotézu, že grantové žádosti nejsou kvůli své tematické orientaci systematicky zvýhodňovány, ale některá témata mohou být v soutěži znevýhodněna. Tento signál je však slabý a není tedy vůbec jisté, zda by obstál jako závěr ve formálním testu této hypotézy.

Vítězové a poražení

Data umožnila analyzovat grantové chování jednotlivých institucí na úrovni fakult vysokých škol a ústavů Akademie věd ČR. Do některé ze soutěží se zapojilo 234 institucí, přičemž v množství podaných návrhů jsou až řádové rozdíly. Nejvíce návrhů – 118 – poslala Přírodovědecká fakulta UK v Praze, naproti tomu 34 institucí poslalo jedinou žádost. Asi dvě třetiny institucí podaly méně než 10 návrhů do všech soutěží.

Tak jako se instituce liší v množství podaných návrhů, liší se i množství schválených projektů respektive v poměru schválených vůči podaným. Za úspěšné lze považovat instituce, které mají vysoký poměr a/nebo velké množství schválených návrhů. Z dat zároveň plyne, že čím víc projektů instituce podá, tím víc jich bude v průměru schváleno. Spearmanův koeficient r_{SMA} pro Standardní projekty a instituce s více než 5 návrhy hodnotu 0,73 (ideální pořadovou korelaci mají data s $r_S=1$).

V dalším textu se budeme zabývat Standardní, Juniorskou a EXPRO soutěží. O Standardní granty žádá zdaleka nejvíce institucí, Juniorské z našeho pohledu reprezentují pokrokovost instituce a příslib budoucnosti české vědy a EXPRO granty spojuje kvalitní a drahá věda. Lead Agency granty si dovolíme vynechat, neboť každá instituce získala buď jeden, nebo žádný grant. Mezinárodní projekty se dají shrnout do sdělení, že se 4 schválenými projekty v nich pomyslně zvítězil pražský Matfyz, tři instituce získaly po dvou grantech a 11 institucí jediný.

Obrázek 5: Instituce ve Standardní soutěži

Obrázek 5 znázorňuje množství přijatých a zamítnutých návrhů na Standardní granty pro ústavy AV ČR (vlevo) a pro instituce mimo AV ČR (vpravo) seřazené podle celkového počtu návrhů a s uvedenou procentuální úspěšností návrhů. Pro přehlednost jsou instituce mimo AV ČR zobrazeny pouze pokud podaly alespoň 7 návrhů.

Nejvíce návrhů na Standardní projekt ze všech institucí bylo schváleno Přírodovědecké fakultě UK v Praze (21). Ta ale zároveň podala nejvíce žádostí a úspěšností 26 % byla slabě nad průměrem 24 %. Matematicko-fyzikální fakulta UK v Praze se umístila na pomyslné druhé příčce s 19 schválenými granty při úspěšnosti 31 %. Mezi ústavy AV ČR dominovalo Biologické centrum v Českých Budějovicích s 18 Standardními granty a nadprůměrnou úspěšností 36 %. Ústav organické chemie a biochemie, veřejně známý díky antivirotikům Antonína Holého, získal 12 grantů z 29 (úspěšnost 41 %). Pomíneme-li instituce s méně než 10 podanými žádostmi, mírou úspěšnosti 44 % dominovala, pro nás překvapivě, Fakulta stavební ČVUT (12 schválených grantů).

Obrázek 6: Instituce v Juniorské soutěži

Obrázek 6 znázorňuje množství přijatých a zamítnutých návrhů v Juniorské soutěži pro ústavy AV ČR (vlevo) a pro instituce mimo AV ČR (vpravo) seřazené podle celkového počtu návrhů a s uvedenou procentuální úspěšností. Pro přehlednost jsou instituce mimo AV ČR zobrazeny pouze pokud podaly alespoň 2 návrhy. Se 7

získanými granty zvítězilo Biologické centrum AV ČR v Českých Budějovicích a pražský Matfyz. Čtyři instituce získaly po 5 grantech. Nad průměrnou úspěšnost 30 % v Juniorské soutěži výrazně vyčnívají Přírodovědecká fakulta Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích (4 granty, úspěšnost 67 %), Fyzikální ústav (5 grantů, úspěšnost 50 %) nebo Přírodovědecká fakulta MU (5 grantů, úspěšnost 45 %). Stojí za zmínku, že Juniorské granty mířily ve velké většině na přírodovědně a technicky zaměřené instituce. Žádná sociálně a humanitně zaměřená instituce nezískala více jak dva.

Obrázek 7: Instituce v soutěži EXPRO

Kategorie pětiletých grantů EXPRO je na Obrázku 7, vlevo pro ústavy AV ČR a vpravo pro instituce mimo AV ČR, z nichž jsou pro přehlednost zobrazené pouze ty, které podaly dvě a více žádostí. Nejvíce grantů – tři – získala Matematicko-fyzikální fakulta UK v Praze. Další 4 instituce získaly granty dva, přičemž instituce AV ČR a mimo ni si rozdělily shodně po 11 grantech.

Obrázek 8: Instituce s nulovou úspěšností

Na opačném konci úspěšnosti se umístily instituce shrnuté na Obrázku 8. Ten zobrazuje ty instituce (společně AV ČR i mimo ni), které nezískaly ani jeden grant, seřazené podle počtu návrhů. Celkem 95 institucím byly všechny jejich návrhy zamítnuty. Z toho 21 institucí podalo víc než 5 návrhů.

Ve Standardních grantech si Černého Petra vytáhla Fakulta strojní ČVUT v Praze, u které ani jeden ze 17 návrhů nebyl schválen. Napadá nás několik důvodů, např. procesních nebo formálních, které by 0% úspěšnost při vysokém množství návrhů dokázaly vysvětlit. Nedostatečnou kvalitou návrhů ovšem nelze vyloučit. Kontaktovali jsme fakultní Oddělení pro vědu a výzkum, ale jejich vyjádření se nám získat nepodařilo. V Juniorských grantech se nedařilo Agronomické fakultě Mendelovy univerzity v Brně, která podala 7 žádostí, a v EXPRO grantech pak Středoevropskému technologickému institutu VUT s 10 žádostmi.

Dle našeho názoru z grafů a dat krystalizují instituce, které jsou, alespoň z hlediska schopnosti získávat granty GAČR, úspěšné. Dokonce bychom se neostýchali tuto úspěšnost zobecnit a např. Matematicko-fyzikální fakultu UK, Biologické centrum AV ČR nebo Fyzikální ústav AV ČR, které uspěly napříč grantovými soutěžemi, považovat v českém prostředí za prokazatelně špičkové výzkumné instituce. Nutno zmínit, že Biologickému centru se mimořádně daří navzdory tomu, že nemůže využívat výhody, kterých se dostává institucím v Praze a Brně, např. v podobě sousedství velkých univerzit či dopravní dostupnosti.

Obrázek 9: Filozofické fakulty univerzit

Obrázek 10: Přírodovědecké fakulty univerzit

Z profesní zvědavosti jsme se podrobněji také podívali na přírodovědecké (PřF) a filozofické fakulty (FF), které jsou součástí mnoha českých univerzit. Výsledky jsou shrnuté na Obrázcích 9 a 10 pro každou soutěž zvlášť, seřazené podle počtu podaných návrhů a s uvedenou procentuální úspěšností. Mezi filozofickými fakultami se nejvíce dařilo FF MU, která ve Standardní soutěži získala nejvíce grantů a nadprůměrnou úspěšností 39 % se zařadila těsně za Filosofický ústav AV ČR – nejúspěšnější instituci společenských disciplín (Obrázek 5). Juniorských a EXPRO grantů bylo filozofickým fakultám uděleno příliš málo na to, abychom výsledky mohli komentovat.

Přírodovědecké fakulty se co do počtu žádostí rozdělily na ty velké (UK, MU, UP a JU) a malé (Ostrava, UJEP a Hradec Králové). Obecně se jim dařilo. Mezi velkými univerzitami byly v úspěšnosti značně nad průměrem PřF MU a JU v Českých Budějovicích. Hodnoty úspěšnosti u malých univerzit jsou zatíženy malým počtem žádostí. Znatelně pod průměrnou úspěšností 24 % se ve Standardních grantech umístila přírodověda v Olomouci s 19 % úspěšností. PřF v Olomouci se letos nedařilo ani v Juniorské soutěži, kde získala jediný grant, což odpovídá úspěšnosti 17 %. Ostatní přírodovědecké fakulty měly vyšší než průměrnou úspěšnost 30 %, nejvyšší pak PřF JU s 67 %.

Shrnutí a výhled

Představili jsme základní statistické informace o projektech GAČR s počátkem řešení v lednu 2020, které jsme zjistili z dat získaných na žádost Cxexpats in Science. Dle našeho názoru by GAČR měla data a podrobné statistiky zveřejňovat z vlastní iniciativy, ať už pro zvýšení své transparentnosti a důvěryhodnosti, nebo aby napomohla vnitřní reflexi českých vědeckých institucí. GAČR by se mohla inspirovat (nebo přímo spolupracovat) s portálem STARFOS Technologické agentury ČR, která nabízí o svých grantových soutěžích podobné informace, které prezentujeme v této analýze. Za jednoznačně pozitivní posun ve výročních zprávách GAČR považujeme např. zahrnutí aspoň základních statistik o rozdělení žadatelů podle genderu a oborů. V naší analýze jsme genderovou perspektivu nemohli zohlednit, neboť potřebné údaje o žadatelích nebyly v poskytnutých datech k dispozici.

Bylo by zajímavé, a pro některé naše závěry možná i vhodné, analyzovat data za delší časový úsek a tím odpovědět např. na otázku, zda-li je pražský Matfyz úspěšný dlouhodobě. Meziroční výkyvy úspěšnosti mohou být významné zvlášť u institucí s malým množstvím návrhů. Srovnání by na druhou stranu bylo komplikované podmínkami jednotlivých soutěží, které se mění z roku na rok a např. u Juniorských grantů mohou mít velký vliv na průběh soutěže. Podobná analýza však přesahuje naše stávající možnosti.

Dalšími rozměry, kterými je náš současný pohled limitován, jsou velikosti jednotlivých institucí reprezentované počtem akademických pracovníků, studentů, případně rozpočtem. Nelze tedy říci, jaká je motivace uchazečů o granty žádat (mají malý rozpočet a mnoho zaměstnanců?). Některé závěry by bylo také vhodné normalizovat vůči velikosti instituce. Podává Přírodovědecká fakulta UK nejvíce grantů, protože má oproti ostatním institucím proporčně nejvíce zaměstnanců? Nevíme. Obecně bychom ale za nejuspěšnější instituci považovali tu, která má nejvyšší poměr přijetí vůči počtu zaměstnanců.

Při optimálním nastavení hodnotících procesů by grantové soutěže měly vědě prospívat výběrem nejlepších kandidátů a témat k mimořádné podpoře. Kevin Gross a Carl T. Bergstrom však ve svém loňském článku

“Contest models highlight inherent inefficiencies of scientific funding competitions” postulují existenci kritického bodu, po jehož překonání začínají grantové soutěže vědě spíše škodit. Reálná pozice tohoto bodu se odvíjí od průměrné úspěšnosti v grantových soutěžích, která má historicky sestupný trend. Pokud úspěšnost klesne pod určitou hladinu, čas a práce investované do přípravy grantové žádosti se sice stále vyplatí vítězům soutěže, ale věda jako celek začíná strádat, neboť malá množina podpořených badatelů již nedokáže vykompenzovat množství úsilí, které do přípravy často i vysoce kvalitních projektů vložili neúspěšní žadatelé. Naše analýza např. poukazuje na vysoké množství institucí s úspěšností 0 %. Pokud GAČR udrží nebo zvýší ve svých hlavních soutěžích aktuální míry úspěšnosti, může české vědě prospívat. Jestliže se však potvrdí trend, v němž některé obory mají v Mezinárodních projektech GAČR úspěšnost hluboko pod 10 %, pak lze pochybovat o tom, zda je existence takového schématu pro rozvoj těchto oborů prospěšná. Grossův a Bergstromův argument také tvoří rub současné snahy GAČR o rozvíjení programů EXPRO a STAR, jejichž parametry sice vycházejí vstříc reálným potřebám vědců pro rozvíjení excelentních týmů (především pětiletá doba řešení), avšak děje se tak na úkor průměrné úspěšnosti žádostí, která v EXPRO aktuálně klesá pod 20 %. Pokud toto dilema nerozetne navýšení rozpočtu GAČR, mohlo by hrozit, že dobře míněné snahy o vylepšování českých grantových schémat se minou účinkem.

Autoři:

Michal H. Kolář, Vysoká škola chemicko-technologická v Praze a Czexpats in Science

Radim Hladík, Filosofický ústav AV ČR a Česká asociace pro digitální humanitní vědy (CzADH)

Zdroj: Czexpats in Science

RNDr. Michal H. Kolář, Ph.D.

Michal (*1985) vystudoval chemii a molekulové modelování na Přírodovědecké fakultě UK a Ústavu organické chemie a biochemie AV ČR. Za podpory Nadace Alexandra von Humboldta působil ve Výzkumném centru Jülich v Německu, odkud se přesunul do Ústavu Maxe Plancka pro biofyzikální chemii v Göttingenu. Od roku 2018 je odborným asistentem na Vysoké škole chemicko-technologické v Praze, kde mj. v rámci Juniorského projektu GAČR z loňského roku studuje detaily syntézu proteinů na ribozomech.

PhDr. Radim Hladík, Ph.D.

Radim (*1980) vystudoval sociologii na **Fakultě sociálních věd** UK. Od roku 2008 působí na Filosofickém ústavu AV ČR v Kabinetu pro studium vědy, techniky a společnosti. Během doktorského studia absolvoval jako nositel Fulbrightova stipendia roční pobyt na Columbia University v USA, v letech 2017-2019 realizoval s podporou Japan Society for the Promotion of Science postdoktorskou stáž na National Institute of Informatics v Japonsku. V Juniorské soutěži GAČR 2020 uspěl s projektem “Funded and Unfunded Research in the Czech Republic”. V České asociaci pro digitální humanitní vědy se zasazuje o využívání digitálních a kvantitativních metod v sociálních a humanitních vědách.

URL| <https://vedavyzkum.cz/z-domova/czexpats-in-science/grand-prix-ceske-vedy-analyza-soutezi-grantove-agentury-cr-pro-rok-2020>

Expobank CZ s novým šéfem komunikace

6.3.2020 czechbanking.cz str. 00 Banky

Erich Handl

Novým vedoucím komunikace a zároveň tiskovým mluvčím Expobank CZ se stal Jakub Švestka. Do jeho agendy spadá externí a interní komunikace zahrnující zejména vnější vztahy, organizaci akcí nebo společenskou odpovědnost.

Jeho hlavní rolí je rozvíjet dobré jméno banky směrem ke korporátním a individuálním klientům, veřejnosti, stávajícím i potenciálním zaměstnancům, obchodním partnerům a médiím.

Jakub Švestka se v oblasti firemní komunikace profesionálně pohybuje více než 10 let. Pracoval například ve společnostech MONETA Money Bank či Philip Morris ČR. Naposledy se coby externí senior PR konzultant podílel na projektech pro významné mezinárodní korporace.

Vystudoval žurnalistiku na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze a marketingové komunikace na Fakultě multimediálních komunikací Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně. Mezi jeho koníčky patří digitální inovace a moderní technologie, sport, cestování, architektura a klasická hudba.

Jakub Švestka

URL| <https://www.czechbanking.cz/expobank-cz-s-novym-sefem-komunikace/>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

[czechbanking.cz](https://www.czechbanking.cz)

Jak se orientovat v dnešním světě

6.3.2020 ČRo Plus str. 01 11:34 Interview Plus

Tomáš SEDLÁČEK, moderátor

Jak se orientovat v dnešním světě, co a jak číst, komu věřit a jaká je role médií. Mým hostem je moderátor České televize a pedagog na **Fakultě sociálních věd** Václav Moravec, dobrý den a vítej.

Václav MORAVEC, moderátor ČT, pedagog na **Fakultě sociálních věd**

Hezké dobré předpolední, děkuji mnohokrát za pozvání.

Tomáš SEDLÁČEK, moderátor

Já jsem..moc děkuji, že, že bylo přijato a já jsem si říkal, když tedy slaví rozhlas narozeniny a byl jsem já požádán, abych moderoval, tak mě hned první věc, která mi přišla na mysl a na jazyk, že by bylo asi hrozně hezký kdybychom si ty role prohodili a kdybych já měl tedy tu možnost moderovat možná synonymum českého moderátorství moje Václava Moravce, jak se, jak se cítíš a budeme si vykat nebo tykat, já jsem se zapomněl zeptat.

Václav MORAVEC, moderátor ČT, pedagog na **Fakultě sociálních věd**

Jsmo spolužáci a ty nejsi v politice, já nejsem v politice, budeme si tykat jako lidé, kteří se poznali na **Fakultě sociálních věd**. Ty když jsi studoval Institut ekonomických studií a já Institut komunikačních studií a žurnalistiky a pro mě je to věru také nezvyklá role, protože si myslím, že novinář se svými názory nebo moderátor, který je spojován především s politikou, tak těch interview poskytují sporadicky, ale Český rozhlas plus je moje nejoblíbenější rozhlasová stanice a my jsme spolužáci.

Tomáš SEDLÁČEK, moderátor

Tak to je hezký. Tak si teda oslavně budeme pokračovat v tykání, jestli teda můžu dovolit. A já se hned teda zeptám, jak to s tím svým názorem vlastně, vlastně děláš, podle čeho se orientuješ, když, když se připravuješ a nejdřív mi teda vůbec řekni, jak se teda cítíš v té roli toho, já jsem úplně nervózní, já se potím jako jsem se normálně nepotil a teď, když mám tu zodpovědnost nejen za svoje slova, ale do jisté míry i za toho svého zpořádaného, tak jsem nervóznější, než když jsem v té roli, ve které si nyní ty, tak by mě zajímalo..

Václav MORAVEC, moderátor ČT, pedagog na **Fakultě sociálních věd**

Tomáši, je to pro oba nezvyklá role, protože klást otázky je, byť mnoho lidí si myslí, že složité, tak ale asi jednodušší, protože člověk má možnost promyslet si tu další otázku. Zatímco když jsem zpovídán, tak se očekává o něco delší odpověď, než jakou je položená otázka. Takže i pro mě nezvyklá role, ale snad to dáme.

Tomáš SEDLÁČEK, moderátor

Můj táta, který učí na vysoké škole říká, že své studenty zkouší tím, že po nich chce, aby se zeptali dobrou otázku?

Václav MORAVEC, moderátor ČT, pedagog na **Fakultě sociálních věd**

To je pravda, a tak je zkouším také a snažím se ještě k tomu dodávat, že mě nezajímá, aby se stali průtokovými ohřívači, to, na čem je postaveno tuzemské školství. To obrovské množství fakt, která v mnoha ohledech překrývají trendy a souvislosti a komplexitu, k níž bychom studenty na vysokých školách měly vést. Takže asi jsem takový netradiční pedagog i v tom i na té, na té naší katedře, protože mě opravdu nezajímá to, v kterém roce se stalo ono či, či toto, ale chtěl bych, aby spíš chápali souvislosti a chápali trendy, protože ta dnešní generace se ty informace a konkrétní data a to dohledá a vygoogluje.

Tomáš SEDLÁČEK, moderátor

Myslím, že ve věcech takových jako humanitně-filozoficko-všeobecně společenských je možná složitější položit otázku, než, než na ni odpovědět. Koneckonců nevím, jestli to byl Einstein, myslím, že to už byla spíš taková fáma, že prý každý rok dával stejné otázky. Ale že to vůbec nevadilo, protože odpovědi byly každý rok jiné.

Václav MORAVEC, moderátor ČT, pedagog na **Fakultě sociálních věd**

Přesně tak a i to hledání souvislostí to je to, co je na tom vědění a na vědě jako takové zajímavé, že prostě hledáš souvislosti, položíš si tu otázku. Možná může být úplně nejbanálnější, ale to, jakým způsobem na ni odpovídáš, jaké souvislosti a jaký rozsah té otázce dáš, co si k tomu načteš, to je to, co mi přijde nejinspirativnější, a to je to, co mě na tom učení na fakultě baví, protože vlastně jsi mezi mladými lidmi, kteří se na mnoho těch věcí a já za rok oslavím dvacáté, dvacáté výročí..

Tomáš SEDLÁČEK, moderátor

Vypadáš dobře.

Václav MORAVEC, moderátor ČT, pedagog na **Fakultě sociálních věd**

Mého působení na **Fakultě sociálních věd**, tak je to to, co tě udržuje a bezesporu i tebe, protože učíš na právě Institutu ekonomických studií, to, co tě udržuje mentálně ve střehu, protože s příchodem každého ročníku ty odpovědi jsou jiné, jsou inspirativní a jsou zajímavé.

Tomáš SEDLÁČEK, moderátor

K čemu vedeš studenty a k čemu vedeš sebe, co je tvůj ideál moderátora, co teda pochází od slova zdrženlivost, že by měl být schopný se jakýmsi způsobem uřídit.

Václav MORAVEC, moderátor ČT, pedagog na **Fakultě sociálních věd**

Upozadit a vede mě k tomu to, že si přeji, aby se nedopouštěli těch chyb, kterých se jako novináři dopouštím já. Mám rád větu, velmi často ji používá ekonom Milan Zelený - jen hlupák se učí z vlastních chyb, člověk moudrý se učí z chyb druhých. Tak a v tomto ohledu třeba v jednom z předmětů, který se jmenuje Novinářská etika, tak jim popisují i svá vlastní selhání nebo okamžiky, které člověk nepředpokládá, protože jak se říká, teorie je šedivá, košatý či zelený je strom života. A vtom ty věci, které popisují po těch zhruba 30 letech co v médiích působím, tak se snažím mluvit o svých vlastních rozhodováních, selháních, chybách a ukazuji jim chyby, chyby další, takže je chci tou tou diskusí o těch kauzistikách přivést právě k přemýšlení o té teorii, to, co v té teorii je napsané a tak, taková je struktura těch hodin a asi velmi, snažím se maskovat to, že jsem takový učitel amatér.

Tomáš SEDLÁČEK, moderátor

Všichni učitelé jsou takoví trochu amatéři. Jak, jak dělat rozhovory, co, co jsou takové ty základní věci, když ti skončí rozhovor, že máš pocit, že to dobře dopadlo a naopak, jak vypadá takový jako prototyp špatného rozhovoru, ze kterého máš třeba špatný pocit sám, ty jakožto kriticky hodnotící se člověk?

Václav MORAVEC, moderátor ČT, pedagog na **Fakultě sociálních věd**

Myslím, že existuje mnoho moderátorů a omlouvám se za to, že jdu takovou Aristotelovskou střední cestou. Být na rozhovor dobře připraven, to znamená, celotýdenní příprava rešerše. Připravit si i nějaké otázky a strukturu, naslouchat ty hosty a modelovat si, co vlastně budou odpovídat, protože když si poslechnesh čtvrtý, pátý rozhovor s tím hostem, kterého budeš mít, tak zjistíš, jak přibližně odpovídá, jestli se vyhýbá otázkám, či nevyhýbá a podobně. A namodelovat si to, jak může ten rozhovor a ta diskuse vypadat.

Tomáš SEDLÁČEK, moderátor

Ty si jako představíš, udělal si takový jakoby zkušební šachovnici?

Václav MORAVEC, moderátor ČT, pedagog na **Fakultě sociálních věd**

Z jednoho prostého důvodu, protože nechci toho hosta nechat uniknout, ale pak jsou moderátoři, kteří zdánlivě kladou ty nejbánálnější otázky, na které může být nejjednodušší odpověď. A považují se za odvážné, když tu otázku položí šestkrát-sedmkrát-osmkrát, čímž nezpochybňuji tuto metodu, ale používal bych ji velmi střídavě, než bývá používána, protože tím, že opakuješ banální otázku sedmkrát-osmkrát-devětkrát, tak to vypadá, jak si tvrdí a útočný. A další věc je, že v momentě, kdy cítím, že ten host je na lopatě, tak nemám důvod ho, obrazně řečeno, dokopat do krve.

Tomáš SEDLÁČEK, moderátor

A proč ne? Promiň, se ptám kvůli tomu, protože další otázku jsem přemýšlel nad tím, na co bych se tě nejradši zeptal, že mně vlastně hrozně vadí, že ty debaty často skončí, že nikdo neprohraje a nikdo nevyhraje.

Václav MORAVEC, moderátor ČT, pedagog na **Fakultě sociálních věd**

Tak to si ale zase dovolím tvrdit, že snad takhle ty debaty nevedu a v těch posledních letech, kdy v České republice je vyváženost definována pouze mechanicky prostorem času, který dáš jednotlivým lidem, tak je to něco proti čemu jako pedagog, ale i jako novinář protestuji, protože to je cesta do pekel.

Tomáš SEDLÁČEK, moderátor

Ne, jde o to, když jsou dva lidi, člověk A a člověk B a teď se hádají o tom, jestli je země placatá nebo kulatá. A jeden z nich dokáže argumentovat tak dobře, že účastník B přizná svoji chybu, respektive se rozkocká nebo není schopný jít dál.

Václav MORAVEC, moderátor ČT, pedagog na **Fakultě sociálních věd**

Ale totéž by mělo být v žurnalistice. Žurnalistiku považuji za nejlepší obor, protože je interdisciplinární, ale zároveň by měla vycházet z toho kritického poznání založeného na objektivizovaném poznání v ten daný okamžik, který máme k dispozici. A tu modelovou situaci tak jak jsi ji popsal, tak ve mně je, že nenechám dokopat toho člověka, který možná není tak populistický, není tak obratný ve vyjadřovacích schopnostech, ale fakta jsou na jeho straně a jako moderátor tu debatu utnu a řeknu tady jsou fakta. Byť pak mnoho diváků píše, že Moravec kupříkladu nemá rád Babiše, nemá rád Zemana, předtím jsem od voličů ODS dostával rozhořčené emaily, jak nemám rád Nečase, před tím, když byl Paroubek, Jiří Paroubek premiérem, takže jsem pravičák, který nenávidí sociální demokraty, protože to tak ti voliči mají, ale myslím, že rolí moderátora, i když má být nestranný, má dávat prostor různým pohledům na svět, tak by měl ctít fakta a měl by říct fakta jsou jasná. Kupříkladu když Andrej Babiš, protože patří k asi nejobratnějším polistopadovým politikům a co budu říkat tobě jako ekonomovi, ANO nominálně investice ve státním rozpočtu rostou, ale podíváme-li se v procentuálním vyjádření ve stavu k hrubému domácímu produktu, tak stagnují nebo dokonce klesají, a to je vždy, když vedu

interview s Andrejem Babišem a nemá spoludebatéra, tak je rolí toho moderátora oponovat a říct, podívejte se, problém těch vašich grafů je, že tam nemáte zohledněna oba fakta.

Tomáš SEDLÁČEK, moderátor

No a podařilo se ti někdy udělat takový jako šach-mat, kdy ten člověk řekne, aha, to máte pravdu, to teda se omlouvám, nebo když změní téma, ty ho třeba nepustíš a donutíš ho přiznat tu chybu.

Václav MORAVEC, moderátor ČT, pedagog na **Fakultě sociálních věd**

Myslím, že se to několikrát stalo, ale ta dnešní doba, jak je více afektivní než racionální, tak ten politik řekne, no dobře, ale stejně jste agresivní.

Tomáš SEDLÁČEK, moderátor

Takže když on řekne vyslovenou chybu a ty ho na to upozorníš nebo na nějakou chybu v argumentaci. Třeba toho Gordona Petersona myslím, že takový legendární moment, který asi se studenty předpokládám probíráte, on je tedy celý takový trochu jaksi považován, mně z dost nepochopitelných důvodů, za, za kontroverzního, ale on měl slavný rozhovor, kde se moderátorka zeptala útočným způsobem vlastně, jestli jeho právo na svobodu projevu nemá náhodou mít přednost, teda nemá náhodou ustoupit před neurážením a on jí řekl na to, abych mohl vůbec svobodně přemýšlet, tak musím být schopen kriticky myslet a urážení je až na druhém místě. A teď on jí, on udělá takový protiútok, já nevím jestli to posluchači znají, třeba teď vy jakožto moderátorka se mě ptáte vlastně dost nepříjemný až urážlivý otázky, ale to je přesně vaše role, protože svoboda slova má přednost před, před jakýmsi servítky, no a ona v ten moment se slavně rozkoktala, nebyla schopna dál pokračovat, protože je tady to jakoby vítězství, je to cíl debaty, anebo je to.. Jak, jak ty se vlastně na ten moment koukáš, protože pro mě to přišlo po dlouhé době v médiích taková jako jednoznačná, jako v boxu je vždycky nebo ve sportu je vždycky známý vítěz a kdo prohrál. Ve vědě máme kolem toho tisíc metod, jak tohle to zjistit, tam je to složitější, kor u společenských věd, ale jak se vlastně ty na tyhle ty momenty díváš, jestli je hodnotíš kladně nebo negativně nebo?

Václav MORAVEC, moderátor ČT, pedagog na **Fakultě sociálních věd**

Hodnotím je, nechci říct neutrálně, protože to by bylo příliš alibistické, ale myslím, že k tomu kritickému myšlení, k tomu pření se a o různá fakta a k míře svobody slova a stejně tak novinářského aktivismu podle mého názoru patří i jeden atribut, na který čím dál více zapomínáme a k tomu se studenty snažíme vést, odpovědnost. Myslím si, že ty můžeš kultivovaně vést rozhovor, můžeš být razantní a říct, podívejte se, tady se neshodneme, já se snažím někdy i hosty, hosty vykolejit tím, že jim položím otázku, která působí, že možná úplně mimo, abych přerušil jejich PR monolog, ale zároveň si myslím, že mě jako novináři nepřísluší toho člověka zesměšňovat, urážet, protože já mám odpovědnost a vyžadují ji i od mých hostů, jestli mi rozumíš.

Tomáš SEDLÁČEK, moderátor

Dobře, ale je tvým cílem udělat tu otázku tak jako šach-matovou, když prostě najednou něco řekneš, zeptáš se otázku tak dobrým způsobem, že ten člověk není schopen odpovědět třeba.

Václav MORAVEC, moderátor ČT, pedagog na **Fakultě sociálních věd**

To je ten cíl anebo když, když si mele svou, tak a položím tu otázku dvakrát-třikrát, tak pak si říkám, to je příliš laciné klást ty pošesté-posedmé-poosmé, když ho nechceš usvědčit ze lži, ale když máš normálně zjišťovací otázku a pak mu položím otázku, která je úplně mimo, kupříkladu u jednoho z rozhovorů s Andrejem Babišem, když jsme před rokem a čtvrt byli ve studiu sami a on přesně jel tu strategii z pohádky, jak Jeníček a Mařenka prchají a teď je ta paní, která na poli sbírá len a běží ta ježibaba a ptá se paní na tom poli, kudy běžel Jeníček a Mařenka a ona jede zdržovací taktiku, a to dělal Andrej Babiš v tom rozhovoru tak jsem mu položil otázku, máte rád pohádky. A teď ho úplně vykolejíš, dostaneš ho z role, říkám, protože ta metafora s tím, že vy o koze a já o voze tady na tu situaci platí a přijde mi, že pro diváka má daleko větší vypovídací hodnotu než kdybych neustále se s ním přetahoval, protože to je přesně, jeho strategie je, udělat ze mě afektovaného moderátora a jeho komunikační strategie ty své voliče přesvědčit o tom podívejte se, jak mě nemají rádi novináři, zvlášť novináři médií, veřejné služby, protože to je ta entita, která je součástí té pražské kavárny a podobně.

Tomáš SEDLÁČEK, moderátor

Mým hostem Interview plus je moderátor Václav Moravec z České televize. Václave, jaký je takový tvůj zlatý hřeb tvé tvého moderování, na co jsi tak jakoby nejvíc hrdý na nějaký moment, který, který sis říkal tak tohle to, jestli něco bych chtěl, aby se stalo vydáním dvouminutovým s mečem, řekněme, máš něco takového?

Václav MORAVEC, moderátor ČT, pedagog na **Fakultě sociálních věd**

Těch momentů by bylo asi hodně za těch zhruba 30 let. Jsou tam momenty, za kterými si stojím a diváci možná o nich ani nevědí, že je způsobilo už obyčejné rozsazení hostů. Jedním z takových momentů byla diskuse Libora, ne pardon, Jakuba Michálka, předsedy poslaneckého klubu Pirátů, Jaroslava Faltýnka, předsedy poslaneckého klubu ANO a Radima Fialy, předsedy poslaneckého klubu SPD. Původně jsme měli rozsazení hostů, že Jakub Michálek měl sedět proti Jaroslavu Faltýnkovi. Pak jsem se dozvěděl, že mezi nimi vůbec nefunguje nonverbální chemie a že vlastně mezi nimi když přijdou do místnosti napětí, tak jsem je posadil vedle sebe, takže jsme na poslední chvíli seděli vedle sebe a zafungovalo to během 10 minut, kdy Jaroslav Faltýnek se neudržel a začal Jakubu Michálkovi říkat, a chlapče, kolik je vám let, jak se to chováte, takhle s vámi nikdo nebude komunikovat. A tohle je moment, pak byl velmi defenzivní právě Jakub Michálek, a to jsou momenty, kdy tvrdím, že moderátor má ustoupit do pozadí, protože padá ta fasáda, kterou známe jako diváci z toho a přichází čisté zlato, které tato situace vám povolí, a to bylo na sociálních sítích během týdne asi jedno, jeden z nejdílenějších virálů v tom daném v tom daném týdnu. Pak byly okamžiky, když se rozjížděla zpravodajská čtyřadvacítka a u čeho jsem mohl být, tak ty velké přenosy kupříkladu návštěva Benedikta XVI. v České republice, návštěva Baracka Obamy a Vladimira Putina. Ty, ty volební vysílání ani mluvit nebudu, protože to byly ty velké okamžiky. Pak jedním smutným okamžikem bylo, když jsem ve vysílání oznamoval smrt Václava Havla, protože jsem se o ní dozvěděl 15 minut před vysíláním otázek a shodou okolností byl hostem Petr Nečas, tehdejší premiér. Takže byly tam okamžiky, které, na které budu vzpomínat, které pro mě mají nějakou i emoční hodnotu, protože to jsou chvíle, kdy člověk musí velmi improvizovat, kdy na to vysílání se není možné připravit a je to škola moderátorství takové kontakty.

Tomáš SEDLÁČEK, moderátor

Když už jsme u té školy, já bych se tě osobně, jak kvůli sobě, tak kvůli posluchačům, tak kvůli studentům, zeptal na pár triků. Za prvé, jak se soustředíš v dnešní době, která je taková těkavá. Já třeba zjišťuji, že se mi mnohem hůř čtou knížky, než když jsem studoval, možná je to také tím, že v momentě, kdy jsem si objednal všechnu hudbu světa přes jednu službu, kterou odebírám, tak jsem přestal poslouchat méně, když jsme byli mladí, tak nebyl problém číst knížky, ale koupit si knížky, za prvý jsme neměli peníze a za druhý se blbě sháněli. Teď je ten problém naopak. Takže normálně bych od tebe chtěl jakožto student tvůj a vůbec lidí, kterých si vážím, jak se soustředíš, máš pro nás nějaký rady?

Václav MORAVEC, moderátor ČT, pedagog na **Fakultě sociálních věd**

Daleko pečlivěji přemýšlím nad tím, co je podstatné a co je nepodstatné. Dřív jsem to v takové míře nedělal, měl jsem jako novinář zapotřebí pouštět si televizní vysílání hned od probuzení, dívat se na Studio 6 a končit Událostmi a komentáři. A teď už v sobě takovou potřebu nemám, to znamená, že jasně, pustím si Plus, když jedu v autě z chalupy do Prahy, abych věděl, co se děje, ale zároveň si od toho udržuji odstup, protože kupříkladu to běsnění s koronavirem ukazuje to, že zapadne mnoho daleko důležitějších témat, které možná ze současné perspektivy a z toho šílení se jeví jako méně důležitá, ale přitom jsou zásadní, a to se týká těch samotných důsledků koronavirového šíření nebo paniky viz co to udělá s ekonomikou. Jaké dlouhodobé důsledky to bude mít, kde si myslím, že ta pěna dní. A bohužel tam beru v ochranu všechny novináře, ale zároveň mě mrzí, že se neumíme víc vzepřít. Platilo za Čapka, že není nic starší než včerejší noviny, tak studentům s oblibou říkám parafráze Čapkových slov, není nic staršího než před vteřinou vydaný tvít. A množství toho balastu si myslím, že nás odvádí od soustředění. Takže sám v rámci své psycho-hygiény jsem udělal to, že daleko pečlivěji si vybírám to, čemu budu věnovat čas, že ty noviny jenom prolétnu na stole jak je mám, dřív jsem je četl od začátku do konce, protože zjišťuji, že to rozředění toho obsahu to, co krásná knížka Nata Silvera Signál a šum, že signálu tedy pravdivého poznání máme relativně stále stejně, ale toho šumu nám přibývá. A ten šum nás i odvádí od soustředění se a tam se snažím jako sám nad tím přemýšlet, abych přesně měl čas na to s odstupem se podívat, že nebudu v otázkách řešit koronavirus, ale spíše to, co se v té společnosti děje.

Tomáš SEDLÁČEK, moderátor

Co říkáš na tvé nové kolegy youtubery nebo na vlajky, já teď nemyslím to slovo laik nikterak špatně, prostě lidi, kteří se tím neživí nebo nemá, nemají to vystudované, nechodí třeba na tvůj žurnalistickou etiku, abychom se nezavřeli do těch českých, řekněme, nebudu je jmenovat, tak třeba někdo jako Joe Logan nebo vlastně vůbec co říkáš té nové konkurenci, že vlastně k zpravodajství už není potřeba noviny, ani rádia, ani televize, že opravdu stačí si nastavit mikrofon a pozvat si libovolného kamaráda.

Václav MORAVEC, moderátor ČT, pedagog na **Fakultě sociálních věd**

Já myslím, že to je móda, jedna z nádherných knížek, Paul Saffo mluví o teorii 30 let o fenoménu technomyopie, a když se objeví nové médium, tak se vždy objeví nějaký nový fenomén. Youtubeři, lidé, kteří mají dostupné technologie a sami vyrábějí obsahy, je teď módní vlna, která dříve či později to opět vrátí i k té tradiční žurnalistice.

Tomáš SEDLÁČEK, moderátor

Skřípáš zuby u toho občas?

Václav MORAVEC, moderátor ČT, pedagog na **Fakultě sociálních věd**

Spíš mi vadí to, jak některé ty stříhy, estetika toho, jak vypadají ta videa si myslím, že může dekultivovat audiovizuální vnímání té nejmladší generace, ale jasně se ukazuje, že ta nejmladší generace, když vzniknou kupříkladu dobré kvalitní seriály v rámci Quality TV, podíváme-li se na Euforii, což je skvělý seriál HBO třeba pro tuhle generaci, který se stal fenoménem, tak si myslím, že to zas vyváží to, co mě občas mrzí u nich. Pak jsou ale youtubeři, když já klidně půjdu do českého prostředí /nesrozumitelné/, který si myslím, že je jasnou generační výpovědí své generace. Kluk, který odvádí skvělou rešeršní práci a nastoluje témata, která jsou zajímavá a tuto věc člověk od youtubera nečeká.

Tomáš SEDLÁČEK, moderátor

Považuješ Fake News a tyhle ty podobný negativní věci kolem, kolem sociálních sítí za porodní bolesti té nové doby vlastně i s tou spojností. Myslím, že se to naučíme řešit nějakým způsobem.

Václav MORAVEC, moderátor ČT, pedagog na **Fakultě sociálních věd**

Myslím, že ano, myslím, že to je zase módní fenomén, takže slovo Fake News už mi přijde zprofanované. A přišlo mi vlastně od začátku. Ale ta metafora Silverova metafora Signálu a šumu. Těm, kteří rádi vládnou chaosu, protože to umějí, vyhovuje co největší množství šumu. To, že nám moderní technologie, sociální sítě umožňují odvádět nás od signálu a utopit nás v šumu, je nepochybné.

Tomáš SEDLÁČEK, moderátor

Já to taky čtu jako postmoderna, která prokapala takhle mezi mezi populární lid vlastně ta ztráta toho velkého narativu, to, že se médiím nedají, že sociální konstrukce je zejména konstrukce, byť bychom se snažili sebe líp, tak prostě namalovat mapu jedna ku jedné pak nemá, nemá žádnou, žádnou cenu.

Václav MORAVEC, moderátor ČT, pedagog na **Fakultě sociálních věd**

Ono to povede k tomu, že ta společnost se zhroutí, protože to není normální. V minulém století lidstvo zažilo dvě světové války, aby přemýšlelo o nějakých hodnotách a snažili, snažili jsme se ty hodnoty učinit univerzálními viz Všeobecná deklarace lidských práv a Listina základních práv a svobod. A něco takového musí přijít i v současnosti.

Tomáš SEDLÁČEK, moderátor

Já moc děkuji za optimistický závěr, děkuji za milé popovídání.

Václav MORAVEC, moderátor ČT, pedagog na **Fakultě sociálních věd**

Já děkuji.

Tomáš SEDLÁČEK, moderátor

Hostem Interview plus byl Václav Moravec. Od mikrofonu se loučí a pěkný poslech Českého rozhlasu plus vám přeje Tomáš Sedláček.

Jak je na tom lyrika v čítankách pro žáky prvních stupňů základních škol? 6.3.2020 genus.cz str. 00

Dá se poezií sdělit nesdělitelné? Čtou dnešní středoškoláci poezii? Jak je na tom lyrika v čítankách pro žáky prvních stupňů základních škol? Jaká jsou nová autorská jména v poezii pro děti? Odpovědi na tyto — a mnohé další — otázky se pokusí nalézt 18. ročník dvoudenní odborné konference Současnost literatury pro děti a mládež v Krajské vědecké knihovně v Liberci.

Ta se koná 18. a 19. března. Pro letošní hlavní název Jestlipak víte, kdo je lyrik? Aneb O poezii pro menší i větší si pořadatelé konference vypůjčil lehce pozměněný citát ze sbírky veršů Ivana Blatného.

„Často slyším, že děti nečtou. Projevuje se to pak v malé slovní zásobě, schopnosti se dobře vyjadřovat, a tak dále. Básničky a říkadla bývají tím prvním, co svým dětem říkáme, co je učíme. Odborníci se budou v Krajské vědecké knihovně zabývat právě poezií pro děti a hledat cesty, jak ji přiblížit dětem,“ uvedla Květa Vinklátová, radní pro kulturu, památkovou péči a cestovní ruch Libereckého kraje.

V první den konference budou o otázkách dětského čtenářství a roli poezie v něm rokovat odborníci z mnoha českých a moravských vysokých škol. Následující den bude patřit workshopům, které poezii přiblíží více prakticky. Hravé vstupy do poezie v literární výchově představí ve svém semináři Ondřej Hník, Jan Svoboda pohovoří na téma Vztah jako základ porozumění. Den ukončí tvůrčí dílna básníka Robina Krále, autora veršů a písňových textů pro děti a dospělé, ve které představí svou novější původní i překladatelskou tvorbu a promluví o vztahu k tradičním básnickým formám.

Konference je určena odborníkům — pedagogům, knihovníkům a studentům; vítáni jsou však všichni příznivci literatury pro děti a mládež. Zúčastnit se mohou i doprovodného programu, kterým bude představení „Čechy leží u moře“ v Naivním divadle. Inscenace je založena na verších českého básníka Radka Malého, který bude jedním z přednášejících.

„Poezie pro děti nás provází od nejútlejšího věku a hraje tak v našich životech velkou roli, i když na ni v pozdějším věku tak trochu zapomínáme. Věřím, že z letošního ročníku konference si účastníci odnesou zajímavé poznatky pro svou knihovnickou či pedagogickou praxi,“ říká Blanka Konvalinková, ředitelka Krajské vědecké knihovny.

Na přípravě konference se kromě Krajské vědecké knihovny v Liberci podílí také **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy, Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy a Přírodovědně-humanitní a pedagogická fakulta Technické univerzity v Liberci. Více informací je na webových stránkách této akce www.kvkl.cz/konference2020.

LK/Jan Mikulička

URL| <https://genus.cz/Liberec/jak-je-na-tom-lyrika-v-nbsp-citankach-pro-zaky-prvnich-stupnu-zakladnich-skol-n474890.htm>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
genus.cz

Vinklátová (SLK): Konference v Krajské vědecké knihovně zmapuje svět dětí a poezie

6.3.2020 parlamentnilisty.cz str. 00
PV

Dá se poezií sdělit nesdělitelné? Čtou dnešní středoškoláci poezii? Jak je na tom lyrika v čítankách pro žáky prvních stupňů základních škol? Jaká jsou nová autorská jména v poezii pro děti?

Odpovědi na tyto — a mnohé další — otázky se pokusí nalézt 18. ročník dvoudenní odborné konference Současnost literatury pro děti a mládež v Krajské vědecké knihovně v Liberci, která se koná 18. a 19. března. Pro letošní hlavní název Jestlipak víte, kdo je lyrik? Aneb O poezii pro menší i větší si pořadatelé konference vypůjčil lehce pozměněný citát ze sbírky veršů Ivana Blatného.

„Často slyším, že děti nečtou. Projevuje se to pak v malé slovní zásobě, schopnosti se dobře vyjadřovat, a tak dále. Básničky a říkadla bývají tím prvním, co svým dětem říkáme, co je učíme. Odborníci se budou v Krajské vědecké knihovně zabývat právě poezií pro děti a hledat cesty, jak ji přiblížit dětem,“ uvedla Květa Vinklátová, radní pro kulturu, památkovou péči a cestovní ruch Libereckého kraje.

V první den konference budou o otázkách dětského čtenářství a roli poezie v něm rokovat odborníci z mnoha českých a moravských vysokých škol. Následující den bude patřit workshopům, které poezii přiblíží více prakticky. Hravé vstupy do poezie v literární výchově představí ve svém semináři Ondřej Hník, Jan Svoboda pohovoří na téma Vztah jako základ porozumění. Den ukončí tvůrčí dílna básníka Robina Krále, autora veršů a písňových textů pro děti a dospělé, ve které představí svou novější původní i překladatelskou tvorbu a promluví o vztahu k tradičním básnickým formám.

Konference je určena odborníkům — pedagogům, knihovníkům a studentům; vítáni jsou však všichni příznivci literatury pro děti a mládež. Zúčastnit se mohou i doprovodného programu, kterým bude představení „Čechy leží u moře“ v Naivním divadle. Inscenace je založena na verších českého básníka Radka Malého, který bude jedním z přednášejících.

„Poezie pro děti nás provází od nejtělejšího věku a hraje tak v našich životech velkou roli, i když na ni v pozdějším věku tak trochu zapomínáme. Věřím, že z letošního ročníku konference si účastníci odnesou zajímavé poznatky pro svou knihovnickou či pedagogickou praxi,“ říká Blanka Konvalinková, ředitelka Krajské vědecké knihovny.

Na přípravě konference se kromě Krajské vědecké knihovny v Liberci podílí také **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy, Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy a Přírodovědně-humanitní a pedagogická fakulta Technické univerzity v Liberci. Více informací ZDE.

URL| <http://www.parlamentnilisty.cz/politika/politici-voicum/Vinklatova-SLK-Konference-v-Krajske-vedecke-knihovne-zmapuje-svet-deti-a-poezie-615879>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
parlamentnilisty.cz

Koronavirus v Česku: Média by měla poskytovat ověřené informace, říká Němcová Tejkalová

7.3.2020 ct24.cz str. 00 Média
bahounkovap

Koronavirus dorazil do Česka. Mediální události týdne předcházelo čekání a napětí v redakcích. Novináři se na to připravovali. Jak obstáli? Daří se jim pravdivě informovat nebo spíš šířit paniku? „Lidé klikají na cokoli, co se týká koronaviru. Média by v tomto období měla mít hlavně stabilizační funkci,“ komentuje situaci Alice Němcová Tejkalová, děkanka **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy.

„Média by měla poskytovat informace, které jsou ověřené a pomohou lidem v nouzi,“ pokračuje Tejkalová. Podle novináře Roberta Břešťana některá média selhala. „Nadřadila vlastní zájem na čtenosti nad informační hodnotu, pravdivost a uměřenost.“

O čem by tedy novináři měli psát? „Myslím si, že by si v tomto případě i servery, které jsou za normálních okolností přiznaně bulvární, měly uvědomit svoji zodpovědnost a nabídnout fakta,“ říká Břešťan.

Média neví, jak s tématem pracovat, tvrdí Pazderka

„Já bych čekala, že budou média ve spolupráci s vládou nebo hygieniky šířit obsahy, které budou relevantní a opravdu lidem pomohou,“ dodává Tejkalová s tím, že chybu udělali také ti, kteří v situaci rozhodují. „Doporučili lidem bez konzultace s obchody, které na to nebyly připravené, aby se vydali nakupovat a vytvořili si zásoby. Tím pak vznikla neuvěřitelná panika.“

Podle Josefa Pazderky z Aktuálně.cz ještě novináři ani odborníci přesně neví, jak s tématem koronaviru pracovat. „Zatím našlapujeme po neznámém teritoriu. Všichni tu míru nějakým způsobem hledáme.“ Více v podcastu pořadu Newsroom ČT24.

URL| <https://ct24.ceskatelevize.cz/media/3059370-koronavirus-v-cesku-media-mela-poskytovat-overene-informace-rika-nemcova-tejkalova>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
ceskatelevize.cz

Panika v obchodech, na internetu, v médiích. Může za ni jen koronavirus, nebo jí pomohli novináři?

7.3.2020 ct24.cz str. 00 Domáci
spicakovak

Téma koronaviru zaplavilo média ještě dřív, než se nemoc dostala do Evropy. Teď, když už je i v České republice, se nepíše a netočí takřka o ničem jiném. Sami novináři už dokonce mluví o „mediální nákaze“, která vyvrcholila ve chvíli, kdy české úřady potvrdily první případy. Jak tenká je hranice mezi informováním a přeháněním? A můžou i média nést vinu za paniku a strach, které jsou ve společnosti? Tématu se věnuje nedělní Newsroom ČT24.

Novinářská kritika nemíří často na samotnou žurnalistickou obec, nyní ale novináři (vedle informování o šíření nákazy COVID-19) píšou také o tom, že svůj přístup k tématu možná trochu přehnali. Komentáře z posledního týdne proto nesou i titulky jako „Selhání českých novinářů, za prázdné regály mohou média“, „Koronavirus jako mediální nákaza“ nebo „Koronavirus aneb Don't panic“.

Právě slovo panika se v posledních dnech v médiích skloňuje skoro stejně často jako název samotného viru. „Epidemie koronaviru bude trvat tak dlouho, dokud ji budou živit média,“ řekla dokonce primářka mikrobiologie Všeobecné fakultní nemocnice v Praze Václava Adámková v rozhovoru pro Aktuálně.cz.

Jenže novináři se také shodují, že není jednoduché situaci zpravodajsky několik týdnů po sobě pokrývat, zveřejňovat vyjádření úřadů a odborníků, zároveň varovat, poučovat a přitom téma příliš nenafukovat.

Odkaz

S koronavirem se šíří i hoaxy. Dezinformátoři používají záběry z filmů i reklam

Hledání zlatého středu

„Zásadní je přesně zvolit dobrou, uměřenou, odpovídající formu, nepomáhat šířit paniku. Takže paní primářka má samozřejmě pravdu, že panika bude, dokud tu paniku bude někdo podporovat. To neznámá přestat se koronaviru věnovat, ale spíš dbát na roli médií a v tomto případě rozhodně ne tu zábavnou – jako spíš na roli médií informovat, vzdělávat, varovat,“ říká šéfredaktor serveru Hlídacípes.cz Robert Břešťan.

Odkaz

Nový koronavirus je v Česku. Jak snížit riziko nákazy? Nabízíme základní otázky a odpovědi

Šéfredaktor serveru Aktuálně.cz Josef Pazderka dokonce vyzval čtenáře, aby redakci napsali, kdy už informování o koronaviru považují za přehnané.

„Pro nás je to velká výzva a fakt velká zodpovědnost. Rozhodně bych neřekl, že jsme nesehlali. Také trochu. Neustále, dennodenně hledáme zlatý střed a není to jednoduché. Na jedné straně je informační povinnost, kterou bezesporu máme, na straně druhé je nebezpečí, že nějak ulítneme,“ vysvětluje Pazderka.

Reakce od čtenářů prý byly různé – podle některých téma podceňují, podle jiných naopak šíří poplašné zprávy. „Až se budou zase jednou novináři, my novináři, divit, proč důvěra v média není taková, jak bychom si přáli, tak si můžeme vzpomenout na to, jak část médií toto téma uchopila – naprosto přepjatě, přepáleně a neadekvátně,“ doplňuje Robert Břešťan.

Mediální žně

Podle mediálních teoretiků by novináři a jejich editoři měli dbát na to, aby v tématech zbytečně nehledali senzaci. „Víc než kdy jindy by mělo v tomhle období platit, že se vyhýbáme clickbaitovým titulům. A to proto, že lidé stejně klikají na cokoli, co se týká koronaviru,“ upozorňuje děkanka **Fakulty sociálních věd** Karlovy univerzity Alice Němcová Tejkalová.

„Pro média je teď doba žní, kdy je lidé extrémním způsobem sledují, a není potřeba získávat jejich pozornost více tím, že budeme téma bulvarizovat nebo vytahovat jenom ty věci, které jsou skandální,“ doplňuje Tejkalová.

Odkaz

Koronavirus jako „mediální epidemie“? Zprávy z Číny infikovaly cenzura a propaganda

Podle ní ale nelze veškerou vinu za vzniklou paniku shazovat pouze na média, svůj díl na ní nesou i jiné instituce. „Připravenost na krizovou situaci nebyla taková, jakou bychom mohli očekávat, soudě podle prvotních informací, které do médií pouštěli úředníci a lidé, od kterých hodně očekáváme. Jako je pan premiér nebo ministr zdravotnictví,“ podotýká.

„Je to test pro nás pro všechny. Vybrat si právě média je z mého pohledu hrozně laciné, protože v nich najdete celou řadu informací, které vám opravdu pomůžou. Spíš bych více plédovala za koordinaci mezi jednotlivými složkami,“ vysvětluje Němcová Tejkalová.

Téma, stejně jako příklady interních opatření v domácích i zahraničních redakcích, přinese pořad Newsroom ČT24 v neděli od 22:00.

URL| <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/3058882-panika-v-obchodech-na-internetu-v-mediich-muze-za-ni-jen-koronavirus-nebo-ji-pomohli>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
[ceskatelevize.cz](https://www.ceskatelevize.cz)

„Nenechám ho dokopat do krve.“ Václav Moravec prozradil, jak v debatách vyžrát na Babiše. A pak to jelo: Paroubek, Nečas, Zeman

7.3.2020 parlamentnilisty.cz str. 00

vef

Jak se orientovat v dnešním světě? Co a jak číst, komu věřit? A jaká je role médií? O tom hovořil v Interview Plus Českého rozhlasu ekonom Tomáš Sedláček s moderátorem veřejnoprávní České televize Václavem Moravcem.

Úvodem se Moravec rozhovořil o svém působení pedagoga na vysoké škole. „Mě nezajímá, aby se stali průtokovými ohříváči. To, na čem je postaveno tuzemské školství. To obrovské množství fakt, která v mnoha ohledech překrývají trendy a souvislosti a komplexitu, k níž bychom měli studenty na vysokých školách vést. Asi jsem netradiční pedagog i na té naší katedře, protože mě opravdu nezajímá to, v kterém roce se stalo ono či toto, ale chtěl bych, aby spíš chápali souvislosti a chápali trendy, protože ta dnešní generace si ty informace a konkrétní data dohledá a vygooglí,“ zmínil Moravec, který již 20 let učí na **Fakultě sociálních věd**.

„Existuje mnoho moderátorů – já osobně chodím aristotelovskou střední cestou: Být na rozhovor dobře připraven, to znamená celotýdenní příprava, rešerše, připravit si i nějaké otázky a strukturu, naposlouchat ty hosty a modelovat si, co vlastně budou odpovídat. Protože, když si poslechněš čtvrtý pátý rozhovor s tím hostem, kterého budeš mít, tak zjistíš, jak přibližně odpovídá, jestli se vyhýbá otázkám či nevyhýbá a podobně,“ vyprávěl Moravec, jak se připravuje na rozhovory. „Pak jsou moderátoři, kteří zdánlivě kladou ty nejbanálnější otázky, na které může být ta nejjednodušší odpověď, a považují se za odvážné, když tu otázku položí šestkrát, sedmkrát, osmkrát, čímž nezpochybnuju tuto metodu, ale používal bych ji velmi střídmě, než bývá používána, protože tím, že opakuješ banální otázku sedmkrát, osmkrát, devětkrát, tak to vypadá, jak jsi tvrdý a útočný... A další věc je, že v momentě, kdy cítím, že ten host je na lopatě, tak nemám důvod ho obrazně řečeno dokopat do krve,“ sdělil Moravec.

„Nenechám dokopat toho člověka, který možná není tak populistický, není tak obratný ve vyjadřovacích schopnostech, ale fakta jsou na jeho straně a jako moderátor tu debatu utnu a řeknu: Tady jsou fakta. Byť pak mnoho diváků píše, že Moravec kupříkladu nemá rád Babiše, nemá rád Zemana, předtím jsem od voličů ODS dostával rozhořčené e-maily, jak nemám rád Nečase, předtím, když byl Jiří Paroubek premiérem, tak že jsem pravičák, který nenávidí sociální demokraty, protože to tak ti voliči mají. Ale myslím, že rolí moderátora, i když má být nestranný, má dávat prostor různým pohledům na svět, tak by měl ctít fakta. A měl by říct: Fakta jsou jasná, kupříkladu když Andrej Babiš, protože patří asi k nejobratnějším polistopadovým politikům – ano, nominálně investice ve státním rozpočtu rostou, ale podíváme-li se v procentuálním vyjádření ve vztahu k HDP, tak stagnují nebo dokonce klesají. A to je vždy, když vedu interview s Andrejem Babišem a nemá spoludebatéra, tak je rolí toho moderátora oponovat a říct: Podívejte se, problém těch vašich grafů je, že tam nemáte zohledněna ona fakta,“ vyprávěl Moravec.

Následně pak ještě jednou vzpomínal na rozhovor s premiérem Andrejem Babišem (ANO). „On přesně jel tu strategii z pohádky, jak Jeníček a Mařenka prchají a teď je ta paní, která na poli sbírá len a běží ta ježibaba a ptá se paní na tom poli, kudy běželi Jeníček a Mařenka. Ona jede zdržovací taktiku, a to dělal Andrej Babiš v tom rozhovoru. Tak jsem mu položil otázku: Máte rád pohádky? A teď ho úplně vykolejíš, dostaneš ho z role. A já říkám, protože ta metafora s tím, že vy o koze a já o voze, tady na tu situaci platí. A přijde mi, že pro diváka má daleko větší vypovídací hodnotu, než kdybych se s ním neustále přetahoval, protože to je přesně – jeho strategie je udělat ze mě afektovaného moderátora a jeho komunikační strategie je, ty své voliče přesvědčit o tom: Podívejte se, jak mě nemají rádi novináři, zvlášť novináři v médiích veřejné služby,“ podotkl Moravec.

A jak se Moravec orientuje v současném světě, jak se soustředí? „Daleko pečlivěji přemyslím nad tím, co je podstatné, a co je nepodstatné. Dřív jsem to v takové míře nedělal. Měl jsem i jako novinář zapotřebí pouštět si televizní vysílání hned od probuzení, dívat se na Studio 6 a končit Událostmi, komentáři, a teď už v sobě takovou potřebu nemám. To znamená, že jasně, pustím si Plus, když jedu v autě z chalupy do Prahy, abych věděl, co se děje, ale zároveň si od toho udržuji odstup, protože kupříkladu to běsnění s koronavirem ukazuje to, že zapadne mnoho daleko důležitějších témat, která možná ze současné perspektivy a z toho šílení se jeví jako méně důležitá, ale přitom jsou zásadní. A to se týká těch samotných důsledků koronavirového šílení nebo paniky, viz co to udělá s ekonomikou. Jaké dlouhodobé důsledky to bude mít? A bohužel tam beru v ochranu všechny novináře, ale zároveň mě mrzí, že se neumíme víc vzepřít. Platilo-li za Čapka, že není nic staršího než včerejší noviny, tak studentům s oblibou říkám parafrázi Čapkových slov: Není nic staršího než před vteřinou vydaný tweet. A množství toho balastu, si myslím, že nás odvádí od soustředění. Takže sám v rámci psychohygieny jsem udělal to, že daleko pečlivěji si vybírám to, čemu budu věnovat čas,“ zmínil Moravec.

Závěrem se pak Moravec vyjádřil k fake news. „Myslím, že je to módní fenomén. Takže slovo fake news už mi přijde zprofanované, a přišlo mi vlastně od začátku... Těm, kteří vládnou rádi v chaosu, protože to umějí, vyhovuje co největší množství šumu. To, že nám moderní technologie, sociální sítě, umožňují odvádět nás od signálu a utopit nás v šumu, je nepochybné,“ dodal Moravec s tím, že společnost se zhroutí. „To není normální. V minulém století lidstvo zažilo dvě světové války, aby přemýšlelo o nějakých hodnotách a snažili jsme se ty hodnoty učinit univerzálními, viz Všeobecná deklarace lidských práv a Listina základních práv a svobod. A něco takového musí přijít i v současnosti,“ uzavřel.

URL| <http://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/-Nenecham-ho-dokopat-do-krve-Vaclav-Moravec-prozradil-jak-v-debatach-vyzrat-na-Babise-A-pak-to-jelo-Paroubek-Necas-Zeman-616046>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
parlamentnilisty.cz

Ministerstvu aktivismu velí Hamáček tvrdou rukou.

8.3.2020 czechfreepress.cz str. 00
Svatopluk Otava

Ministerstvo vnitra, jehož transformaci na bruselskou filiálku Úřadu na podporu migrace zahájil již jeho parteigenosse Milan Chovanec ČSSD), Jan Hamáček (rovněž ČSSD!) „zdokonaluje“ ke spokojenosti svých skutečných pánů islamizované Západní Evropy. ministerstvu-aktivismu-veli-hamacek-tvrdou-rukou

Invazi si rozvracet nedáme!

Ona se tedy ta invazní organizace nazývá správně a oficiálně Evropský podpůrný úřad pro otázky azylu (EASO), ale použitá zkratka Úřad na podporu migrace je taková – jednoznačnější a srozumitelnější. Ozbrojené složky ČR spadající pod ministerstva „vnitra“ a „obranu“ si vlastně vůbec zaslouží sloučení pod jedno ministersvo. Pod pana Hamáčka.

Co se týče státního vnitra, tento politický terminus technicus se u nás už dávno přežil, vlastně vnitro nemáme, poněvadž plní jen úkolovou agendu frankogermánského soustátí Evropské unie. Ministerstvo obrany je také jen formální název, zastřešující dobře vybavený četnický sbor, co pomáhá „vyrábět“ ony kýžené „migranty“ (rozum. dobyvatele, pozn. aut.). K obraně naší země neslouží, jeho složky jsou podřízeny buď velitelství paktu NATO nebo přímo velcímu středisku IFG (Islámské Franko-Germánie) v Německu. Jakápak obrana? Čeho?

Nechť se tyto rezorty sloučí, EU ušetří na provozu a pan Hamáček to jistě urídí podobně efektivně, jako pan Havlíček „dopravu“ a „průmysl“. (Tůkuv průsmyk a montovny. pozn. aut.) Právě v posledních dnech dokonale projevil své schopnosti, když vyslal své muže, hamáčkovce, říkejme jim pro pro výstižnou zkratku, aby požádali Poslaneckou sněmovnu Parlamentu České republiky o vydání paní poslankyň Karly Maříkové (SPD)k trestnímu stíhání.

Bývalá zdravotní sestřička, dnes politička, se provinila tím, že v jednom ze svých internetových výstupů zkonstatovala skutečnost, že je do Evropy zakázán dovoz invazivních rostlinných i živočišných druhů, kdežto dovoz invazistů lidských je nejen povolen, je dokonce Evropskou unií přímo vyžadován a podporován. A vyslovila tak vlastně jakési podivení nad takovým stavem, které snad vyžaduje vysvětlení.

Nelegální bude zítra legální. Ale trestejme už dnes!

Jaképak vysvětlování soudí asi vrchní aktivista Hamáček. Kdo si nevšiml, že současné sultánovy janičářské invazní oddíly jsou protiprávně zadržovány na (dříve) řeckých hranicích a je jim tím přímo znemožňována kontrola hopodaření evropských pašalíků, kdo invazi nepřeje, zaslouží do vězení. Paní Maříková je tak podezřelá z „podněcování k nenávisti...etc“, hamáčkovci z tzv. vnitřní tedy žádají její vydání k trestnímu stíhání.

Copak občané nejsou schopni pochopit, že invaze je blahodárny jev? Jak je možné, že bohužel počín neodsoudili hromadně ani politikové napříč spektrem, kromě jediného, jimž byl Marian Jurečka (KDU-ČSL)? Aspoň ten jednoznačně prohlásil, že poslanecká imunita by se měla vztahovat jen na výroky za dveřmi Sněmovny. Jinými slovy řekl – Jen tu babu zavřete! - a šel si dále posvém, možná koupit si fez.

Podněcování k nenávisti proti nelegálním migrantům budiž tedy trestné i tehdy, kdy k němu fakticky nedochází, ale je „důvodné podezření“, že dotyčný odsouzený by si něco podobného mohl třeba myslet.

Dokonce už dnes, kdy se na legalizaci islamizace Evropy teprve pracuje. Na Lesbu a dalších (dříve) řeckých ostrovech si zatím janičáři zkoušejí na nečisto a v menším rozsahu, budoucí „provádění kontrol“ a „kulturního obohacování“. Cvičně tedy tloučou původní obyvatelstvo, loupí jejich potraviny a demolují kostely. V rámci pokroku, samozřejmě. Nad hlavou jim v helikoptéře poletuje Mutti Ursula von der Leyen a- co vlastně dělá? Žehná, že ano?

Konečně – tím, že Evropa už dávno neodevzdala sama klíče od svých pokladnic a spíží do rukou Velkého Osmana Erdogana, jde vlastně o invazi „vynucenou“. To je také takový krásný novinářský novotvar. Používá jej často třeba jistý Karel Dolejší z periodika Britské listy vždy, když jde o útok vojsk USA proti komukoli. Nu, zde se taky pěkně hodí.

Nadávejte slovem „ruský“, to se může, nejde o nenávist, je to „in“ a „cool“...

A vůbec - mezi neslušná slova nepatří islamista, ale např. Rus! To je ta správná urážka! Ta se ale povoluje, ba dokonce je v našem světě „hodnot“ a „našeho způsobu života“ přímo vyžadována vždy, kdy je potřebí jakéhokoli názorového oponenta znemožnit, ocejchovat, správně vyválet ve slovním bahně. Rus nebo ruský! To se může, to trestat nebudeme, to žádné poněcování k nenávisti není, když se použije ve správný okamžik na správném místě, třeba při odborné disputaci mezi akademiky.

Jen si vzpomeňme, na přednášku mnohonásobného doktora mnoha humanitních i přírodovědných oborů docenta Petra Robejška na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy v roce 2015. kdy téma znělo „Vládnutí v chaotickém světě – metodologická skica“.

Projednávané kontexty se natolik znelíbily dalšímu docentu naší nejslavnější univerzity, totiž Martinu C. Putnovi, že veškeré plakáty zvoucí zájemce na uvedenou přednášku vlastnoručně zhanobil přeškrtáním a nápisy ve znění „ruský šváb“. Čímž myslel Petra Robejška, u nějž si např. české ministerstvo zahraničí objednalo studii „Výzvy a úkoly české ekonomické diplomacie“. Pan Robejšek ale platí za kritika Evropské unie, kdežto M. Putna (který sám o sobě nejraději hovoří jako o „buzně Putnovi“ pozn. aut.) patří k ujným opěvatelům a obdivovatelům.

Tudíž nebylo zapotřebí žádných žádostí o vydání policii (pan Putna nebyl poslancem), dokonce akademický souznitel s viděním světa třeba pana Hamáčka nebyl ani vyšetřován z možného „podněcování k nenávisti...etc“. Proč také dehonestovat někoho, kdo označil jiného, co studoval, žije a žil v ČR a Německu, jako „ruského švába“? Vždyť si o to Robejšek přímo koledoval a nějaký ten „ruský šváb“ není žádná nadávka, ale území na vzdáleném východě, kde podle Putny takoví „živočichové“ asi žijí. Žádní evidentní „ruští švábové“ přece nebudou kritizovat naši milovanou, brzy již pěkně po humanistickou islamizovanou EU!

A kdo to zkusí nebo bude blábolit cosi o invazi, tak uvidí, jako že Hamáček je Hamáček a Putna buzna. Pardon – Putna.

Svatopluk Otava, komentátor ANS

URL| <http://www.czechfreepress.cz/politika/ministerstvu-aktivismu-veli-hamacek-tvrdou-rukou.html>

Expobank CZ s novým šéfem komunikace

9.3.2020 autologistika.cz str. 00

Novým vedoucím komunikace a zároveň tiskovým mluvčím Expobank CZ se stal Jakub Švestka. Do jeho agendy spadá externí a interní komunikace zahrnující zejména vnější vztahy, organizaci akcí nebo společenskou odpovědnost.

Jeho hlavní rolí je rozvíjet dobré jméno banky směrem ke korporátním a individuálním klientům, veřejnosti, stávajícím i potenciálním zaměstnancům, obchodním partnerům a médiím.

Jakub Švestka se v oblasti firemní komunikace profesionálně pohybuje více než 10 let. Pracoval například ve společnostech MONETA Money Bank či Philip Morris ČR. Naposledy se coby externí senior PR konzultant podílel na projektech pro významné mezinárodní korporace.

Vystudoval žurnalistiku na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze a marketingové komunikace na Fakultě multimediálních komunikací Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně. Mezi jeho koníčky patří digitální inovace a moderní technologie, sport, cestování, architektura a klasická hudba.

Jakub Švestka

URL| <https://www.autologistika.cz/expobank-cz-s-novym-sefem-komunikace/>

Katastrofy vyvolají otupělost

9.3.2020 Metro str. 06 Domov

PAVEL HRABICA

Člověk si zvykne i na šibenici. Kdy přestaneme vnímat zpravodajství o koronaviru?

Lidé si ve válce zvykli na zvuk sirén při leteckém poplachu. Brali přítomnost smrti jako každodennost. Podobně mohou reagovat nyní i na koronavirus. Mohou otupět. Co ovlivňuje pozornost čtenářů a médií nejvíce?

„Je těžké předvídat, jak dlouho vydrží pozornost médií a publika u reportování koronaviru,“ řekla deníku Metro Alice Tejkalová, děkanka **Fakulty sociálních věd** (FSV) Univerzity Karlovy Praha. Pokud se situace bude vyvíjet pozitivně, nebudou přibývat nakažení a ti, co jsou nemocní, se vyléčí, bude podle ní pozornost opadat. Menší pozornost se podle ní může týkat například nákazy v Číně nebo v Jižní Koreji, situace v Japonsku může víc zajímat sportovní novináře v souvislosti s letošní letní olympiádou. „Pokud by se situace zhoršovala, lidé budou konzumovat jakýkoli mediální obsah a média budou publikovat, co jen půjde, je to oboustranně logická situace,“ připomíná děkanka Alice Tejkalová.

Při delším opakování určité informace se mění její věrohodnost a důležitost. To je názor psychoterapeuta Tibora A. Brečky z katedry zdravotnických oborů a ochrany obyvatelstva Fakulty biomedicínského inženýrství ČVUT. „Pokud je frekvence informace vyšší, dochází k oslabování jejího dopadu, či dokonce opačnému efektu, než který měla vyvolat,“ říká psychoterapeut. U pozitivních zpráv je možnost opakování častější, než přestane mít na příjemce, tedy čtenáře či diváky, silnější vliv. „Pokud není situace konstantní, když se neustále mění a vyvíjí, tak jak přibývají infikovaní pacienti, má informace tendenci gradovat. Pokud to vezmeme čistě hypoteticky, že by šíření nemoci pokračovalo stále dál a dál, celé týdny, měsíce, tak ve finále to začneme brát jako cosi běžného. Přizpůsobíme se tomu a přestaneme tomu věnovat pozornost,“ vysvětluje Tibor A. Brečka.

To potvrzuje i Alice Tejkalová. „Je to srovnatelné s jakýmkoli reportováním o katastrofách. Dokud jsou čerstvé a hodně negativní, všechny to zajímá. Jakmile se téma vzdaluje a situace lepší, zájem opadá,“ říká děkanka FSV Tejkalová.

Na teror jsme si zvykli Některá neštěstí vydrží nyní v médiích jen den nebo dva. * Na 130 mrtvých v pařížském klubu Bataclan v listopadu 2015 reagovala média mnohastránkovým zpravodajstvím asi pět dní a titulky jako Válka v Evropě. * Deset postřílených muslimů v německém Hannau letos v únoru vyřešily české deníky většinou jedním větším článkem. Po dvou dnech přestala tato zahraniční událost média zajímat.

Regionální mutace| Metro - Praha

Putin je unavený, ale posouvá se do nové role. Nikdo neví, kdy skončí, říká Svoboda

9.3.2020 info.cz str. 00 Štrunc!

Pavel Štrunc, Jan Palička

Kdy skončí Vladimir Putin ve funkci ruského prezidenta? Podle Karla Svobody, experta na Rusko z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy, to nikdo s jistotou netuší. „Nominálně mu končí mandát v roce 2024. Může se změnit ústava, čímž by se vynuloval počet prezidentských mandátů po sobě a Putin by mohl vládnout dál, ale to je jen jeden z asi padesáti scénářů, které se objevují“ vysvětluje s lehkou ironií Svoboda.

Vladimir Putin je s formální čtyřletou přestávkou v čele Ruska již od roku 2000 a oficiální konec jeho posledního mandátu se pomalu blíží, ačkoli nic není jisté a bude záviset i na tom, zda se Putinovi jednoduše bude chtít skončit.

Expert na Rusko Karel Svoboda k tomu dodává: „Otevřel si široké pole možností. Nepouštěl bych ze zřetele ani to, že prostě jen řekne, že už ho to nebaví. Ne že bych tomu věřil, ale když se zabývám Ruskem, snažím se nashromáždit různé možnosti a dát jim procenta pravděpodobnosti. Tahle má v tuto chvíli tak jedno procento, ale musím uznat, že opravdu působí unaveně, byť říká, že je silný.“

Situaci komplikuje fakt, že Putin nemá žádného výrazného nástupce. Svoboda v té souvislosti uvažuje, že Putin může po konci svého mandátu zasednout třeba v čele státní rady. „Nemusel by se zabývat každodenními záležitostmi, kdo se s kým nebaví, odvoláváním ministrů, gubernátorů a úředníků. Měl by za úkol posuzovat strategické otázky směřování Ruska jak v zahraniční politice, tak směrem dovnitř,“ popisuje to Svoboda a dává za příklad Kazachstán, kde se exprezident Nazarbajev po odstoupení stal jakousi autoritou, která neformálně dohlíží na prezidenta nového.

„Ať přijde po Putinovi kdokoliv, tak se s tím musíme smířit. Asi těžko jim dosadíme prezidenta, byť stejně jako na Západě se za vším hledá ruský vliv, tak oni všude hledají ten západní vliv. Je to dokonce ještě mnohem horší a intenzivnější. Věří, že proti Rusku je vedena informační válka a za vším se hledá nějaké západní spiknutí řízené z USA,“ popisuje situaci v Rusku Svoboda.

URL| <https://www.info.cz/clanek/44503/putin-je-unaveny-ale-posouva-se-do-nove-role-nikdo-nevi-kdy-skonci-rika-svoboda>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

info.cz (*Štrunc!*)

Člověk si zvykne i na šibenici. Kdy přestaneme vnímat zpravodajství o koronaviru?

9.3.2020 metro.cz str. 00 Domov

Pavel Hrabica

Lidé si ve válce zvykli na zvuk sirén při leteckém poplachu. Brali přítomnost smrti jako každodennost. Podobně mohou reagovat nyní i na koronavirus. Mohou otupět. Co ovlivňuje pozornost čtenářů a médií nejvíce?

„Je těžké předvídat, jak dlouho vydrží pozornost médií a publika u reportování koronaviru,“ řekla deníku Metro Alice Tejkalová, děkanka **Fakulty sociálních věd** (FSV) Univerzity Karlovy Praha. Pokud se situace bude vyvíjet pozitivně, nebudou přibývat nakažení a ti, co jsou nemocní, se vyléčí, bude podle ní pozornost opadat. Menší pozornost se podle ní může týkat například nákazy v Číně nebo v Jižní Koreji, situace v Japonsku může víc zajímat sportovní novináře v souvislosti s letošní letní olympiádou. „Pokud by se situace zhoršovala, lidé budou konzumovat jakýkoli mediální obsah a média budou publikovat, co jen půjde, je to oboustranně logická situace,“ připomíná děkanka Alice Tejkalová.

Na teror jsme si zvykli

Na 130 mrtvých v pařížském klubu Bataclan v listopadu 2015 reagovala média mnohastránkovým zpravodajstvím asi pět dní a titulky jako Válka v Evropě. Deset postřílených muslimů v německém Hannau letos v únoru vyřešily české deníky většinou jedním větším článkem. Po dvou dnech přestala tato zahraniční událost média zajímat.

Při delším opakování určité informace se mění její věrohodnost a důležitost. To je názor psychoterapeuta Tibora A. Brečky z katedry zdravotnických oborů a ochrany obyvatelstva Fakulty biomedicínského inženýrství ČVUT. „Pokud je frekvence informace vyšší, dochází k oslabování jejího dopadu, či dokonce opačnému efektu, než který měla vyvolat,“ říká psychoterapeut. U pozitivních zpráv je možnost opakování častější, než přestane mít na příjemce, tedy čtenáře či diváky, silnější vliv. „Pokud není situace konstantní, když se neustále mění a vyvíjí, tak jak přibývají infikovaní pacienti, má informace tendenci gradovat. Pokud to vezmeme čistě hypoteticky, že by šíření nemoci pokračovalo stále dál a dál, celé týdny, měsíce, tak ve finále to začneme brát jako cosi běžného. Přizpůsobíme se tomu a přestaneme tomu věnovat pozornost,“ vysvětluje Tibor A. Brečka.

To potvrzuje i Alice Tejkalová. „Je to srovnatelné s jakýmkoli reportováním o katastrofách. Dokud jsou čerstvé a hodně negativní, všechny to zajímá. Jakmile se téma vzdaluje a situace lepší, zájem opadá,“ říká děkanka FSV Tejkalová.

Foto:
Turisté s rouškami v italské Florencii. (7. března 2020)
Reuters

URL| http://www.metro.cz/clovek-si-zvykne-i-na-sibenici-kdy-prestaneme-vnimat-zpravodajstvi-o-koronaviru-gp4-/domov.aspx?c=A200308_172347_metro-region_hyr

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
metro.cz (*Domov*)

Konference v Krajské vědecké knihovně zmapuje svět dětí a poezie

9.3.2020 nasepojizeri.cz str. 00

Naše Pojizeří / www.nasepojizeri.cz

Dá se poezií sdělit nesdělitelné? Čtou dnešní středoškoláci poezii? Jak je na tom lyrika v čítankách pro žáky prvních stupňů základních škol? Jaká jsou nová autorská jména v poezii pro děti? Odpovědi na tyto - a mnohé další - otázky se pokusí nalézt 18. ročník dvoudenní odborné konference Současnost literatury pro děti a mládež v Krajské vědecké knihovně v Liberci, která se koná 18. a 19. března.

Pro letošní hlavní název Jestlipak víte, kdo je lyrik? Aneb O poezii pro menší i větší si pořadatelé konference vypůjčil lehce pozměněný citát ze sbírky veršů Ivana Blatného.

„Často slyším, že děti nečtou. Projevuje se to pak v malé slovní zásobě, schopnosti se dobře vyjadřovat, a tak dále. Básničky a říkadla bývají tím prvním, co svým dětem říkáme, co je učíme. Odborníci se budou v Krajské vědecké knihovně zabývat právě poezií pro děti a hledat cesty, jak ji přiblížit dětem,“ uvedla Květa Vínklátová, radní pro kulturu, památkovou péči a cestovní ruch Libereckého kraje.

V první den konference budou o otázkách dětského čtenářství a roli poezie v něm rokovat odborníci z mnoha českých a moravských vysokých škol. Následující den bude patřit workshopům, které poezii přiblíží více prakticky. Hravé vstupy do poezie v literární výchově představí ve svém semináři Ondřej Hník, Jan Svoboda pohovoří na téma Vztah jako základ porozumění. Den ukončí tvůrčí dílna básníka Robina Krále, autora veršů a písňových textů pro děti a dospělé, ve které představí svou novější původní i překladatelskou tvorbu a promluví o vztahu k tradičním básnickým formám.

Konference je určena odborníkům - pedagogům, knihovníkům a studentům; vítáni jsou však všichni příznivci literatury pro děti a mládež. Zúčastnit se mohou i doprovodného programu, kterým bude představení „Čechy leží u moře“ v Naivním divadle. Inscenace je založena na verších českého básníka Radka Malého, který bude jedním z přednášejících.

„Poezie pro děti nás provází od nejtěplejšího věku a hraje tak v našich životech velkou roli, i když na ni v pozdějším věku tak trochu zapomínáme. Věřím, že z letošního ročníku konference si účastníci odnesou

zajímavé poznatky pro svou knihovnickou či pedagogickou praxi," říká Blanka Konvalinková, ředitelka Krajské vědecké knihovny.

Na přípravě konference se kromě Krajské vědecké knihovny v Liberci podílí také **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy, Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy a Přírodovědně-humanitní a pedagogická fakulta Technické univerzity v Liberci. Více informací je na webových stránkách této akce www.kvkli.cz/konference2020.

URL| <http://www.nasepojizeri.cz/semilsko-aktualne/konference-v-krajske-vedecke-knihovne-zmapuje-svet-deti-a-poezie/?aktualitald=63889>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

nasepojizeri.cz

Důchody nezaniknou. Ale jak vysoké budou?

9.3.2020 finance.cz str. 00 Finance.cz

V loňském únoru vznikla při ministerstvu práce a sociálních věcí další skupina, která by měla řešit důchody. Ty jsou hlavolamem, jehož stavba je rok od roku křehčí a i v nedaleké budoucnosti hrozí její zhroucení. Zmíněná Komise pro spravedlivé důchody zatím řešení nenašla, i když je podle řady odborníků za pár sekund dvanáct.

Co je vlastně důvodem toho, že se budoucí financování výplat seniorům neřeší v praxi? Odpověď je jednoduchá. Když se s nějakým východiskem z nouze přijde, nakonec je politici nepodpoří.

Víc dětí nebo migrace

V současnosti běží důchodový systém na principu průběžného financování. Na příjmové straně do něj přispívají dnes pracující lidé, výdaje pobírají současní senioři. A když přijde například krize a příjmy poklesnou, dorovnají to daně.

Jistě si řeknete, že takový systém není špatný a mohl by fungovat dál. Máte pravdu, ale za předpokladu, že bude k dispozici dost ekonomicky činných lidí, aby penzijní výdaje důchodců zvládli. Znamená to, že by populace neměla stárnout. V České republice je tomu ale právě naopak. Starších lidí díky lepšímu zdravotnictví a dalším faktorům přibývá, dožívají se vyššího věku. A pokud budeme optimisté, řekneme, že počet ekonomicky činných lidí stagnuje. I to je ale nepoměr a je zaděláno na ekonomický průšvih.

Tlak na důchodové výdaje se tlumí například zvyšováním hranice důchodového věku a jsou i další způsoby, jak posílit příjmovou stránku důchodového účtu. A to už zmíněným zvýšením daní nebo navýšením počtu osob, které do systému odvedou příspěvky. Jak to přeložit? Buď se bude rodit víc dětí nebo se podpoří migrace lidí ze zahraničí.

Zdroj: Shutterstock

Předvolební boj

Co však můžeme pozorovat? Změny v důchodech se mění podle toho, jaké jsou politické preference té či oné vládnoucí strany. Pokud je vám mezi dvaceti a třiceti lety, jen sotva si můžete seriózně vypočítat, jaký budete mít důchod, protože aktuální důchodový „superplán“ může zhatit politický karambol, který plán „vylepší“ a úplně změní. Příkladem může být druhý pilíř důchodového spoření, který fungoval několik měsíců a pak ho shodila aktuální politická garnitura.

Důchody by se tedy neměly stát důvodem politického handrkování ani preferencí před volbami. Reformy by se měly uskutečnit, pokud možno ihned po volbách, aby se nestaly součástí předvolebního boje. Ten je také důvodem, proč se vlastně v důchodech nic moc neděje.

Když se nenajde řešení...

Jestliže bude dosavadní pat v důchodových jednáních pokračovat, tak podle statistiků už v roce 2030, tedy za deset let, budou na důchodovém účtu desetimiliardové schodky. Výdaje na důchody vzrostou podle Evropské komise během následujících 50 let na 12 % HDP, ale příjmy budou na 8 až 9 %.

Proč v roce 2030? Tehdy se vyčerpá vliv prodlužujícího se věku odchodu do důchodu. Ten je aktuálně nastaven na 65 let pro muže narozené po roce 1965 a ženy (s pěti dětmi) narozené po roce 1971.

Ministerstvo práce ve Zprávě o stavu důchodového systému z loňského května zmiňuje deficit až 4,5 procenta hrubého domácího produktu mezi lety 2050 až 2065.

Abychom byli spravedliví, nějaké dílčí kroky se dějí a důchody nezaniknou. Jaká bude ale jejich výše, to je další otázka a odpověď asi zatím není příliš veselá.

Seznam členů Komise pro spravedlivé důchody, kterou zřídila ministryně práce a sociálních věcí Jana Maláčová (ČSSD)

Univerzity a vzdělávací/vědecké instituce

CERGE-EI - Radim Boháček - člen

Fakulta Sociálních věd (Centrum pro sociální a ekonomické strategie - CESES) - Martin Potůček - člen

Jihočeská univerzita - Zdravotně sociální fakulta - Jitka Vacková - člen

Masarykova Univerzita, Ekonomicko-správní fakulta - Robert Jahoda - člen

Mendelova univerzita - Danuše Nerudová - vedení komise

Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy - Tomáš Kučera - člen

Sociologický ústav AV - Radka Dudová - člen

Ekonomická fakulta VŠB-TU Ostrava - Petr Tománek - člen

VŠE - Národohospodářská fakulta - Vojtěch Krebs - člen

VŠFS - fakulta ekonomických studií - Jaroslav Vostatek - člen, Jan Mertl – zástupce

Státní a veřejnoprávní subjekty

Česká národní banka - Radka Štiková - člen/pozorovatel

Ministerstvo financí - Marie Bílková - člen

Ministerstvo zdravotnictví - Lenka Poliaková - člen

Veřejný ochránce práv - Pavel Matějčík - člen

Předseda vlády (oddělení poradců) - Vilém Kahoun - člen

Výzkumný ústav práce a sociálních věcí - Martin Holub - člen

Český statistický úřad - Martin Zelený - člen/pozorovatel

Sociální partneři

Asociace svobodných odborů - Martin Engel - člen

Českomoravská konfederace odborových svazů - Vít Samek - člen

Konfederace zaměstnavatelských a podnikatelských svazů - Jitka Vítková - člen

Svaz průmyslu a dopravy - Jan Rafaj - člen, Jitka Hejduková - zástupce

Poslanecké kluby

poslanecký klub ANO 2011 - Lenka Dražilová - člen, Miloslava Rutová - zástupce

poslanecký klub ČSSD - Roman Sklenák - člen, Alena Gajdůšková - zástupce

poslanecký klub KDU-ČSL - Pavla Golasowská - člen, Jan Kasal - zástupce

poslanecký klub KSČM - Jiří Dolejš - člen, Hana Aulická Jírovcová - zástupce

poslanecký klub ODS - Jan Bauer - člen, Marek Benda - zástupce

poslanecký klub Piráti - Tomáš Martínek - člen, Lukáš Forýtek - zástupce

poslanecký klub Svoboda a přímá demokracie - Tomio Okamura - Jan Hrnčář - člen

poslanecký klub STAN - Věslav Michalík - člen, Michaela Matoušková - zástupce

poslanecký klub TOP 09 - Markéta Pekarová Adamová - člen, Miroslav Kalousek - zástupce

Senátorské kluby

senátorský klub ANO 2011 - Miroslav Adámek - člen, Peter Koliba - zástupce

senátorský klub ČSSD - Emílie Třísková - člen, Pavel Štohl - zástupce

senátorský klub KDU-ČSL a nezávislí - Šárka Jelínková - člen

senátorský klub Klub pro liberální demokracii - SENÁTOR 21 - Tomáš Golář - člen, Ladislav Kos - zástupce

senátorský klub ODS - Miloš Vystrčil - člen, Pavel Karpíšek - zástupce

senátorský klub Starostové a nezávislí - Marek Hilšer - člen

Zájmová sdružení a organizace

Národní centrum pro rodinu - Ivana Jelínková - člen

Gender Studies - Klára Čmolíková-Cozlová - člen

Národní rada osob se zdravotním postižením ČR, z.s. - Jan Hutař - člen

Rada Seniorů ČR - Zdeněk Pernes - člen

Senioři ČR. z.s. - Vladimír Dryml - člen

Česká ženská lobby - Eliška Kodyšová - člen, Marie Marvanová - zástupce

Život 90, z. ú. - Terezie Šmídová – člen

URL| <http://www.finance.cz/zpravy/finance/531207/>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

finance.cz (*Finance.cz*)

Ministerstvu aktivismu velí Hamáček tvrdou rukou

9.3.2020 infokur.r.cz str. 00

Pridal tk Pondělí 09 březen 2020 - 04:21:07 Cist komentare / psat: 0 / Trackbacks: 0

Ministerstvo vnitra, jehož transformaci na bruselskou filiálku Úřadu na podporu migrace zahájil již jeho parteigenosse Milan Chovanec ČSSD), Jan Hamáček (rovněž ČSSD!) „zdokonaluje“ ke spokojenosti svých skutečných pánů islamizované Západní Evropy.

Invazi si rozvracet nedáme!

Ona se tedy ta invazní organizace nazývá správně a oficiálně Evropský podpůrný úřad pro otázky azylu (EASO), ale použitá zkratka Úřad na podporu migrace je taková – jednoznačnější a srozumitelnější. Ozbrojené složky ČR spadající pod ministerstva „vnitra“ a „obranu“ si vlastně vůbec zaslouží sloučení pod jedno ministersvo. Pod pana Hamáčka.

Co se týče státního vnitra, tento politický terminus technicus se u nás už dávno přežil, vlastně vnitro nemáme, poněvadž plní jen úkolovou agendu frankogermánského soustátí Evropské unie. Ministerstvo obrany je také jen formální název, zastřešující dobře vybavený četnický sbor, co pomáhá „vyrábět“ ony kýžené „migranty“ (rozum. dobyvatele, pozn. aut.). K obraně naší země neslouží, jeho složky jsou podřízeny buď velitelství paktu NATO nebo přímo velcímu středisku IFG (Islámské Franko-Germánie) v Německu. Jakápak obrana? Čeho?

Nechť se tyto rezorty sloučí, EU ušetří na provozu a pan Hamáček to jistě urídí podobně efektivně, jako pan Havlíček „dopravu“ a „průmysl“. (Tokův průmysl a montovny. pozn. aut.) Právě v posledních dnech dokonale projevili své schopnosti, když vyslal své muže, hamáčekovce, říkejme jim pro pro výstižnou zkratku, aby požádali Poslaneckou sněmovnu Parlamentu České republiky o vydání paní poslanyně Karly Maříkové (SPD) k trestnímu stíhání.

Bývalá zdravotní sestřička, dnes politička, se provinila tím, že v jednom ze svých internetových výstupů zkonstatovala skutečnost, že je do Evropy zakázán dovoz invazivních rostlinných i živočišných druhů, kdežto dovoz invazistů lidských je nejen povolen, je dokonce Evropskou unií přímo vyžadován a podporován. A vyslovila tak vlastně jakési podivení nad takovým stavem, které snad vyžaduje vysvětlení.

Nelegální bude zítra legální. Ale trestejme už dnes!

Jaképak vysvětlování soudí asi vrchní aktivista Hamáček. Kdo si nevšiml, že současné sultánovy janičárské invazní oddíly jsou protiprávně zadržovány na (dříve) řeckých hranicích a je jim tím přímo znemožňována kontrola hopodaření evropských pašalíků, kdo invazi nepřeje, zaslouží do vězení. Paní Maříková je tak podezřelá z „podněcování k nenávisti...etc“, hamáčekovci z tzv. vnitra tedy žádají její vydání k trestnímu stíhání.

Copak občané nejsou schopni pochopit, že invaze je blahodárny jev? Jak je možné, že bohulibý počin neodsoudili hromadně ani politikové napříč spektrem, kromě jediného, jimž byl Marian Jurečka (KDU-ČSL)? Aspoň ten jednoznačně prohlásil, že poslanecká imunita by se měla vztahovat jen na výroky za dvěma Sněmovny. Jinými slovy řekl – Jen tu babu zavřete! - a šel si dále posvém, možná koupit si fez.

Podněcování k nenávisti proti nelegálním migrantům budiž tedy trestné i tehdy, kdy k němu fakticky nedochází, ale je „důvodné podezření“, že dotýčný odsouzený by si něco podobného mohl třeba myslet.

Dokonce už dnes, kdy se na legalizaci islamizace Evropy teprve pracuje. Na Lesbu a dalších (dříve) řeckých ostrovech si zatím janičáři zkoušejí na nečisto a v menším rozsahu, budoucí „provádění kontrol“ a „kulturního obohacování“. Cvičně tedy tlučou původní obyvatelstvo, loupí jejich potraviny a demolují kostely. V rámci pokroku, samozřejmě. Nad hlavou jim v helikoptěře poletuje Mutti Ursula von der Leyen a- co vlastně dělá? Žehná, že ano?

Konečně – tím, že Evropa už dávno neodevzdala sama klíče od svých pokladniček a spíží do rukou Velkého Osmana Erdogana, jde vlastně o invazi „vynucenou“. To je také takový krásný novinářský novotvar. Používá jej často třeba jistý Karel Dolejší z periodika Britské listy vždy, když jde o útok vojsk USA proti komukoli. Nu, zde se taky pěkně hodí.

Nadávejte slovem „ruský“, to se může, nejde o nenávist, je to „in“ a „cool“...

A vůbec - mezi neslušná slova nepatří islamista, ale např. Rus! To je ta správná urážka! Ta se ale povoluje, ba dokonce je v našem světě „hodnot“ a „našeho způsobu života“ přímo vyžadována vždy, kdy je potřebí jakéhokoli názorového oponenta znemožnit, ocejchovat, správně vyválet ve slovním bahně. Rus nebo ruský! To se může, to trestat nebudeme, to žádné poněcování k nenávisti není, když se použije ve správný okamžik na správném místě, třeba při odborné disputaci mezi akademiky.

Jen si vzpomeňme, na přednášku mnohonásobného doktora mnoha humanitních i přírodovědných oborů docenta Petra Robejška na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy v roce 2015. kdy téma znělo „Vládnutí v chaotickém světě – metodologická skica“.

Projednávané kontexty se natolik znelíbily dalšímu docentu naší nejslavnější univerzity, totiž Martinu C. Putnovi, že veškeré plakáty zvoucí zájemce na uvedenou přednášku vlastnoručně zhanobil přeškrtnutím a nápisy ve znění „ruský šváb“. Čímž myslí Petra Robejška, u nějž si např. české ministerstvo zahraničí objednalo studii „Výzvy a úkoly české ekonomické diplomacie“. Pan Robejšek ale platí za kritika Evropské unie, kdežto M. Putna (který sám o sobě nejraději hovoří jako o „buzně Putnovi“ pozn. aut.) patří k jiným opěvatelem a obdivovatelům.

Tudíž nebylo zapotřebí žádných žádostí o vydání policii (pan Putna nebyl poslancem), dokonce akademický souznitel s viděním světa třeba pana Hamáčka nebyl ani vyšetřován z možného „podněcování k nenávisti...etc“. Proč také dehonestovat někoho, kdo označil jiného, co studoval, žije a žil v ČR a Německu, jako „ruského švába“? Vždyť si o to Robejšek přímo koledoval a nějaký ten „ruský šváb“ není žádná nadávka, ale území na vzdáleném východě, kde podle Putny takoví „živočichové“ asi žijí. Žádní evidentní „ruští švábové“ přece nebudou kritizovat naši milovanou, brzy již pěkně po humanisticku islamizovanou EU!

A kdo to zkusí nebo bude blábolit cosi o invazi, tak uvidí, jako že Hamáček je Hamáček a Putna buzna. Pardon – Putna.

Svatopluk Otava komentátor ANS

Sdílet na:

URL| <http://infokuryr.cz/news.php?item.27618>

Ministerstvu aktivismu velí Hamáček tvrdou rukou

9.3.2020 infokuryr.cz str. 00

Svatopluk Otava

Pridal tk Pondělí 09 březen 2020 - 04:21:07 Cist komentare / psat: 0 / Trackbacks: 0

Ministerstvo vnitra, jehož transformaci na bruselskou filiálku Úřadu na podporu migrace zahájil již jeho parteigenosse Milan Chovanec ČSSD), Jan Hamáček (rovněž ČSSD!) „zdokonaluje“ ke spokojenosti svých skutečných pánů islamizované Západní Evropy.

Invazi si rozvracet nedáme!

Ona se tedy ta invazní organizace nazývá správně a oficiálně Evropský podpůrný úřad pro otázky azylu (EASO), ale použitá zkratka Úřad na podporu migrace je taková – jednoznačnější a srozumitelnější. Ozbrojené složky ČR spadající pod ministerstva „vnitra“ a „obranu“ si vlastně vůbec zaslouží sloučení pod jedno ministersvo. Pod pana Hamáčka.

Co se týče státního vnitra, tento politický terminus technicus se u nás už dávno přežil, vlastně vnitra nemáme, poněvadž plní jen úkolovou agendu frankogermánského soustátí Evropské unie. Ministerstvo obrany je také jen formální název, zastřešující dobře vybavený četnický sbor, co pomáhá „vyrábět“ ony kýžené „migranty“ (rozum. dobyvatele, pozn. aut.). K obraně naší země neslouží, jeho složky jsou podřízeny buď velitelství paktu NATO nebo přímo velícímu středisku IFG (Islámské Franko-Germánie) v Německu. Jakápak obrana? Čeho?

Nechť se tyto rezorty sloučí, EU ušetří na provozu a pan Hamáček to jistě urídí podobně efektivně, jako pan Havlíček „dopravu“ a „průmysl“. (Ťokův průsmyk a montovny. pozn. aut.) Právě v posledních dnech

dokonale projevili své schopnosti, když vyslal své muže, hamáčkovce, říkejme jim pro pro výstižnou zkratku, aby požádali Poslaneckou sněmovnu Parlamentu České republiky o vydání paní poslankyň Karly Maříkové (SPD) k trestnímu stíhání.

Bývalá zdravotní sestřička, dnes politička, se provinila tím, že v jednom ze svých internetových výstupů zkonstatovala skutečnost, že je do Evropy zakázán dovoz invazivních rostlinných i živočišných druhů, kdežto dovoz invazistů lidských je nejen povolen, je dokonce Evropskou unií přímo vyžadován a podporován. A vyslovila tak vlastně jakési podivení nad takovým stavem, které snad vyžaduje vysvětlení.

Nelegální bude zítra legální. Ale trestejme už dnes!

Jaképak vysvětlování soudí asi vrchní aktivista Hamáček. Kdo si nevšiml, že současné sultánovy janičářské invazní oddíly jsou protiprávně zadržovány na (dříve) řeckých hranicích a je jim tím přímo znemožňována kontrola hopodaření evropských pašalíků, kdo invazi nepřeje, zasluží do vězení. Paní Maříková je tak podezřelá z „podněcování k nenávisti...etc“, hamáčkovci z tzv. vnitra tedy žádají její vydání k trestnímu stíhání.

Copak občané nejsou schopni pochopit, že invaze je blahodárny jev? Jak je možné, že bohulibý počín neodsoudili hromadně ani politikové napříč spektrem, kromě jediného, jimž byl Marian Jurečka (KDU-ČSL)? Aspoň ten jednoznačně prohlásil, že poslanecká imunita by se měla vztahovat jen na výroky za dvěma Sněmovny. Jinými slovy řekl – Jen tu babu zavřete! - a šel si dále posvém, možná koupit si fez.

Podněcování k nenávisti proti nelegálním migrantům budiž tedy trestné i tehdy, kdy k němu fakticky nedochází, ale je „důvodné podezření“, že dotyčný odsouzený by si něco podobného mohl třeba myslet.

Dokonce už dnes, kdy se na legalizaci islamizace Evropy teprve pracuje. Na Lesbu a dalších (dříve) řeckých ostrovech si zatím janičáři zkoušejí na nečisto a v menším rozsahu, budoucí „provádění kontrol“ a „kulturního obohacování“. Cvičně tedy tlučou původní obyvatelstvo, loupi jejich potraviny a demolují kostely. V rámci pokroku, samozřejmě. Nad hlavou jim v helikoptěře poletuje Mutti Ursula von der Leyen a- co vlastně dělá? Žehná, že ano?

Konečně – tím, že Evropa už dávno neodevzdala sama klíče od svých pokladnic a spíží do rukou Velkého Osmana Erdogana, jde vlastně o invazi „vynucenou“. To je také takový krásný novinářský novotvar. Používá jej často třeba jistý Karel Dolejší z periodika Britské listy vždy, když jde o útok vojsk USA proti komukoli. Nu, zde se taky pěkně hodí.

Nadávejte slovem „ruský“, to se může, nejde o nenávist, je to „in“ a „cool“...

A vůbec - mezi neslušná slova nepatří islamista, ale např. Rus! To je ta správná urážka! Ta se ale povoluje, ba dokonce je v našem světě „hodnot“ a „našeho způsobu života“ přímo vyžadována vždy, kdy je potřebí jakéhokoli názorového oponenta znemožnit, ocejchovat, správně vyválet ve slovním bahně. Rus nebo ruský! To se může, to trestat nebudeme, to žádné poněcování k nenávisti není, když se použije ve správný okamžik na správném místě, třeba při odborné disputaci mezi akademiky.

Jen si vzpomeňme, na přednášku mnohonásobného doktora mnoha humanitních i přírodovědných oborů docenta Petra Robejška na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy v roce 2015. kdy téma znělo „Vládnutí v chaotickém světě – metodologická skica“.

Projednávané kontexty se natolik znelíbily dalšímu docentu naší nejslavnější univerzity, totiž Martinu C. Putnovi, že veškeré plakáty zvoucí zájemce na uvedenou přednášku vlastnoručně zhanobil přeškrtnutím a nápisy ve znění „ruský šváb“. Čímž myslel Petra Robejška, u nějž si např. české ministerstvo zahraničí objednalo studii „Výzvy a úkoly české ekonomické diplomacie“. Pan Robejšek ale platí za kritika Evropské unie, kdežto M. Putna (který sám o sobě nejraději hovoří jako o „buzně Putnovi“ pozn. aut.) patří k unijním opěvatelem a obdivovatelům.

Tudíž nebylo zapotřebí žádných žádostí o vydání policii (pan Putna nebyl poslancem), dokonce akademický souznitel s viděním světa třeba pana Hamáčka nebyl ani vyšetřován z možného „podněcování k nenávisti...etc“. Proč také dehonestovat někoho, kdo označil jiného, co studoval, žije a žil v ČR a Německu, jako „ruského švába“? Vždyť si o to Robejšek přímo koledoval a nějaký ten „ruský šváb“ není žádná nadávka, ale území na vzdáleném východě, kde podle Putny taková „živočichové“ asi žijí. Žádní evidentní „ruští švábové“ přece nebudou kritizovat naši milovanou, brzy již pěkně po humanisticku islamizovanou EU!

A kdo to zkusí nebo bude blábolit cosi o invazi, tak uvidí, jako že Hamáček je Hamáček a Putna buzna. Pardon – Putna.

Svatopluk Otava komentátor ANS

Zpět na přehled kategorií Zpět na přehled noviniek

Starší novinky

URL| <http://infokuryr.cz/news.php?extend.27618.2>

Komentář Jana Šíra: MH17 a trest. Začíná hlavní líčení s obviněnými z útoku na let Malajsijských aerolinií

9.3.2020 ct24.cz str. 00 Svět
svitakm

V pondělí začíná u obvodního soudu v Haagu proces ve věci jedné z nejsledovanějších epizod války na východě Ukrajiny – sestřelení letu MH17. V pozici obžalovaných má před soudem stanout první čtveřice lidí podle obžaloby zodpovědných za zkázu letu a za smrt téměř tří stovek civilistů na palubě. Poslední vývoj případu, jakož i mezinárodní souvislosti soudu přibližuje v komentáři pro web ČT24 Jan Šír z Institutu mezinárodních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy.

Dopravní boeing 777 společnosti Malaysia Airlines stihla katastrofa v prostoru nad Doněckou oblastí 17. července 2014, na jeho pravidelné lince z Amsterdamu do Kuala Lumpur.

Vyšetřování ustanovilo, že let MH17 byl zničen v důsledku zásahu střelou země-vzduch z výzbroje 53. protiletadlové brigády raketových vojsk ozbrojených sil Ruské federace. Samotný zbraňový systém byl krátce před útokem i s obsluhou dopraven na pozici odpalu do zóny ozbrojeného konfliktu na východě Ukrajiny z území Ruska, kam byl po provedení úkolu rovněž obratem evakuován zpět. Let sestřelila ruská armáda.

Putinovi „horníci a traktoristé“

Na lavici obžalovaných má usednout první čtveřice předpokládaných pachatelů tohoto zločinu z řad ruské generality a Ruskem kontrolovaných protivládních ozbrojenců operujících na východě Ukrajiny v rámci integrované kampaně – Igor Girkin, Oleg Pulatov, Sergej Dubinskij a Leonid Charčenko.

Z uvedené čtveřice pouze posledně jmenovaný – Charčenko (nom de guerre Krot, rodák z ukrajinského Donbasu, jako mladistvý byl již souzen, odseděl si několik let za skupinové znásilnění) – naplňuje svým profilem představu jakéhosi lokálního vzbouřence.

Ostatní tři jsou Rusové, již rozhodující část své profesní kariéry zasvětili službě ve zpravodajských službách a armádě.

Odkaz

Nizozemci budou soudit tři Rusy a jednoho Ukrajince za sestřelení MH17

Nejznámější z nich – Girkin (vystupující raději jako Strelkov) – je plukovník Federální bezpečnostní služby (FSB); v počátečních fázích operace v Donbasu proslul především jako velitel samostatné diverzní skupiny, jež se na jaře 2014 nakrátko zmocnila stotisícového města Slovjansk. K momentu sestřelu letu MH17 působil jako velitel ozbrojeného uskupení „Doněcká lidová republika“; ve strukturách organizace zastával post „ministra obrany“.

Druhý z obžalovaných – Pulatov (známý z odposlechů pod přezdívkou Gjurza, nebo také Chalíf) – je někdejší plukovník speciálních jednotek ruské zpravodajské služby GRU, podřízené oficiálně generálnímu štábu ruské armády.

Konečně asi nejprominentnější ze souzených – Dubinskij (aka Chmuryj) – je generálmajor ruské armády. K momentu útoku na letadlo se nacházel v činné službě pro vládu Ruské federace a v řadách nepravidelných ozbrojenců v Donbasu plnil úkoly spojené s vedením vojenské kampaně.

Na útěku

Jmenované čtveřici je kladeno za vinu, že se společně podílela na získání a přemístění použitého protiletadlového raketového kompletu Buk z Ruska na východ Ukrajiny s cílem sestřelit letadlo, a tím sehrála

klíčovou organizační roli ve spáchání tohoto zločinu kvalifikovaného jako zničení letadla mající za následek smrt všech cestujících a členů posádky a jako vražda 298 lidí na palubě (obojí sazba 30 let).

Souzení jsou podle nizozemského práva; Nizozemsko stálo již v čele Společného vyšetřovacího týmu pověřeného kriminálním vyšetřováním případu. Právě z něj pocházel největší počet obětí tohoto zločinu.

Stanovení jurisdikce předcházely roky snah o spuštění mezinárodního trestního řízení po linii Organizace spojených národů. Tak v létě 2015 Rada bezpečnosti OSN projednávala původně malajsijský projekt rezoluce požadující zřízení mezinárodního tribunálu pro vyšetřování a stíhání zločinů spáchaných v souvislosti s katastrofou letu MH17, a to bez rozdílů založených na výkonu veřejné funkce, tedy až po osobu hlavy státu. Rusko z naznačených důvodů návrh rezoluce vetovalo.

Soud s obviněnými se koná v jejich nepřítomnosti. Všichni z uvedené čtveřice nadále zůstávají na útěku před spravedlností. Podle posledních informací z vyšetřování se všichni skrývají na území Ruské federace, respektive na Ruskem okupovaných územích.

Lavrov: „Omluva – za co?“

Sestřelení letu MH17 představovalo v mnoha ohledech zlom.

Předně šlo, jestli ne o nejzávažnější, pak jednoznačně o jeden z nejzávažnějších a také o nejikoničtější z válečných zločinů, jež byly na Ukrajině od počátku ruské agrese zaznamenány. Cílem nepřátelského útoku se stal civilní objekt – plně obsazené dopravní letadlo; útočníci neponechali obětem sebemenší šanci na únik a záchranu. Z bezmála tří set civilistů na palubě, již onoho odpoledne našli smrt v nebi nad Donbasem, popřípadě dole na zemi ve vyrabovaných troskách toho, co z letu zbylo, osmdesát ještě nedovršilo 18 let.

Oběti útoku pocházely ze sedmnácti zemí a pěti světadílů. Sestřel malajsijského boeingu tak byl automaticky krok směrem k nebezpečné eskalaci a internacionalizaci rusko-ukrajinského konfliktu.

Sestřel znamenal rovněž mezník pro vztahy Ruska a jeho okolí, potažmo pro postavení Ruska ve světě.

Incident vedl k prudkému zostření konfrontace se Západem. Byla to právě tato a až tato hromadná vražda – a ne sama vražda, ještě i cynismus, hrubá neúcta k památce obětí a pozůstalým, potoky lhaní, jež se od prvních minut tragédie ohledně role Moskvy v tomto zločinu z úst nejvyšších ruských představitelů bez ustání řinou – co nedalo Evropě včetně doposud váhajících, vůči Rusku tradičně přátelsky naladěných zemí, jako třeba Nizozemsko, jinou možnost než podepřít neutichající diplomatické snahy o deeskalaci situace rovněž obchodními a finančními sankcemi.

Odkaz

Unie prodloužila hospodářské sankce vůči Rusku za destabilizaci Ukrajiny

Konečně sestřel letu MH17 vnesl novou dynamiku i do vývoje v samotné zóně ozbrojeného konfliktu.

Útok na malajsijský boeingu přišel v momentu postupující protiofenzivy ukrajinských vojsk. Nezvládnutá eskalace, již byl tento incident nejviditelnějším dokladem, ukázala, že zvnějšku inspirovaný separatismus, podpora kriminálního chaosu a nízkonákladový terorismus za pomoci k tomu zavedených žoldnéřů, dobrovolníků a nepravidelných band jsou pro větší destabilizaci nových ukrajinských pořádků již nepostačující. Následující měsíc, aby si zachoval nějaké páky na Kyjev, nezbylo Kremlu než vyslat do Donbasu na zapřenou pravidelnou pozemní armádu.

Čurkin: „Cestující malajsijského boeingu možná ani nevěděli, že je u vás ozbrojený konflikt“

Útok na dopravní letadlo Malajsijských aerolinií není jedinou ruskou válečnou kauzou, jež přitahuje pozornost daleko za hranicemi ruského státu. Naopak, právě zahájený proces znamená z pohledu Moskvy předzvěst širší právní ofenzivy, již Rusko v souvislosti s agresí proti Ukrajině čelí. A jež pro Kreml a jeho vládcy nevěští nic než starosti.

Úřad žalobce Mezinárodního trestního soudu v Haagu (ICC) je blízko k završení předběžného šetření ve věci údajných mezinárodních zločinů spáchaných na Ukrajině, jež spadají do jurisdikce ICC.

Rusko na sklonku roku 2016 v reakci na jeho předběžné závěry sice vyhlásilo, že nemá v úmyslu ratifikovat Římský statut Mezinárodního trestního soudu; to na dohlednou dobu nejspíš znemožňuje pohnat nejvyšší ruské představitele k trestní odpovědnosti skrze mechanismy ICC za samotnou agresí. To ale nebrání, aby tento soud pokračoval ve výkonu jurisdikce nad mezinárodními zločiny spáchanými na území Ukrajiny na přelomu let 2013 a 2014 během Majdanu a v období od 20. února 2014 dál též zločiny spáchanými v kontextu probíhajícího ozbrojeného konfliktu.

Odkaz

Tajná invaze. Před pěti lety Rusko porušilo Ženevské konvence a poslalo na Krym „zelené mužičky“

Úřad žalobce ICC již v roce 2016 ve svém stanovisku konstatoval, že situace na Krymu se rovná mezinárodnímu ozbrojenému konfliktu mezi Ruskou federací a Ukrajinou; v Donbasu pak nejpozději od léta 2014 přímé ozbrojené srážky mezi pravidelnými jednotkami ozbrojených sil obou států předpokládají existenci mezinárodního ozbrojeného konfliktu mezi Ruskou federací a Ukrajinou, alternativně v souběhu s dříve započatým ozbrojeným konfliktem nemajícím mezinárodní charakter. Rozhodnutí o zahájení vyšetřování má padnout do konce tohoto roku.

A vypadá to, že opravdu nejspíš bude co vyšetřovat. Válka na východě Ukrajiny si podle údajů ke konci roku 2019 vyžádala již na třináct tisíc obětí, z toho hodně přes tři tisíce připadá na civilisty; násobně víc si z ní odneslo nezřídka trvalé zranění. Ztráty a škody na civilní infrastrukturu, včetně obydlí, škol a zdravotnických zařízení, se počítají na desítky miliard amerických dolarů. Následky bojů a útrap pochopitelně doléhají v první řadě na nejzranitelnější kategorie, jako jsou děti.

Další zločiny

Seznam válečných zločinů, jež byly na východě Ukrajiny od počátku ozbrojeného konfliktu zaznamenány, je dlouhý. Patří sem, suchou dikcí poslední zprávy úřadu žalobce ICC, respektive odpovídajících ustanovení článku osm Římského statutu, zejména úmyslné vedení útoků proti civilnímu obyvatelstvu a civilním objektům, dále pak úmyslná zabití a vraždy a také mučení a nelidské a kruté zacházení. Informace úřadu nasvědčují rovněž důvodnosti domněnky, že došlo ke spáchání ještě dalších válečných zločinů. Jsou to zejména těžké urážky lidské důstojnosti a také znásilnění a jiné formy sexuálního násilí.

V závislosti na stupni kontroly Ruska nad ukrajinskými protivládními ozbrojenými uskupeními v tom kterém období (stále ve fázi předběžného šetření s možností alternativní kvalifikace) připadají do úvahy rovněž některé další válečné zločiny. Podle citované zprávy úřadu žalobce ICC jde zejména o úmyslné zahájení útoku s vědomím, že dojde ke ztrátám na životech nebo zranění civilistů či k poškození civilních objektů, jež budou zjevně nepřiměřené k očekávané vojenské výhodě (takzvané disproporční útoky), a o protiprávní zbavení osobní svobody.

Odkaz

Recenze: Kniha Donbas nabízí unikátní vhled do myslí lidí, kteří to schytávají z obou stran

Na štíru s dodržováním mezinárodního humanitárního práva je ruská de facto státní moc i na ukrajinském Krymu – v administrativním vyjádření území Autonomní republiky Krym a města Sevastopolu. Ty byly ještě během prvních týdnů války rovnou inkorporovány do svazu Ruské federace. Z pohledu práva ozbrojených konfliktů jde nicméně pořád o okupaci.

Seznam válečných zločinů, jejichž spáchání nasvědčují informace úřadu žalobce ICC o situaci na Krymu, je dlouhý. Oproti Donbasu zde k tomu přistupují ještě některá další nejzávažnější porušení Ženevských úmluv z 12. srpna 1949, daná zčásti specifickou situací anexe. Patří sem, mezi jinými, nucení chráněných osob ze strany okupační mocnosti ke službě v nepřátelské armádě. Podrobnější rozbor snad v některém z příštích komentářů.

Kromě toho se v kontextu okupace Krymu prověřují informace o údajných mezinárodních zločinech ve smyslu příslušných ustanovení článku sedm Římského statutu (zločiny proti lidskosti). Podle poslední zprávy za rok 2019 mělo jít konkrétně o nechvalně známé deportace a násilné přesuny (ve vztahu k převedení vazebně zadržovaných a vězňů) a o nedobrovolná zmizení. Samostatnou kapitolou je pak politicky motivovaná persekuce identifikovatelné skupiny nebo kolektivu. Dodejme, ne bez etnického podbarvení.

Lavrov: „Rusofobní hrátky“

Nepříznivě se pro Kreml vyvíjí situace i na půdě druhé mezinárodní soudní instance s vazbou na systém OSN – Mezinárodního soudního dvora v Haagu (ICJ). Opět kvůli Donbasu a Krymu. Na podzim loňského roku ICJ zamítl předběžnou námitku Moskvy a rozsudkem potvrdil svoji pravomoc rozhodovat ve věci žaloby Ukrajiny proti Ruské federaci. Podstatou sporu týkajícího se aplikace mezinárodního práva je ve stručnosti porušení dvou mezinárodních úmluv – Mezinárodní úmluvy o potlačování financování terorismu a Mezinárodní úmluvy o odstranění všech forem rasové diskriminace.

Minulý měsíc dal o sobě slyšet i Stálý rozhodčí soud v Haagu (PCA), když přes předběžné námitky Ruska potvrdil svoji jurisdikci ve věci rusko-ukrajinského sporu týkajícího se práv pobřežních států v Černém moři, Azovském moři a Kerčském průlivu. Rusko tam čelí žalobě pro porušení Úmluvy OSN pro mořské právo. Toho se podle ní dopustilo tím, že Ukrajině od roku 2014 brání ve využití přírodních zdrojů v ukrajinském mořském prostoru včetně rybolovu a zásob ropy a plynu z těžebních plošin uchvácených v průběhu anexe Krymu.

Víc než to, vydaný nález otevírá cestu k posouzení legality stavby (potažmo k nápravě stavu) kerčského mostu spojujícího Rusko s okupovaným Krymem a související praxe zastavování lodí směřujících do ukrajinských přístavů v Azovském moři, což podle názoru žalobce porušuje svobodu plavby.

Odkaz

Soud OSN nařídil Rusku propustit ukrajinské námořníky, Moskva jeho rozhodnutí neuznává

Spor ohledně práv pobřežních států v oblasti Černého a Azovského moře a Kerčského průlivu je pro Rusko obzvláště citlivou záležitostí, neboť se zprostředkovaně dotýká otázky suverenity nad okupovaným Krymem; od vojenské anexe poloostrova uplyne v těchto dnech již šest let. Do „legalizace“ tohoto stavu přitom ruská diplomacie po roce 2014 investovala nemalý kapitál. Z povahy věci bezúspěšně, k neskrývané frustraci Kremlu.

Obdobně tak loni v květnu Mezinárodní tribunál pro mořské právo v Hamburku (ITLOS) nařídil Rusku, aby bez odkladu propustilo zajatých 24 ukrajinských námořníků a navrátilo Ukrajině tři lodě, jež protiprávně zadržovalo od útoku v mezinárodních vodách v listopadu 2018. Riziko sankcí pro případ nesplnění rozhodnutí tribunálu se nakonec ukázalo větší než pokušení je dále ignorovat, jakkoli měla Moskva snahu předběžné opatření maskovat jako součást širší výměny zadržovaných, respektive válečných zajatců a politických vězňů. Řízení pokračuje.

Konečně, aby toho nebylo málo, pomalu, ale jistě se rozjíždějí i technicky vzato ryze investiční spory vedené ukrajinskými společnostmi proti Ruské federaci ohledně neochráněných investic na územích de facto kontrolovaných Ruskem. Pouze plynárenský koncern Naftohaz Ukrajiny pro čerstvě započatou mezinárodní arbitráž proti Ruské federaci vyčíslil ztráty na krymských aktivech, jež byla podnikům holdingu bez náhrady vyvlastněna, i s úroky na více než osm miliard dolarů (asi 179 miliard korun).

Jiný ukrajinský holding, společnost Ukrnafta (ruské ozbrojené komando odňalo firmě po anexi na Krymu pobočku a síť čerpacích stanic), v analogickém řízení u PCA, respektive po dovolání u Federálního nejvyššího soudu ve Švýcarsku loni svou výhrou proti ruskému státu již ukázal, jak bude v praxi urovnání takových arbitrážních sporů vypadat.

Ostatně, přesně v tomto světle je nutno číst i poslední návrh novelizace ruské ústavy, jež ve svém klíčovém ustanovení předpokládá ústavní zakotvení nadřazenosti ruského vnitrostátního práva nad mezinárodními smlouvami.

Odkaz

Nejen Putina. Změny ruské ústavy mohou chránit také obžalované ze sestřelení letu MH17, upozornil Šír

Čurkin: „Budeme doufat, že nastane beztrestnost...“

V pondělí vstupuje kauza MH17 do fáze hlavního líčení s čtveřicí prvních obviněných, kteří podle obžaloby nesou odpovědnost za havárii letu a za smrt všech civilistů na palubě.

Nizozemsko patří k zemím s nejvyspělejším systémem soudnictví na světě. Jsou veškeré předpoklady, aby proces proběhl v souladu s nejvyššími mezinárodními standardy, tak aby byl naplněn jeho účel – zjistit pravdu a učinit spravedlnosti zadost. Proto má tato trestní kauza tolik politický náboj.

Širší přesah lze vidět minimálně ve třech rovinách.

Zprvé soud představuje důležitý krok na cestě k pohnání Ruska k odpovědnosti za škody (újmu) způsobené jednáním agentů států v jeho zájmu. Nizozemsko a Austrálie (při útoku přišly o 193, respektive 27 občanů) již v roce 2018 na základě závěrů mezinárodního vyšetřování oficiálně vyzvaly Moskvu k zahájení rozhovorů s cílem nalézt řešení, které by vedlo k nastolení spravedlnosti.

Doposud byla provedena dvě kola rozhovorů v důvěrném režimu, jež ani přes určitý posun nevedla k průlomů. Pravomocný rozsudek soudu obsahující výrok o vině připravuje tolik potřebnou půdu pro další postup.

Zadruhé znamená z pohledu Kremlu započatý soudní proces těžko řešitelný reputační problém. Jestliže okupaci Krymu (poté, co se kontroly nad poloostrovem zmocnili neoznačení ozbrojenci, o nichž Vladimir Putin se zpožděním přiznal, že je řídil) Rusko nijak neskrývá, a dokonce se k ní hrdě hlásí, „jenom“ odmítá, že by šlo o agresi, v Donbasu toto neplatí. Lež o „neúčasti“ Ruska „v občanské válce“, jež jako by zachvátila Ukrajinu, tvoří jeden z ústředních dezinformačních narativů Kremlu užívaných dlouhodobě k zamlžení skutečné povahy konfliktu.

Skutečnost, že v případě jednoho z nejohavnějších válečných zločinů, k nimž na Ukrajině v kontextu této „občanské války“ došlo, stojí před soudem vysocí důstojníci ruských zpravodajských služeb a ozbrojených sil, boří tuto lež a znamená ránu pro beztak na roky dopředu beznadějně pošramocený obraz Ruska a jeho nejvyšších představitelů ve světě.

Odkaz

Šír: Zločin pod nánosy lhaní. Před pěti lety ruská armáda sestřelila nad Ukrajinou let MH17

Konečně zatřetí započatý soudní proces představuje potenciálně trestněprávní problém pro nejvyšší ruské vedení. Nutno připomenout, že před soudem momentálně stojí „pouze“ první čtveřice obviněných z tohoto zločinu, jehož se podle obžaloby společně dopustili tím, že se podíleli na dodání použité zbraně na místo činu s cílem spáchat inkriminovaný skutek. Samotné kriminální vyšetřování tím nekončí.

Jedna linie dalšího vyšetřování se má podle dříve zveřejněného plánu zaměřit na samotnou posádku použitého ruského armádního protiletadlového raketového kompletu Buk. Druhá – třaskavější – se soustřeďuje na rozpletení celého služebního postupu, jímž putovaly rozkazy, s cílem určit trestní odpovědnost velitelů a jiných nadřízených za zločiny, jichž se dopustily ozbrojené síly podléhající jejich velení či kontrole. Vyšetřovateli zveřejněné odposlechy z materiálů vyšetřování naznačují, o jaké úrovni se bavíme.

Vynucení reakce

Není nejmenších pochyb o tom, že právě soud, a jenom soud, jak je tomu ve vyspělém světě zvykem, jako jediný může s definitivní platností vyřknout závěr o tom, co se onoho odpoledne 17. července 2014 v nebi nad Donbasem a ve dnech a hodinách tomu předcházejících ve skutečnosti odehrálo. Bez pravdy nemůže být žádná spravedlnost. A pravda bude nalezena. Nastolení spravedlnosti pro oběti a jejich nejbližší však nejspíš ještě nějakou dobu potrvá.

Základní kontury mozaiky, jejíž poslední střípky zbývá doplnit, jsou již známy: v jednom z největších masakrů evropských občanů za poslední desetiletí – sestřelení letu MH17 ze zóny ozbrojeného konfliktu na východě

Ukrajiny – sehrála stěžejní roli ruská armáda. Šlo o válečný zločin. Přičemž tento válečný zločin by se z logiky věci nikdy nestal nebýt ještě závažnějšího mezinárodního zločinu – zločinu agrese, agrese proti Ukrajině. Agrese ze strany státu, kde vládnoucí režim cynicky pohrdá nejzákladnějšími lidskými právy a jehož nejvyšší politické a vojenské vedení je prověřováno v souvislosti se spácháním válečných zločinů.

Veřejné projednávání případu před soudem může vyjevit ještě řadu znepokojivých detailů. Plný obraz události, odražený v rozsudku soudu, se tak může ve výsledku ukázat natolik šokující, že může postavit evropské vlády před nutnost učinit některá nepopulární opatření a kroky.

Otázka tak již nebude, zda a jak budovat více vzájemných kontaktů, nových obchodních kontraktů a investic či zkoušet už kolikátý „restart“. Nýbrž zda by dost možná naopak pod tíhou zjištěných skutečností nebylo přiměřenější odvolávání velvyslanců, omezování diplomatických styků a především (jediné, co skutečně funguje) – sankce.

Jsme na tuto možnost připraveni?

Profil

Jan Šír

Jan Šír působí jako výzkumný pracovník katedry ruských a východoevropských studií Institutu mezinárodních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Specializuje se na politický, bezpečnostní a energetický vývoj nástupnických států bývalého Sovětského svazu. Je autorem a spoluautorem tří monografií včetně kolektivní práce Ruská agrese proti Ukrajině (Praha: Karolinum, 2017).

URL| <https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/3059762-komentar-jana-sira-mh17-a-trest-zacina-hlavni-liceni-s-obvinenymi-z-utoku-na-let>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
ceskatelevize.cz

Přestavba kampusu komplikuje život místním

10.3.2020 metro.cz str. 00 Praha

JIŘÍ LIZEC

Chodník a schodiště v Jinonicích budou zavřené minimálně do konce dubna.

„Takto vypadá chodník v Jinonicích cestou od metra. Je zatarasen stavbou na pozemku Univerzity Karlovy i města. Chodí tudy denně hlavně děti do školky a školy. Musí se to obcházet bahnem nebo až daleko po chodníku,“ napsala nám a rovněž poslala fotku čtenářka Petra Zýková.

Schodiště a chodník, které vedou od přechodu ulice V Zářezu a autobusové zastávky Jinonice směrem ke kampusu Univerzity Karlovy, jsou uzavřeny kvůli přestavbě **Fakulty sociálních věd** UK. „Chápu, že univerzita potřebuje rekonstrukci a modernizaci, takže mi dočasné uzavření cest v okolí nevádí,“ říká obyvatel Prahy 5, který jezdí do Jinonic každý den pracovat.

Pomocí dopravního značení a informačních cedulí je pro chodce vyznačena obchůzka trasa. „Součástí přestavby areálu jsou dočasně také některé chodníky. Náhradní trasa pro pěší byla odsouhlasena Odborem dopravy městské části Prahy 5,“ vysvětluje pro deník Metro manažer projektu Jan Kindermann.

Komplikace to je zejména pro obyvatele, kteří si kampusem krátili cestu domů nebo k metru. „Nejsem už nejmladší, takže obcházení celé stavby mě stojí spoustu sil a času,“ říká důchodkyně z Jinonic. Celá stavba bude probíhat v několika etapách. „Ta první, během které bude postupně rozkopaná celá část kampusu podél ulice V Zářezu, je naplánována do 30. dubna,“ popisuje deníku Metro aktuální situaci stavby referent oddělení

silničního hospodářství městské části Prahy 5 Pavel Macháček. Součástí úvodní etapy celého projektu je také rekonstrukce parkoviště mezi budovami Karlovy univerzity.

Foto:
Momentka z Jinonic
Petra Zýková

URL| http://www.metro.cz/prestavba-kampusu-komplikuje-zivot-mistnim-fm9-/praha.aspx?c=A200309_195319_metro-praha_hyr

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
[metro.cz \(Praha\)](http://metro.cz)

Krumpáče pod školou

10.3.2020 Metro str. 05 Praha
JIŘÍ LIZEC

Přestavba kampusu komplikuje

život místním.

Chodník a schodiště v Jinonicích budou zavřené minimálně do konce dubna. „Takto vypadá chodník v Jinonicích cestou od metra. Je zatarasen stavbou na pozemku Univerzity Karlovy i města. Chodí tudy denně hlavně děti do školky a školy. Musí se to obcházet bahnem nebo až daleko po chodníku,“ napsala nám a rovněž poslala fotku čtenářka Petra Zýková.

Schodiště a chodník, které vedou od přechodu ulice V Zářezu a autobusové zastávky Jinonice směrem ke kampusu Univerzity Karlovy, jsou uzavřeny kvůli přestavbě **Fakulty sociálních věd** UK. „Chápu, že univerzita potřebuje rekonstrukci a modernizaci, takže mi dočasné uzavření cest v okolí nevadí,“ říká obyvatel Prahy 5, který jezdí do Jinonic každý den pracovat.

Pomocí dopravního značení a informačních cedulí je pro chodce vyznačena obchodní trasa. „Součástí přestavby areálu jsou dočasně také některé chodníky. Náhradní trasa pro pěší byla odsouhlasena Odborem dopravy městské části Prahy 5,“ vysvětluje pro deník Metro manažer projektu Jan Kindermann.

Komplikace to je zejména pro obyvatele, kteří si kampusem krátili cestu domů nebo k metru. „Nejsem už nejmladší, takže obcházení celé stavby mě stojí spoustu sil a času,“ říká důchodkyně z Jinonic.

Celá stavba bude probíhat v několika etapách. „Ta první, během které bude postupně rozkopaná celá část kampusu podél ulice V Zářezu, je naplánována do 30. dubna,“ popisuje deníku Metro aktuální situaci stavby referent oddělení silničního hospodářství městské části Prahy 5 Pavel Macháček.

Součástí úvodní etapy celého projektu je také rekonstrukce parkoviště mezi budovami Karlovy univerzity.

Foto autor| PETRA ZÝKOVA
Foto popis| Momentka z Jinonic
Regionalni mutace| Metro - Praha

Kulatý stůl ZD: pluralita zdravotních pojišťoven je zdravá, pacienti se dostanou k péči, kterou potřebují

10.3.2020 zdravotnickýdeník.cz str. 00 Kulaté stoly ZD

Lepší reagování na potřeby pojištěnců, možnost volby, vyšší kvalita za rozumnou cenu i vyhýbání se excesům – to jsou některé z výhod, které s sebou nese pluralitní systém zdravotních pojišťoven. To se také odráží v

hodnocení spokojenosti klientů – pacientů, která je obecně vyšší právě v systémech s větším počtem zdravotních pojišťoven oproti národní zdravotní [...]

Lepší reagování na potřeby pojištěnců, možnost volby, vyšší kvalita za rozumnou cenu i vyhýbání se excesům – to jsou některé z výhod, které s sebou nese pluralitní systém zdravotních pojišťoven. To se také odráží v hodnocení spokojenosti klientů – pacientů, která je obecně vyšší právě v systémech s větším počtem zdravotních pojišťoven oproti národní zdravotní službě. Podle odborníků, kteří se sešli u Kulatého stolu ZD s tématem pluralita zdravotních pojišťoven konaného ve středu 27. února v Praze, je proto pluralita pojišťoven zdravá a bylo by potřeba ji v českém prostředí nadále rozvíjet.

Na současném českém systému lékaři nejvíce oceňují, že jak pacienti, tak poskytovatelé mají výběr, a zároveň služba v poměru cena/výkon není drahá. „Pluralita je zdravá, protože nenechá pojišťovny usnout na vavřínech, takže se za vybrané peníze snaží poskytnout pacientovi, co nejvíc můžou,“ uvádí přednosta Kardiocentra IKEM Jan Pirk. „Má být víc pojišťoven, protože by měly mezi sebou soutěžit – jako to dělají zubaři a všichni odborníci,“ dodává profesor Pirk.

Profesor Jan Pirk, přednosta Kardiocentra IKEM

„Péče, kterou dostávají naši pojištěnci, je nevídaná – jak v kvalitě, tak v dostupnosti,“ domnívá se také vedoucí Centra fetální medicíny a ultrazvukové gynekologické diagnostiky 1. LF UK a VFN v Praze a předseda České společnosti pro ultrazvuk v gynekologii a porodnictví ČLS JEP profesor Pavel Calda. „Pacienti a svým způsobem i poskytovatelé mají výběr. Druhá věc je, že díky tomu, že pojišťoven je hodně, není služba drahá. Často se říká, že jsme nejlevnější západní zdravotnictví, a já si myslím – a pamatuji si, jak postupně odcházela monopol VZP -, že tomu pluralita pomáhá. Máme tu tedy výběr a za poměrně málo peněz vysokou kvalitu,“ podtrhuje předseda Sdružení ambulantních specialistů Zorjan Jojko.

Podle vědecké pracovnice Institutu ekonomických studií **Fakulty sociálních věd** UK Lucie Bryndové ukazuje měření spokojenosti klientů podle Consumer Powerhouse Index, které od roku 2005 probíhá každé dva roky, že kontinuálně lépe vycházejí systémy postavené na zdravotních pojišťovnách než na národní zdravotní službě. „Je to dáno tím, že v národní zdravotní službě mají pacienti menší výběr, a to nejen v tom, že si mohou vybrat pojišťovnu a mají na základě čeho si jí vybrat. V tomto i Česko vychází lépe, protože se volba pacientů apriori neomezuje,“ popisuje Lucie Bryndová. Roli pak hrají i čekací doby (a to i na praktika, kdy například v Anglii reprezentující typický příklad národní zdravotní služby, je běžné, že musí pacient týden čekat).

Pojišťovny klienta neseženou přes tvář na billboardu, ale když mu zajistí zubaře

Roman Šmucler, prezident České stomatologické komory

Podívejme se krátce i do historie. Kořeny dnešních zdravotních pojišťoven, zejména zaměstnaneckých a oborových, sahají do druhé poloviny 19. století v Rakousku-Uhersku. V 80. letech totiž bylo na našem území poprvé zavedeno povinné nemocenské a úrazové pojištění. Za první republiky se pak ze stovek pokladen a vzájemných pojišťoven vyvinuly zdravotní pojišťovny blízké těm dnešním. V první polovině 20. let se také začaly přerabovat rakousko-uherské zákony, nicméně principy zůstaly dodnes stejné.

„Jedním z principů je pluralita, tedy ne výlučné postavení jednoho hráče a státu v organizaci zdravotního pojištění, ale mnoho subjektů. Druhá věc, která hrála roli, byla, že na území České republiky měli pojištěnci výběr, u koho budou pojištěni. Třetí klíčová věc je samospráva fondů, které se staraly o peníze používané od 20. let na platbu za zdravotní péči nebo předtím na finanční dávky a zpětné výplaty za utracené účty u lékařů. To, co pojišťovenský systém historicky na sto procent odlišovalo od národní zdravotní služby, bylo, že peníze spravovali pojištěnci. V pojišťovnách za první republiky neměl stát své lidi. Svě zástupce tam měli zaměstnavatelé, případně regiony, ale dvě třetiny byly pojištěnci. Potřeby lidí se totiž mohou lišit místně, podle povolání nebo komunity,“ vypočítává Lucie Bryndová.

Lucie Bryndová, vědecká pracovnice Institutu ekonomických studií **Fakulty sociálních věd** Karlovy univerzity
Prezident České stomatologické komory Roman Šmucler ovšem podtrhuje, že náš systém má velké množství prvků národní zdravotní služby, byť se tváří jako systém zdravotních pojišťoven. „Přál bych si, abychom měli z

historických i funkčních důvodů skutečně pojišťovnický systém, tedy aby plátcí měli možnost věci reálně ovlivňovat,“ konstatuje Šmucler. To v některých aspektech potvrzuje i Lucie Bryndová. Podle ní je samosprávnost narušena zejména tím, že majoritní VZP je cele ovládána politiky – a i zbylým pojišťovnám nedávno hrozilo, že skončí podobně, nakonec se ale podařilo zachovat stávající uspořádání.

„Pokud by na stejném principu byly řízeny i zaměstnanecké pojišťovny, tak se už opravdu o pojišťovnách nemá cenu bavit. Je ale pravda, že se můžeme bavit i o tom, nakolik mají správní a dozorčí rady skutečný vliv na řízení institucí a nakolik ty jsou svázány regulativy ministerstva zdravotnictví. Objevuje se tu velký politický tlak a politici vyžijí každou skulinku k tomu, aby více sektor zdravotnictví ovládli,“ přiznává Lucie Bryndová.

Zorjan Jojko, předseda Sdružení ambulantních specialistů ČR

Na druhou stranu i Roman Šmucler nyní vidí snahu o posun k pojišťovenskému systému. „Ministerstvo zdravotnictví od toho dává ruce pryč a říká, ať se poskytovatelé a plátcí domluví. To je ta cesta,“ podtrhává Šmucler. „Už jsou pojišťovny, které jsou neobyčejně flexibilní ve shánění zubních lékařů. Najednou zjistí, že klienta neseženou přes tvář na billboardu, ale když mu skutečně dokáží zajistit zubaře či gynekologa. Ne že musím dát deset tisíc za to, že mě vezme do kartotéky, ale že tam zazvoním a on se ke mně bude chovat jako k člověku,“ dodává.

Jak ovšem poukazuje Zorjan Jojko, chápou někteří lékaři větší počet zdravotních pojišťoven jako práci navíc, protože jim musí vykazovat výkony a mnohým se nechce přemýšlet nad tím, jaká má ta či ona pojišťovna pravidla pro předepisování léků. Na druhou stranu však větší konkurence v posledních letech například na severní Moravě vede k lepšímu vyjednávání. „Osobně si myslím, že mluvit o radikální redukci počtu zdravotních pojišťoven je z pohledu soukromého lékaře, jako mluvit o sebevraždě,“ dodává Jojko.

Politici by měli rezignovat na to, aby vymýšleli ideální počet pojišťoven

Petr Šonka, předseda Sdružení praktických lékařů ČR

Podle odborníků by tak bylo na místě, abychom systém zdravotních pojišťoven dále rozvíjeli a začali naplno využívat jeho možnosti. Pojišťovny by proto měly konečně získat vyšší kompetence. „Potřebujeme lepší zákon o zdravotních pojišťovnách a posílení jejich kompetencí. Úplně tady chybí vztah pojištěnec – pojišťovna. Tam se neodehrává vůbec nic, veškeré regulace jsou na ose pojišťovna – poskytovatel. Voláme tedy po větších kompetencích v tomto smyslu a ruku v ruce s tím musí jít kompetence pojišťovny jako tvůrce sítě, protože někdo musí říct, že někteří poskytovatelé v systému nemají ve stávající kvalitě, personálním obsazení a hustotě sítě co dělat. Politici to evidentně udělat nedokážou,“ upozorňuje předseda Sdružení praktických lékařů Petr Šonka.

Zároveň by systém neměl být pod tak velkým politickým vlivem. „Politici by měli rezignovat na to, že někdo z nich je tak geniální, že vymyslí ideální počet zdravotních pojišťoven a ideální poměr sil,“ apeluje Zorjan Jojko.

Pavel Calda, CSc., vedoucí Centra fetální medicíny a ultrazvukové gynekologické diagnostiky 1. LF UK a VFN v Praze, předseda České společnosti pro ultrazvuk v gynekologii a porodnictví ČLS JEP

Inspiraci k tomu, jak by náš systém mohl ideálně fungovat, můžeme hledat u našich sousedů. „Německo a Rakousko, to jsme přece my. Mezi Německem a Rakouskem je malý rozdíl, máme stejnou představu sociální, stejnou představu o kvalitě medicíny, i v organizaci, kde jsme trochu více organizovaní vojensky s tituly a státními nemocnicemi. Tak to pojďme takto převzít a hlavně už přestaňme jako Jára Cimrman stále něco vymýšlet, vždyť to tu od 1. 1. 2022 takto může fungovat,“ myslí si Roman Šmucler.

Větší volnost fungování zdravotních pojišťoven by měla být ku prospěchu pojištěnců. Zdravotní pojišťovny by totiž měly být právě tím místem, kde najde pacient zastání. „Bohatí si to zaplatí. Je to sice nedůstojné, ale když je bolí kyčel, vezmou někde obálku a nějak to vymyslí. Ale když budete soustružník, primáře neznáte, v těchto kruzích se nepohybujete a systém je vůči vám nelidský. Potřebujete, aby se vás někdo zastal, a to je pojišťovna. Ta tomu i rozumí, protože vy potřebujete nejen ekonomickou, ale i zdravotní poradu – aby vám někdo řekl, že tohle je zbytečné nebo že vás někde chtějí ošidit,“ vysvětluje Roman Šmucler.

Vydavatel Zdravotnického deníku Ivo Hartmann a Tomáš Cikrt, šéfredaktor Zdravotnického deníku

„Je velká část populace, která potřebuje, aby se i o ni někdo postaral,“ přidává se Pavel Calda. „Ti nejslabší potřebují někoho, kdo se jich zastane, a já se domnívám, že by se jich měla zastat právě zdravotní pojišťovna. V tom je náš pojišťovenský systém nedotažený, ale má obrovský potenciál. Oproti tomu u jednoho dominantního

molochu těžko můžeme hledat zastání. Pokud je jich víc a člověk neuspěje, může jít o dům dál, může hlasovat nohama. Více pojišťoven zároveň naráží na reputační riziko – jedna pojišťovna si může dovolit cokoliv, protože nemá srovnání, více pojišťoven si ale nemůže dovolit excesy a přešlapy, protože by za to byli pranýřované,“ uzavírá Lucie Bryndová s tím, že zahraniční zkušenost poukazuje na to, že i malé množství lidí hlasujících nohama stačí k posunu kupředu.

V nadcházejících vydáních ZD se budeme věnovat problematice financování zdravotnictví, české nemocniční sítě i politické ochotě český systém kultivovat.

Kulatý stůl se konal za laskavé podpory společnosti OKsystem, a.s.

Michaela Koubová, foto: Radek Čepelák

URL| <https://www.zdravotnickyydenik.cz/2020/03/kulaty-stul-zd-pluralita-zdravotnich-pojistoven-zdrava-pacienti-se-dostanou-k-peci-ktou-potrebuji/>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
zdravotnickyydenik.cz

Konference v Krajské vědecké knihovně zmapuje svět dětí a poezie

11.3.2020 nasejablonecko.cz str. 00 Knihovny

Archiv Krajská vědecká knihovna Liberec

Dá se poezií sdělit nesdělitelné? Čtou dnešní středoškoláci poezii? Jak je na tom lyrika v čítankách pro žáky prvních stupňů základních škol? Jaká jsou nová autorská jména v poezii pro děti? Odpovědi na tyto - a mnohé další - otázky se pokusí nalézt 18. ročník dvoudenní odborné konference Současnost literatury pro děti a mládež v Krajské vědecké knihovně v Liberci, která se koná 18. a 19. března.

Pro letošní hlavní název Jestlipak víte, kdo je lyrik? Aneb O poezii pro menší i větší si pořadatelé konference vypůjčil lehce pozměněný citát ze sbírky veršů Ivana Blatného.

„Často slyším, že děti nečtou. Projevuje se to pak v malé slovní zásobě, schopnosti se dobře vyjadřovat, a tak dále. Básničky a říkadla bývají tím prvním, co svým dětem říkáme, co je učíme. Odborníci se budou v Krajské vědecké knihovně zabývat právě poezií pro děti a hledat cesty, jak ji přiblížit dětem,“ uvedla Květa Vinklátová, radní pro kulturu, památkovou péči a cestovní ruch Libereckého kraje.

V první den konference budou o otázkách dětského čtenářství a roli poezie v něm rokovat odborníci z mnoha českých a moravských vysokých škol. Následující den bude patřit workshopům, které poezii přiblíží více prakticky. Hravé vstupy do poezie v literární výchově představí ve svém semináři Ondřej Hník, Jan Svoboda pohovoří na téma Vztah jako základ porozumění. Den ukončí tvůrčí dílna básníka Robina Krále, autora veršů a písňových textů pro děti a dospělé, ve které představí svou novější původní i překladatelskou tvorbu a promluví o vztahu k tradičním básnickým formám.

Konference je určena odborníkům - pedagogům, knihovníkům a studentům; vítáni jsou však všichni příznivci literatury pro děti a mládež. Zúčastnit se mohou i doprovodného programu, kterým bude představení „Čechy leží u moře“ v Naivním divadle. Inscenace je založena na verších českého básníka Radka Malého, který bude jedním z přednášejících.

„Poezie pro děti nás provází od nejútlejšího věku a hraje tak v našich životech velkou roli, i když na ni v pozdějším věku tak trochu zapomínáme. Věřím, že z letošního ročníku konference si účastníci odnesou zajímavé poznatky pro svou knihovnickou či pedagogickou praxi,“ řekla Blanka Konvalinková, ředitelka Krajské vědecké knihovny.

Na přípravě konference se kromě Krajské vědecké knihovny v Liberci podílí také **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy, Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy a Přírodovědně-humanitní a pedagogická fakulta Technické univerzity v Liberci. Více informací je na webových stránkách této akce www.kvkli.cz/konference2020.

URL| <http://www.nasejablonecko.cz/jablonecko-aktualne/konference-v-krajske-vedecke-knihovne-zmapuje-svet-deti-a-poezie/?aktualitaId=63993>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

nasejablonecko.cz

V Izraeli vám hrozí největší nebezpečí na přechodech, tvrdí bývalý ambasador

11.3.2020 Slovácké noviny - regionální týdeník str. 03 Zprávy

STANISLAV DUFKA

V Ostrožské Lhotě besedovali s bývalým velvyslancem v Izraeli Tomášem Pojarem Ostrožská Lhota - Solidně zaplněný sál Obecního domu v Ostrožské Lhotě přivítal první březnový čtvrtek vzácnou návštěvu. Do Lhoty přijel besedovat bývalý velvyslanec v Izraeli Tomáš Pojar. Celou akci uspořádalo Centrum otevřená škola v čele s hlavním organizátorem Josefem Lopatou. „V listopadu naše centrum organizuje do Izraele zájezd, tak mě napadlo, že bychom mohli tuto zajímavou zemi prostřednictvím Tomáše Pojara lidem přiblížit,“ uvedl hlavní organizátor celé akce.

Bývalý ambasador, který přijel speciálně na besedu z Prahy, představil ve dvouhodinovém povídání židovský stát i přes válečné konflikty jako bezpečnou destinaci.

„Turista je daleko od nebezpečných zón. Je to bezpečná země, kriminalita je na úrovni České republiky. Pokud to přeženu, tak vám největší nebezpečí hrozí na přechodech pro chodce,“ prozradil s úsměvem Tomáš Pojar.

Posluchači se mimo jiné dozvěděli, že Izrael je země, která nebyla obdařena žádným nerostným bohatstvím. Má zdravotnictví na vyspělé světové úrovni, propracovaný školský systém, prestižní službu v armádě, fungující důchodový systém nebo také i to, že díky klimatickým podmínkám má třeba menší spotřebu alkoholu jako Česká republika. „Je to poklidná, krásná a bohatá země, ale za Českou republiku bych neměnil,“ přiznal Tomáš Pojar.

Bývalý velvyslanec jezdí po přednáškách hlavně po studentských klubech. Měl besedu v ještě menší vesnici, než je Lhota? „Co jsem slyšel, tak je tady 1500 duší, to není žádná malá vesnice. Už jsem přednášel i v menších. Sám mám chalupu ve vesnici na Českolipsku, která má sto obyvatel. Myslím, že tady to bylo dobré. Lidi přišli, ptali se, měli zájem,“ povídal spokojeně Tomáš Pojar.

Jak se bývalý velvyslanec vůbec do Ostrožské Lhoty dostal? To vysvětloval hlavní organizátor Josef Lopata.

„Kontaktoval jsem ho v Praze přes našeho společného známého. Neměl žádný problém, jen jsme hledali společný termín. Osobně jsem s besedou naprosto spokojený. Účast byla velmi slušná a povídání Tomáše Pojara bylo hodně zajímavé,“ konstatoval spokojeně šéf celé akce.

Na závěr si vzal slovo starosta Ostrožské Lhoty Roman Tuháček: „Díky patří panu Tomáši Pojarovi, který k nám přijel, dál také Josefu Lopatovi, který uspořádal společně s Centrem otevřená škola nádhernou besedu.“

Tomáš Pojar

- Vystudoval politologii na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy.
- Od roku 1995 působil v nevládní humanitární organizaci Člověk v tísni, kde se stal o dva roky později ředitelem. V organizaci byl až do roku 2005, kdy začal působit na českém ministerstvu zahraničních věcí, kde zastával funkci náměstka pro dvoustranné vztahy a 1. náměstka pro bezpečnostní otázky, záležitosti EU a bilaterální vztahy s evropskými státy.
- V letech 2010 až 2014 zastával pozici velvyslance České republiky v Izraeli.
- Od dubna 2014 je prorektorem soukromé vysoké školy CEVRO Institut.

O autorovi| STANISLAV DUFKA, Zdroj: Wikipedie

Foto autor| Snímky: Stanislav Dufka

Foto popis| KRÁSY IZRAELE. Bývalý velvyslanec v Izraeli Tomáš Pojar zavítal ve čtvrtek na besedu do Ostrožské Lhoty.

KOMENTÁŘ: Elektrizující řecko-turecká hranice mezinárodní politiky a nelegální migrace - Thomas Kulidakis

11.3.2020 novinky.cz str. 00

Thomas Kulidakis

Po skoro dvou týdnech ostrých střetů řeckých a unijních pohraničnicků s migranty a uprchlíky zavládl na řecko-turecké hranici klid.

Ustaly výstřely do vzduchu, rozptýlily se mraky slzného plynu, kouř z ohňů. Turecké síly se už nesnaží vystříhat díry v plotu z žiletkového drátu s cílem dostat běžence na území Evropské unie.

Za necelé dva týdny se na území Evropské unie pokusilo dostat přes pozemní hranici více než 43 tisíc lidí, prošly stovky. Tak o tom alespoň mluví oficiální statistiky řecké vlády. Mezi nimi dvě třetiny Afghánců, pětina Pákistánců, Syřanů pět procent. Prošlo údajně několik stovek lidí, kteří byli zatčeni. Když se ale člověk projde blízkými horami, vidí pašerácké stezky, které jsou plné známek neustálého používání.

Sám jsem byl svědkem zatčení skupiny třiceti migrantů a uprchlíků řeckou armádou. Bylo to skoro třicet kilometrů ve vnitrozemí. Momentální situace na hranicích připomíná dobu, kdy vládnul všeobecný mír. Stav blízký válečné pohotovosti ale stále připomínají neustálé přesuny armádních vozidel, speciálních jednotek policie a řecká snaha vyztužit stávající plot oddělující zemi od Turecka. Přidat se má dalších přibližně čtyřicet kilometrů.

Na přechodu Kastanies/Pazarkule je znát na jedné straně horečná stavební aktivita řeckých neboli unijních složek. Na straně druhé je vidět turecké ozbrojené složky, které brání obyvatelům provizorního běženeckého tábora v přístupu do území nikoho a dále k hranicím střeženým zákruhy žiletkového drátu. Opět, diametrální rozdíl od situace dřívější, kdy se turecká strana aktivně podílela na rozvážení běženců podél více než dvousetkilometrové pozemní hranice Evropské unie strážené Řeckem. Bulharsko, sdílející s Tureckem další část pozemní hranice, se pod tlak nedostalo.

Pod tlakem ale dříve byly z hlediska nelegální migrace nechvalně známé ostrovy v Egejském moři. I ve vodách, které je oblévají, zavládl nyní klid. Opět z rozhodnutí prezidenta Erdogana. Vyzbrojen důkazy o svém zásadním vlivu na to, zda se běženci pokusí vydat do unie, nebo ne, vypravil se turecký vládce na jednání se špičkami Evropské unie a generálním tajemníkem Severoatlantické aliance. Není těžké uhádnout, co asi tak při bruselských rozhovorech dával turecký prezident najevo. Ve stylu své mocenské politiky přesvědčoval, že to je právě on, kdo může proměnit vítr, který sám zasel, v migrační bouři.

Generální tajemník NATO se jako už tradičně vyjádřil smířlivě v duchu vědomí strategického významu Turecka. Stoltenberga možná turecké koketování s Ruskem netrápí. Možná se jen rozhodl ho ignorovat. Vedení Evropské unie ale překvapilo. V duchu vyjádření členských států potvrdilo, že nejdříve musí Turecko přestat porušovat dohodu z roku 2016 a pak se může jednat o jeho požadavcích. Celní unii s evropským spolkem, penězích pro tureckou vládu a bezvízovém styku. Problém je, že pokud se Turecku vyhoví, zanedlouho může být hranice opět zahalená do oblaků kouře, slzného plynu a varovných výstřelů.

Thomas Kulidakis

Vystudoval politologii a mezinárodní vztahy na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze. Absolvoval také studium politologie a řečtiny na univerzitách v Řecku.

V komentářích se zaměřuje nejen na českou domácí politiku, Evropskou unii a oblast Balkánu.

Působí jako komentátor Českého rozhlasu Plus a publikuje v odborném tisku. V minulosti spolupracoval na mezinárodních vědeckých projektech Univerzity Karlovy v Praze a byl odborným konzultantem u některých dokumentů.

Více o autorovi

Komentáře autora

V případné vylepšené migrační dohodě musí být patřičné pojistky proti turecké chamtivosti a sklonu vydírat a napadat sousedy. Střety na hranicích začalo turecké rozhodnutí. Na celé události je nejvíce tragické, že se Ankara neštitila k šanci prosadit své cíle lidské osudy.

URL| <https://www.novinky.cz/komentare/clanek/komentar-elektrizujici-recko-turecka-hranice-mezinarodni-politiky-a-nelegalni-migrace-thomas-kulidakis-40316260>

Jak studovat během epidemie koronaviru

12.3.2020 vysokeskoly.cz str. 00

Od středy jsou kvůli novému typu koronaviru po celém Česku až do odvolání zavřeny všechny školy, včetně vysokých. V současné době, kdy je svět propojený online, je však řada možností, jak mohou školy dál vést výuku přes internet a díky nimž mohou studenti v improvizovaných podmínkách pokračovat ve studiu. Výukové platformy typu Google for education navíc v posledních dnech zdarma zpřístupňují některé své dosud zpoplatněné funkce.

Koronavirus se již rozšířil do celé Evropské unie. Řada jejích zemí proto přijímá opatření, které mají omezit šíření a zamezit rychlému nárůstu počtu nakažených. Česko již ve středu zavřelo základní, střední i vysoké školy. Ve čtvrtek pak vyhlásilo nouzový stav, který zakazuje konání akcí s účastí nad třicet lidí, zakazuje cestování do rizikových oblastí a omezuje také například provoz restaurací a barů. Oficiální informace o nouzovém stavu najdete například [zde](#) či [zde](#).

České školy se zatím opatřením vlády postupně začínají přizpůsobovat. Jedna ze studentek magisterských programů na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy uvedla, že zatím od vyučujících dostala seznam literatury a následovat budou prezentace.

Problematičtější bude distanční studium předmětů, u kterých je nutná praktická výuka například v laboratořích. „Nám omluvili laboranky a všichni učitelé nám do pátku musí napsat, jak bude probíhat výuka – takže posílají příklady na doma, materiály... Vím o předmětu, kde zavedli výuku přes Slack, možná budu mít výuku statistiky přes Skype,“ vyjmenoval pro VysokeSkoly.cz student Analytické a fyzikální chemie na

URL| <https://www.vysokeskoly.cz/clanek/jak-studovat-behem-epidemie-koronaviru>

V Izraeli vám hrozí největší nebezpečí na přechodech, řekl bývalý ambasador

12.3.2020 slovacky.denik.cz str. 00 Slovácko

Zdeněk Skalička

Solidně zaplněný sál Obecního domu v Ostrožské Lhotě přivítal vzácnou návštěvu. Do Lhoty přijel besedovat bývalý velvyslanec v Izraeli Tomáš Pojar.

„V listopadu naše centrum organizuje do Izraele zájezd, tak mě napadlo, že bychom mohli tuto zajímavou zemi prostřednictvím Tomáše Pojara lidem přiblížit,“ uvedl hlavní organizátor celé akce Josef Lopata z Centra otevřená škola.

Bývalý ambasador, který přijel speciálně na besedu z Prahy, představil ve dvouhodinovém povídání židovský stát jako bezpečnou destinaci. Turista je podle něj daleko od nebezpečných zón.

„Je to bezpečná země, kriminalita je na úrovni České republiky. Pokud to přeženu, tak vám největší nebezpečí hrozí na přechodech pro chodce,“ prozradil s úsměvem Tomáš Pojar.

Posluchači se mimo jiné dozvěděli, že Izrael je země, která nebyla obdařena žádným nerostným bohatstvím. Má zdravotnictví na vyspělé světové úrovni, propracovaný školský systém, prestižní službu v armádě, fungující důchodový systém nebo také i to, že díky klimatickým podmínkám má třeba menší spotřebu alkoholu jako Česká republika.

„Je to poklidná, krásná a bohatá země, ale za Českou republiku bych neměnil,“ přiznal Tomáš Pojar. Bývalý velvyslanec jezdí po přednáškách hlavně po studentských klubech. Měl besedu v ještě menší vesnici jako je Lhota?

„Co jsem slyšel, tak je tady 1500 duší, to není žádná malá vesnice. Už jsem přednášel i v menších. Sám mám chalupu ve vesnici na Českolipsku, která má sto obyvatel. Myslím, že tady to bylo dobrý. Lidi přišli, ptali se, měli zájem,“ povídal spokojeně Tomáš Pojar.

Jak se bývalý velvyslanec vůbec do Ostrožské Lhoty dostal? To vysvětloval hlavní organizátor Josef Lopata.

„Kontaktoval jsem ho v Praze přes našeho společného známého. Neměl žádný problém, jen jsme hledali společný termín. Osobně jsem s besedou naprosto spokojený. Účast byl velmi slušná a povídání Tomáše Pojara bylo hodně zajímavé,“ konstatoval spokojeně šéf celé akce. Na závěr si vzal slovo starosta Ostrožské Lhoty Roman Tuháček.

„Díky patří panu Tomáši Pojarovi, který k nám přijel, dál také Josefu Lopatovi, který uspořádal společně s Centrem otevřená škola nádhernou besedu.“

Tomáš Pojar (46)

Je český diplomat, bezpečnostní analytik a prorektor soukromé vysoké školy CEVRO Institut. Od roku 1995 působil v nevládní humanitární organizaci Člověk v tísni, kde se stal o dva roky později ředitelem. V organizaci působil až do roku 2005, kdy začal působit na českém ministerstvu zahraničních věcí, kde zastával funkci náměstka pro dvoustranné vztahy a 1. náměstka pro bezpečnostní otázky, záležitosti EU a bilaterální vztahy s evropskými státy.

V letech 2010 až 2014 zastával pozici velvyslance České republiky v Izraeli. Od dubna 2014 je prorektorem soukromé vysoké školy CEVRO Institut. Vystudoval politologii na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy a je členem Občanské demokratické strany. Je ženatý a s manželkou Martinou má děti Eduarda, Rachel a Eliáše. Jeho otec PhDr. Miloš Pojar byl po roce 1989 prvním československým velvyslancem v Izraeli.

URL| https://slovacky.denik.cz/zpravy_region/v-izraeli-vam-hrozi-nejvetsi-nebezpeci-na-prechodech-rekl-byvaly-ambasador-20200312.html

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
slovacky.denik.cz (*Slovácko*)

Komentář: Poslanci dali politickou lekci České televizi. A pak utekli před koronavirem

12.3.2020 blesk.cz str. 00 Komentáře
Petr Holec

Historie se opakuje, jen pokaždé jinak. Snad proto udělali poslanci z volby členů Rady České televize, z jejíž politizace se permanentně obviňují, frašku i tentokrát - jen jinou. Vše začal e-mail šéfa volebního výboru Stanislava Berkovce z ANO, který před volbou poslal ostatním poslancům a v němž kádruje kandidáty na radní. A pokračovalo to i samotnou volbou, když poslanci dokázali zvolit jen tři ze šesti nových radních.

Ironie je, že tři noví zvolení radní nejsou nijak toxičtí, jak se to snaží prezentovat někteří novináři i opoziční politici, kteří chtěli hlasování odložit: Roman Bradáč je bývalý šéf zpravodajské ČT24, Pavel Kysilka bankéř a pouze „zlatý hoch“ z Nagana Jiří „Guma“ Šlégr býval poslancem ČSSD, takže za sebou má jasnou politickou stopu. Problém je, že Bradáče ani Kysilku nijak nezatracoval Berkovcův „kádrový“ posudek. A taky to, že žádný z těchto tří není favoritem opozice.

Ta ale nemusí vůbec brečet. Zaprvé se vliv radních přeceňuje, protože je fakt, že ať už v Radě České televize seděl kdokoliv, vždycky měla názorově blíž k současné opozici. A nejvíc k TOP 09, jak v roce 2018 uvedla i analýza **Fakulty sociálních věd** Karlovy univerzity. Její profesor a teoretik médií Jan Jiráček k tomu řekl: „Mám pocit, že až příliš často hodnotově odpovídá perspektivě, která je typická pro část pražské populace. Česká televize trošku hodnotově zůstává v době, kdy v Praze bylo pro pravici snadné vyhrávat.“

Navíc už před několika týdny stihla veřejná mediální „poprava“ některé finalisty volby, například moderátora Českého rozhlasu a televize XTV Luboše Xavera Veselého nebo ekonomku Hanu Lipovskou. I ti byli stejně jako třeba Bradáč k ČT kritičtí, za což si vysloužili ještě horší kádrování než to od Berkovce, který kvůli tomu nabídl svou šéfovskou funkci. Přitom právě za kritiku si radní ČT i platíme, protože odkývat si svou vlastní práci zvládnou na Kavčích horách celkem dobře sami. A málokdo to umí tak dobře jako její současní „generálové“ v ranním vysílání, kam chodí rozdávat radost z vlastního díla.

Politizace ČT se s snámi bohužel táhne už z doby slavného spacákového protestu proti ODS, kdy si na Kavčích horách chodili v rámci vlastního marketingu lehnout i někteří politici, jejichž duch tu už zůstal. Kdo je dobrý a kdo naopak špatný, to vždycky záleží jen na tom, kdo právě vládne a kdo je naopak v opozici. Přitom ČT potřebuje stejně kritickou a nepolitickou debatu o své funkci veřejnosti i budoucnosti, jakou nyní i v Británii vedou o své

slavné a globální BBC. I ta je příliš drahá, straní některým politikům a hlavně skoro vůbec nezajímá mladé lidi, kteří znají jen Netflix a HBO.

I proto premiér Boris Johnson navrhuje „dekriminalizaci“ neplacení povinných TV poplatků, což je samozřejmě první nepřímý krok k přímému radikálnímu řezu: zadarmo vám do televize sice přijdou i v noci politici, ostatní jsou tady ale zvyklí na nemalé peníze. I proto šéf ČT Petr Dvořák pojal volbu nových radních jako osobní misi za udržení téměř sedmimiliardového ročního rozpočtu televize, aniž by si sám kladl nepříjemné otázky.

Jako třeba to, proč mají na Kavčích horách stále soutěžit s komerčními televizemi v natáčení nejen „béčkových“ detektivek, v nichž i při zatýkání pořád mluví spisovně. Ano, politici se vždycky budou nejen ČT snažit ovlivnit ve svůj prospěch, i to bohužel patří k jejich práci. Jestli se ovšem ČT nezmění sama, pak ji nakonec možná změní všichni ti, co ji chtějí rovnou zrušit, protože je k nim právem kritická. Jen to bude ze špatných důvodů a výsledkem určitě nebude lepší služba veřejnosti.

Ale všechno špatné pro něco dobré. Poslanci sice dokázali zvolit jen půlku nových radních ČT, protože radši zase exhibovali, hned poté se ale rozpustili kvůli koronaviru. I jich je totiž víc než sto na jednom už tak nebezpečně nakažlivém místě. Česko tedy bude nějakou dobu o něco bezpečnější aspoň politicky.

URL| <https://www.blesk.cz/clanek/637299/komentar-poslanci-dali-politickou-lekci-ceske-televizi-a-pak-utekli-pred-koronavirem>

Stejná zpráva vyšla také v dalších 3 titulech:

[blesk.cz](https://www.blesk.cz) (*Komentáře*), [prozeny.blesk.cz](https://www.prozeny.blesk.cz) (*Komentáře*), [prozeny.blesk.cz](https://www.prozeny.blesk.cz) (*Komentáře*)

Host ve studiu - Veronika Teplá (členka městských spolků ve Vrchlabí, bývalá pracovníce v institucích EU)

12.3.2020 ČRo Hradec Králové str. 01 08:35 Host ve studiu

Jakub SCHMIDT, moderátor

8 hodin 38 minut posloucháte Český rozhlas Hradec Králové, no a v Dobrém ránu vám dnes představíme jednu úspěšnou ženu, která pochází z Hořic, pracovala v Praze, Helsinkách a Bruselu, také se jednu dobu pohybovala hodně blízko premiéra a ministrů české vlády, to bylo, tuším, kolem roku 2009, kdy Česká republika předsedala Evropské unii, no a pak se s celou rodinou přestěhovala do Vrchlabí a tam také prý nezůstává úplně stranou. Veronika Teplá je naším dnešním hostem. Dobrý den.

Veronika TEPLÁ, členka městských spolků ve Vrchlabí, bývalá pracovníce v institucích EU

Krásné dobré ráno.

Jakub SCHMIDT, moderátor

Tak, Veroniko, já jsem na vás toho řekl tolik, že teď ani vůbec nevím, kde začít, možná bych začal v těch Hořicích, co říkáte?

Veronika TEPLÁ, členka městských spolků ve Vrchlabí, bývalá pracovníce v institucích EU

Dobře. Můžeme klidně začít v Hořicích, je to tady kousek, tak začneme tam.

Jakub SCHMIDT, moderátor

Tam jste vyrůstala.

Veronika TEPLÁ, členka městských spolků ve Vrchlabí, bývalá pracovníce v institucích EU

Přesně tak. Tam jsem se narodila, tam jsem vyrůstala, měla jsem krásný dětství v takovém sadu u oveček, můj taťka choval ovečky, byl učitel na střední zemědělské škole, takže opravdu idylické dětství. Vystudovala jsem tam gymnázium a pak jsem se vlastně posunula z Hořic už dál do Prahy.

Jakub SCHMIDT, moderátor

A tam jste šla za studiem taky.

Veronika TEPLÁ, členka městských spolků ve Vrchlabí, bývalá pracovníce v institucích EU

Tak jsem šla, přesně tak. Tam jsem šla za studiem, tam jsem vystudovala žurnalistiku na **Fakultě sociálních věd**, takže můj cíl byl nebo mým snem bylo stát se novinářkou.

Jakub SCHMIDT, moderátor

A dělala jste to někdy?

Veronika TEPLÁ, členka městských spolků ve Vrchlabí, bývalá pracovníce v institucích EU

Chvilku jsem to dělala, pracovala jsem v Hospodářských novinách, ale potom vlastně postupně, jak jsem se tak jako rozkoukávala, tak jsem vlastně zjistila, že mi je možná příjemnější práce na té druhé straně barikády, to znamená ne na té novinářské, ale spíš třeba v nějaké instituci, která mi je blízká a za kterou bych jakoby chtěla kopat, a můj zájem se přesunul na Evropskou unii a vlastně vyhrála jsem stáž pro mladé absolventy vysokých škol, takže jsem se vlastně po vysoké škole hnedka přestěhovala do Bruselu, kde jsem pracovala v tiskovém oddělení jedné z evropských institucí.

Jakub SCHMIDT, moderátor

No a díky tomu jste teda se dostala vlastně blízko k těm ministrům a tenkrát Mirku Topolánkovi jako předsedovi vlády?

Veronika TEPLÁ, členka městských spolků ve Vrchlabí, bývalá pracovníce v institucích EU

Přesně tak, tím, jak já jsem se vlastně v tom Bruselu pohybovala mezi těmito lidmi, tak vlastně si mě tam vyhlídl tehdejší velvyslanec, pan Kohout a vlastně už se v Praze začínal pomalu tvořit tým pro přípravu českého předsednictví, tehdy v roce 2009 Evropské unii, přesně tak, a vlastně už asi nějaké 2,5 roku, 3 roky předtím potřebovali začít dávat dohromady ty lidi a tehdejší ministr pro evropské záležitosti, pan Alexandr Vondra si mě vyhlédl a nabídl mně pozici vedoucí vlastně webové i oficiální webové stránky českého předsednictví. Takže já jsem ji vlastně dávala se svým týmem dohromady i vlastně ten tým jsem dala dohromady a pak to bylo jedno velké dobrodružství během toho půlroku, kdy jsme předsedali.

Jakub SCHMIDT, moderátor

To si dokážu představit. Bavilo vás to?

Veronika TEPLÁ, členka městských spolků ve Vrchlabí, bývalá pracovníce v institucích EU

Hrozně mě to bavilo. Jako vůbec byla to obrovská příležitost. Ten tým byl plný mladých nadšených lidí. Byla nám dána velká důvěra, dneska zpětně až jako nechápu, kde tehdejší vláda prostě vzala tu odvalu to svěřit i relativně jako mladým lidem, zajímavé pozice, sáhli jsme si na spoustu zajímavých věcí, říkám, byla to jízda, člověk věděl, že to trvá jenom půl roku, tak se to dalo vydržet, když nám řekli, že bude zcela nečekaně summit tehdy s prezidentem Obamou a přijede 1000 novinářů, a neměli jsme zas takovou dobu se na to připravit, tak to skutečně byla velká výzva.

Jakub SCHMIDT, moderátor

No, ale pak jste šli do Vrchlabí tedy.

Veronika TEPLÁ, členka městských spolků ve Vrchlabí, bývalá pracovnice v institucích EU

Pak jsme šli do Vrchlabí.

Jakub SCHMIDT, moderátor

Proč? Takhle z velkého světa vlastně, velkého města sem...

Veronika TEPLÁ, členka městských spolků ve Vrchlabí, bývalá pracovnice v institucích EU

Odpovím jedním slovem, rodina. Vlastně jak se člověk vyvíjí, a rozhodne se proto založit rodinu, tak my jsme vlastně měli 2 kluky malé, pořád jsme ještě byli přesvědčeni o tom, že zůstaneme v Praze, ale potom vlastně, když jsme čekali třetího chlapce, já mám 3 kluky, tak jsme se rozhodli, že to je přesně ten moment, kdy se vrátíme zpátky do svého rodného kraje, můj manžel je vlastně přímo z Vrchlabí, a bude to prostě ta chvíle, kdy se přesuneme tak, aby prostě jsme byli blíž horám, blíž svým rodinám, my jsme vždycky jakoby o tom uvažovali, byl to takový jako náš plán, ale tím, jak prostě Praha je krásná a nabízí spoustu příležitostí i právě z hlediska třeba vzdělávání dětí, čeho jsme jako dost báli, že ty děti vlastně od toho odstřihnem, když se odstěhujem, tak ale nakonec prostě to rozhodnutí padlo a poslední třetí Davídek, než se narodil, tak už pak to byl Vrchlabák.

Jakub SCHMIDT, moderátor

A správné rozhodnutí tedy pro vás?

Veronika TEPLÁ, členka městských spolků ve Vrchlabí, bývalá pracovnice v institucích EU

Já to hodnotím stále pozitivně, myslím, že to bylo dobré rozhodnutí, tím, jak jsme oba z malého města, tak jakoby nenastalo žádné rozčarování a jsme spokojení. Život prostě s rodinou na menším městě je daleko jednodušší a příjemnější.

Jakub SCHMIDT, moderátor

Hostem Dobrého rána je Veronika Teplá a my si budeme o životě tedy ve Vrchlabí povídat i po písničce. /písnička/

Jakub SCHMIDT, moderátor

Hostem Dobrého rána je dnes Veronika Teplá z Vrchlabí, která ale předtím, než se s rodinou do Vrchlabí přestěhovala, zažila velký svět vysoké politiky a v roce 2009, kdy Česká republika předsedala Evropské unii, byla dokonce i velmi blízko tehdejšího premiéra a ministrů české vlády, taky se viděla s Barackem Obamou, že jo, Veroniko.

Veronika TEPLÁ, členka městských spolků ve Vrchlabí, bývalá pracovnice v institucích EU

Ano. Vzdáleně, ale viděla.

Jakub SCHMIDT, moderátor

No, to bylo úžasné, ne?

Veronika TEPLÁ, členka městských spolků ve Vrchlabí, bývalá pracovnice v institucích EU

Ano, ano. Byla to zajímavá doba. Hodně zkušeností, velké výzvy.

Jakub SCHMIDT, moderátor

Jaké to bylo s tím Obamou, vidět se s ním takhle tváří v tvář...

Veronika TEPLÁ, členka městských spolků ve Vrchlabí, bývalá pracovnice v institucích EU

Takhle, já jsem ho jakoby viděla zpovzdálí, protože samozřejmě tam probíhaly určitá jednání, a takže spíš jsme tak jako přihlíželi a prostě užívali jsme si jenom, že můžeme být v tom místě a pomáhat prostě něčemu a informovat, protože já jsem byla přímo vlastně jakoby tam.

Jakub SCHMIDT, moderátor

Tak pojďme do toho Vrchlabí, jak jsme slíbili, protože tam jste prý taky velice činná a aktivní, když vám to čas a synové a manžel a 2 křečci...

Veronika TEPLÁ, členka městských spolků ve Vrchlabí, bývalá pracovnice v institucích EU

A pes a morčata..

Jakub SCHMIDT, moderátor

... a všechno to jsou chlapi navíc, že jo.

Veronika TEPLÁ, členka městských spolků ve Vrchlabí, bývalá pracovnice v institucích EU

Přesně tak. Já jsem jediná žena v rodině.

Jakub SCHMIDT, moderátor

Když vám dovolí, tak spolek Tamar mě zajímá nejdřív. Co to je?

Veronika TEPLÁ, členka městských spolků ve Vrchlabí, bývalá pracovnice v institucích EU

Ano. Tamar vznikl vlastně ještě předtím, než jsem se do Vrchlabí přistěhovala, v roce 2012, tuším, a založily ho 4 skvělé maminky vrchlabské, které prostě se rozhodly, že chtějí dělat věci jinak, chtějí pomoci různým projektům ve Vrchlabí, které se nějakým způsobem nehybaly, například prostě viděly deficit v dětských hřištích a v prostorách, kde by se mohly potkávat mladé rodiny, a tak se prostě rozhodly, že založí spolek, který bude aktivní v těchhle letech různých věcech, a jedním z těch velkých projektů, který právě vznikl jako první věc, byla otevřená farní zahrada, kde je nejenom nádherné, podle mě nejhezčí ve Vrchlabí, dětské hřiště, ale je tam i vlastně část pro všechny generace, je tam jezírko, můžou se tam setkávat rodiny, ale i senioři, tak to byl takový velký počín a mě vlastně holky přizvaly, když jsem se stěhovala do Vrchlabí, protože už jsme se znaly z předchozí doby, abych se k nim přidala a pomohla jim v jejich aktivitách.

Jakub SCHMIDT, moderátor

Těch aktivit je ale samozřejmě mnohem víc, já tady mám poznámku Vrchlabské knihobraní a taky knihobudka.

Veronika TEPLÁ, členka městských spolků ve Vrchlabí, bývalá pracovnice v institucích EU

Ano, to je náš jako důležitý počín, poslední vlastně důležitý počín, vrchlabská knihobudka vznikla loni, na jaře 2019, prošly jí tisíce knih, stovky lidí, spousty dětí, máme z toho velkou radost a vlastně je to klasická knihobudka, jestli posluchači znají, prostě místo, kde lidé mohou si vzít, ale i dát nějaké knihy a sdílet je.

Jakub SCHMIDT, moderátor

Na nádraží to je hodně.

Veronika TEPLÁ, členka městských spolků ve Vrchlabí, bývalá pracovnice v institucích EU

Přesně tak. A je to nejenom na nádraží, já když jsem se dívala, kde všude knihobudky jsou, tak jsou i ve věznicích, v nemocnicích, tam vlastně vznikla první v České republice v IKEMu, dokonce v uprchlických táborech jsou něco jako knihobudky, jsou skutečně na všech možných místech a vlastně my jsme se rozhodly,

že to nebude jenom skříň, která někde bude stát a lidé si tam budou knihy sdílet, ale vlastně rozjely jsme okolo toho ještě veřejná čtení, takže to si myslím, že ta knihobudka žije potom ještě dalším životem.

Jakub SCHMIDT, moderátor

Ano, ono je to hlavně hodně o tom setkávání se těch lidí, vidíte, a vytváření a utváření a jaksi stmelování těch sousedských vztahů taky, které jsou možná velmi důležité, a vy o tom taky hodně víte.

Veronika TEPLÁ, členka městských spolků ve Vrchlabí, bývalá pracovnice v institucích EU

Ano, to říkáte naprosto správně a já to třeba vidím jako i možná to zásadnější, protože není to jenom čistě o tom zvyšování té gramotnosti nebo o sdílení knížek, ale je to o tom, že prostě u té knihobudky se s někým potkáte, na tom veřejném čtení si něco poslechnete a už vlastně zakladatel všech knihobudek na světě, Američan Todd Bol ty knihobudky přirovnával k jakési živé vodě na kraji cest, kde prostě se lidé zastaví a dají se do řeči s úplně někým cizím a za chvíli o něm víte, kde bydlí a co čte a co má rád, a to myslím, že je krásné.

Jakub SCHMIDT, moderátor

No, pak jste ještě taky členkou okrašlovacího spolku ve Vrchlabí, že jo?

Veronika TEPLÁ, členka městských spolků ve Vrchlabí, bývalá pracovnice v institucích EU

Ano, to je takový vzletný, krásný název, on vlastně navazuje na ty prvorepublikové okrašlovací spolky a mojí velkou zálibou je zahradničení a vůbec si myslím, že příroda je hrozně důležitá a bude čím dál víc důležitá v dnešní době se vzrůstajícím počtem mentálních a fyzických onemocnění, kdy ta čísla jsou hrozná, příroda se ukazuje jako jeden z velice levných, rychlých a efektivních léků na všechny tyto věci, takže proto já se o to hodně zajímám, a okrašlovací spolek právě je založen na tom, že vlastně přispívá k péči o veřejný prostor města a jeho okolí s ohledem prostě na životní prostředí, na tradice toho města. Takže jsem členkou s tím, že každý, vyzvala bych možná Vrchlabáky, že ten spolek je stále jakoby otevřený, přijímáme nové členy, a kdokoliv by měl zájem se k nám přidat, tak si najdete Facebook, web a podívejte se na bližší informace.

Jakub SCHMIDT, moderátor

Kde na to všechno berete energii, Veroniko?

Veronika TEPLÁ, členka městských spolků ve Vrchlabí, bývalá pracovnice v institucích EU

A to jsou krásné věci, tam myslím, že se ta energie hledá skoro sama. A tím, jak jste zmínil ty 3 děti, tak vlastně nejmladšímu jsou 4, pak je šestiletý a sedmiletý, takže jsou malí, jsou nadšení a já je vlastně do těch projektů zahrnuju také. A je to vlastně něco, co jakoby baví nás všechny, to znamená, že ten čas vlastně není jakoby můj, že by ho dávala extra něčemu dalšímu, ale sdílíme to se svojí rodinou a myslím si, že kluci si to hrozně užívají.

Jakub SCHMIDT, moderátor

A naším hostem byla Veronika Teplá, moc děkuju za návštěvu a přeju, ať se vám všem, tedy celé vaší rodině ve Vrchlabí krásně žije samozřejmě, ať ty vaše komunitní aktivity přinesou vždycky jenom to dobré lidem.

Veronika TEPLÁ, členka městských spolků ve Vrchlabí, bývalá pracovnice v institucích EU

Já moc děkuju za pozvání, krásné dopoledne a rozloučím se stylově, jak se vždycky loučíme v okrašlovacím spolku, ať nám kytka kvetou, a já možná ještě dodám, ať nám kvetou i ty vztahy.

Jakub SCHMIDT, moderátor

Jo. To je důležité. Děkuju, Veroniko. Na shledanou.

Veronika TEPLÁ, členka městských spolků ve Vrchlabí, bývalá pracovnice v institucích EU

Já taky děkuju, na shledanou.

Jakub SCHMIDT, moderátor

Jaké nás dnes čeká počasí, zatažené až oblačné, na horách ojediněle s přeháňkami, k večeru déšť nebo přeháňky v celém našem regionu, teploty v Královéhradeckém kraji 13-16 °C a bude to zase takové trošičku větrnější. 8:53, za chvílička devátá hodina a Jana Kudryvejsová. Na shledanou.

VLASTNÍ BYT JE ILUZE

12.3.2020 Reflex str. 22 Rozhovor
HONZA DĚDEK

Začínal jako zpěvák v alternativní kapele, posléze pracoval v gramofonové firmě, aby se nakonec stal majitelem největší realitní kanceláře Svoboda & Williams, která se specializuje na luxusní byty. Dokáže díky tomu poměrně přesně diagnostikovat tuzemský trh. Zároveň se PROKOP SVOBODA (46) po letech vrací k muzice.

* Nakolik přišla nejdražší nemovitost, kterou se vaší kanceláři podařilo prodat?

Pokud se budeme bavit výhradně o rezidenční nemovitosti, tak to byl byt asi za sto padesát miliónů korun. Nicméně vím o bytech, jež se před dokončením obchodovaly za částky kolem dvou set až dvou set padesáti miliónů korun, takže po dokončení mohli majitele vyjít na tři sta miliónů; to jsou například nemovitosti na Starém Městě, kde byt zabírá tři patra a případně i kus sklepení. Pokud byt splňuje všechny parametry luxusu, jako správnou adresu, kvalitní architekturu a design, patřičný výhled, terasu nebo balkón a zdravé ovzduší, pak za něj lidé rádi zaplatí i třicet až sto miliónů korun. Na jednu stranu to vypadá jako nesmírně vysoká částka, ale pokud vezmeme v úvahu polohu Prahy v rámci Evropy a její specifické kouzlo a porovnáme ceny zdejších nemovitostí s cenami v jiných evropských metropolích, tak je to vlastně relativně levné.

* Relativně levné?

Nejde jen o Evropu. I byty v některých mrakodrapech v Bangkoku jsou dnes podstatně dražší než v Praze... Navíc se u nás v posledních letech neděje nic jiného, než co se odehrává po celé Evropě – pro určitou část Pražanů se hlavní město stává příliš drahým, takže odcházejí do jiných regionů, v tomto případě nejčastěji do Středočeského kraje. A na jejich místo přicházejí majetnější lidé z jiných oblastí, kteří si drahé byty v Praze mohou dovolit. Rozumím, že jsou starousedlíci nešťastní, že je vytlačují naplaveniny, ale taková je zkrátka ekonomická situace.

* Jaká je tedy situace na trhu s nemovitostmi právě teď?

Momentálně jdou ceny luxusních nemovitostí nahoru. Jednak si lidi uvědomují, že když nekoupí teď, za rok za stejný byt zaplatí mnohem víc, za druhé luxusních nemovitostí na trhu ubývá, protože jejich majitelé se jich nechtějí zbavovat. Tím pádem stále více lidí směřuje k nájemnímu způsobu bydlení, což je v západní Evropě něco zcela běžného. Je sice pravdou, že v Čechách je historicky zakořeněná touha po vlastním bydlení, ale představa, že všichni budou v metropoli vlastnit byt, je pouhá iluze – něco takového není do budoucna reálné. V současné době sice v Praze bydlí v nájmu pouhých třicet procent obyvatel, ale to se radikálně změní – brzy se i Praha dostane na úroveň měst, jako jsou Vídeň, Berlín nebo Mnichov, kde v nájmech bydlí okolo 80 procent obyvatel. Ten důvod je jednoduchý – střední třída, která dlouhou dobu táhla realitní trh, přestává na nákup nemovitostí dosahovat a pomalu ji nahrazují investoři, tedy lidé mající buď volné peníze, nebo snadný přístup k levným úvěrům, za něž pořízují investiční byty určené k pronájmu. Za tímto účelem se dnes prodá okolo třiceti procent bytů.

* Jaké jsou dneska nejžádanější lokality v Praze?

Ty se v podstatě nemění – pořád je největší zájem o Staré Město, Malou Stranu, Vinohrady, Letnou a Podolí, levý i pravý břeh Vltavy, na Praze 6 je nejžádanější Hanspaulka a Ořechovka. Ale tím, že se město neustále vyvíjí, tak vedle těchto tradičně atraktivních lokalit vznikají tak jako v jiných západoevropských městech

i v Praze specifické mikrolokality, kde se shlukují názorově či kulturně spříznění lidé. To, co je v Londýně třeba Schoredich, to jsou v Praze některá místa v Holešovicích nebo v okolí Krymské ulice.

* Kde vlastně bydlí majitel realitní kanceláře?

Nedávno jsem si koupil byt na Letné – v šestačtyřiceti letech svůj první. Do té doby jsem bydlel v podnájmech, což je praktické – pokud něco nefunguje, stačí zavolat majiteli a o nic víc se nestarat, navíc může člověk kdykoliv zvednout kotvy a přestěhovat se.

* Kolik jste za svůj život viděl bytů?

Fyzicky jsem jich navštívil stovky, dnes, když už na prohlídky nechodím, je vídám jenom na fotografiích, které schvaluji, protože mě samozřejmě zajímá, co nabízíme, takže celkem jsem mohl vidět tak dva tisíce bytů. Z toho důvodu už jsem vůči atraktivitě i opravdu nádherných bytů lehce apatický – беру je víceméně jako nějaký produkt, takže mě hned tak něco nerozhodí. Ale je pravdou, že jednou za čas se objeví něco, co mám pocit, že bych měl vlastnit, takže těch nemovitostí už pár mám. Před pár týdny jsem třeba koupil ve Slavonicích na náměstí renesanční dům – natolik mě okouzil, že i když to investičně nedává smysl, tak jsem jednoduše nemohl odolat. Občas si člověk zkrátka nemůže pomoci.

* Kdy jste se ocitl ve světě realit?

V roce 1999, to mi bylo pětadvacet let. Devadesátá léta jsem strávil v hudebním vydavatelství a reklamních agenturách a už jsem začínal být korporátním světem unavený. Navíc mě reklama přestávala bavit, protože jsem vůbec nebyl přesvědčený o produktech našich klientů. Někdy jsem se v tom trochu plácal, až jsme s kamarády začali distribuovat a posléze obchodovat pivo. To bylo docela bizarní...

* V jakém slova smyslu?

Měl jsem tehdy kapelu, všichni kromě mě byli bez práce, takže se živili nějakými brigádami. A basák, jenž kdesi dělal závozníka, nám vyprávěl o jednom obchodním řetězci, který svým zákazníkům poskytoval dlouhodobý motivační program – jednotlivé nákupy se sčítaly, a když zákazník dosáhl určité částky, tak dostal jednocentní slevu, pak třícentní, až se po dlouhém čase dobral slibované desetiprocentní slevy. Bylo to cílené na babičky, jež si kupují pečivo, máslo a mléko, ale my jsme zjistili, že je to nastavené velice blbě. Aby totiž tehdy samoobsluha přilákala nové zákazníky, tak musela mít levné pivo a rohlíky. Tím pádem tenhle nejmenovaný řetězec ve velkém prodával za dumpingové ceny pivo, na které navíc dostal množstevní slevu, takže když ho nabízel svým zákazníkům, tak vyšlo v obchodě levněji, než za kolik ho oficiálně poskytovaly pivovary. A tak jsme tam přijeli a nakoupili pivo asi za sto padesát tisíc, čímž jsme na ně dostali i slibovanou desetiprocentní slevu z dlouhodobého motivačního programu. A okamžitě jsme ho prodali.

* Komu jste ho prodali?

Zastavil jsem se den předtím v jedné větší samošce v Dejvicích, ukázal skladníkovi excelovou tabulku a zeptal se ho, jestli by ode mě nevezal pivo, kdyby stálo tolik a tolik. Mrknul do ní a povídá, že to jsou dobré ceny, takže to zkusíme – ať mu druhý den přivezu čtyři palety toho a toho piva. Klaplo to, tak jsme rozeslali dopisy do dalších prodejen a najednou jsme v naší narychlo zbudované kanceláři nestačili brát telefony. První zakázky jsme rozváželi taxíkem, pak jsme za patnáct tisíc koupili dvě vyřazené sanitky bez techničáku, ale pořád ještě s nejrůznějším zdravotnickým vybavením, a když se zanedlouho rozpadly, tak jsme pořídili tranzita a rozjeli obchod s pivem docela ve velkém.

* Jak dlouho to trvalo?

Zpočátku byli dost překvapení, když jsme u pokladny platili několik palet piva, ale koneckonců jsme dělali slušný kšeft, takže šéf prodejny byl nadšený, ale pak do toho vstoupilo vedení celého řetězce a došlo na férovou debatu – nakonec uznali, že děláme solidní obrat, takže jsme ještě nějakou dobu pokračovali, ale pak se o něm dozvěděly i pivovary, tak jsme si řekli, že je nejvyšší čas s tím skončit. Navíc já už dál nechtěl žít s představou, že obchoduju takhle spekulativním způsobem. Byla to sranda, vydělal jsem si peníze, takže jsem si mohl dovolit se následně nějaký čas jen poflakovat a obcházet bary. A v jednom z nich jsem v tomhle období nicnedělání narazil na amerického týpka jménem Branston, který měl s další Američankou, jménem Marion

William, malou realitku. Společně mi nabídli, jestli pro ně nechci pracovat jako makléř. Mě svět realit nelákal – tím spíš, že jsme tehdy s kamarádem zakládali malou reklamní agenturu.

* Co vás tedy nakonec přesvědčilo, abyste do toho šel?

Branston byl velmi charismatický chlapík, který opravdu uměl prodávat byty – byl inteligentní, příjemný, vstřícný a klienti, s nimiž jednal naprosto fantasticky, ho doslova milovali. Takže mi názorně předvedl, jak lze prodávat nemovitosti s šarmem. Najednou jsem viděl, že realitní svět může mít i jiný rozměr, než jaký jsem zažil v podobě upocených makléřů, kteří se lidem za každou cenu snažili střelit nějaký byt. Tohle byla úplně jiná úroveň, postavená na vzájemné důvěře mezi realitní kanceláří a klientem, jež budovala pověst firmy. Nezapomínejte, že mluvíme o devadesátých letech, která byla i v téhle podnikatelské oblasti dost divoká – kdekdo se snažil na nemovitostech rychle zbohatnout i za cenu podvodů, zatímco Branston s Marion se opravdu se všemi snažili hrát fér, dokonce dokázali klientům i některé investice rozmluvit, pokud nebyli přesvědčeni o jejich výhodnosti.

* Dva Američané na tuzemském realitním trhu v devadesátých letech měli nespornou výhodu...

Samozřejmě že z toho těžili. Tehdy se do Prahy sjížděli expati a Marion s Branstonem už jen tím, že mluvili anglicky a znali západní standardy, věděli, co tihle lidé požadují, a dokázali jim to nabídnout... Byla to skvělá škola, akorát já si postupem času musel přiznat, že zkrátka nejsem rozený realitní makléř – nikdy nebudu prodávat nejlepší domy na trhu, nikdy nebudu tak přesvědčivý řečník jako Marion a Branston. Tím pádem jsem dospěl k rozhodnutí, že budu muset zaměstnávat lidi, kteří budou lepší než já – lepší prodejce, lepší agenty a lepší poradce. Pokud se má člověk někam posunout, tak se nesmí bát přijímat do firmy schopnější lidi, než je on sám.

* Jaká v tom případě byla vaše práce ve firmě?

Měl jsem velkou výhodu, že jsem měl zkušenosti z reklamy, poměrně hodně jsem se tehdy zabýval internetem, a navíc můj dobrý kamarád byl ponořený do webového designu. Naprosto jasně jsem tenkrát vycítil, že realitám totálně chybí marketing. Nakonec jsme tak měli jedni z prvních, ne-li vůbec první, dynamické webové stránky s responzivním designem, fotografiemi a každý den aktualizovanými informacemi. Tím pádem jsme na trhu dosáhli naprosto fantastické pozice, z níž jsme dlouhou dobu těžili. I to nám s Marion pomohlo založit v roce 2006 společnost Svoboda & Williams.

* Vzpomenete si ještě na svůj první prodaný byt?

Začínal jsem pronájem bytů a domů, první zakázka byla pro společnost GM Leasing – zásluhou Branstona a Marion, kteří byli opravdoví profesionálové, to šlo strašně hladce a rychle; za dva měsíce práce jsem si na provizi vydělal asi šest set tisíc, což byly moje první velké peníze. Část jsem utratil, část investoval... Moje babička zrestituovala třetinu činžáku v Bubenči, ale protože vlastníci nebyli ve shodě, tak z toho byla akorát nešťastná. Velmi ochotně proto přijala mou nabídku, že od ní její menšinový podíl odkoupím. Ale protože babička byla z dvojčat, tak se rodina usnesla, že když svou třetinu prodala ona, prodá mi svůj podíl i její sestra. Tím pádem jsem měl dvě třetiny domu a bylo na mně, abych se nějak vypořádal s majitelem poslední třetiny, což se nakonec podařilo.

*

Co na to říkali vaši rodiče?

Můj otec byl už tou dobou úspěšný podnikatel a hodně mi to rozmlouval. Říkal, že nejhorší je byznys s rodinou a že mi nakonec ten barák spadne na hlavu, protože byl opravdu v příšerném stavu. Nicméně já se nakonec poněkud impulsivně rozhodl trochu zariskovat a šel jsem do toho – to byla moje první realitní investice a nakonec se ukázalo, že ta nejméně úspěšná. Celý barák jsem zrekonstruoval, úplně v pohodě jsem se během několika let domluvil s nájemníky a rozprodal ho po bytových jednotkách. Tam někde začalo moje developerské podnikání, jemuž se okrajově věnuji dodnes.

* Na začátku devadesátých let jste zpíval v rockové kapele Hyena Family – co vás od muziky zavedlo k podnikání?

To byla dlouhá cesta. Tak jednak pocházím z částečně umělecké rodiny – zatímco otec byl technik a soudní znalec, ostatně celá jeho strana byla vždycky zaměřená podnikatelsky a politicky, mimochodem tátův bratr je Cyril Svoboda, mámina větev byla umělecká. Máma byla profesionální zpěvačka, která celý život zpívala ve sboru Národního divadla a v Českém filharmonickém sboru, její otec byl Václav Žilka, flétnista České filharmonie, kterého odsud po roce 1969 z politických důvodů vyhodili a jako jedinou alternativu mu tehdy bolševici nabídli výuku. Ale protože to byl houževnatý chlap, jenž měl kreativního ducha, založil projekt Dřevěná píšťalka, který byl za časů socialismu velmi populární. Navíc mámin bratr je rovněž flétnista a její sestra je herečka Veronika Žilková. Takže když jsem na přelomu osmdesátých a devadesátých let postupně objevil pro mě tři zásadní skupiny – Depeche Mode, Jesus & Mary Chain a New Order –, tak jsem naprosto propadl muzice a na gymplu začal zakládat kapelu.

* Jaké jste měl tehdy ambice?

Byl jsem sice autorem většiny skladeb a zpěvákem, ale nikdy jsem neměl nijak výrazný rozsah, dokonce jsem se ani nepovažoval za nikterak muzikálního člověka. Možná se mi do našich písní podařilo dostat určitý feeling, ale to ještě z nikoho slavnou kapelu neudělá. A tím pro mě tak trochu ztratilo význam obětovat muzice úplně všechno...

* Jaké jste měl tedy představy o životě ve chvíli, kdy ztroskotal sen stát se rockovou hvězdou?

Po maturitě jsem z gymnázia odcházel s pocitem, že bych měl jít dál studovat, ale až někdy později – tehdy jsem chtěl žít a užívat si. Rok jsem tedy strávil po vzoru hesla sex, drogy & rock'n'roll. Napřesrok jsem se hlásil na filozofickou fakultu na velmi neperspektivní dvoj obor estetika a angličtina, ale v den přijímaček jsem zaspal... Dneska si říkám, že to bylo moje velké štěstí, protože já byl tehdy velký rebel, anarchista a revolucionář, takže se obávám, že by ve mně filozofická fakulta velmi snadno vybudovala pocit, že všechno komerční je špatné, načež bych skončil jako zhrzený intelektuál... V šestadvaceti jsem sice ještě zkusil studium žurnalistiky na **fakultě sociálních věd**, ale protože už jsem tou dobou byl zaměstnaný člověk, který platil leasing za auto a nájem, tak jsem to velmi rychle vzdal a začal si budovat kariéru.

* Nikdy se vám po hudbě nestýskalo?

Prošel jsem si později ještě několika kapelami, dodnes rád vzpomínám na skupinu Ultraphonics, která byla poměrně dobrá, zažili jsme několik skvělých koncertů, ale všichni v kapele jsme měli nějaké zaměstnání a pramalou motivaci dotáhnout to někam dál než k několika vystoupením v klubech. Když tahle kapela skončila, tak jsem si řekl, že než svou hudební kariéru defnitivně pověsím na hřebík, chtěl bych natočit alespoň jednu svou písničku, s níž budu naprosto spokojený – vůbec nikomu jinému se nemusí líbit, může skončit u mě v šuplíku, ale pokud s ní budu já v pohodě, mám splněno. A tak jsem natočil nostalgickou, pomalou jemnou píseň, kterou jsem nazval Rock'n'roll Star – zpívám v ní, jak jsem chtěl být rock'n'rollovou hvězdou, ale nikdy jsem se jí nestal. A pověsil jsem hudební kariéru na hřebík – přesvědčený, že už navždy. Jenomže před časem se mi ozval kamarád a přizval mě do kapely – původně jsem měl zpívat jen tuhle svou jednu píseň, ale skončil jsem jako zpěvák veškerého repertoáru. A tak jsem se vrátil na začátek, čímž se uzavřel pomyslný kruh. Akorát tou rock'n'rollovou hvězdou už dneska být netoužím...

REALITNÍ MAKLÉŘ A MUZIKANT PROKOP SVOBODA: „ROZUMÍM, ŽE JSOU PRAŽŠTÍ STAROUSEDLÍCI NEŠTASTNÍ, ŽE JE VYTLAČUJÍ NAPLAVENINY, ALE TAKOVÁ JE EKONOMICKÁ SITUACE.“ STÁLE VÍCE LIDÍ SMĚŘUJE K NÁJEMNÍMU ZPŮSOBU BYDLENÍ, COŽ JE V ZÁPADNÍ EVROPĚ NĚCO ZCELA BĚŽNÉHO. V ČEŠÍCH JE HISTORICKY ZAKOŘENĚNÁ TOUHA PO VLASTNÍM BYDLENÍ, ALE PŘEDSTAVA, ŽE VŠICHNI BUDOU V METROPOLI VLASTNIT BYT, JE POUHÁ ILUZE – NĚCO TAKOVÉHO NENÍ DO BUDOUCNA NAPROSTO REÁLNÉ. PROKOP SVOBODA vystudoval pražské Gymnázium Jana Keplera. Posléze pracoval jako manipulační dělník v Národní galerii, tlumočnick a redaktor pro Prognosis Weekly, promotion manager v hudebním vydavatelství PolyGram, coby account manager pro společnost Černák Christie Landberg, jako account director u firmy Ledoborec, následně se stal partnerem v Executive Housing Specialists a dnes je majitelem realitní firmy Svoboda & Williams. V devadesátých letech stál u zrodu kapely Hyena Family, následně prošel skupinami Higher than This, Ultraphonics, Flowtek a Sklenik, nedávno vydal desku s kapelou Lab on Fire. Je svobodný, má desetiletého a ročního syna. ROK JSEM STRÁVIL PO VZORU HESLA SEX, DROGY & ROCK'N'ROLL. PAK JSEM SE PŘIHLÁSIL NA FILOZOFICKOU FAKULTU.

Foto autor| FOTO NATALIE DENKER

Foto autor| FOTO HANA RYSOVÁ / A RC H Í V P O PMUSEA

Foto autor| FOTO ARC H Í V P ROKOPA SVOBODY (2 ×)

Foto popis| Kapela Hyena Family patřila v devadesátých letech k výrazným skupinám tuzemské nezávislé kytarové scény – založil ji její zpěvák Prokop Svoboda (uprostřed)

Foto popis| Prokop Svoboda v jednom z luxusních bytů, které nabízí jeho realitní kancelář Svoboda & Williams; metr čtvereční u těchto nemovitostí začíná na 100 tisících

Foto popis| Po letech realitního byznysu se Prokop Svoboda vrátil za pěvecký mikrofon – kdysi chtěl být rock'n'rollovou hvězdou, dnes už hudbu bere jen jako koníčka

Foto popis| S producentem Janem Kleníkem, bývalým členem Ohm Square, založil Prokop Svoboda novou kapelu Lab on Fire, která nedávno vydala EP Imperfection

V okrašlovacím spolku se loučíme pozdravem, ať nám kytky kvetou. Já dodám, ať kvetou i vztahy

13.3.2020 ČRo - hrdec.cz str.00 Společnost

Milan Baják

Seznámíme vás s jednou úspěšnou ženou. Pochází z Hořic v Podkrkonoší, pracovala v Praze, Helsinkách a Bruselu, také se jednu dobu pohybovala hodně blízko premiéra a ministrů české vlády. A pak se s celou rodinou přestěhovala do Vrchlabí. Ani tam ovšem nezůstává stranou veřejného života. Veronika Teplá je naším dnešním hostem.

Veroniko, teď vůbec nevím kde začít. Možná bych začal v těch Hořicích, tam jste vyrůstala. Můžeme klidně začít v Hořicích. Je to odtud kousek. Tam jsem se narodila, tam jsem vyrůstala, měla jsem krásné dětství v takovém sadu u oveček, můj tatka choval ovečky a byl učitelem na střední zemědělské škole. Takže to bylo opravdu idylické dětství. Vystudovala jsem tam gymnázium a pak jsem se posunula z Hořic už dál do Prahy.

Do Prahy jste šla také za studiem. Přesně tak, tam jsem šla za studiem. Vystudovala jsem žurnalistiku na **Fakultě sociálních věd**. Mým snem bylo stát se novinářkou. Chvilku jsem to i dělala, pracovala jsem v Hospodářských novinách, ale potom, jak jsem se rozkoukávala, tak jsem zjistila, že mi je možná příjemnější práce na druhé straně barikády. To znamená spíš v nějaké instituci, která mi je blízká a za kterou bych chtěla kopat. Můj zájem se přesunul na EU, vyhrála jsem stáž pro mladé absolventy vysokých škol. Takže jsem se hned po vysoké škole přestěhovala do Bruselu, kde jsem pracovala v tiskovém oddělení jedné z evropských institucí.

Díky tomu jste se dostala blízko k ministrům a tenkrát Mirku Topolánkovi jako předsedovi vlády. Já jsem se v Bruselu pohybovala mezi těmito lidmi. Tam si mne vyhlédl tehdejší velvyslanec pan Kohout, který už v Praze začínal pomalu tvořit tým pro přípravu českého předsednictví EU v roce 2009. Už nějaké tři roky předtím potřebovali začít dávat dohromady lidi. Tehdejší ministr pro evropské záležitosti pan Alexandr Vondra mi nabídl pozici vedoucí oficiální webové stránky českého předsednictví. Takže jsem to dávala se svým týmem dohromady. Bylo to jedno velké dobrodružství, během onoho půlroku, kdy jsme předsedali.

To si tedy dokáží představit. Bavilo vás to? Hrozně mě to bavilo, byla to obrovská příležitost. Ten tým byl plný mladých a nadšených lidí, byla nám dána velká důvěra. Dnes zpětně to až nechápu, kde tehdejší vláda vzala onu odvahu svěřit i relativně mladým lidem zajímavé pozice. Sáhli jsme si na spoustu zajímavých věcí. Říkám, byla to jízda, člověk věděl, že to trvá jen půl roku, tak se to dalo vydržet. Když nám řekli, že bude zcela nečekaně summit s tehdejším prezidentem Obamou a přijede tisíc novinářů a neměli jsme dlouhou dobu se na to připravit, tak to skutečně byla velká výzva.

Jaké to bylo tenkrát vidět se s americkým prezidentem Obamou tváří v tvář? Já jsem ho viděla jen zpozzdálí, protože samozřejmě tam probíhala určitá jednání. Takže jsme jen přihlíželi a užívali jsme si, že můžeme být na tom místě a pomáhat. A informovat, protože já jsem byla přímo tam.

Ale pak jste odešla do Vrchlabí. Proč vedla vaše cesta z velkého světa do Podkrkonoší? Odpovím jedním slovem, rodina. Jak se člověk vyvíjí a rozhodne se založit rodinu, tak my jsme měli dva malé kluky. Pořád jsme

byli přesvědčeni, že zůstaneme v Praze, ale potom, když jsme čekali třetího chlapce, já mám 3 kluky, tak jsme se rozhodli, že to je přesně ten moment vrátit se zpátky do svého rodného kraje. Můj manžel je přímo z Vrchlabí. A jsme se přesunuli blíž k horám, blíž se svým rodinám a kořenům. Vždy jsme o tom uvažovali, byl to náš plán, ale Praha je krásná a nabízí spoustu příležitostí i třeba z hlediska vzdělávání dětí. Tak jsme se báli, že děti od toho všeho odstříháme, když se odstěhujeme. Nakonec prostě to rozhodnutí padlo a Davídek se už narodil ve Vrchlabí, už je to Vrchlabák.

A bylo to podle vás správné rozhodnutí? Já to hodnotím stále pozitivně. Myslím, že to bylo dobré rozhodnutí. Tím, že jsme oba z malého města, tak nenastalo žádné rozčarování a jsme spokojeni. Život s rodinou na menším městě je daleko jednodušší a příjemnější.

Vy jste ale i ve Vrchlabí velice činná a aktivní. A s vámi synové a manžel. Ano a pes a morčata. (smích) Navíc to jsou všechno chlapi, já jsem jediná žena v domě.

Spolek TAMAR mě zajímá. Co to je? TAMAR vznikl ještě předtím, než jsem se do Vrchlabí přistěhovala, v roce 2012 tuším. Založily ho čtyři skvělé vrchlabské maminky, které se rozhodly, že chtějí dělat věci jinak, chtějí pomoci různým projektům ve Vrchlabí, které se nějakým způsobem nehýbaly. Viděly například deficit v dětských hřištích a v prostorách, kde by se mohly potkávat mladé rodiny. Tak se rozhodly, že založí spolek, který bude aktivní. A jedním z velkých projektů, který vznikl, byla otevřená farní zahrada, kde je nejen nádherné, podle mě nejhezčí dětské hřiště ve Vrchlabí, ale je tam i část pro všechny generace. Je tam jezírko, mohou se tam setkávat rodiny, ale i senioři. To byl takový velký počín. A holky mne přizvaly, když jsem se stěhovala do Vrchlabí, protože už jsme se znaly z předchozí doby. Abych se k nim přidala a pomohla jim v jejich aktivitách.

Těch aktivit je ale mnohem víc. Také třeba Vrchlabské knihobraní a Knihobudka. Ano. To je náš poslední důležitý počín. Vrchlabská knihobudka vznikla na jaře roku 2019, prošly jí tisíce knih, stovky lidí, spousty dětí, máme z toho velkou radost. Je to klasická knihobudka. Možná posluchači znají místa, kde si lidé mohou knihy vzít, ale mohou je tam i dát a sdílet je.

Ano, na nádražích je hodně takových knihobudek. Ale nejen na nádražích. Když jsem se dívala, kde všude knihobudky jsou, tak jsou i ve věznicích, v nemocnicích. První v České republice vznikla v IKEMu. Dokonce i v uprchlických táborech je něco jako knihobudky. Jsou skutečně na všech možných místech. A my jsme se rozhodli, že to nebude jen skříň, která bude někde stát a lidé tam budou sdílet knihy. Ale rozjeli jsme okolo toho ještě veřejná čtení. Takže naše knihobudka žije ještě dalším životem.

Je to tedy hodně o potkávání se lidí, vytváření a stmelování sousedských vztahů. Ty jsou velmi důležité. Ano, říkáte to naprosto správně. Já to vidím možná i jako to zásadnější. Protože není to jen čistě o zvyšování gramotnosti nebo sdílení knížek. Ale je to o tom, že se u té knihobudky s někým potkáte, na veřejném čtení si něco poslechnete. Už zakladatel všech knihobudek na světě Američan Ron Hornbaker je přirovnával k živé vodě na kraji cest. Kde se prostě lidé zastaví a dají do řeči s úplně někým cizím. A za chvíli o něm víte, kde bydlí a co čte a co má rád. A to si myslím, že je krásné.

Potom jste se ještě stala také členkou okrašlovacího spolku ve Vrchlabí. Je to takový vzletný, krásný název. On navazuje na prvorepublikové okrašlovací spolky. Mojí velkou zálibou je zahradničení. Vůbec si myslím, že příroda je hrozně důležitá a bude čím dále více důležitá v dnešní době se vzrůstajícím počtem mentálních fyzických onemocnění. Příroda se ukazuje jako jeden z velice levných, rychlých a efektivních léků na všechny tyto věci. Takže se o to hodně zajímám. A okrašlovací spolek je založen na tom, že přispívá k péči o veřejný prostor města a jeho okolí s ohledem na životní prostředí, na tradice toho města. Takže jsem členkou s tím, že bych možná vyzvala Vrchlabačky, že přijímáme nové členy. Kdokoliv by měl zájem se k nám přidat, tak si najděte facebook a web a podívejte se na bližší informace.

Kde na to všechno berete energii, Veroniko? To jsou všechno krásné věci. Ta energie se hledá skoro sama. Zmínila jsem své tři děti, nejmladšímu jsou čtyři, pak je šestiletý a sedmiletý, takže jsou malí a nadšení. Já je do všech projektů zahrnuji také a baví nás to všechny. To znamená, že ten čas není můj, ale sdílíme ho s celou rodinou. Myslím si, že kluci si to hrozně užívají.

Naším hostem byla dnes Veronika Teplá. Moc děkuji za návštěvu a přeji, ať se vaší rodině ve Vrchlabí krásně žije. A vaše komunitní aktivity ať přináší vždy lidem jen to dobré. Já moc děkuji za pozvání. A rozloučím se

stylově, jak se vždy loučíme v našem okraslovacím spolku, ať nám kytky kvetou. A já možná ještě dodám, ať nám kvetou i vztahy. Na shledanou.

URL| <http://hradec.rozhlas.cz/v-okraslovacim-spolku-se-loucime-pozdravem-nam-kytky-kvetou-ja-dodam-kvetou-i-8162989>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
ČRo - hradec.cz (*Společnost*)

Na nočním stolku

14.3.2020 Lidové noviny str. 02 Příloha - Relax
LKH

CO PŘÁVĚ ČTU ?

závislosti

s Kamilem

Martin Ryšavý: Zlaté vidění. Dokumentarista

Filou

Ryšavý se po šesti letech vrátil k psaní a překvapuje stejně jako oběma předchozími knihami Cesty na Sibiř a Vrač. Tentokrát totiž skvěle vystihuje způsob myšlení a psaní jedné jednoduché mladé ženy z Teplic. Je to pozoruhodná kniha, jakých u nás nevychází mnoho. Současně s tím čtu také komiks Článek II. od autorské dvojice Jiří Šimáček a Ján Lastomírský. Získal ocenění pro nejlepší komiks roku 2019 a spolu s ním i cenu za nejlepší scénář a cenu České akademie komiksu. Expresivním stylem líčí heydrichiádu a hlavně osudy kaplana Petřeka, který nasazoval život, když ukryval parašutisty v kryptě svého kostela.

KNIHA MÉHO ŽIVOTA

Z dětských let je to Poklad na Stříbrném jezeře, byla to moje první mayovka a pak jsem je zhltal všechny, většinu z nich několikrát. A také komiks Rychlé šípy, k Záhadě hlavolamu a dalším Foglarovým románům už jsem se dostal až na prahu puberty, kdy už jsem je tak neprožíval. V sedmnácti mě pak uhranul Kafkův Zámek, a protože vesnice Siřem, kde se odehrává, byla nedaleko vsi mé babičky, opakovaně jsem tam jezdil na kole a ujišťoval se, že je to tam (téměř) všechno jako na první stránce románu: most a za ním hospoda a nad vesnicí kopec – ovšemže bez zámku.

NA CO SE CHYSTÁM

Na knihy nominované v letošním ročníku cen Magnesia Litera. Budu také psát scénáře ke krátkým v i d e o k l i p ů m o nich, které se budou vysílat v České televizi, a také moderovat autorská čtení nominovaných spisovatelů v Knihovně Václava Havla.

O autorovi| LKH, PAVEL MANDYS (literární, komiksový a filmový kritik a publicista). Vystudoval **Fakultu sociálních věd** UK, je spoluzakladatelem a spoluorganizátorem výročních knižních cen Magnesia Litera. Filmové
Foto autor| FOTO ARCHIV LN

Gorbačov nasměroval Rusko ke změnám, Putin ho vede zpět do apatie, zmrtvělosti a strachu ze všeho nového

14.3.2020 denikn.cz str. 00 Komentáře

Michael Romancov

Analýza Michaela Romancova: Je pochopitelné, že šířící se koronavirová epidemie zatlačila do pozadí většinu dalších důležitých témat a problémů, ale to neznamená, že se na mnoha místech světa nadále neodehrává spousta událostí, které mohou ovlivnit i nás. Jednou z těch, které by neměly zůstat stranou naší pozornosti, je současný politický vývoj v Rusku.

Rusko je zemí, kde se v posledních dvaceti letech všechny důležité věci dějí jen z vůle Vladimira Putina. To on rozhodl o konání olympijských her, mistrovství světa v hokeji i ve fotbale, o výsledcích „voleb“, o výši a pravidelném vyplácení mezd a důchodů, anexi Krymu a válce s Ukrajinou či o ruském angažmá v Sýrii a všechno to zařídil. Jeho nejhlasitější přívrženci a obdivovatelé tvrdí, že zemi „pozvedl z kolen“ a dal jí stabilitu. Proto například politolog Richard Sakwa, odborník na ruskou a evropskou politiku působící na univerzitě v Kentu, jeho režim označil za „stabilokracii“.

Dvanáctého března ruská agentura TASS přinesla vyjádření prezidentova mluvčího, který prohlásil: „Současná světová situace, jak dobře víme, je velmi, velmi nestabilní, dá se říci, že extrémně turbulentní. Mnoho zemí světa, ale zejména naše země, se nachází v situaci, kdy kolem sebe vidíme nestabilitu. V takové situaci se některé země rozhodly, že bude vhodné, aby současný prezident i nadále zemi vedl. V tak těžkých dobách je stabilní, pevný a konzistentní výkon moci nespírně důležitý.“

Věty s obdobným významem, i když se tehdy používaly jiné obraty, z Moskvy zněly v podstatě po celou dobu existence sovětského státu. Zajímavé je ale srovnání se situací těsně před jeho rozpadem. A shodou okolností výročí některých „milníků“ připadá právě na tyto dny.

Muž, který chtěl změnit Rusko

Připomeňme, že SSSR se rozpadl v prosinci 1991. V jeho čele tehdy stál Michail Sergejevič Gorbačov. Muž, který letos 2. března oslavil 89 narozeniny, se 11. března 1985 stal generálním tajemníkem ústředního výboru Komunistické strany Sovětského svazu a 15. března 1990 prvním (zároveň i posledním) prezidentem SSSR.

Od jeho zvolení do funkce prezidenta tedy letos uplyne třicet let. Tehdy kulminovalo krátké období zhruba tří let, kdy se z Kremlu přestaly ozývat litanie tvrdící, že mezinárodní politická situace je krajně napjatá a Sovětskému svazu, jakož i celému světovému socialistickému společenství, v jehož čele stojí, hrozí zničení ze strany agresivního imperialistického tábora vedeného USA. Tedy v případě, že se všichni pracující pevně nesemknou pod vedením komunistické strany a jejího generálního tajemníka.

Přečtěte si také Operace nula: kosmonautka prosadila pro Putina nekonečné vládnutí

Po třiceti letech je onen důvěrně známý tón zpět, stejně jako tehdy vyhlášená údajná role USA, které jsou zdrojem ohrožení a rozsévatelem nestability. Rozdíl však spočívá v tom, že Gorbačov koncem 80. let učinil rozhodný krok k reformě politického systému, od níž si sliboval zefektivnění již delší dobu probíhající reformy hospodářské.

Šestadvacátého března 1989 se konaly první a jediné sice ne úplně demokratické, ale řekněme „polosoutěživé“ volby v celé sovětské historii, na jejichž základě byli zvoleni delegáti Sjezdu lidových poslanců. Ti se těšili svobodě projevu a nebáli se ji využít. Díky tomu poprvé v sovětské epoše vznikla situace, kterou nekontrolovala do té doby všemocná komunistická strana, jež byla v březnu 1990 nucena rezignovat na do té doby ústavně zakotvený mocenský monopol.

Gorbačov se sice stal prezidentem, ale konzervativní křídlo ve straně, které předtím zatlačil do defenzivy, se v srpnu 1991 pokusilo běh věcí zvrátit a zinscenovalo státní převrat. Pučisté neuspěli, ale protože neuspěly ani Gorbačovovy hospodářské a politické reformy, SSSR se zhroutil.

Slyšet konečně jasnou a zřetelnou ruštinu...

Gorbačov byl u moci šest let. Prvních zhruba dva a půl roku z toho upevňoval svou pozici v čele stranického aparátu a ve zbytku času se pokoušel o reformy. Zdědil zemi, která se na první pohled jevila jako mohutná a

zcela stabilní, ale ve skutečnosti byly všechny aspekty hospodářského, společenského i politického života zmrtvělé.

Nejlépe to lze doložit právě na sovětských vůdcích. Před Gorbačovem všichni jeho předchůdci v nejvyšší stranické a státní pozici, s výjimkou Chruščova, ve své funkci zemřeli. Zchátralá fyzická schránka nemocných, obtížně se pohybujících generálních tajemníků, neschopných pronést souvislou větu, nakonec nanejvýš přesně odrážela stav sovětského hospodářství a společnosti.

Gorbačov však byl zcela jiný. Výrazně mladší, dynamický v pohybu a energický v řeči. Měl smělé plány a neváhal je usilovně prosazovat, i když nakonec neuspěl. V době svého nástupu do vysokých pater ruské politiky byl i Putin mladý (bylo mu 47 let), dynamický a energický.

Jeho popularitě i autoritě, stejně jako v případě Gorbačova, zpočátku výrazně pomohlo, že byl na první pohled odlišný od svého předchůdce, vyčerpaného, nemocného a na veřejnosti často opilým dojmem působícího Jelcina.

Přečtěte si také Před 30 lety Moskva po tvrdém vyjednávání souhlasila, že od nás stáhne své vojáky. Jak by jednání asi vypadalo dnes?

Historik a sociolog, profesor na Kalifornské univerzitě v Los Angeles Perry Anderson o Putinovi roku 2007, tedy v době, kdy mu končilo druhé prezidentské období a vypadalo to, že by, po vzoru amerických prezidentů, mohl odejít, napsal: „Prosperita, stabilita, suverenita: národní shoda ohledně Putina spočívá v uspokojování těchto primárních zájmů... Kulturám, které jsou u politiků zvyklé na sdílnější a otevřenější styl Putinův strohý vzhled a ledový výraz nenabízejí mnoho příležitostí ke ztotožnění. V Rusku však charisma má jinou tvář... Putinovi se podařilo rozvinout dva atributy, které mu propůjčují jakousi aureolu, jež ho přesahuje. Prvním je představa pevné, neochvějné, v případě nutnosti až nelítostné autority... A je tu i druhá, méně zjevná stránka jeho charismatu. Jeho poměrně mrazivý magnetismus má také kulturní rozměr. Putin je hodně obdivován pro své řečnické schopnosti. A opět zde do popředí vystupuje kontrast. Posledním ruským vládcem, jenž mluvil výborně rusky, byl Lenin. Stalinova ruština měla silný gruzínský přízvuk, Chruščovův primitivní slovník obsahoval spoustu gramatických chyb. Brežněv byl nakonec rád, když zplodil dvě věty. Gorbačov měl silný jižanský přízvuk. O Jelcinově huhlavé dikci lépe nemluvit. Slyšet zase jednou vládce země mluvit jasnou a zřetelnou ruštinou a používat víceméně správné idiomy je pro mnoho Rusů přímo rajskou hudbou.“

Těžko říci, jak moc by Putinovi (ne)byly platné výše uvedené kvality, kdyby mu zároveň nepřálo štěstí na světových trzích s ropou a zemním plynem. I když se mnohým zdá, že se Rusko stalo velkým exportérem energetických surovin až po rozpadu SSSR, opak je pravdou. Začalo to už v 70. letech minulého století a příjmy za export ropy a plynu již za Brežněva hrály zásadní roli.

Tyto peníze umožňovaly zahraniční nákupy léků, technologií, počítačů, ale zejména obrovského množství obilí, které sovětské zemědělství nebylo schopné vyprodukovat. K blahobytu bylo daleko, ale hladomor nehrozil. Jelcin i Gorbačov měli smůlu, že v době, kdy stáli v čele země, se ceny surovin potřebných na výrobu energie buď propadaly, nebo setrávaly na nízké úrovni.

Inovace místo reform

Když Gorbačov rozjel hospodářské reformy, řadu z nich však připravil již Andropov, nevypadalo to zpočátku úplně beznadějně. Autoři Vykoukal, Litera a Tejchman v publikaci Východ; Vznik, vývoj a rozpad sovětského bloku uvádějí, že v první polovině roku 1986 vzrostla průmyslová výroba o 5,6 % a produktivita práce (klíčový faktor pro úspěch reform) o 5,2 %. Dokonce i zemědělství vykazovalo jisté známky zlepšení. Šlo však jen o krátkodobé trendy.

Gorbačov a Jelcin samozřejmě učinili spoustu chybných rozhodnutí, ale z hlediska vývoje sovětské a posléze ruské ekonomiky a od ní se odvíjející sociálně-ekonomické situace měli především smůlu. V době Putinova nástupu stál barel ropy 18 dolarů, ale do roku 2007 stoupla jeho cena na 60 dolarů. Bez ohledu na varování a doporučení expertů, kteří naléhali na provedení zásadních strukturálních reform, se v tomto ohledu nikdy nic nestalo. Hodně se o tom mluvilo, v tom šel ostatně Putin sám příkladem, ale téměř nic se neuskutečnilo.

Protože se termínů reforma, který do kolektivního povědomí společnosti vnesl Gorbačov, nebo privatizace, s nímž přišel Jelcin, lidé dílem štítili, dílem báli, Putin se jim vyhýbal. Místo toho hovořil o modernizaci, inovacích, později intenzivních inovacích. V posledních letech se v jeho projevech věnovaných stavu ruské společnosti a ekonomiky často objevuje zcela bezobsažná fráze, že země stojí na prahu zásadního technologického a hospodářského průlomu.

Přečtěte si také V Rusku se stala obětí štvance. Ze sovětského gulagu vybudovala muzeum stalinského teroru

Proč tento obšrný exkurz do minulosti? Protože se zdá, že Putinův režim vyčerpал prostředky, kterými bez velkých nákladů upevňoval vůdcovu pozici. Když se do země začala řínout zdánlivě nevysychající a stále mohutnější řeka dolarů, mohli lidé opět pravidelně dostávat mzdy a důchody. Není divu, že byli spokojeni, a nelze jim vyčítat, že se nepídili po tom, co že tu změnu způsobilo. Kam až lidská paměť sahala, nebylo nikdy toliko lidem v Rusku tak dobře. Změnou k lepšímu v jejich očích prostě byl Putin a na rozdíl od Gorbačova a Jelcina to vypadalo, že se mu změny daří.

Většině Rusů asi vůbec nedošlo, nebo jim to bylo jedno, že je Putin, podobně jako vládci arabských monarchií bohatých na ropu či plyn, vlastně jen korumpuje. Těm, kterým to vadilo – a v tak lidnaté zemi, jakou Rusko je, jich byly desítky – nikdo nebránil (a stále nebrání) v odchodu do zahraničí. Místo aby se opozičně naladění lidé hromadili doma jako v sovětských dobách, mizeli za hranicemi Ruska.

V podstatě se to známé ruské úsloví „je člověk – je problém, není člověk – není problém“ posunulo do nové, většinou zcela nenásilné polohy. Z ruského veřejného prostoru se, stejně jako z ruské politiky, vytratila jakákoli kritika. Stal se opět místem, kde se rituálně velebí vládce. V zemi zavládla spokojenost a stabilita. Ve skutečnosti to však je pouhá strnulost, která má, stejně jako v dobách Leonida Iliče Brežněva, potenciál přerůst v totální zmrtvělost.

Co Putinovi na očích vidí

Bohužel tomu nasvědčuje nebývalá, v podstatě až manická aktivita na politické scéně. Patnáctého ledna letošního roku Putin během projevu před oběma komorami ruského parlamentu z ničeho nic oznámil, že by asi bylo vhodné provést některé změny v ústavě. Pár hodin poté padl kabinet premiéra Medvěděva – vláda strany Jednotné Rusko, která má ústavní většinu v obou komorách parlamentu. Medvěděv je předsedou Jednotného Ruska (JR), a i když to strana v posledních letech nemá přímo uvedeno jako své heslo, není tajemstvím, že stále platí slogan: „Náš program je Putin!“

Prezident vládu ani stranu nijak zásadně nekritizoval, jen řekl, že by se mělo uvažovat o změnách ústavy. Strana zareagovala a uvolnila prezidentovi prostor, který mu, díky své dominantní přítomnosti na všech úrovních politického života země, pomáhá proměnit dle jeho vůle. Připomeňme, že k JR patří 341 ze 450 poslanců Duma, 128 ze 170 poslanců Rady federace, 75 z 85 gubernátorů a 3091 z 3980 poslanců regionálních parlamentů. Ti všichni se mohou přetrhout, aby co nejrychleji vyhověli tomu, co Putin říká, ale i tomu, co by možná chtěl vidět a slyšet.

Duma záračnou rychlostí projednala a následně přijala všechny změny ústavy, které Putin navrhl. Totéž proběhlo v horní komoře a následně i v požadované většině ruských regionů. V dubnu, symbolicky v den Leninových narozenin, budou ústavní změny potvrzeny plebiscitem. Nikoli referendem, které by formálně muselo vyhovět zákonem požadovaným podmínkám, ale plebiscitem, ve kterém se lidé budou zároveň vyjadřovat k otázce zvýšení sociálních dávek a k ústavním změnám.

Přečtěte si také Car a sultán se scházejí k jednání o Sýrii. A Evropská unie zase jen čeká, co dalšího si na ní zkusí vynutit

Putin se před poslanci nechal slyšet, že je přesvědčen o užitečnosti změn, neboť prý dlouho zrály a v důsledku jejich přijetí bude posílena suverenita, tradice a hodnoty, které život ruské společnosti dělají tím, čím je. Ruští občané prý získají sociální jistoty, plnohodnotně se rozvine sociální charakter země a vytvoří se podmínky pro evoluční rozvoj na dlouhou perspektivu... Zejména mu však umožní zůstat nadále u moci.

Jak je možné, že teprve teď, po dvaceti letech vlády, nazrála situace k tomu, aby se přijaly změny, v jejichž důsledku se prý stane to, o čem Putin po celých dvacet let hovoří buď jako o věcech již uskutečněných, nebo právě probíhajících?!? Jak je možné, že se na to (skoro) nikdo neptá?

Protože země je stabilní a vedou ji ti, kteří vyrostli za Brežněva, bojí se a nenávidí všechny pokusy o skutečnou změnu, kterou před třiceti lety reprezentoval Gorbačov a po něm Jelcin. Putin a jeho blízcí navedli Rusko na vývojovou trajektorii, která opět směřuje k naprosté strnulosti veškerého společenského, politického a hospodářského života. Dokud nebudou vyčerpány zásoby ropy a plynu, bude se v závislosti na vývoji cen na světových trzích dařit buď o něco lépe, nebo hůře, ale to je asi tak všechno.

A až Putin ve funkci zemře, ti, kdož ho budou oplakávat a z jejichž středu bude vybrán nástupce, budou patřit ke stejné generaci. Připomeňme, že generace je velká skupina lidí, kteří jsou socializováni přibližně ve stejné době, a pojí je proto dobově podmíněný styl života a způsob myšlení...

Autor je politický geograf, působí na **Fakultě sociálních věd** UK a Metropolitní univerzitě Praha.

V rubrice Komentáře dáváme prostor různým úhlům pohledu, které nemusí vyjadřovat stanovisko redakce.

URL | <https://denikn.cz/314580/gorbacov-nasmeroval-rusko-ke-zmenam-putin-ho-vede-zpet-do-apatie-zmrtvelosti-a-strachu-ze-vseho-noveho/>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
denikn.cz (*Komentáře*)

Česka v Itálii: Zastavil se tu život. Ven můžete jen pro to nejnnutnější

15.3.2020 seznamzpravy.cz str. 00 Výzva, Rozhovory, Koronavirus, Audio, Stalo se
Martina Spěváčková

Státy zavádějí mimořádná opatření kvůli koronaviru. Nejvíce zasaženou zemí je v Evropě Itálie, už před několika dny se uzavřela do karantény. Jak to na místě vypadá a jaké mají Češi, kteří v zemi žijí, informace? Hostem Výzvy Seznam Zpráv byla politoložka Kateřina Křapavá, která je momentálně na studijním pobytu v Pise.

Nemůžete se právě dívat? Poslechněte si audioverzi rozhovoru.

Jaký je teď život v Itálii?

Život se v podstatě zastavil. To je záležitost teď posledních dní. Dokonce i tady v Pise, když vešla v platnost ta mimořádná opatření. Teď momentálně je dovoleno vycházet ven nebo cestovat v podstatě jenom za prací nebo při těch, řekněme, nejnnutnějších příležitostech. To znamená, když si člověk potřebuje jít nakoupit například léky nebo potraviny, případně řešit svůj zdravotní stav či nějakou rodinnou záležitost, ale jinak je všechno zavřené. A to město je vlastně úplně mrtvé.

Vy jste mimo váš domov, jak to zvládáte po psychické stránce?

Není to úplně jednoduché, protože samozřejmě, když člověk dodržuje ta opatření, to znamená příliš nevychází, tak sociální izolace je samozřejmě vysoká. Zároveň se o mě moji blízcí bojí, což je také logické, ale koronavirus je už i v České republice a Česko je teď úplně na začátku řešení té situace. Je tak otázka, jestli se podaří podchytit úplně všechny případy, nebo jestli je to tak, že v Česku je pořád spousta nepodchycených případů, které mohou virus šířit dál. Takže je to náročné z obou stran. Jednak situace tady a jednak situace doma.

A když byste srovnala přístup italských úřadů versus jak k tomu přistupuje zatím český stát, co byste k tomu řekla?

Připadá mi, že Itálie trochu líp komunikuje. Co tu jsem, tak na stránkách Ministerstva zdravotnictví, a to moje italština je poměrně omezená, jsou aktuální data. Probíhají teď posledních 10 dní pravidelné tiskové konference každý večer, kde je ozřejmeno, kolik je nových případů. Potom jsou i informace v angličtině. Tady je takový úřad, který se zabývá organizací krizového řízení, my pro to nemáme v Česku úplně ekvivalent, tak tam jsou informace v angličtině, stejně tak na regionálních stránkách regionální vlády. Připadá mi, že je to jednak víc organizované a jednak že premiér i italský prezident volí konejšivější tón, než jaký volí česká vláda. Já jsem sledovala tiskovou konferenci k vyhlášení nouzového stavu. A přišlo mi, že ten tón, který volili čeští představitelé, byl takový hodně agresivní. Na mě třeba až moc. Myslím si, že já osobně bych ocenila, řekněme, víc zklidnění

té situace, i když je samozřejmě vážná a není žádoucí to nějak podcenit. Ale zároveň panika, která v Česku byla, byla vyšší než tady v Itálii. Takže si myslím, že k tomu by to také mohlo nějak přispět.

Kateřina Křapavá Vystudovala sociologii na **Fakultě sociálních věd** UK a politologii na Filozofické fakultě UK. Zaměřuje se na teorie demokracie a politologii. Pracovala v neziskovém sektoru i ve státní správě, kde zaměřovala na sociální politiku, hlavně v oblasti podpory rodiny a přípravy na demografické změny.

Vy mluvíte o tom konejšivějším tónu, jak působí na samotné Italy, jak to berou? Michal Bucháček z konzulátu v Miláně pro Respekt uvedl, že Italové se v karanténě chovají s respektem a pochopením, přestože to je útok na jejich základní hodnoty, jako je sociální život, fotbal, setkávání s přáteli, rodinné večere a podobně.

Je to tak. Zejména teď ten poslední necelý týden je vidět, že opravdu dodržují doporučení i tady. Jenom asi dodám pro kontext, že Pisa má zatím potvrzených 34 případů a samotné Toskánsko má případů asi 350. Což nejsou úplně velká čísla, zároveň ano, není potřeba to úplně podceňovat (data k pátečnímu odpoledni, pozn. red.). Ale útok to je samozřejmě velký, protože Italové jsou zvyklí být hodně ve společnosti, hodně ve veřejném prostoru, i co se týče obyčejného mezilidského kontaktu, tak jsou hodně kontaktní, hodně se objímání, ty polibky na tvář, to je prostě také typické. A teď tohle není možné, takže izolace je určitě pro všechny nepříjemná. Zároveň všichni chápou, že je potřeba to zarazit, protože jinak by se, řekněme, kolaps zdravotnictví, který je teď vidět v Lombardii, jež má mimochodem vyspělý zdravotnický systém, mohl rozšířit samozřejmě i do dalších oblastí a to by mohl být už opravdu velký problém.

Karanténa je pro Italy těžká, ale respektují ji? Dodržují to skutečně všichni Italové? My jsme měli rozhovor s Italem jménem Luca, který pro Seznam Zprávy řekl, že mladí lidé jsou třeba v tomhle ohledu trochu nezodpovědní, doslova uvedl: „Mladí nechápou, proč jsou taková opatření tak nutná a vážná, a nechápou ten etický rozměr věci.“ Jaká je vaše zkušenost?

Já tuhle zkušenost nemám, respektive když jsem se byla v pondělí podívat ve městě, kdy ještě neplatila ta úplně nejpřísnější opatření, i tak těch lidí tam byla třeba desetina oproti normálnímu stavu a různé věkové kategorie. A určitě to nebylo tak, že by se všichni sdružovali, spoustu jich šlo na procházku, ale se psem nebo jen třeba s nejbližšími. Takže si myslím, že pro drtivou většinu tohle platí.

A jak úřady kontrolují, že lidé dodržují pravidla, máte tam nějaké kontroly vyložené?

To jsem zatím nezaznamenala. Já od pondělí skutečně nevycházím, takže dodržuji pravidla, jdu jenom výjimečně do supermarketu tady za rohem, ale viděla jsem víc příslušníků policie a i víc příslušníků armády. Armáda tady standardně byla v areálu se šikmou věží, ale teď jsem je viděla i ve městě. Takže předpokládám, že na to dohlíží takhle. A sledují, jestli se lidé moc nepotulují venku a hlavně ve skupinkách.

Ministr zahraničí Tomáš Petříček řekl, že ambasády teď budou monitorovat, kolik je studentů na programu Erasmus, a že jsou připraveni je dopravit zpátky do České republiky. Uvažovala byste o takové nabídce?

Teď momentálně ne, ale je pravda, že já vyčkávám, jestli se kvůli těm opatřením situace třeba nezlepší do, řekněme, 14 dnů nebo měsíce, dokdy tady mají trvat mimořádná opatření, protože jsem si vyhodnotila, že právě než letět nějakým mezinárodním letem přes velké letiště, tak je pro mě bezpečnější zůstat tady. Což jsem říkala i rodině, která z toho sice nebyla úplně nadšená, ale pochopila ten argument. Zároveň jsem v komunikaci se svojí fakultou, nakolik by mi ten pobyt byl uznán v rámci mého studijního programu, takže to jsou všechny faktory, které teď zvažuji. Zatím jsem nebyla kontaktována, ale předpokládám, že když to pan ministr zahraničí říkal dneska ráno, takže je to otázka třeba dneška, zítřka, že ten kontakt dostanu. Jinak jsem samozřejmě registrovaná i v systému Drozd, takže dostávám informace hned, jak jsou nějakým způsobem vyhlášené. Ten systém v tomhle opravdu funguje.

A jak se díváte na opatření, která zaváděla Itálie a teď zavádí i další evropské země, třeba včetně České republiky, kde už platí nouzový stav?

Co se týče opatření přímo tady v Itálii, naprosto rozumím eliminaci sociálního kontaktu. I jak už jsem zmiňovala, Itálie je hodně kontaktní země, lidé tady jsou opravdu velice společenští. Takže si myslím, že jenom to samotné by mohlo přenos eliminovat poměrně hodně. Co se týče těch opatření, třeba zákazu cestování, co byl v České republice, tak to na jednu stranu chápu, na druhou stranu, když jsem to poslouchala včera na tiskové konferenci, tak mi to přišlo hodně rezolutní, třeba od ministra vnitra, který se vyjadřoval ve smyslu: My jsme vás varovali, když jste si vycestovali, tak teď možná někde zůstanete viset a moc se nedivte. A to mně nepřišlo úplně příjemné, na druhou stranu dneska už vyšla konkrétní implementace těch kroků. A pochopila jsem z toho, že lidé, kteří v těch zemích mají nějaký oprávněný důvod k pobytu, například pracovní, tak se tam pravděpodobně budou moct vracet. Což je zase o level příjemnější. Ale myslím si, že zákaz veřejných akcí nebo i zavření škol je v podstatě velice rozumné v tom, aby se podařilo zarazit masivní šíření a nákazu opravdu víc roztáhnout do dalšího časového úseku, aby to zdravotní systém zvládl.

Andrej Babiš na jedné z tiskových konferencí doslova řekl, že Itálie tu situaci nezvládla. Jsou to slova, která v Itálii rezonovala?

Nezaznamenala jsem to.

Nemusela jste to někomu z vašich blízkých nebo přátel vysvětlovat, co tím míní?

Ne, to naštěstí ne.

Italové mají důvěru ve svou vládu?

Samozřejmě se tu objevuje i kritika. Ale je to krizová situace, to se prostě dá čekat. Na druhou stranu teď si myslím, že právě v tom, jak respektují opravdu z drtivé většiny opatření, je vidět, že je důvěra v to řešení, i když je opravdu razantní. Je otázka, jestli omezení pohybu nemohlo přijít o pár dní dřív, jestli by to něco vyřešilo. Na druhou stranu pořád potřebujeme mít na paměti, že krizová situace je opravdu otázka třeba tří týdnů, to ještě není ani měsíc, co to vypuklo, takže opravdu každý den je nějaký krátký časový úsek na nějaká rozhodnutí, a jestli se mohlo něco stát o tři čtyři dny dřív, je otázka.

Jste v kontaktu i s jinými Čechy, kteří jsou momentálně v Itálii? Ať už tam pobývají dlouhodobě, nebo jsou na kratším pobytu?

Ne. V kontaktu jsem tu s mezinárodními studenty, ale ne s českými.

A když na vás přijde splín, tak voláte spíše domů?

Přesně tak. Volám manželovi nebo kamarádům. Anebo se snažím nějak rozptýlit, protože jak říkám, ono je to takové náročné. Manžel mi říkal, že si musím udělat rutinu jako ve vězení. Prostě se nějak zaměstnat nějakými pravidelnými činnostmi, aby to ubíhalo rychleji a bylo to nějak strukturované.

Můžu se zeptat, jestli už takovou rutinu máte? A jak vypadá?

Zatím si ji právě budu budovat, ale snažím se cvičit jógu podle mobilní aplikace, kterou tam mám už poměrně dlouhou dobu, tak to určitě pomáhá, potom si dělám celkem pravidelně čaj kolem čtvrté hodiny a dávám si takovou svačinu. Takže to je také příjemná záležitost. Chtěla jsem chodit běhat, ale to mi teď úplně asi nevyjde, minimálně pár týdnů, ale třeba se k tomu ještě dostanu.

URL| <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/ceska-v-italii-zastavil-se-tu-zivot-ven-muzete-jen-pro-to-nejnutnejsi-92810>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

[seznamzpravy.cz](https://www.seznamzpravy.cz) (*Výzva, Rozhovory, Koronavirus, Audio, Stalo se*)

Jak se pozná schopný vůdce, bez něhož se v krizi společnost neobejde? A máme takového?

16.3.2020 denikn.cz str. 00 Komentáře

Michael Romancov

Glosa Michaela Romancova: V krizi stoupá poptávka po silném vůdci. Byli jimi Martin Luther King či Mahátma Gándhí, ale také Hitler či Stalin. Co je vlastně nezbytná podmínka pro to, aby se z lídra nestal diktátor?

Stalin, Hitler, Saddám, Kim... ti všichni ve svých rukou koncentrovali obrovskou moc. V tomto ohledu se tedy určitě jednalo o „silné“ vůdce. Následně pak všichni ti, kterými se obklopili, a aparát, jenž jim byl podřízen, začali tvrdit, že se jedná o muže neobyčejně moudré, pracovitě, talentované a předvídaté, a proto mají lidé neuvěřitelné štěstí, že právě takový výjimečný jedinec stojí v čele státu a pečuje o ně.

V každém systému, který funguje shora popsaným způsobem, se zakrátko na všech úrovních vládnutí a rozhodování začnou objevovat lokální Stalinové, Hitlerové, Saddámové a Kimové, kteří, často pod vůdcovým portrétem či s jeho slovy na rtech, svévolně rozhodují o postavení, právech, majetku a o životě lidí žijících v dosahu jejich osobního vlivu.

Vůdce stojící na vrcholu takto vybudované pyramidy pak svévolně rozhoduje o všem a o všech. Když se mu něco nepovede, v zájmu udržení své moci začne odstraňovat ze svého okolí ty, na které se svalí vina.

Stalin, který z oněch uvedených kreatur vládl nejdéle a napáchal největší škody, šel tak daleko, že nechal vyhladit všechny, kdo spolu s ním stoupali na vrchol sovětské mocenské pyramidy.

Jiným příkladem silných vůdců jsou Martin Luther King, Mahátma Gándhí nebo v tento okamžik Greta Thunbergová. Každý z nich se v daný okamžik stal politickým vůdcem, neboť pro svou myšlenku dokázal získat

obrovskou podporu, aniž komukoli z těch, kteří se ho/ji rozhodnou následovat, mohl nabídnout nějakou materiální výhodu či třeba funkci.

Přečtěte si také Babišovo divadlo jednoho herce

Autentičnost poselství, s nímž přicházejí, však tak silně rezonuje v srdcích či myslích jejich posluchačů, že to v daný okamžik stačí. Lenin, Mussolini či Hitler však začínali úplně stejně. V jednom každém případě však na konci byly hromady mrtvých a obrovské materiální a morální škody.

Nejúčinnějším způsobem, jak se dá silnému vůdci zabránit ve zneužití vlivu a moci, které se vždy nevyhnutelně začnou koncentrovat v jeho či jejích rukou, je princip tzv. odpovědné vlády. Ta spočívá na dvou stejně důležitých pilířích.

Osoba stojící na vrcholku mocenské pyramidy při svém vládnutí musí striktně dodržovat zákony, zejména pak ústavu. Jeho či její rolí není osobní výkon každého rozhodnutí či dohled na jeho realizaci, ale maximálně efektivní koordinace práce ostatních členů vlády, jim podřízených složek a nezávislých odborníků, přizvaných k případnému řešení mimořádných událostí.

Silný vůdce v demokratickém systému musí být schopen koordinovat, přesvědčovat, motivovat a případně rozhodnout samostatně, pokud se ti, v jejichž čele stojí, nejsou schopni shodnout. Ze všech těchto aktivit se premiér a vláda pravidelně zodpovídají v parlamentu a moc vykonávají jen tak dlouho, na jak dlouhý mandát byli zvoleni.

Přečtěte si také K čemu je ústřední krizový štáb? Neví se, kdy zasedne, Hamáčka vystřídal Prymula

Je přitom naprosto v pořádku, pokud se výkon moci odvíjí od hodnot, s nimiž zvítězili ve volbách, i když to jsou hodnoty, s nimiž jiná část společnosti nesouhlasí. Druhou součástí odpovědného vládnutí je, že otázky, na něž má vláda povinnost odpovídat, kladou občané, přičemž tak činí prostřednictvím novinářů. Jen ten, kdo to zvládne, se stává silným vůdcem, neboť unese nesmírnou tíhu odpovědnosti.

Vůdcové, kteří se oproti tomu domnívají, že jim náleží osobní právo dominovat celému rozhodovacímu procesu v jedné každé komplikované oblasti a pokusí se prosadit si takovou výsadu, dělají tu nejhorší možnou službu tomu, čemu se říká dobré vládnutí a demokracie.

Takoví lidé nezasluhují obdiv, ale kritiku a nic na tom nemění, jak hlasitě tvrdí, že nespí a pořád pracují. Stejnou kritiku pak zaslouží i ti, kteří v době krize pro změnu nedělají nic jiného, než že spí.

Autor je politický geograf, působí na **Fakultě sociálních věd** UK a Metropolitní univerzitě Praha.

V rubrice komentáře dáváme prostor různým úhlům pohledu, které nemusí vyjadřovat stanovisko redakce.

URL | <https://denikn.cz/316300/jak-se-pozna-schopny-vudce-bez-nehoz-se-v-krizi-spolecnost-neobejde/>

Stejná zpráva vyšla také v dalších 2 titulech:
denikn.cz (*Komentáře*), denikn.cz (*Komentáře*)

M. Kunštát: Náhradní bitvy na vedlejších bojištích aneb Jak čeští katolíci diskutují o dějinách

16.3.2020 nazory.aktualne.cz str. 00 1078

Pohled zblízka

Zainteresanou veřejnost v minulých dnech a týdnech zaujala poněkud neobvyklá (i když v českém katolickém prostředí vlastně již obvyklá) a poměrně ostrá polemika nad esejí kněze, teologa a historika prof. Tomáše

Petráčka Vábení politických Sirén v katolické církvi: Pokušení navázat se na aktuální režimy může být příliš lákavé (Hospodářské noviny, 7.2.2020)(1).

Na základě stručné bilance vývoje vztahu katolické církve k autoritativním a totalitním systémům 20. století, především k italskému fašismu a německému nacionálnímu socialismu, autor identifikoval i pro dnešní dobu „mocná pokušení“ katolické církve v zemích Visegrádské čtyřky, stále více podléhající lákadlům financí a podílu na moci a poskytující nynějším mocenským garniturám ideologickou záštitu.

Podle autora jsou zde historické paralely: ve 20. až 40. letech církev (nebo alespoň její významná část) špatně či opožděně identifikovala reálné hrozby – a tak zatímco italskému fašismu dávala jistou naději na pozdější „pokřesťanstění“, liberalismus, republikánství či židovské a zednářské „spiknutí“ automaticky spojovala s nenapravitelným a mnohem horším „strašidlem komunismu“, ohrožujícím podstatu západní civilizace. Po pádu železné opony v r. 1989 pak zejména ve znejisté střední Evropě znovu inklinuje k boji proti vykonstruovaným nepřítelům, „onálepkovaným jako genderismus, homosexualismus, zelená totalita (klimatický alarmismus) a neomarxismus, aniž by skutečně rozlišovala mezi proudy uvnitř těchto ‘hnutí’“. Historické partie své eseje autor opírá o nejnovější literaturu, především publikovanou první část plánované trilogie Marka Šmída o vztazích Vatikánu k totalitním režimům 20. století.(2)

Až potud by se mohlo zdát, že esej představuje v mnohohlasu dnešních diskusí o nedávné minulosti a budoucnosti katolické církve v Evropě i u nás sice menšinový, nikoliv však osamělý a po výtce i trochu provokativní podnět k hlubší reflexi stavu, kde se „visegrádské“ místní církve pomalu, ale jistě vzdalují a zároveň distancují od veskrze globálních starostí a priorit nynějšího papeže Františka a jeho snahy, aby současná církev byla „cítit stádem“, které má duchovně vést. Sám autor zmiňované knihy Marek Šmíd Petráčkovu esej na svém facebookovém profilu s díky doporučil - a její ohlas na sociálních sítích byl poměrně značný. Petráček však svou základní tezí, že totiž „každý autoritativní, antiliberální nebo ke korporativismu směřující politický režim časem skončí“ a „o to horší pak budou dopady pro církve, která se s ním spojí“ narazil – nikoliv překvapivě – na barokní vrata pražského Arcibiskupského paláce.

Mediální poradce kardinála Dominika Duky a jeho někdejší řádový spolubratr P. Romuald Štěpán Rob rozvířil na svém facebookovém profilu diskusí, která měla zpochybnit tu část eseje, v níž je hodnocen rozporuplný vztah Pia XI. k italskému fašismu, mj. i odkazem na vyznamenání B. Mussoliniho v r. 1926 prezidentem T. G. Masarykem či na jeho pozdější domnělé výroky z roku 1931. Rob zde mj. uvádí: „U nás pak v roce 1926 obdržel od T.G. Masaryka Řád bílého lva BENITO MUSSOLINI, a v roce 1931 chválí Masaryk dokonce dva sociální demokraty za jejich sociální politiku a to: HITLERA a MUSSOLINIHO“. Tyto zkratkovité, ne-li přihlouplé argumenty pak poměrně přesvědčivě uvedl na pravou míru doc. Michal Stehlík ve svém příspěvku Souvislosti nebo manipulace ve svém blogu na aktualne.cz, zejména připomínkou československých očekávání od konference v Locarnu (respektive následného úsilí o tzv. středoevropské Locarno) a nutnou potřebou italské podpory, která měla pro naše – bohužel nenaplněné – bezpečnostní garance klíčový význam(3), jakož i přiměřenou interpretací výroků T.G. Masaryka při setkání s hrabětem Ludwigem Polzerem-Hoditzem z prosince 1932 (nikoliv 1931, jak píše Rob). Stehlíkem uváděný záznam archivářky Anny Gašparíkové-Horákové (citovaný zde ovšem jen zkráceně dle Antonína Klimka) samozřejmě neobsahuje žádné Masarykovo přiřazení Mussoliniho či Hitlera k „sociálním demokratům“, natož náznaky sympatií. Ba právě naopak.

V příslušné edici jejích vzpomínek čteme k 7. prosinci 1932 zcela jednoznačný Masarykův soud nad Hitlerem: „Je to nímand, nic konstruktivního neudělá, ale může Evropu hodit o sto let zpátky.“(4) Příslušná pasáž záznamu A. Gašparíkové je ostatně velmi výmluvná a jasně ukazuje, co si Masaryk o Mussolinim myslel (jakkoliv jeho srovnání Mussoliniho s Hitlerem následný vývoj vzhledem k následnému vývoji úplně „nesedí“) : „Prezident si spomenul, že v piatok bol u neho Rakúšan gróf Polzer-Hoditz. Prihlásil se sám. Vyzerá slušný človek, je protestant, píše memoáre. Vykládal svoju politickú koncepciu, že Nemecko, Rakúsko a Československo by sa mali dohodnúť a postupovať jednotne. Prezident se ho opýtal, či má nejaký konkrétny návrh. „Odpovedel mi že ano; abych napsal freundlich psaní Hindenburgovi. Tož to není mnoho. Řekl jsem mu, že mám v hlavě psaní Mussolinimu, ovšem ne právě freundlich. Po jedné jeho řeči mi to napadlo, ale nevím, jestli to udělám. Je to nepěkný člověk, ‘ten mausoleum’, jaká hrubost je v těch jeho řečech, pořád vidím v něm švigulanta. To se mně ještě i ten Hitler jeví poctivější. No a pak Němci jsou přece vzdělanější. Nevěřím, že by se tam dal oslepit celý národ. Mussolini má také odpůrce na severu, kde lidé víc chodí do školy.“(5)

Je mimochodem málo známou skutečností, že toto setkání popisuje poměrně podrobně sám Ludwig Polzer-Hoditz (jeho bratr Arthur byl šéfem kabinetní kanceláře císaře Karla I., on sám pak spolupracovníkem a

pokračovatelem zakladatele antroposofie Rudolfa Steinera) ve svém pozoruhodném deníku-snáři. Zde zmiňuje i další rozhovor s Masarykem na konci dubna 1933, již po Hitlerově nástupu k moci: i zde se rozhovor točil kolem případného dopisu Masaryka Mussolinimu, kterému chtěl jasně dát najevo, „že fašismus pro nás není ani přijatelný, ani použitelný“. (6)

Na zmíněný profil P. Roba připojil i samotný Dominik Duka štěpné tvrzení, že „pročetl pozorně celou knihu Marka Šmída a mohu potvrdit, že prof. T. Petráček manipuluje textem a ohýbá ho“. Tuto větu pak Duka připojil jako interpretační doušku k článku Quod licet lovi, non licet bovi. Pius XI. a jeho doba, který vyšel 18. února 2020 na kardinálově blogu na serveru aktualne.cz. Článek je zřejmě a chvatně koncipován jako značně nesourodá polemika s T. Petráčkem (kterého ovšem zmiňuje na konci) a M. Stehlíkem na obhajobu Pia XI. a jeho přístupu k autoritativním a totalitním režimům. (7)

Podle něho nejenom Pius XI., ale i kontextuálně i T. G. Masaryk a mnozí další přistupovali k některým „Hitlerovým návrhům“ s porozuměním, a to i přý ve věci „společného postupu“ ČSR, Německa a Rakouska – a opět zmiňuje v této souvislosti schůzku TGM s Polzerem-Hoditzem. Jak ovšem vyplývá z Hoditzovy pozůstalosti, šlo zde spíše o dlouhodobý projekt německo-slovanské spolupráce a harmonizace v antroposofickém smyslu, navazující na Steinerovu starší ideu trojdomého sociálního organismu a jeho „středoevropský program“, míněný jako polemika s V.I. Leninem a W. Wilsonem – každopádně nikoliv o aktuální spolupráci těchto států, jak to kdysi mylně interpretovala Anna Gašparíková (a po ní i někteří historikové, včetně Antonína Klimka). (8)

Již sám název Dukova příspěvku Quod licet lovi, non licet bovi navozuje dojem, že historikové (zde především Michal Stehlík) měří Piovi XI. a T. G. Masarykovi-potažmo Vatikánu a 1. Československé republice - dvojnásobným metrem. Titul článku lze ovšem vnímat i v širších souvislostech, jako otazník nad manévrovacími prostory a symbolickými prostředky, které měla v roce 1926 československá, resp. v roce 1932 vatikánská diplomacie k dispozici. V souvislosti s udělením Řádu Bílého lva v roce 1926 B. Mussolinimu (viz výše k tehdejšímu mezinárodněpolitickým důvodům) Duka tvrdí, že „Česká republika [sic!] mohla udělat tento diplomatický krok, protože je mnohonásobně větší než nově vzniklý stát Vatikán v roce 1929“. Jistě, z hlediska rozlohy a materiálních znaků suverenity státu měla v polovině 20. let ČSR větší manévrovací prostor, ten se ale jak známo postupně zmenšoval. Naopak papež Pius XI., respektive v mezinárodních vztazích důležitý Sv. stolec (nikoliv městský stát Vatikán vzniklý 1929!), a to i díky poskytování tzv. dobrých služeb třetím stranám a nepochybné morální autoritě, nebyl navzdory diktu Lateránských dohod (1929) na Itálii zcela nezávislý; ostatně „infrastrukturně“ byl zcela její součástí. Závislost na italské politice projevila např. papežským vyznamenáním Duceho rytířským Řádem svaté ostruhy (1932, po konfliktu kvůli „příliš odvážné“, vůči režimu kritické papežské encyklice Non abbiamo bisogno), ale také v klíčových událostech, jako byla italská agrese vůči křesťanské Etiopii (1935), kterou papež kritizoval jen nepřímou, a jeho slova se na veřejnost navíc prakticky nedostala. Snaha zamezit konfliktu s fašistickým režimem tak pragmaticky převážila. (9)

Dukovo prvoplánové přirovnání Quod licet lovi, non licet bovi – v prvním naznačeném významu, tj. jako kritika M. Stehlíka - každopádně nesedí: historikové pečlivě zvažují konkrétní okolnosti udělení zmíněných řádů a vyznamenání a složitou pozici Tomáše G. Masaryka a Pia XI. v těchto případech samozřejmě vnímají.

Avšak i jinak je Dukův text spíše apologetickým souhrnem nesporných i domnělých kladů Pia XI. kumulací dílčích historií, ba i historek, v závěru ovšem (ve věci diplomatických styků Sv. Stolce se Slovenskem) již zmatečně navazujícím na pontifikát Pia XII. Nesourodost se projevuje i v Dukově interpretaci konkordátu mezi Německou říší a Svatým stolicem z 20. července 1933: vidí v něm jenom snahu „o ochranu církve“, přičemž negativní mezinárodní aspekt této smlouvy a její zjevnou legitimizační funkci pro nový režim (doprovázený Papežovým „kuhandelem“ – a Hitlerovou podmínkou - výměny konkordátu za hlasy katolické strany Centrum při fatálním hlasování v Říšském sněmu o „dočasném“ zmocňovacím zákoně z 24. března 1933) zcela pomíjí. (10)

Jak už bylo uvedeno, v Dukově článku se objevuje na konci postscriptum, identické s jeho příspěvkem na „lidovém“, resp. „lidu srozumitelném“ Robově facebookovém profilu: tedy obvinění, že prof. Tomáš Petráček „manipuluje s textem [=Marka Šmída] a ohýbá ho“. Při porovnání příslušných odkazů na Šmídovu knihu jsem takové manipulace nenašel, ač jsem příslušný svazek „ohýbal“ na všechny myslitelné strany. Za svá poněkud žlučovitá nařčení se P. Romuald Rob a J. E. Dominik kardinál Duka OP neomluvili, ba ani se o exaktnější doložení Petráčkových „manipulací“ nepokusili – ač je o to žádal např. i proděkan Filozofické fakulty UK, literární historik Daniel Soukup.

Nabízí se tedy jiné vysvětlení: prof. Tomáš Petráček, který si již v roce 2018 vysloužil od kardinála Duky blíže nezdůvodněné „napomenutí“ za své veřejně projevené kritické postoje vůči současnému kursu vedení české katolické církve, měl být znovu disciplinován. Jeho volání po nové církevní dikci a strategii, požadavek přejít od jalového „bránění“ tzv. tradičních hodnot k „dialogu založenému na naslouchání, k trpělivosti v hledání nového tvaru společnosti budoucnosti“ zřejmě není žádoucí. A to v situaci, kdy stále – a setrvale – jsou v očích české veřejnosti křesťanské církve nejméně důvěryhodnými institucemi ve státě (důvěřuje jim pouhých 25 % občanů).

Miroslav Kunštát

Autor (*1958) působí na katedře německých a rakouských studií **Fakulty sociálních věd** UK v Praze.

(1) V delší verzi byl text pod názvem Vábení politických sirén ohrožuje církev i dnes publikován 14. února 2020 též na serveru Christnet.

(2) Marek Šmíd. Vatikán a italský fašismus 1922-1945. Praha - Kroměříž: Triton 2018; týž. Vatikán a německý nacismus 1923-1945. Praha – Kroměříž: Triton 2019. Srov. též Petráčkovu recenzi na první díl Šmídovy trilogie v Českém časopisu historickém 117 (2019), s. 778-781.

(3) Srov. např. Ondřej Houska. Praha proti Římu. Československo-italské vztahy v letech 1922-1929. Praha: Karolinum 2011, s. 95-142.

(4) Srov. Anna Gašparíková-Horáková. U Masarykovcov. Spomienky osobnej archivárky T. G. Masaryka. Bratislava: AEP 1995, s. 183. Srov. Antonín Klimek. Velké dějiny zemí Koruny české, sv. XIV. Praha-Litomyšl: Paseka 2002, s. 195-196.

(5) Tamtéž.

(6) Cit. dle Thomas Mayer. Ludwig Polzer-Hoditz. Ein Europäer. Basel: Perseus 2008, s. 381-382.

(7) Dominik Duka v úvodu „s určitou bolestí“ tvrdí, že máme k dispozici pouze jediný životopis Pia XI. Ovšem i v jím „pozorně přečtené“ knize Marka Šmída (viz pozn.1) je monografií o Piu XI. uvedeno hned několik – a to zdaleka ne všechny, např. právě pro D. Dukou zdůrazňovaný vztah Pia XI. ke Katolické akci je klíčová nová monografie: Marcel Launay. Pie XI. Le pape de l'Action catholique. Paris: Les éditions du Cerf 2018.

(8) T. Mayer. Ludwig-Polzer Hoditz, s. 378nn; Christoph Lindenberg. Rudolf Steiner. Reinbek b. Hamburg: Rowohlt 1992, s. 110-119. Srov. Antonín Klimek. Velké dějiny zemí Koruny české. Sv. 14: 1928-1938. Praha - Litomyšl: Paseka 2014, s. 196.

(9) M. Šmíd. Vatikán a italský fašismus, s. 82-83.

(10) Shrnutí kontroverzních interpretací konkordátu posledních let přinesl Hubert Wolf. Reichskonkordat für Ermächtigungsgesetz? Zur Historisierung der Scholder-Repgen-Kontroverse über das Verhältnis Vatikans zum Nationalsozialismus. Vierteljahreshefte für Zeitgeschichte 60 (2012), 2, s. 169-200. Srov. M. Šmíd, c.d., s. 107-117.

URL| <http://blog.aktualne.cz/blogy/pohled-zblizka.php?itemid=36104>

Stejná zpráva vyšla také v dalších 2 titulech:
aktualne.cz (*Blogy*), aktualne.cz (*Blogy*)

Vyškolil Jurečku s rouškou a sklídl bouřlivý potlesk. Kdo je televizní hrdina Daniel Stach?

17.3.2020 extra.cz str. 00 koronavirus Česko

Zdeněk Drgáč

Špičkový rétor, profesionál, znalec svého oboru i zosobnění objektivitu. Diváci si nemohou vychválit Daniela Stacha z České televize. Hlavní moderátor vědecké redakce je teď kvůli koronaviru na obrazovkách vidět mnohem častěji než obvykle.

„Je to borec! Když už mám poslouchat ty špatné zprávy, je dobře, že to říká on. A ještě lepší je, že do toho nedává zbytečnou paniku,“ napsala jedna z nových fanynek, kterých Stachovi v posledních dnech přibyl nespočet.

Jurečkův trapas

Zaujal především odzbrojícím rozhovorem s Marianem Jurečkou, poslancem a zastupitelem Olomouckého kraje. Ten vyzýval k nošení roušek, na Stachovu otázku, zda si ji sám vezme na jednání, ale nebyl vůbec připravený. „No, udělám pro to maximum,“ snažil se Jurečka vyhnout podrobnější odpovědi. „Co to znamená?“ nenechal se odbýt Stach.

„Podívám se do kombajnu, jestli mi nějaká nezbyla ze zrní, nebo mi manželka ráno ušije,“ řekl nakonec Jurečka, který si rádoby vtípkem vysloužil spíš výsměch než smích.

Od sportu ke koronaviru

Strachovi je jednatřicet, pochází z Českých Budějovic a v médiích není žádným nováčkem. Jeho cesta před kamery vedla přes sport, v dětství jezdil na kajaku a později se dostal k moderování sportovních akcí a závodů. Vystudoval mezinárodní obchod na Fakultě mezinárodních vztahů Vysoké školy ekonomické a mediální komunikaci na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy.

Do České televize přišel v roce 2010, začínal jako reportér pořadu Hyde Park. Z terénu se pak dostal do studia, moderoval populární pořad Hyde Park Civilizace. Dva roky provázel také ranním Studiem 6 na ČT24, odkud se přesunul na svou stávající pozici. Stal se hlavním moderátorem vědecké redakce České televize a v posledních dnech je „hlavní tvář“ zpravodajství o koronaviru.

Akademie věd Stacha ocenila medailí Vojtěcha Náprtska, a dokonce je po něm pojmenovaná planetka.

URL| <https://www.extra.cz/vyskolil-jurecku-s-rouskou-a-sklidil-bourlivy-potlesk-kdo-je-televizni-hrdina-daniel-stach>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
extra.cz (koronavirus Česko)

Rozhovor s Michaelem Romancovem

18.3.2020 ČRo Plus str. 01 11:34 Interview Plus

Veronika SEDLÁČKOVÁ, moderátorka

Tento týden ruský Ústavní soud potvrdil legislativní změny, které umožní současnému vládcí Kremlu Vladimíru Putinovi, aby se stal prezidentem znovu, a to minimálně na 2 další volební období až do roku 2036. Otevřeným dopisem protestuje proti úpravám prvního zákona země víc než 400 vědců, spisovatelů, právníků i novinářů. Definitivně má ovšem rozhodnout referendum naplánované na 22. dubna které, zdá se, neodsune ani hrozba koronavirové nákazy. Naše pozvání přijal politický geograf z Institutu politologických studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy a taky z Metropolitní univerzity Michael Romancov. Dobrý den.

Michael ROMANCOV, politický geograf, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Dobrý den.

Veronika SEDLÁČKOVÁ, moderátorka

A od mikrofonu zdraví Veronika Sedláčková. Díky, že jste si udělal čas, pane Romancove, a první otázka, která na vás teď zamíří, co vlastně ruský parlament a Ústavní soud potvrdily, jde o rozsáhlé změny ústavy?

Michael ROMANCOV, politický geograf, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Jde o rozsáhlé změny ústavy, které vlastně zcela překreslují, řekněme, mapu toho, jakým způsobem v Rusku je distribuována politická moc, což by všude jinde bylo daleko zásadnější problém než v Rusku nebo, řekněme, všude v Evropě by to bylo v podstatě zásadnější Rusku. Jenomže vzhledem k tomu, že v Rusku ani dosud vlastně ty ústavní parametry příliš nebyly aplikovány v praxi, tak tam vlastně můžeme říct, že svým způsobem je to jedno.

Veronika SEDLÁČKOVÁ, moderátorka

Je to jedno tedy, že se vlastně nic moc nezmění.

Michael ROMANCOV, politický geograf, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Nezmění se nic z toho klíčového úhlu pohledu, že i nadále u moci zůstane Vladimír Putin a způsob, kterým on až dosud moc vykonával.

Veronika SEDLÁČKOVÁ, moderátorka

Takže když to vezmu úplně prakticky, tak je to všechno o tom, že se posilují pravomoci prezidenta a že by mohl být prezidentem Vladimír Putin až do roku 2036, je to ten základní úhelný kámen všech změn?

Michael ROMANCOV, politický geograf, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

S největší pravděpodobností ano, protože Vladimír Putin vlastně začal dávat najevo už před delší dobou, že má zájem o to nějakým způsobem u moci zůstat tam se zvažovalo, jestli se, například neplatí ten scénář, kterého jsme byli svědky před více než rokem v Kazachstánu, kde první a do té doby jediný prezident Kazachstánu Nursultan Nazarbajev přestal být prezidentem, ale stal se šéfem Rady bezpečnosti kazachstánské, přičemž se předtím změnila ústava, ze které vyplývalo, že tenhle ten nově vytvořený kazachstánský institut vlastně, respektive jeho předseda bude v některých klíčových záležitostech nadřazený prezidentovi, čili se zvažovalo, že v Rusku to půjde tímhle tím způsobem, ale Putin se nakonec poměrně rychle a poměrně překvapivě rozhodnul, že to chce ještě jinak a vlastně od 15. ledna, pokud se nepletu, letošního roku, kdy Putin při tom každoročním projevu před oběma komorami ruského parlamentu vlastně prohlásil, že by bylo záhodné změnit ústavu, tak se rozjel neuvěřitelně dynamický kolotoč změn, který vlastně teď vrcholil tím, že Ústavní soud to všechno potvrdil a 22. dubna by to mělo stvrdit vlastně se plebiscitem.

Veronika SEDLÁČKOVÁ, moderátorka

Já na chvíli odbočím z Ruské federace, protože podle headline, který vysílá Česká televize, Deníku N ministr zahraničí Tomáš Petříček potvrdil, že vláda rozhodla o vycházení bez roušky, tedy o zákazu vycházení bez roušky od dnešní osmnácté hodiny, tolik aktuální informace z Česka. Na tiskovou konferenci vlády České republiky stále čekáme. Ale zpět k Vladimíru Putinovi. Pane Romancove, vy jste řekl, že se uvažovalo o jakési státní radě, která by mohla poskytnout Vladimíru Putinovi zázemí, i kdyby nebyl prezidentem, aby měl velký vliv na to, co se děje v Rusku. A mě by zajímalo, proč si to myslíte, vašimi slovy, Vladimír Putin rozmyslel?

Michael ROMANCOV, politický geograf, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Přiznám se, že o tomhle tom se v ruských sdělovacích prostředcích lidé, ne v těch oficiálních, ale v těch, řekněme, co si píšou ruští blogeri nebo nezávislí, nezávislí novináři, kterých tam ještě pořád pár je, tak o tomhle tom se vedou rozsáhlé spekulace. S největší pravděpodobností se rozmyslel proto, že chce, aby to všechno vypadalo velice, v uvozovkách, jaksi dobře, kulantně, z toho, řekněme, politicko-právního hlediska. Ten plebiscit

to je vlastně oblíbený nástroj, řekněme, autoritářských vládců, protože plebiscit nemá na rozdíl od referenda žádná přesná pravidla, prostě se vypíše nějaká otázka a ta je potom tím všelidovým hlasováním jaksi potvrzená. Navíc ono to bude spojeno s tím, že se bude hlasovat o celém balíčku jaksi problémů. A ono to všechno projde pouze za předpokladu, že to všechno bude odsouhlaseno, nebo naopak všechno padne, a pokud se tedy něco do toho 22. dubna nezmění, tak Rusové budou zároveň hlasovat o tom, zda chtějí přijmout ty úpravy ústavy tak, aby tedy Putin mohl znovu kandidovat a být u moci, případně až do roku 2036 a zároveň s tím se bude hlasovat o vlastně sociálních změnách, respektive změnách v sociálních dávkách, které jsou pro řadu Rusů v souvislosti s tím, jak drsně na Rusko teď dopadají ekonomické problémy, naprosto klíčové.

Veronika SEDLÁČKOVÁ, moderátorka

Já malinko odbočím, když už jste u toho plebiscitu, před chvílí jsem informoval o tom, že podle Deníku N vláda zřejmě dnešní osmnácté hodiny zakáže kvůli koronaviru vycházení ven bez roušek v České republice a v Rusku také jsou hlášeny případy, i když tam se jedná podle oficiálních údajů zhruba o stovku případů. Nemůže plebiscit odsunout právě koronavirová nákaza?

Michael ROMANCOV, politický geograf, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Dnes jsem šel dneska jsem vám do studia, tak jsem pročítal ruský vládní list /nesrozumitelné/, kde bylo uveřejněno vlastně výtah z rozhovorů mezi prezidentem Putinem a paní Pamfilovovou, což je šéfka ruské ústřední volební komise, která je zodpovědná za přípravu toho plebiscitu. A Putin jí řekl, je to takové to vyjádření, že si z toho každý může vybrat co chce, že i nadále vlastně ty ústavní změny, které projednal parlament nebo obě komory a schválil Ústavní soud, že jsou klíčové pro další rozvoj Ruska, že proto je nutné nepolevit v přípravách, provést ten plebiscit, ale zároveň že prý není nic důležitějšího...

Veronika SEDLÁČKOVÁ, moderátorka

Než zdraví.

Michael ROMANCOV, politický geograf, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Než je zdraví Rusů. Takže...

Veronika SEDLÁČKOVÁ, moderátorka

Co si z toho vybrat?

Michael ROMANCOV, politický geograf, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Přesně tak.

Veronika SEDLÁČKOVÁ, moderátorka

A když už tedy jsme alespoň na chvíli u toho, co se děje po celém světě, a to je ta koronavirová nákaza, nebezpečí onemocnění COVID-19, tak v Rusku, jak už jsem předeslala, se oficiálně mluví o zhruba stovce případů, ale také se bokem dodává, a to ne samozřejmě na oficiálních ruských linkách, že se málo testuje, že to je velmi neprůkazné. Víme o tom něco blíž?

Michael ROMANCOV, politický geograf, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Zase, z těch zdrojů, které běžně jsou zatím prostřednictvím webu k dispozici, tak se zdá, že Rusko, stejně jako celá řada dalších zemí, prostě zásadním způsobem zaspalo, to znamená, těch protestovaných lidí je málo, pokud se testuje má, nebo pokud se do konce netestuje vůbec, tak samozřejmě se nepřijde na to, kolik lidí nemocných. Je krajně nepravděpodobné, že by v tak velké zemi, jako je Rusko, s tak velkým počtem obyvatel, zejména potom ve městech, jako je Moskva. Připomíná Moskva je město, kde ten počet obyvatel, nikdo neví přesně, kolik jich tam je, ale něco mezi 10- 12 miliony, že by bylo tak málo případů.

Veronika SEDLÁČKOVÁ, moderátorka

Ještě jedna věc k tomu mě napadá, protože i ruská státní média, v Česku jsou to dezinformační weby, šíří konspirační teorie, že koronavirus je biologickou zbraní, kterou Spojené státy použily proti Číně. Jakou šanci mají tyto teorie uspět u ruského publika, veřejnosti?

Michael ROMANCOV, politický geograf, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

U ruského publika poměrně značnou. Přes tři čtvrtě všech Rusů, vlastně jejich hlavním zdrojem informací jsou státem ovládané televizní, celoplošné televizní kanály, takže tam tahle ta informace může velice zásadním způsobem být rozšířena. Bude nepochybně velice silně rezonovat v myslích lidí už jenom proto, že Rusové jsou zvyklí na to, že za všechny problémy Ruska mohou Spojené státy. Na to jsou zvyklí už z dob studené války. Já bych jenom připomněl, že stejným způsobem svého času se nejen v Sovětském svazu tehdejších, ale například i u nás informovalo o tom, že virus HIV, který způsobuje nemoc AIDS, unikl z laboratoří CIA proto, aby si Američané vlastně zlikvidovali svoji vlastní afroamerickou populaci.

Veronika SEDLÁČKOVÁ, moderátorka

Naladili jste Interview Plus, tentokrát s politickým geografem, pedagogem a publicistou Michaelem Romancovem. Ještě se vrátím k všelidovému hlasování. Může ještě něco změnit nebo je to nepravděpodobné na těch ústavních změnách?

Michael ROMANCOV, politický geograf, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Já si to, upřímně řečeno, nedovedu představit, protože je evidentní, že Kreml má zájem o to, aby tyhle věci proběhly. V Rusku v posledních jaksi volbách na všech úrovních, když to vezmeme od těch úrovní jaksi lokálních, přes regionální, až po ty celostátní, se v posledních letech vždycky výsledky zásadním způsobem falšují, to znamená, jsem přesvědčen, že i tohle to projde.

Veronika SEDLÁČKOVÁ, moderátorka

Ukazuje se tím, co se teď děje, že Vladimír Putin dokázal ve svých rukou koncentrovat veškerou moc v zemi?

Michael ROMANCOV, politický geograf, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Ano, ale to už je něco, co platí poměrně dlouhou dobu, to znamená, v tomto ohledu se nejedná o nic nového.

Veronika SEDLÁČKOVÁ, moderátorka

Jak byste ho vyklasifikoval, jako autokrata, diktátora, jako člověka, který vládne pevnou rukou.

Michael ROMANCOV, politický geograf, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

V každém případě je to autoritářský vůdce a stojí v čele režimu, který stále viditelnějším a stále častějším způsobem používá pro to, aby i nadále fungoval v těch intencích, jak sám považuje za vhodné, používají fyzickou sílu. Jestli už je to diktátor, to záleží spíš na definici toho termínu, ale myslím si, že to pro tento okamžik vlastně ani není podstatné, rozhodně současný ruský režim splňuje ty klasifikační rysy autoritářského režimu v čele s autoritářským vůdcem.

Veronika SEDLÁČKOVÁ, moderátorka

Mám tu upřesnění nové zprávy pro Českou republiku. Podle zpráv České televize bude zákaz vycházení bez roušky nebo jiného zakrytí obličeje povinný v Česku od půlnoci, ne tedy od osmnácté hodiny, jak jsme informovali před chvílí, pokud se tedy něco nezmění do chvíle, kdy vláda vyjde na slibovanou tiskovou konferenci, nebo alespoň někteří její zástupci. No, a teď zpět do Ruska, když jste před chvílí, pane Romancove, řekl, že ten Ústavní soud prostě schválil to, co дума a horní komora ruského parlamentu také schválily předtím, dá se vůbec spolehnout na to, že justice by nějak rozporovala rozhodnutí zákonodárců, ruských úřadů, Kremlu?

Michael ROMANCOV, politický geograf, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Ne, v žádném případě ne, respektive takhle, rozhodně to neudělal Ústavní soud, což je vlastně ten zastřešující orgán, ke kterému by případně se bylo možné nějakým způsobem odvolávat. Součástí těch ústavních změn, které vlastně jsou navrženy, a znova zdůrazňuju, já jsem přesvědčen, že budou přijaty, je i to, že vlastně Rusko se tímhle tím vyvazuje ze závazků, které byly přijaty na začátku devadesátých let, které v některých případech způsobovaly, že mezinárodněprávní závazky, zejména v oblasti lidských a humanitárních práv, mají přednost před ruskými zákony, respektive verdikty ruských soudů, takže nedovedu si představit, že by se něco takového v Rusku mohlo stát.

Veronika SEDLÁČKOVÁ, moderátorka

Je pravda, že to co jste teď popsal ta ústavní změna, která nadřazuje ruské právo na mezinárodní dohody, je šitá na míru kvůli vyšetřování, které začalo v Haagu, a to vyšetřování sestřelení malajsijského letadla nad východní Ukrajinou, ze kterého jsou obžalováni 3 Rusové a 1 Ukrajinec?

Michael ROMANCOV, politický geograf, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Ano, určitě, i tohle to je záležitost, která tam hraje velice podstatnou roli, ale ono se to týká celé řady dalších sporů. Je třeba vzít v úvahu, že ruské soudy odmítly, respektive ruská politická elita odmítla například verdikt mezinárodních soudů, pokud jde o likvidaci ropné společnosti Jukos Michaila Chodorkovského, což je kauza, která se vlastně táhne od podzimu roku 2003, přičemž letos bylo rozhodnuto, že akcionáři, by měli být vyplaceni, ruský stát by měl vyplácet. Já se přiznám, jsem tu částku zapomněl, ale jedná se o několik desítek miliard dolarů, ruský stát to odmítnul, takže ono se vlastně se to hodí v celé řadě případů.

Veronika SEDLÁČKOVÁ, moderátorka

Ještě k tomu letu MH-17, při kterém zemřelo na palubě sestřeleného letadla skoro 300 lidí, je fakt, že už teď ruská strana oficiálně zpochybňuje, že by ten soudní tribunál v Haagu mohl dojít k nějakému nezávislému výsledku. Je to tak?

Michael ROMANCOV, politický geograf, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Ano, je to tak. Rusko od začátku vlastně tvrdí, že pokud nebude přizváno a pokud nebude přizváno na základě rovnoprávných podmínek, což v ruském případě znamená, když se nám nebude to, k čemu jste dospěli, líbit, tak my řekneme, že se nám to nelíbí a vy budete respektovat, že se nám to nelíbí, tohle je způsob, kterým si Rusové představují rovnoprávnost, tak prostě prohlásili, že těmi mezinárodními vyšetřovateli nebudou spolupracovat.

Veronika SEDLÁČKOVÁ, moderátorka

Když jste také na začátku našeho rozhovoru, pane Romancove, řekl, že to, co se děje v Rusku, kdyby se stalo v nějaké demokratické zemi, tak by to bylo opravdu na pováženou a jistě by to vzbudilo velkou pozornost, ale v Rusku se vlastně až taky nic moc nezmění, tak pokud se jedná o to nadřazení ruského práva mezinárodním dohodám, může to ovšem nějak změnit vztahy se západními zeměmi, do kterých patří i Česko?

Michael ROMANCOV, politický geograf, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Já jsem přesvědčen, že ne, protože západní země, bohužel vlastně zatím ve všech podstatných záležitostech, s výjimkou jedno jedině, a to je ruská anexe Krymu, vlastně putinského režimu, vstupují. My jsme kvůli anexi Krymu, respektive potom kvůli rozpoutání války na východě Ukrajiny, tak na ten režim byly uvaleny nějaké sankce, ale ve všem ostatním vlastně vycházíme Rusku vstříc a neustále slyšíme vlastně unisono se linoucí ten hlas z různých evropských zemí, že Rusko je příliš veliké, musíme s ním jaksi usilovat. Není to ale pravda.

Veronika SEDLÁČKOVÁ, moderátorka

No, ale není to ale pravda?

Michael ROMANCOV, politický geograf, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Ona to je a není pravda zároveň. Samozřejmě, že je zapotřebí s Ruskem jednat, ale je zapotřebí do těch jednání, ať už vůči Rusku nebo vůči Číně, nebo vůči Spojeným státům, nebo komukoliv jinému, ale zejména vůči těmhle těm velkým silným hráčům, tak je vždycky zapotřebí říci, jaká a proč je naše, to znamená evropská pozice. Jenom tak v těch jednáních můžeme být úspěšní, přičemž já vůbec neříkám, že úspěch znamená, že Rusko vrátí Krym, nebo něco takového, ale prostě Evropská unie buďto bude vystupovat jako aktér, který ví co a proč chce a v ten okamžik to začnou brát vážně i tihle ti velcí a silní aktéři, anebo ne, a to se, bohužel neděje, protože Evropská unie navzdory tomu, že má vlastně vytvořenou společnou zahraniční a bezpečnostní politiku, tak to je prostě ta prázdná množina. A vidíme tady vlastně různé.

Veronika SEDLÁČKOVÁ, moderátorka

Vztahy různých zemí k Rusku.

Michael ROMANCOV, politický geograf, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Přesně tak, a to je něco, co Rusku, ale znovu zdůrazňuju, nejenom Rusku, vždycky pomáhá v jednáních vůči EU.

Veronika SEDLÁČKOVÁ, moderátorka

Tedy lepší jednat partikulárně, než s nějakým silným subjektem.

Michael ROMANCOV, politický geograf, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Jednoznačně, ale tohle to je prostě vidět. Já bych jenom připomněl, například nedávno velice zajímavý rozhovor s naším současným, současným velvyslancem v Rusku, který prohlásil podle mě naprosto, naprosto jaksi jednoznačně správně, že základem ruské diplomacie jsou bilaterální vztahy.

Veronika SEDLÁČKOVÁ, moderátorka

Posloucháte Interview Plus, tentokrát s politickým geografem Michaelem Romancovem. Já jsem taky na začátku rozhovorů připomněla petici nebo otevřený dopis spíše, který zveřejnila na webových stránkách rozhlasová stanice Echo Moskvy, podepsaly ho víc než 400 intelektuálů, vědců, novinářů, a tak dále a ti se ohrazují proti těm ústavním změnám, tvrdí, že je to protiústavní převrat. Můžou na tom vůbec něco změnit, nebo nějak alespoň oslovit veřejnost?

Michael ROMANCOV, politický geograf, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Ne, nemohou na tom změnit vůbec nic. Jestli osloví veřejnost, se v tenhle okamžik nedá říci, takovýhle petice nebo výzev, ať už vědců nebo opozičních politiků, nebo matek padlých vojáků v nějakých zahraničních misích, k nimž se ruská vláda nehlásí, rodičů, dětí, které byly zadrženy, obviněny, odsouzeny v nějakých naprosto absurdních záležitostech, to je něco, co se v současném ruském veřejném prostoru děje poměrně často, ale na tu moc to nemá absolutně žádný vliv. Samozřejmě, že platí, že častá kapka, i kámen proráží, ale tohle to jsme teprve na začátku takového případného jaksi prorážení něčeho důležitého.

Veronika SEDLÁČKOVÁ, moderátorka

Jak je na tom ruská opozice a jak na tom bude, tedy ptám se samozřejmě na váš výhled, pokud Vladimir Putin se stane prezidentem až do roku 2036?

Michael ROMANCOV, politický geograf, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Vladimir Putin, pokud jde o opozici, tak v posledních letech trošičku upravil, nebo letech, pardon, v posledních měsících upravil svůj, upravil svůj slovník a najednou začal říkat, že dokonce i to, co on označuje termínem nesystémová opozice, že to má v ruské společnosti své místo, že je zapotřebí, aby to bylo, že je dobře, že něco takového existuje, proč to prý existuje ve všech evropských zemích, a tak dále, a tak podobně, nicméně to, že on teď, protože potřebuje, aby tyhle ty věci byly v co možná jaksi v největší množství lidí akceptovány, tak to

vůbec neznamená, že se s tím reálně, reálně něco změní, vlastně největším, řekněme, úspěchem opozice v poslední době v Rusku bylo to, že se podařilo část opozičních jaksi představitelů dostat do moskevské městské dумы, ale tam vidíme, že vlastně to vedení města ta exekutiva je ignoruje, a to si myslím, že je maximum, co by se případně dalo považovat za jaksi nějaký úspěch opozice, případně i někde jinde, než v Moskvě.

Veronika SEDLÁČKOVÁ, moderátorka

Přichází ústavní změny, které mají Vladimíru Putinovi zaručit, jak už jsem zmínila, minimálně další 2 volební období. V době, kdy jeho obliba v Rusku, ale přece jenom začíná poněkud klesat, já se odvolávám na průzkumy veřejného mínění. Rádio Svoboda citovalo v únoru průzkum, podle kterého důvěra ruského prezidenta klesla v zemi na 35 %, i samozřejmě s ohledem na nejistou relevanci těch průzkumů, ale přesto je to důvod, proč Vladimír Putin pojišťuje svou pozici už teď, když má mandát jistý do roku 2024?

Michael ROMANCOV, politický geograf, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

S největší pravděpodobností tam tohle to hraje svou roli. Ale upřímně řečeno, právě jste říkala, ono je krajně problematické vlastně věřit těm datům, které nejrůznější ruské agentury vlastně přinášejí, ať už šlo svého času o tu popularitu, která přesahovala 80 %, nebo ať už jde o ten pokles té popularity v současnosti. Reálně nevíme, jak moc Vladimír Putin je nebo není populární, mimo jiné i proto, že spousta lidí se bojí svůj názor vyjavit. Je samozřejmě, že jeho popularita zdaleka není tak vysoká jako byla v roce 2014, když Putin slavně anektoval Krym. Nicméně Putinův režim není u moci proto, že by se komukoliv z čehokoliv zodpovídal, to znamená tam, kde ve standardním demokratickém státu politik potřebuje mít podporu své strany, potřebuje mít podporu veřejnosti, tak tohle je něco, co v Rusku prostě nefungovalo a nefunguje.

Veronika SEDLÁČKOVÁ, moderátorka

A nemůžeme ale přece jenom říci, že ruskému prezidentovi, i když, jak jste řekl, je to vládce autokratických rysů, tak potřebuje podporu veřejnosti, že kdyby se lidem začalo výrazně ekonomicky nedařit, nebo dařit špatně, takže by to mělo jistý vliv na jeho pozici?

Michael ROMANCOV, politický geograf, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Bezesporu ano, ale dokud se Rusové nevzbouří, tak on to vlastně řešit nemusí právě, protože on se nikomu z ničeho neodpovídá. To znamená, dokud nebudou všude v Rusku desítky, možná stovky tisíc lidí v ulicích, tak není důvod, proč by se mělo cokoli změnit. Já jsem hluboce přesvědčen o tom, že Rusko teď najíždí na trajektorii, kterou už jsme v ruských dějinách viděli, a to bylo to období na přelomu devatenáctého a dvacátého století, které nakonec vyvrcholilo v to takzvanou první ruskou revoluci, ale uvědomme si, že i když ta proběhla a Rusko jako vlastně poslední důležitá evropská země přijalo ústavu, tak co se dělo, car Mikuláš potom důsledně všechny dумы, které vzešly na základě tehdy skutečně svobodných voleb, tak je ignoroval, to znamená, v Rusku absolutně neexistuje jakákoliv tradice z toho, že by se držitel moci reálně zodpovídal, ať už zvoleným politikům, anebo veřejnosti jakožto celku.

Veronika SEDLÁČKOVÁ, moderátorka

Když už jsme ale u toho, tak jak velké teď řeší běžná populace v Rusku ekonomické problémy.

Michael ROMANCOV, politický geograf, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Ruské ekonomice se nedaří, to je něco, co je patrné už právě od té anexe Krymu, kdy na Rusko jednak dolehly sankce, což bylo bezprostředně daleko potom důležitější, když došlo k tomu, že na světových trzích se prudce začaly propadat ceny ropy a plynu, což jsou ty nejvýznamnější vývozní komodity, které Rusko má. A od té doby, i když cena ropy a na ní navázaná cena plynu prostě šla už několikrát o něco výš, teď momentálně zase vidíme, že se, že se, že se propadá, tak vlastně Rusko začíná nebo vyčerpalo část jaksi prostředků, které byly k dispozici v těch rezervních fondech, ještě pořád sice centrální banka má obrovské rezervy a takzvaný Fond národního blahobytu má několik stovek, jestli se nepletu, něco přes 300 miliard dolarů, ale je zapotřebí vzít v úvahu, že ta země skutečně obrovská, například ten tlak na státní rozpočet, pokud jde o ty, řekněme, mandatorní výdaje, které mají směřovat do sociální oblasti, je značný, to znamená, Rusové začínají pociťovat, že prostě země je ve velice komplikované hospodářské situaci. A ten vlastně Putinův způsob vládnutí a jeho

popularita se mimo jiné opíral o to, že Rusům ve srovnání s devadesátými lety minulého století bylo výrazně lépe, jenže devadesátá léta, to je 30 let stará záležitost.

Veronika SEDLÁČKOVÁ, moderátorka

Ještě jednu věc, zase na druhou stranu možná se Vladimíru Putinovi může dařit na domácí půdě prodávat jeho úspěchy v diplomacii a také nejen diplomacii, ale i válečných taženích na Blízkém východě, kde Evropa naopak ztrácí svou pozici.

Michael ROMANCOV, politický geograf, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

To je sice pravda, že Evropa ztrácí, a co je důležitější, že vlastně tam ztrácí především Spojené státy, protože, upřímně řečeno, Evropa na Blízkém východě po celou dobu existence společné zahraniční a bezpečnostní politiky, s výjimkou dodávek peněz, nepředvedla v zásadě vůbec nic. Nicméně tohle to je něco, nad čím Rusové sice jásali, ale já bych to přirovnal, řekněme, k tomu, že je prima, když váš oblíbený, co já vím, fotbalový nebo hokejový klub je úspěšný, ale v okamžiku, kdy najednou máte problém s tím, jak se dostat k základním lékům, jak se dostat k základním potravinám, tak v drtivé většině lidí vlastně tyhle ty úspěchy na sportovním nebo v ruském případě válečném poli, najednou vlastně začnou být, upřímně řečeno, dost ukradené.

Veronika SEDLÁČKOVÁ, moderátorka

Ještě velmi krátce, politická hvězda Dmitrije Medveděva, toho dlouholetého partnera Vladimira Putina, definitivně zapadá?

Michael ROMANCOV, politický geograf, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Těžko říct, tak on se stal součástí vlastně toho nově, on je momentálně v té nově vytvořené pozici v Radě bezpečnosti, tak uvidíme, jakým způsobem si tam bude vést, ale, upřímně řečeno, Dmitrij Medveděv byl pro Putina vždycky spíš sparing partner, než cokoliv jiného.

Veronika SEDLÁČKOVÁ, moderátorka

A tím i zůstane, pokud do budoucna vůbec.

Michael ROMANCOV, politický geograf, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Pokud vůbec, přesně tak.

Veronika SEDLÁČKOVÁ, moderátorka

Hostem Interview Plus byl Michael Romancov, odborník na Rusko z Institutu politologických studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy a taky z Metropolitní univerzity. Díky, že jste si udělal čas a přeju klidný den. Na shledanou.

Michael ROMANCOV, politický geograf, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Já děkuji za pozvání a hezký den všem.

Veronika SEDLÁČKOVÁ, moderátorka

Posluchačům připomenu, že za chvíli další zpravodajství a čekáme také na ohlášený brífink vlády České republiky, která oznámí další postup v boji s koronavirovou nákazou. Pěkný den přeje Veronika Sedláčková.

Historička prvorepublikové demokracie

18.3.2020 Lidové noviny str. 09 Názory
JOSEF TOMEŠ

NEKROLOG

Na prahu jednoho z nejdramatičtějších týdnů naší novodobé historie, 10. března 2020, zemřela v Praze přední historička novodobých českých dějin docentka Eva Broklová, emeritní ředitelka Masarykova ústavu AV ČR a předsedkyně Masarykovy společnosti.

Narodila se 6. března 1939 v Praze Sedlci v rodině strojířů. Po maturitě na dejvickém gymnáziu vystudovala v letech 1956–1961 historii a češtinu na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy. Od roku 1961 působila v Archivu ministerstva zahraničních věcí, kde se podílela na vydávání edic diplomatických dokumentů. Ve druhé polovině šedesátých let spolupracovala s mezioborovým týmem pro reformu politického systému, vedeným Zdeňkem Mlynářem. V důsledku svých politických postojů v letech 1968–1969 byla od počátku normalizace postižena zákazem vědecké a publikační činnosti, nemohla obhájit ani dokončenou kandidátskou disertaci a nakonec musela odejít i z Archivu ministerstva zahraničních věcí. Vedle existenčních problémů se v téže době potýkala i s těžkou chorobou, přesto spolu se svým manželem, sociologem Lubomírem Broklem, udržovala kontakty s disentem a přispívala do samizdatových periodik, zejména Historických listů a Lidových novin.

Na jaře 1990 obnovila svoji vědeckou činnost v rámci nově zřízeného Ústavu pro soudobé dějiny Československé akademie věd a v letech 1993–1996 přednášela na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy, kde se roku 1995 habilitovala pro obor moderních dějin. V letech 1996–1998 a 2003–2006 byla zástupkyní ředitele, 1998–2002 ředitelkou Masarykova ústavu Akademie věd České republiky. Od roku 2009 do konce svého života stála v čele Masarykovy společnosti. Paralelně se věnovala i popularizační a publicistické činnosti, zvláště v devadesátých letech, kdy byla stálou spolupracovnicí Lidových novin.

Ve své vědecké práci se průkopnický zaměřila na dějiny politického systému Československé republiky v letech 1918–1938 a na srovnávací historii politické kultury Československa, Rakouska a Německa ve dvacátých letech a na počátku třicátých let. Výsledky svých studií shrnula především v monografiích Československá demokracie. Politický systém ČSR 1918–1938 (1992) a Politická kultura německých aktivistických stran v ČSR 1918–1938 (1999) a ve své kapitole v souboru Obraz Němců, Rakouska a Německa v české společnosti 19. a 20. století (1998). Ke zmapování uvedené problematiky přispěla i několika pečlivými edicemi s úvodními studiemi, v nichž zachytila genezi a utváření prvorepublikové demokracie a zhodnotila zásadní podíl prezidenta Masaryka na její profilaci: První československá ústava. Diskuse v ústavním výboru v lednu a únoru 1920 (1992), Prohlášení nezávislosti československého národa zatímní vládou československou (1998) a Prezident Republiky československé. Instituce a osobnost T. G. Masaryka (2001).

V závěrečném období své vědecké kariéry se docentka Broklová zevrubně zabývala osobností Antonína Švehly a jeho významnou rolí při budování československého státu a jeho politického systému. Své bádání završila rozsáhlou, netradičně pojatou politickou biografií Antonín Švehla. Tvůrce politického systému (2017), v níž analyzovala Švehlův politický styl, politickou a státnickou filozofii, nikdy písemně neformulovanou, jeho představy o československém státu a přínos ke stabilizaci vnitřních poměrů ve dvacátých letech, ale také vztah ministerského předsedy Švehly a prezidenta Masaryka jako dvou politických i lidských protějšků a zároveň spolupracovníků na společném státnickém díle, který se vyvinul ve vzájemný respekt i v osobité přátelství.

Přestože v posledních letech svého života sváděla úporný boj s těžkou chorobou, až do konce svých dní se věnovala svému oboru: na počátku letošního roku dokončila studii o československé ústavě z roku 1920 a její stručnou popularizační verzi v článku pro časopis Masarykovy společnosti Odkaz.

O autorovi| J O S E F T O M E Š, historik

Foto autor| FOTO ČTK

Foto popis| Eva Broklová (1939–2020)

KOMENTÁŘ: Dobré a špatné zavřené hranice v době koronavirové apokalypsy - Thomas Kulidakis

18.3.2020 novinky.cz str. 00

Thomas Kulidakis

Ještě nedávno se svět zdál globální vesnicí, přející zálibě v poznávání různých míst, kultur, zemí, kulinářských chutí.

Cestovat na kterékoliv místo bylo snadné a v poslední době i levné. Ještě před pár týdny by se nikdo nenadál, že výskyt nového koronaviru bude znamenat konec radovánek a nemalé starosti

Jedna země za druhou uzavírá hranice vnějšímu světu. Na své území pouští už jen své občany, jejich rodinné příslušníky i s jinou státní příslušností, cizince s trvalým pobytem a lidi cestující v takzvaném vyšším zájmu. Vědce, diplomaty, žurnalisty a další, které by bylo možné nazvat jako dočasně chtěné. Ostatní mají smůlu a mohou cestovat tak maximálně prstem po mapě. Nově se k omezení přidala také Evropská unie, která své vnější hranice uzavře na minimálně 30 dní.

Takové opatření může způsobit nemalé potíže v obchodní i osobní rovině. Akciové trhy se propadají raketovým tempem, ekonomika se potácí na hranici další krize. Lidi, kteří třeba jsou ve vztahu a nestihli se vzít, se mohou ocitnout v odloučení na dlouhou dobu. Stačilo jen navštívit třeba příbuzné v unii a mimo ni a cesta se uzavírá. Je přitom záhadné, proč zrovna tak přísné opatření by mělo pomoci. Koronavirus se už rozšířil a každá země se s ním může pokusit vyrovnat na své půdě.

Vzhledem k poměrně dlouhé inkubační době nemoci už cestovatelé stejně nemoc přenesli. Škoda už byla udělaná. Uzavírat vnější hranice teď se jeví jako pozdní reakce. Ještě horší je uzavírání vnitřních hranic unie, v níž je stejně choroba mezi členskými státy rozprostřená. Dochází tak k absurdním situacím, jako když se pokoušeli dostat domů Ukrajinci, kteří se z České republiky nemohou odjet jinak než přes sousední země. Výsledek symbolizuje bivakování na parkovišti u Náchoda.

Naštěstí se unijní politici, tedy především zástupci členských států v čele s francouzským prezidentem Macronem a německou kancléřkou Merkelovou usnesli, že alespoň potraviny, léky a další životně důležité zboží bude moci po starém kontinentu kolovat. Jinak by už byla apokalypsa úplná a nebylo by třeba pamětníků k vyprávění o životě za železnou oponou.

Ti, kteří budou zboží přepravovat, mohou ale přepravovat také nákazu, tudíž opět zavřené hranice postrádají valného smyslu. V době vrcholu migrační krize jsme poslouchali, jak je udržení volného pohybu osob a zboží, neboli Schengenu, nezbytné pro udržení unie. Zajímavé, že teď tomu už asi tak není.

Zavírat hranice ve chvíli, kdy už se koronavirus Covid-19 rozšířil napříč světem je strategie pro minulou válku. Ta stávající spočívá ve spolupráci na nalezení léku, mobilizaci kapacit a obecné snaze celého světa vyrovnat se s nákazou. Jediné opravdu účinné uzavírání hranic spočívá v uzavření vlastního pokušení doposud zdravých nebo méně ohrožených chovat se rizikově k ostatním. Zbytek zavání opatřeními pro opatření, aby náhodou někdo v přísnosti nezůstal pozadu.

Thomas Kulidakis

Vystudoval politologii a mezinárodní vztahy na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze. Absolvoval také studium politologie a řečtiny na univerzitách v Řecku.

V komentářích se zaměřuje nejen na českou domácí politiku, Evropskou unii a oblast Balkánu.

Působí jako komentátor Českého rozhlasu Plus a publikuje v odborném tisku. V minulosti spolupracoval na mezinárodních vědeckých projektech Univerzity Karlovy v Praze a byl odborným konzultantem u některých dokumentů.

Více o autorovi

Komentáře autora

Když zavře hranice jeden, musí zavřít druhý, nebo dopadne jako Velká Británie kritizovaná za malou přísnost kvůli sázce na šanci vytvoření kolektivní imunity místo přísných karanténních opatření. Nezbyvá než doufat, že to s lidskou společností nedopadne jako v románu Isaaca Asimova z roku 1957 Nahé slunce.

URL| <https://www.novinky.cz/komentare/clanek/komentar-dobre-a-spatne-zavrene-hranice-v-dobe-koronavirove-apokalypsy-thomas-kulidakis-40317127>

Zůstane Putin v Kremlu? Nedokážu si představit, že by z toho sešlo, říká politický geograf

19.3.2020 irozhlas.cz str. 00 Zprávy ze světa

Veronika Sedláčková, Věra Luptáková

Bude ruský prezident Vladimir Putin hlavou státu až do roku 2036? Podle politického geografa **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy a Metropolitní univerzity Praha, pedagoga a publicisty Michaela Romancova to tak vypadá. Nepomůže ani množství petic a protestů ruských celebrit nebo intelektuálů.

Předchozí právní úprava ruskému prezidentovi neumožňovala vstoupit do dalšího funkčního období, její úpravu už ale legislativci schválili. Vladimir Putin chce 22. dubna uspořádat všelidové referendum, přesněji řečeno plebiscit, který by měl ústavní změny potvrdit.

O změnách přitom poprvé mluvil už začátkem ledna ve svém poselství o stavu země. Poslanci Státní dumy (dolní komory parlamentu) by měli dosáhnout na silnější roli při formování vlády a senátoři získat právo odvolat soudce, zároveň má ale Rusko zůstat silným prezidentským systémem. Putinovy změny už obě komory schválily, stejně jako Ústavní soud.

„Jde o rozsáhlé změny ústavy, které zcela přelíží mapu toho, jakým způsobem je v Ruské federaci distribuována politická moc. Všude jinde v Evropě by to byl jistě zásadnější problém, ale tam ústavní parametry nebyly v praxi příliš aplikovány ani teď. Dá se tak říct, že je to vlastně jedno... Protože se nezmění nic a Putin dál zůstane u moci a nezmění se ani způsob, jakým svou moc vykonával,“ říká politický geograf Romancov v Interview Plus.

Proč si to Putin rozmyslel?

Původně se uvažovalo o jakési státní radě, ve které by měl Vladimir Putin velký vliv i po roce 2024, kdy mu vyprší prezidentský mandát. „Po jeho projevu v parlamentu se ale rozjel neuvěřitelně dynamický kolotoč změn, který vyvrcholil rozhodnutím Ústavního soudu a 22. dubna by se to mělo stvrdit plebiscitem,“ vysvětluje politolog. Proč si to prezident rozmyslel?

„O tom se v ruských neoficiálních sdělovacích prostředcích, tedy spíš v tom, co píšou blogeři nebo nezávislí novináři, vedou rozsáhlé spekulace. S největší pravděpodobností chce, aby to vypadalo ‚dobře‘, kulatně z politicko-právního hlediska,“ míní Romancov.

Plebiscit je totiž podle něj oblíbený nástroj autoritářských vládců. „Taky, na rozdíl od referenda, nemá přesná pravidla a prostě se vypíše otázka, která je pak všelidovým hlasováním potvrzena,“ vysvětluje Romancov. Důležité je ale vědět, že pokud se nestane něco mimořádného, tak se k tomu přidá ještě další otázka, která se týká sociálních dávek. „Změny sociálních dávek jsou pro řadu Rusů, jak na ně drsně dopadají ekonomické problémy, naprosto klíčové,“ říká odborník a doplňuje, že u takového plebiscitu je to pak tak, že buď se schválí vše, nebo nic.

Romancov si prý nedovede představit, že by se na plánovaných ústavních změnách ještě něco změnilo. „To si nedovedu přestavit, protože je evidentní, že Kreml má zájem, aby to proběhlo.“ Rusové podle něj volby, a to na všech úrovních, falšují zásadním způsobem. „Takže jsem přesvědčený, že projde i toto,“ dodává.

Je podle Romancova Vladimir Putin už diktátor, nebo autokrat či někdo, kdo vládne pevnou rukou? „Je to autoritářský vůdce, který stojí v čele režimu, který stále viditelnějším a stále častějším způsobem používá pro to, aby dál fungoval v intencích, které považuje za vhodné. Jestli je to diktátor, záleží spíš na definici, kterou na to použijete, ale každopádně, současný ruský režim splňuje klasifikační rysy autoritářského režimu s autoritářským vůdcem v čele,“ odpovídá.

Koronavirus v Rusku?

I v Ruské federaci probíhá koronavirová epidemie, nakažených je ale jen kolem stovky. „Podle zdrojů, které jsou na webu k dispozici, se zdá, že Rusko... zaspalo. Protestovanost je malá, a když netestujete vůbec, tak se nepříjde na to, kolik lidí je nemocných. Je krajně nepravděpodobné, že by v tak velké zemi, jakou Rusko je, zejména pak ve velkých městech, kde se třeba jen v Moskvě předpokládá 10 až 12 milionů obyvatel, bylo tak málo případů,“ odhaduje Romancov.

Až tři čtvrtiny lidí sedí u státem kontrolovaných celoplošných televizních kanálů, u kterých bude silně rezonovat nejedna konspirační teorie. „Už od dob studené války jsou totiž lidé zvyklí, že za všechny problémy země mohou Spojené státy. Asi stejně, jako se svého času informovalo o tom, že virus HIV (nemoc AIDS) unikl z laboratoří CIA proto, aby si Američané zlikvidovali vlastní afroamerickou populaci,“ dodává Michael Romancov.

URL| https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/vladimir-putin-prezident-volby-michael-romancov-rusko-protesty_2003191041_onz

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
irozhlas.cz (*Zprávy ze světa*)

Pes a pán at' jedí totéž, doporučuje autorka kuchařek Kristina Šemberová

19.3.2020 hobby.iDNES.cz str. 00 Domov

Marek Burza

Jako mladá autorka toho má za sebou poměrně dost. Kristina Šemberová se podílela na editaci kuchařek Zdeňka Pohlreicha i televizním projektu Herbář, ale stojí za ní také kuchařka Sladká třicátá léta nebo projekt Víno ve sklence a na talíři. A taky recepty na pamlsky pro psí mazlíčky.

Jak jste dospěla k tomu, že se věnujete kuchařkám?

To bylo jednoduché. Studovala jsem **Fakultu sociálních věd** a chtěla jsem být novinářkou. A v rámci praxe jsme si mohli vyzkoušet různé obory: rozhlas, televizi nebo noviny. Ale rozhodně jsem netoužila být třeba válečným zpravodajem nebo komentátorem. Ale když jsme měli lifestyleovou žurnalistiku pod vedením Mirky Vopavové, která tehdy založila magazín Marianne, měli jsme možnost jít tam na praxi. A tak jsem začala při studiu psát o jídle.

A jak jste se ocitla v Herbáři, to je přece jen jiná disciplína?

To způsobil můj spolužák, který byl koproducentem Herbáře pro Českou televizi. Věděl, že se zabývám studiem období dvacátých a třicátých let minulého století, a Herbář tak trochu souvisí s tradicemi tohoto období. Během času se celý projekt nečekaně rozrostl. Ze začátku to byla jen show dvou hereček, které zkouší, co pomocí bylinek uvařit. Teď připravujeme dvě knihy za rok.

Jak vypadá práce editora u knihy receptů? Podílela jste se i u kuchařek Zdeňka Pohlreicha.

Autor si napíše recepty a texty, které v knize chce mít. Mým úkolem je celé to sjednotit, aby to bylo v pěkné češtině, čtivé a zároveň praktické, aby se podle toho dalo skutečně uvařit. Protože recept samotný není ještě zárukou toho, že amatérský kuchař podle něj dokáže uvařit.

Profesionální kuchaři často mívají tendenci něco pořádně neosvětlit, protože pro ně je to naprosto samozřejmé. A v tuhle chvíli se musím zeptat na přesnější postup nebo ho na základě zkušeností sepsat.

Zkontrolovat je třeba i výsledné fotografie. Někdy se při kreativní práci stane, že nenajdete všechny ingredience, které jsou pro vaření potřeba. Prostě všechno musí souhlasit.

Jak dlouho trvá, než se taková kuchařka vyrobí?

Samotná výroba netrvá až tak dlouho, kuchařku nafotíte zhruba za 10 dní, ale mnoho měsíců trvá příprava focení, napsání receptů a hlavně promyšlení celkové koncepce a výběr receptů. Rozhodně to není akce typu: za tři měsíce napíšeme kuchařku, objednávejte tiskárnu. Trošku jiné to bývá u knih spojených s televizním pořadem, kdy se recepty v pořadu objevují i v knize a často je příprava souběžná.

Jak dlouho trvalo vám napsat kuchařku Sladká první republika?

Bylo to ve spolupráci s kolegyní Evou Všetíčkovou, připravovaly jsme ji v podstatě dva roky. Vycházelo to z výzkumu pro diplomovou práci, kdy jsem procházela ženský tisk z let 1918–1938 a taky časopisy pro muže, které v té době vycházely. Ve výzkumu, jak fungovala gastronomická žurnalistika za první republiky, stále pokračuji. Je to trochu detektivní práce. Rešerši jsem dodělala teprve loni v létě po deseti letech.

Rozhovory s kuchaři

Dewii vaří na internetu Kuchař s vášní pro sušené maso Jak přišel k řemeslu slavný Sapík Limonádový guru Ojedinečný degustační projekt Mistr aranžování na talíři... a další v rubrice.

Část z diplomové práce jsem použila právě do té kuchařky, kam jsem se pokusila vložit to, co jsem se zkoumáním pramenů dozvěděla. Ono se obecně uvádí, že prvorepubliková kuchyně je základem české gastronomie, ale podle mého výzkumu to tak úplně není. Takže bylo docela těžké udělat kuchařku, která by měla nějakou jednotící linku, rozhodly jsme se pro sladká jídla.

Nakonec jsme se rozhodly pro pečení, ne pro cukrařinu, protože to je úplně samostatná kategorie, ale vybraly jsme koláče, zákusky i dorty, slané i sladké.

Jak byla ta kuchyně jiná?

Šly jsme po tom, abyste si vybrané moučníky mohli udělat doma. Viděly jsme, jak se ta kuchyně proměňovala tím, jak se měnila skladba surovin, vezměte si, že do ní zasáhly dvě světové války. Na přelomu století se hodně lišila měšťanská a venkovská kuchyně. Takže by to měl být takový průřez.

Je jisté, že mnoho z receptů pochází i ze starší doby, ale jak šel čas, tak se spousta z nich postupně proměňovala podle toho, jak se měnila nabídka surovin. Možná je analogie s tím, jak kuchaři píšou o české kuchyni dnes. Tedy jak vaří tradičně, ale odlehčeně. Ale co vidím jako zásadní: změnil se způsob pečení. Změnily se spotřebiče, a najednou se místo vytápění uhlím a dřevem topilo třeba plynem nebo elektřinou, a ta trouba najednou jinak peče.

Do konce století byly na venkově ještě černé kuchyně, jaké se dnes ukazují na hradech a zámcích. Takže se vlastně měnily technologické procesy: když chci upéct v nových podmínkách třeba švestkový koláč, musím na to jít úplně jinak než moje pra(pra)babička v černé kuchyni na venkově.

Navíc se mění i pojetí toho, co bylo dřív sladké jídlo. My to bereme jako „sladkou tečku“, ale dřív se to považovalo za hlavní chod. A mělo jediný úkol: hlavně zasytit. Moučníky tak byly kvůli tomu i docela sladké. Takže my jsme se pokusily ty poměry trochu upravit tak, aby to chutnalo i dnes.

Vy máte hrozně velký rozptyl. Na jedné straně upravené sladké recepty z první republiky, a na druhé kuchařka s vínem?

Protože si myslím, že víno je nedílnou součástí pokrmu a české gastronomie. Jasně, můžete si něco uvařit a sníst to, ale víno celý zážitek povznese ještě na vyšší úroveň. A zdá se mi, že ta poslední komponenta nemá u nás takovou tradici. Přitom naši vinaři jsou rok od roku lepší, sbírají ceny po celém světě, a je ještě stále dost lidí, kteří jejich skvělá vína neobjevili. A to mi přijde škoda.

Takže jsme spolu se sommelierem Tomášem Brúhou domluvili, že zkusíme spárovat pokrmy s vínem, ale tak, že se nebude doporučovat jenom konkrétní víno a ročník, jak by to dělal v restauraci. Spíš se pokusil vybrat odrůdy a typ vína. Protože když někdo nemá prostě rád pálavu, tak ho nepřesvědčíte, i kdybyste tvrdili stokrát, že to je to nejlepší.

Kuchařka Víno ve sklence a na talíři vychází z lokálních a sezonních surovin, a ta vína se používají nejen jako doplněk k jídlu, ale i jako součást receptu, který vylepší. Třeba těsto u housek nakypříte bublinkami sektu, klasického kohouta na víně ukazujeme ve verzi se svěžím bílým ryzlinkem, pstruha doplňuje omáčka s červeným vínem, nechybí však i očekávatelné kombinace či pokrmy. V podstatě tak můžete zažít podobný prožitek, jako když jdete do restaurace, kde se snoubí víno s jídlem, akorát si to dopřejete doma.

Od snoubení vína s pokrmem je docela daleko k vaření pro psa. Co vás to napadlo?

Knihu Neštěkej a jez! jsem promýšlela snad nejdéle. Jsme národ pejskařů, to asi nikdo nezpochybní. Lidí neustále řeší, jaké granule mu dají, jestli volit metodu barf (syrové maso), jestli je pes zdravý a jaké civilizační choroby může mít. Protože je faktem, že mají podobné nemoci jako lidé vycházející z toho, že žijí podobným stylem jako lidé. Takže toto všichni řeší, ale pak mu koupí nějaké no-name pamlsky v nejbližší prodejně se žrádlem.

Takže celá jejich snaha vlastně vyjde naprázdno. A my jsme si řekli, že uděláme psí kuchařku, kde se bude vařit ze superpotravin a zároveň to pro pejska bude mít nějaký benefit, třeba že se mu zlepší stav kostí nebo zraku.

Zároveň jsou to jídla, která si můžete s tím psem uvařit i vy, jenom si je dochutíte na talíři. Když to porovnám: je to podobné, jako když malým dětem dáváte první příkrmy bez výrazného kořenění a mají to rády. Takže uvaříte jedno jídlo, najíte se vy, nají se i pes i děti.

Je to pro lidi, kteří rádi vaří a o jídle uvažují v širších souvislostech, to dobré chtějí dopřát nejen sobě, ale i psovi. Ale v důsledku to nakonec vyjde daleko levněji, než když koupíte psovi ve zverimexu nějakou kost, u které ani nevíte, co tam je. Takto z talíře oddělíte třeba pár lžic rýže a trošku masa, a je to tisíckrát lepší.

Foto:

Autorka psí kuchařky Kristýna Šemberová
Michaela Džurná, MF DNES

URL| https://www.idnes.cz/hobby/domov/kristina-semblerova-kucharky.A200318_160633_hobby-domov_bma

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
hobby.iDNES.cz (*Domov*)

O střízlivění z ideálu

20.3.2020 **Téma str. 64 Rozhovor**

Helena Cejpková

Na plakátě k jejich první společné výstavě v divadle Viola vypadají téměř k nerozeznání. Oba se také před několika lety vzdali divadla a oba jej částečně nahradili výtvarným uměním. Když ovšem mluví o tom, proč se s divadlem loučili a jak těžké herectví může být, vzájemná podobnost se vytrácí stejně jako u jejich obrazů či barvy hlasu. VIKTOR PREISS (73) svá slova váží na lékárnických vahách, jeho syn MARTIN PREISS (47) je, jak sám říká, spontánní a otevřeně mluví i o svých démonech, které se mu poslední roky konečně daří držet na uzdě.

* Že máte kromě hereckého talentu také ten výtvarný, se mohli přesvědčit už návštěvníci vaší výstavy kreseb a litografií v Dobřichovicích. Určitá část vystavených obrázků bude v příštích týdnech s několika malbami vašeho syna Martina k vidění v pražském divadle Viola, které díky své velikosti zůstává otevřené i v době mimořádných opatření. Kdy jste vlastně s kreslením začal?

První roky života jsem hodně času trávil u babičky a u dědy z otcovy strany a děda byl výtvarně založený člověk, měl výtvarné vzdělání a taky učil na výtvarné škole. Myslím, že prostředí jejich domova na mě mělo velký vliv, vyrůstal jsem obklopený obrázky a hezkými předměty.

* Jste díky tomu typ člověka, co hezké věci rád shromažďuje?

To snad ani ne. Po smrti prarodičů mi po nich zůstalo jen pár malých upomínkových předmětů, různé drobnosti, které se mi jako dítěti líbily a ke kterým se váže nějaká vzpomínka. Babička s dědou nebyli moc majetní, žili z jedné penze v rozděleném bytě v Mánesově ulici na Vinohradech. Teď zpětně obdivuju, jak moc se mi věnovali, a doufám, že se mi to u mých vnoučat daří vracet. Pamatuju si, jak mi děda třeba vyrobil vojáčky, namaloval a vystříhal je z kartonu, takové dobové husary. Dal mi je pod stromeček a já byl absolutně spokojený. Nechci hrát na notu, jak jsme byli skromní a chudí a jak jsou dnešní děti rozmazlené...

* Ale člověk se neubrání srovnávání...

Je fantastické, že mi prostě stačilo tak málo. Taky jsem o ničem jiném neměl tušení, a tak jsem po tom ani nemohl toužit. Tehdy se hodně hraček vyrábělo z odporného hnědého materiálu jménem bakelit.

Viktor Preiss

Měl jsem z něj auto Škoda Tudor, starou škodovku, a ona mně jednoho dne spadla z okenní římsy dolů do Mánesovky. Bylo to zrovna na 1. máje, kde se po ránu řadily svazácké košile s transparenty a různé alegorické vozy, které v 50. letech směřovaly na Václavské náměstí a pak procházely dolů na Můstek, kde byla hlavní tribuna. No a můj tudor se rozbil na střepey právě uprostřed těch tančících svazáků, takže to vypadalo skoro jako atentát.

* Na co jste si jako malý rád hrál?

Můj táta byl „díky“ panu Hitlerovi nedostudovaný strojní inženýr a měl rád motory a všechno s tím spojené. Otcova vůně je pro mě vůně kožené bundy načichlé benzinem. Jako děti jsme byli takoví narkomani, že jakmile se v ulici objevilo nějaké auto a startovalo, seběhly jsme se a čichaly ten kouř. Táta uměl leccos spravit, to ještě bývaly pracovní soboty, takže přes týden neměl moc času a většinou to dělal po nocích, a v neděli jsme pak vyrazili na výlet. Posadil si mě na nosič, přivázal k sobě páskem a já prožíval své první motoristické rozkoše.

* Prý jste si dokonce nedávno z nostalgie pořídil skútr...

Mám dva. Jeden mám v Praze a druhý v jižních Čechách. Už jsem přece jen pohodlný a na kole všechno nezvládnou. Kdysi jsem si u syna zkusil i silnou motorku, ale to už není nic pro mě. Já se, podobně jako doktor Skružný ve Vesničce střediskové, rád kochám, takže moje ctižádost není být v cíli co nejrychleji. A i když jedu autem a vidím některé motorkáře, jak mě předjíždějí na plný ceres, říkám si: „Chlapci, kéž byste si to užili ještě dlouho.“ Technika je dneska na špičkové úrovni a některé motorky jsou téměř závodní stroje, jsou to nebezpečné zbraně a právem je čeho se bát. Takže se snažím být obezřetný a uvědomovat si svůj věk.

* Zmínil jste své vnuky. Je pro vás v dnešní přetechnizované době těžké je zaujmout?

V těch dnešních vymoženostech se opravdu moc nevyznám. A možná ani nechci. Ale pozitivní je, že když je přijdu pohlídat, automaticky rozdáme papíry a pastelky a malujeme si. Oni mají samozřejmě jiné vidění, trochu komiksové, ale třeba u jejich kombinace barev žasnu, mají velkou fantazii. Jsem moc rád, že se mi podařilo tenhle rituál vypěstovat. Protože jinak samozřejmě též propadají telefonům a tabletům, občas taky trvá, než si všimnou, že jsem vůbec přišel, ale jde jen o tu vůli přemluvit je a motivovat k něčemu jinému. Je to těžké, doba, ve které jsem vyrůstal já, byla úplně jiná. Zábava doma se omezovala na dědův gramofon, z něhož většinou hrála nějaká klasika. Stál jsem na stoličce a dirigoval špejlí u gramofonu hudbu, která mě for

*

movala, aniž bych si to uvědomoval. Děda mě taky občas vzal do kina Květen, původního Radiopaláce. Vzpomínám si třeba na film Volání osudu o geniálním dětském dirigentovi. Když jsme pak vyšli z kina ven, půl hodiny jsem nebyl schopen mluvit, jak moc jsem byl tím zážitkem zasažený. Vůbec jsem nevnímal řinčení tramvají, svítící výlohy s tou jednou opuštěnou flaksou a věncem buřtů, nedokázal jsem se vrátit do reality. A touha po takhle silném prožitku mě pak ovlivnila i v dospívání. Jednoznačný

Viktor Preiss

* říkám tomu „úchvat“. Miloval jsem ty okamžiky, kdy s napětím čekáte, než se otevře opona, jste zvědavý, co za ní bude, jaké figury, příběh, iluze... No a pak přišla realita, vystřízlivění z ideálu do praxe, do té „anatomie“ kumštu.

* Dá se prožít „úchvat“ i před oponou, v pozici herce?

* Je to tak řídký jev jako polární záře. Jednou začas se to podaří a můžete si říct „byl jsem při tom“. Jako divák si vzpomínám, že jsem takové momenty prožíval třeba nedávno u filmu Láska s Jeanem-Louisem Trintignantem nebo u filmu Mládí s Michaelem Cainem a Harveyem Keitelem nebo u Dánské dívky, u Bergmanových filmů. Při jeho Sedmé pečetí, kterou jsem viděl několikrát, jsem si kdysi dávno v kině potmě zapisoval dialogy. Pro mě je v tomto ohledu nejvýstižnější citát amerického dramatika Arthura Millera, který jsem si někdy v šestnácti zapsal do notýsku. Řekl to sice o divadle, ale já to chápu pro umění obecně: „Divadlo je věc, která by měla člověka dělat

lidštějším, což znamená méně osamělým.“ A s touhle myšlenkou taky jdu do divadla nebo do kina, tohle očekávám a jsem strašně vděčný, když má příběh v sobě nějakou laskavost.

* Kdy naposled jste se s něčím takovým setkal?

* Do divadla ani do kina v posledních letech moc nechodím, ale v Národním divadle jsem nedávno takový zážitek měl – na Erbenově Kytici od režijního tandemu Skutr.

* To je velmi úspěšné představení, ve kterém mimo jiné hraje vaše paní...

* Hraje, a díky tomu taky vím, že nejen diváci, ale celý ansámbl inscenace je šťastný a na to představení chodí velmi rád. Herci to milují, je to vyprodané nadlouho dopředu, takže to zřejmě zahrálo na správnou strunu a je to úkaz. Moderní pojetí, které ovšem slouží celkovému tvaru, a verš těch Erbenových básní tam má úžasnou sílu. Funguje tam imaginace, fantazie, všechno je, jak má být.

* Řekl jste se, že do divadla už téměř nechodíte. Bojíte se, že by vás to stravovalo, že jste ještě nezískal dostatečný odstup od vašeho odchodu?

* To vůbec ne, necítím žádný sentiment, naopak, až mě to udivuje. Nedávno jsem na Vinohradech byl zajistit někomu vstupenky a kupodivu jsem necítil nic mimořádného, žádnou potřebu sáhnout si třeba na stěny divadla nebo zajít na jeviště. Zkrátka se něco stalo, nějaké vnitřní rozhodnutí, které tělo i psychika bez problému přijaly. Abych byl úplně upřímný, docela se mi po odchodu z divadla ulevilo. Vždycky jsem

*

býval velký trémista, a s věkem se to jen zhoršovalo. Ne že bych byl tak nesmělý, ale pociťoval jsem asi příliš velkou zodpovědnost za výsledek, který ovšem nezávisel jen na mně. Jenže to divákovi nevysvětlíte. Na jevišti jste vidět nakonec jen vy.

* To jste se s tím pral dlouho. Přišla pak nějaká poslední kapka, která vás přiměla k definitivnímu rozhodnutí, že skončíte?

* Spíš se to nastřádalo. Divadlo, film, média obecně tvoří spousta jednotlivých profesí a složek, je to vlastně lego. A když ten výsledný tvar není to pravé ořechové, neodpovídá ideálům, plánům, původnímu záměru, je to nevratné. Už s tím nic neuděláte a nesete za to odpovědnost. A přestože ji nese celý tvůrčí tým, jak jsem řekl, divák vnímá hlavně ten poslední článek, a tím je herec. To mě v podstatě celý život deprimovalo. Chtěl jsem, abych si na jevišti za celou inscenaci mohl stát, ne abych se jí prostydl. Bohužel podobné případy se mi taky nevyhnuly.

* Covámyhlemomentykompenzovalo?

* Dost příležitostí mi dal rozhlas a televize. A bude to znít možná banálně, ale hodně fyzické práce, ke které jsem měl vždycky blízko, a pak příroda, prostě běžný život.

* Měla jsem na mysli satisfakci v rámci samotného divadla. Jestli vás naplňovaly jen ty povedené momenty, nebo třeba i setkání s některými kolegy.

* Zadostiučinění z výsledku, který se dostavuje jen párkrát za kariéru, to je malá útěcha. Pravda je, že postupně jsem začal naslouchat své intuici a začal si víc věřit ve svůj úsudek. Já jsem totiž vždycky trochu podceňoval vlastní schopnosti, vědomosti i pocity, říkal jsem si: „To jsou chytří

Martin Preiss

* lidi, profesionálové. Věř jim, oni tě povedou, spolehni se na ně.“ Jenže ono to často stejně nedopadlo dobře a ve výsledku jsem v tom byl nakonec sám. I proto jsem to později – kvůli vlastnímu přesvědčení – raději vzdal, vzal jsem na sebe odpovědnost i riziko skandálu a prostě jsem z toho odešel.

* Ted' narážíte na inscenaci Dumb Show, kterou pro vás přeložil váš syn Martin, s nímž jste tak navíc měli poprvé v životě herecky spolupracovat. Bylo to o to těžší?

* Rozhodně. Martin mi překlad té hry dal k Vánocům a mně to v té chvíli přišlo jako závazek, právě pro tu příležitost si s ním zahrát. Byla to dobrá hra, ale to téma bylo tak drsné a depresivní... Já takový prostě nejsem. Nedokázal jsem v sobě najít bés toho narkomana, šoumena a alkoholika, který spálil všechny mosty a hledá příležitost vyšplhat se zpátky na výsluní i za cenu, že prodá svůj život. Prostě jsem na to neměl sílu. Mám moc rád žánr komedie a tragikomedie. Můj táta byl z generace, která zažila válku, prošel různými hrůzami totálního nasazení a pak padesátá léta, a když jsem ho někdy pozval do divadla a byl to zrovna vážnější dramatický kus, ztratil řeč a nikdy se k tomu pořádně nevyjádřil. Řekl něco jako, že to bylo pěkný, a já už věděl, že to je špatně. Ale jakmile šlo o komedii, nemusela být ani zvlášť vydařená, a on se úplně proměnil, zapomněl na svět a byl za to ohromně vděčný. Dneska mu strašně moc rozumím.

* Osm let jste byl i pedagogem na DAMU. Jaká to pro vás byla zkušenost?

* Velká zodpovědnost. Divadlo se nedá naučit, ale dá se naučit řemeslo. V průběhu těch let jsem měl štěstí na spoustu talentovaných studentů – kromě Honzíka Potměšila třeba na Lenku Vlasákovou, Báru Munzarovou, Ondřeje Sokola, Sašu Raši

*

lova, Martina Myšičku a další... Po listopadu chvíli nastala určitá nesystémovost, až měl člověk chvílemi pocit, že o dění na škole rozhodovali víc studenti než vyučující. Ale to bylo naštěstí krátké období.

* Měl jste u nějakého studenta takový čich, že ačkoliv na škole se jevil nenápadný, vytušil jste, že bude výjimečný?

* Takhle dalece bych se nepřeceňoval, protože rozpoznat talent je to nejtěžší. Ale jeden ze spolehlivých ukazatelů je, když se při představení najednou přistihnete, že ačkoliv mluví někdo jiný, sledujete herce, který třeba stojí stranou, ale něco silného vyzařuje. To funguje jako příklad kouzla osobnosti, jež vás nějakou zvláštní chemií přitahuje, a to mám rád. Přijde, nemluví, stojí, jenom se dívá, a vy z toho máte husí kůži. Pár takových zážitků jsem měl a je to jedna z věcí, která mě na divadle zajímala nejvíc. Podobně to funguje i v hudbě. Když je dobrý zpěvák, nepotřebuje světla, složitou choreografii, ohňostroj a jiné efekty. Prostě stojí, zpívá a vy na něj zíráte. Ne nadarmo nám na škole profesorka Vlasta Fabiánová vštěpovala: „Když vejdeš do dveří, musím vidět, že přišel NĚKDO.“ A nebyla to narážka na falešné sebevědomí.

* Mimochodem mezi vašimi grafikami ve Viole lze vidět i pár vašich básní. Ondřeje Brzobohatého dokonce zaujaly natolik, že vás oslovil, abyste mu napsal písňové texty...

* Ano, slyšel moji básničku v televizním dokumentu. Přiznávám, že mě to potěšilo, a taky to беру zodpovědně. Musím si zvyknout, že to má své zákonitosti, pravidla, a respektovat je. Do muziky se plést nechci, neumím ani noty, ale je pro mě důležité, aby píseň měla pointu. Líbí se mi žánrově třeba Hello od Adele, kde promlouvá ke své bývalé lásce. (K rozhovoru se připojuje Martin Preiss.)

* Čím pro vás dva malování v životě je?

* Martin Preiss: Myslím, že společným jmenovatelem asi je nějaký druh terapie a uvolnění, relax. Já své věci moc neukazuju, ale když už je někdo vidí, a ještě navíc se mu líbí, je to radost. Táta má ovšem s vystavováním zkušenost větší.

Viktor Preiss

* Viktor Preiss: Ale vždycky se o to zasloužil někdo jiný, kdo zahlédl nějaký můj obrázek, ten ho zaujal, a tak se zeptal, jestli jich mám víc. A já říkám, že pod postelí toho mám spoustu. Takhle třeba vznikla výstava, kterou mi v dobořovické galerii velkoryse uspořádal malíř a grafik Tomáš Bím.

* Máte jeden od druhého nějaké oblíbené kousky?

* Viktor: Já někdy žasnu nad Martinovým systémem „uvidíme, co z toho bude“. Vždycky jsem překvapený, jedna z takových věcí je zrovna obraz se židovským svícem, který ve Viole dobře vynikl. Udivuje mě, jak se u něj ty věci rodí za pochodu, impulzivně. Já to mám obráceně, tím, že se mi zalíbila litografie, jsem uvázaný ke kameni a prožívám to trauma z druhé strany, protože když něco zvorám, musí se kámen celý zbrousit, takže to riziko je podstatně větší a dražší. Martin: Ano, můj postup je do jisté míry náhodný a někdy rozdělané plátýnko nechávám uležet třeba měsíc, než promyslím, jak ho dokončím. Ale nedávno jsem začal chodit na kurzy kresby a malby. Lektorovi jsem ukázal pár svých výtvorů a on řekl, že to je sice hezká a osobitá abstraktní impresie, ale že on mě teď naučí „míchat maltu“. A hned na první lekci nás nechal tužkou kreslit zmačkaný papír a vedle toho volně ležící deku. Náctiletá děvčata, co tam taky chodí, to namalovala naprosto geniálně, a já jsem vytvořil něco jako kubistické grilované kuře. Prostě mi chybějí základy, které nelze přeskočit a hrát si na Picassa. Viktor: To míchání malty platí pro jakékoliv řemeslo, i pro divadlo. Nemůžete se utíkat k experimentu, alternativnímu vyjádření, když nemáte základní dovednosti, jak přejít jeviště, jak mluvit.

* Když malujete tak impulzivně, poznáte vždycky neomylně, že je obraz hotový?

* Martin: Už jsem se to nějak naučil. Jeden můj známý, arteterapeut, který mě vlastně k malování opět přivedl, mi poradil, abych skončil v okamžiku, kdy mám prostě vnitřní pocit, že už bych to mohl začít jen kazit. Protože je lepší zastavit dřív než později, vrátit se k tomu můžu vždycky. Jednou jsem na jeden obraz domaloval strom až po půl roce. Moje žena tehdy přišla a prohlásila, že přesně to tomu chybělo.

* Váš tatínek mluvil o stravující trémě, která ho provázela vlastně po celou dobu divadelní kariéry. Váš jeho zkušenost nikdy nezrazovala od toho, abyste si vybral stejnou profesi?

* Asi ne, vzhledem k tomu, kam jsem došel. Dneska divadlo nedělám. Léčil jsem se ze závislosti na alkoholu – jaký chcete lepší důkaz toho, že je to stravující povolání? Dotýká se to spousty lidí, co mají o trochu citlivější duši, kterou přitom k té profesi potřebujete. V určitých fázích jsou rozervaná duše a zjištěné emoce pro „tvorbu“ dokonce nutností. Jenomže postupně se dostanete do stavu, že někdy ty emoce potřebujete vybudit a jindy zase utlumit. A tak si začnete pomáhat různými věcmi, třeba alkoholem nebo prášky na spaní, což je dlouhodobě neúnosné. Někdo to dokáže, projde tím a zvládne to, někdo to neumí a dopadne blbě. Já jsem zřejmě ten druhý případ.

* S divadlem jste se rozloučil zhruba před pěti lety. Vůbec vám nechybí?

Občas přijde nějaká nabídka, většinou se obracejí na Martinu, moji ženu, a ona za mě rovnou odpovídá „ne“. Nemám tu potřebu, necítím, že bych to potřeboval k životu, a ani se zatím neobjevila taková výzva, abych o ní přemýšlel. Je pro mě daleko hodnotnější být večer doma s našimi syny a koukat s nimi na dokumenty na Zoomu než si plácát játra někde v divadle.

* Nicméně nějakou hereckou parketu jste si našel...

Ano, živí mě hlas. Dělán dramatickou tvorbu v Českém rozhlasu, čtu audioknihy, dělám filmový i dokumentární dabing, reklamy a to mně k životu stačí. Jsem víceméně pánem svého času, nejsem v ničím područí, takže se nemusím kodrcat tři sta padesát kilometrů na zájezdové představení do Rýmařova na otočku, odkud je návrat ve tři v noci. Samozřejmě to s sebou přináší i to, že někdy práci nemám a musím na ni čekat. Ale na to jsem si zvyknul, stačilo se trochu omezit, nehrabat furt plnýma rukama, nemít pocit nedostatku, ale žít v jisté střídmosti. Být šťastný, spokojený, a ještě k tomu střízlivý je úžasné.

* Říct nahlas, že vás naplňuje rodina a nemáte potřebu hnát se za kariérou za každou cenu, není pro muže pořád jednoduché. Bylo těžší přiznat to sám sobě, nebo odolávat tlaku okolí, které se diví, že místo hraní ve filmu vám „stačí být s dětmi“?

Zase tak velké tlaky neprožívám. Víte, on ten vlak jede strašně rychle, a když z něj na chvíli vystoupíte, nikdo na vás nečeká. A já neočekávám, že by mě někdo zaměstnával ze sentimentu. Nejsem žádná hvězda, kterou má někdo potřebu obsazovat do seriálu, natož do filmu, takže nabídky, co dostávám, nejsou nikterak závratné. A i kdyby byly, nejsem si jist, zdali bych si na ně troufl. Momentálně nemám potřebu nikomu nic dokazovat a někde se prsit. Je mi teď dobře v částečném ústraní. Na co si dávám pozor, je zvažování toho, co si můžu dovolit odmítnout, abych někoho nenašval natolik, že už mi práci nikdy nenabídne. Je to balancování na hraně. Sám před sebou nemusím obhajovat nic. Jen mě občas, když mám příležitost se na něco

v televizi podívat, překvapuje, kolik průměrných až podprůměrných lidí se teď dostává ke slovu a určuje vkus. Jak to, že stačí tak málo? Kvalitních projektů je jako šafránu. Moje žena říká, že seriály jsou jenom věšáky na reklamu a že je třeba se s tím smířit. Jenže já jsem z těch, kteří mají pocit, že to nestačí, že by se to dalo natočit kvalitněji. Zkrátka dneska si herec musí odfiltrovat tyhle kritické postřehy a brát to čistě jako výdělek, má-li to točit. Každý má právo volby a každý má jiné důvody. Já jsem vždycky chtěl svou práci odvést co nejlíp a trápil jsem se tím, když celek nedosahoval kvality. Dělal jsem si zbytečné ambice a nároky, nedokázal jsem se nastavit na to, že jsem jenom článek řetězce. Dneska už vím, že moje palice, možná chorobně uvažující, není schopná v tomhle systému hodnot fungovat. Zatímco ostatní akceptují, že pět minut po odvysílání si divák nepamatuje, co viděl, já bych si přál, aby to trvalo. Aby v lidech něco zůstalo.

* Jste s tím, jak teď žijete, spokojený, nebo ještě po něčem toužíte?

Teď jsem opravdu spokojený s tím, jak to je. A do budoucna bych si neskromně přál, aby to tak zůstalo. Kdyby to takhle mohlo běžet dál, budu fakt šťastný. Samozřejmě můžu mít nějaké skryté touhy, snít o nějaké hezké divadelní, televizní, nebo dokonce filmové příležitosti. Třeba se někdy něco takového objeví. Ale když nepřijde nic a zůstane to tak jako teď, bude to prima.

* Co vám na cestě abstinence do dnešního vyrovnaného stavu pomohlo nejvíc?

To já právě nedokážu vysvětlit nikomu. Mojí ženě, ošetřujícímu lékaři, přátelům. Jen má psychiatricka, adiktoložka, která se mnou pracuje už několik let, to cítí a tuší. Díky ní se mi podařilo v sobě něco definitivně zlomit. Doufám! Někdo vás k tomu musí navést, musíte chtít a pak mít

*

šťěstí, že k tomu „přecvaknutí“ dojde. A to někdy trvá opravdu dlouho. Pak už je to stejně snadné, jako když vám přecvakne do toho negativního módu, tedy když se třeba z běžného konzumenta stanete alkoholikem. Někomu se návrat zpátky nepodaří vůbec, někomu ano, ale vždycky je to boj na celý život. Není to v tom, chodit vystrašený kolem každé výlohy s láhvemi, ale vědět, že to riziko trvá. Že jakákoliv událost, životní tragédie, může to blbé uvažování a chování zase nastartovat. Ale když už víte, že v tom nejste sama, že to můžete sdílet a někdo vám s tím poradí, prošla jste si nějakými zkušenostmi, pak se to dá řešit. V podstatě všechno se dá řešit, jen nesmíte propadnout panice a udělat tu největší blbost, tedy otevřít si láhev a znemožnit se zase na několik měsíců, čímž neprospějete vůbec ničemu. Jenom se uvrhnete do horoucích pekel a začnete tam stahovat i svoji rodinu, pro kterou jste nepoužitelný, místo abyste byl oporou.

* Měl jste za těch pět let nějaký kritický moment?

* Ano, bohužel se mi to párkrát nepodařilo vybalancovat. Měl jsem několik recidiv, ať už se to týká alkoholu, nebo léků – ty hodně bolely a vždycky zabraly čas, který jsem mohl věnovat něčemu smysluplnému. Ale řekl bych, že čím déle jsem v abstinenci, tím míň určité momenty vnímám jako kritické. Přednedávnm jsem zrovna pročítal svoje deníky z léčby. Někoho napadlo, že bych je mohl v nějaké formě publikovat. Že by to mohla být zajímavá výpověď. Odmítl jsem to, ale přesto jsem se k nim vrátil. Nejenže mě to strašně vyčerpalo, protože se mi všechna ta období připomněla, až se mi z toho udělalo blbě, ale především jsem zjistil, jak moc je hodnocení toho problému v danou chvíli subjektivní, bez schopnosti nějakého objektivního náhledu. Člověk uvnitř léčby je absolutně zmatený a já jsem zpětně litoval všechny terapeuty, kteří mě tehdy měli v rukou. Než vůbec pochopíte, prohlédnete, přistoupíte na metody léčby a na to, že se prostě už nikdy nenapijete, a že váš život i tak může být veselý, kvalitní a úplně pohodový. Že abstinence není omezující a diskvalifikující. Že to je naopak svoboda, radost, veselost, čisté vidění světa a schopnost se zcela racionálně rozhodovat, možnost kdykoliv sednout do auta, odjet třeba ve tři ráno do Alp. Prostě má to své benefity. Ale trvá strašně dlouho, než to pochopíte a přijmete za své. Léčba skončí, vy abstinujete a pořád ještě nechápete. A pak to najednou sepne, jako lusknutím prstů.

* Vybavujete si ten konkrétní moment?

* Ano, musel jsem na operaci s tříštivou zlomeninou zápěstí, kterou jsem si udělal, když jsem uklouzl na schodech. Pamatuju si, jak už jsem ležel na operačním sále, ve vedlejším boxu ještě dodělávali nějakou paní, já jsem se těsně před narkózou díval do zářivek na stropě, a jakkoliv to bude znít jako klišé, najednou mě obklopil klid. Uvědomil jsem si, že jsem vyrovnaný, smířený, cítil jsem spokojenost. Když jsem se pak po operaci probral

z narkózy, už jsem na to nemyslel, ale od té doby jsem prostě měl pocit, že nic není problém, a pokud je, pak ho vyřeším. Asi nejvíc mi opravdu pomohla moje terapeutka, která ke mně byla chvílemi neobyčejně tvrdá. Nastavila mi úplně nový systém hodnot, ukázala jinou optiku, změnila můj náhled na svět, na to, co je a co není důležité, touhu po dokazování něčeho někomu, finanční ambice a podobně. Ano, mohl bych vzít ještě tenhle kšeft a tamten, abych vydělal víc...

* To je asi jedno z nejzrádnějších lákadel, ne?

* Je, protože tenhle svět zapomíná na skromnost. Rozežranost nás všech je tak obrovská, že to vůbec nevnímáme. Všich

*

ni si pořád na něco stěžují, ale ve skutečnosti se až na pár výjimek sociálně slabých nebo hendikepovaných máme setsakramentsky dobře, a neuvědomujeme si to. Četl jsem nedávno nádherný rozhovor s režisérem Jirkou Strachem, který v něm mluvil o tom, jak nejenže se lidi neumějí modlit a náboženství v našem životě nic neznamená, ale neumíme se pomodlit ani v duchu, natož, když je nám opravdu nejhůř, vyslovit větu: „Pane Bože, dej, abych přežil.“ Protože se běžně nikdo nedostává do situace, kdy by se bál o život. A proto zapomínáme. Já jsem se do takové situace za posledních sedm let dostal několikrát. Několikrát jsem na tom byl tak, že jsem to přežít nemusel. Bohužel většina z nás potřebuje takhle mezní situace, aby si životní hodnoty přeskládala správně a získala nějakou pokoru. Pak vystřízlivíte nejen z alkoholu, ale i směrem ke světu, k tomu, co v životě skutečně potřebujete. Jo, jezdím v deset let staré škodovce a nepotřebuju nové auto. Nemám na něj a ani o něj nebudu usilovat, není to pro můj život nezbytně důležité.

* Co se týká abstinence, Češi jsou dost nepřátelský národ, ve kterém je naopak silně zakořeněná kultura pití. Změnil se u nás podle vaší zkušenosti postoj k těm, co nepijí?

* Řekl bych, že ano, a speciálně u mladé generace mám pocit, že pije určitě méně, než jsme třeba pili my. Na druhou stranu nevím, jestli za tím není konzumace jiných stimulačních prostředků, s nimiž já osobně nemám žádnou zkušenost. Můj subjektivní pocit je, že se to fakt zlepšuje, já sám nikomu nic vysvětlovat nemusím. Naštěstí mě nikdo do pití nenutí a já nejsem nucen odmítat. A věřte, že tohle je na abstinenci jedna z nejtěžších věcí. Primář Nešpor tomu odborně říká „proces odmítání“, kdy si abstinující vymýšlejí nejrůznější výmluvy. Říct pravdu je ovšem ve výsledku to nejjednodušší a osvobozující.

* Co až za vámi přijdou vnuci/synové a řeknou, že by rádi pokračovali ve vašich šlépějích?

* Viktor: Martinův mladší k tomu má docela nakročeno... Martin: Ale to se tak říkalo i o mém bráchovi, který šel nakonec úplně jinou cestou. Nebránil bych mu, ale mám takový dojem, že oba kluci nakonec budou dělat něco úplně jiného. Dcera se taky svého času zdála docela potrefená múzou, a dnes je z ní mladá slečna studující mediální studia na **fakultě sociálních věd**. (smích) Každý nechť si svobodně najde svou cestu...

* Nevarovali byste je před ničím?

* Viktor: Před vším. Pravda je, že zatímco Martinův mladší syn je takový akční extrovert, ten starší je spíš zranitelný introvert. Jednou, je to už pár let, nás úplně odzbrojil. Martin se ho v nějaké situaci zeptal, ze které planety vlastně je. A on s vážnou tváří odpověděl: „Tam to neznáš.“ Martin: To jsem byl docela v šoku a opravdu jsem měl pocit, že ho tady vysadilo UFO. V každém případě se s tátou asi shodneme na tom, že herectví je chvílemi krásné a naplňující, ale je potřeba vyhodnotit, kolik je schopno vzít a kolik nabídnout, jestli to z dlouhodobého hlediska má smysl. Viktor: Já nechci být nevděčný ani zahořklý. Před tím nahoře cítím vděk za to, že se mi vůbec něco podařilo a že můj život měl průběh, jaký měl. Shledávám, že jsem měl v životě štěstí. Cosi se mi splnilo a určitý čas mě naplňovalo, vlastně bych nikdy nebyval předpokládal, že takhle dobře skončím. (smích) Martin: Ale taky víme, že je to do jisté míry nevděčné a nesvobodné povolání. Viktor: Jenže spousta lidí by taky mohla říct, co to tady vůbec řešíme, vždyť jsme jenom „komediáti“. Pan Munzar často říkával, že herectví není povolání pro chlapy. Zkrátka pověst téhle profese je strašně zkreslená a asi ani nemá cenu vysvětlovat, co všechno obnáší, co vyžaduje. I já sám si někdy s odstupem času říkám, jaký byl smysl mého snažení. Proč? Samozřejmě proto, že jsem měl rodinu.

* Svou ženu Janu jste potkal na schodišti DAMU, a tohle osudové setkání jste dokonce zvětčil na obrázku s názvem Filemon a Baucis. Jak se vám podařilo zůstat spolu přes padesát let?

* Viktor: Na to se mě neptejte, cokoliv k tomu řeknu, okamžitě zcenzuruju, protože to bude znít jako klišé. Mělo to tak být. Byli jsme zřejmě ve správný čas na správném místě. A já jsem hlavně přesvědčený, že naše kroky, celý můj život, někdo řídí. Na náhody totiž nevěřím. Půl století společného života se přece nepříhodí jen tak.

„Nasákl jsem od táty benzinem, miloval motory.“ „V posledních letech do divadla téměř nechodím.“ „Abstinence není omezující ani diskvalifikující.“ „Divadlo se nedá naučit, ale dá se naučit řemeslo.“ „Fascinuje mě, jak se u Martina věci rodí za pochodu.“ Viktor Preiss „Všechno lze řešit, jen nesmíte propadnout panice.“ Martin Preiss „Do určité míry je herectví nevděčná práce.“ Martin Preiss

Foto autor| Foto: Tomáš K / MAFRA, Dan Materna / MAFRA, montáž: TÉMA

Foto autor| Foto: Profimedia.cz, Viktor Preiss, archiv divadla Viola

Foto autor| Foto: Jan Zátorský / MAFRA, Viktor Preiss, Martin Preiss

Foto autor| Foto: David Port / MAFRA, Pressdata.cz, ČTK

Foto autor| Foto: Profimedia.cz, Viktor Preiss

Foto popis| Výtvarné nadání po otci zdědil i mladší syn Viktora Preisse Jan, který pracuje jako grafik, a z jeho dílny je i plakát ke společné výstavě Viktora a Martina Preissovy v divadle Viola.

Foto popis| ^ Otec a syn Viktor a Martin Preissovi. Z jejich jediného setkání na jevišti v představení Dumb Show sešlo ještě před premiérou. Otazník teď visí i nad jejich společnou výstavou obrazů a grafik v divadle Viola.

Foto popis| Grafiky a litografie Viktora Preisse spojují nostalgické motivy z dětství a divadla. Na obrázku, který má jeho syn Martin obzvlášť v oblibě, zachytil své vzpomínky na milovaný „černý Karlín“.

Foto popis| ^ Višňový sad v režii Vladimíra Morávka, v němž se Viktor Preiss setkal s Dagmar Havlovou a Martinem Stropnickým, uvedlo Divadlo na Vinohradech v roce 2008.

Foto popis| Kouzlo litografie Viktor Preiss objevil při natáčení dokumentárního seriálu Tajemství rodu s Olgou Sommerovou, kdy zjistil, že touto grafickou technikou využívající chemických vlastností jemnozrnného vápence se zabývali jeho předkové (jeho díla jsou vlevo a uprostřed). Martin Preiss s malováním intenzivněji začal během své protialkoholní léčby. Židovské motivy se na jeho obrazech (vpravo) začaly objevovat hlavně poté, co našel útočiště v domě na Vysočině, který je shodou okolností součástí bývalého židovského ghetta.

Foto popis| S manželkou Martinou Preissovou, která je členkou souboru Národního divadla a také jednou z tváří seriálu Slunečná, má Martin Preiss syny Šimona a Matouše.

Foto popis| Viktor Preiss v roli hokejisty Přemysla Rezka, který v legendární Nemocnici na kraji města z roku 1977 zamotal hlavu doktorce Čeňkové Elišky Balzerové.

Foto popis| ~ V pokračování Nemocnice na kraji města – nové osudy z roku 2008 si Martin Preiss zahrál doktora Milana Kópala (na snímku s Richardem Krajčím jako doktorem Kryštofem Peterkou).

Foto popis| Obrázek Filemon a Baucis pojmenovaný podle staré řecké báje o věčné lásce je vzpomínkou na osudové setkání Viktora Preisse s jeho ženou Janou, tehdy Drchalovou, na schodech pražské DAMU. Před dvěma lety oslavili padesát let manželství.

Vládní opatření na podporu ekonomiky

23.3.2020 ČT 24 str. 03 22:00 Události, komentáře

Michal KUBAL, moderátor

Vláda změnila rozpočet. Příjmy budou nižší o 90 miliard, výdaje vzrostou o 70. Deficit tak dosáhne 200 miliard korun. Kabinet schválil taky velký ekonomický balíček, který má ulevit firmám i živnostníkům a zbrzdit rostoucí nezaměstnanost, hlavně takzvaný kurzarbeit. Chce podpořit uzavřené firmy i podniky, kterým klesly výnosy.

Karel HAVLÍČEK, ministr dopravy, ministr průmyslu a obchodu /nestr. za ANO/

U firem, kterým klesne obrát nebo výnos, to je jedno, jak to nazveme, o víc jak 30 %, anebo firmy, které nebudou mít dostatek materiálu, protože již dodavatelé stojí, tak jsme připraveni refundovat až 50 % mzdy.

Martin ŘEZNÍČEK, moderátor

Plné znění zpráv

A tu podstatnou část dnešního rozhodnutí vlády, to znamená ekonomický úhel, rozebereme teď s trojicí hostů, Alena Schillerová, ministryně financí, dobrý večer.

Alena SCHILLEROVÁ, ministryně financí /nestr. za ANO/

Dobrý večer.

Martin ŘEZNÍČEK, moderátor

Michal Mejstřík, profesor ekonomie z Institutu ekonomických studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy, dobrý večer i vám.

Michal MEJSTŘÍK, ekonom, Institut ekonomických studií **FSV UK**

Dobrý večer.

Martin ŘEZNÍČEK, moderátor

Mojmír Hampl, bývalý vůdce guvernér České národní banky, dobrý večer i vám.

Mojmír HAMPL, KPMG Česká republika

Dobrý večer.

Martin ŘEZNÍČEK, moderátor

Paní ministryně, vy jste dnes schválili celou řadu opatření. Jste schopni garantovat, že se pomoc, to znamená rychlé úvěry, odložení placení daní a celá řada těch dalších věcí, na kterých jste se shodli, že se dostanou k lidem, živnostníkům, firmám opravdu rychle tak, aby ekonomika nepadla na kolena?

Alena SCHILLEROVÁ, ministryně financí /nestr. za ANO/

Určitě. Proto jsme to také dělali. Proto jsme schválili vlastně ten velký ekonomický balík dnes. Dohromady. Proto rychle zítra dáváme ve stavu legislativní nouze návrh na novelu zákona o státním rozpočtu a všech důležitých zákonů, které je potřeba, aby se schválily právě proto, aby se peníze dostaly k lidem co nejrychleji. Ale samozřejmě my už jsme schválili celou řadu kroků i formou programů, například kurzarbeit, program zaměstnanost ministerstva práce a sociálních věcí, a počítáme s tím, že se ty peníze musí v co nejkratší době dostat k lidem, proto jsme to dělali.

Martin ŘEZNÍČEK, moderátor

Kde na to, co hodláte prosadit, vezmete peníze? Dluhopisy například?

Alena SCHILLEROVÁ, ministryně financí /nestr. za ANO/

Samozřejmě, tak my počítáme s tím, že budeme vydávat dluhopisy. My jsme v tuto chvíli pro tento rok máme jeden splátky starých dluhopisů, máme nejnižší za posledních 10 let. Budeme splácet jenom asi 200 miliard v letošním roce, když si vezmete, že v loňském roce to bylo 290, předtím 300 a tak dále, tak je to nejnižší částka a my si samozřejmě budeme půjčovat. Ta výchozí pozice, ze které vychází Česká republika, je výborná na rozdíl, například od jiných zemí Evropské unie. Máme zdravé veřejné finance, nízké zadlužení, zdravý bankovní sektor, přebytečné zdravotní pojišťovny, přebytečné municipality, kraje, města a obce, a tak dále. Takže ta naše výchozí pozice je výborná. A my si prostě budeme půjčovat.

Martin ŘEZNÍČEK, moderátor

Budou dluhopisy také nakupovány ze strany České národní banky? Bude centrální banka kupovat dluhopisy jinými slovy?

Alena SCHILLEROVÁ, ministryně financí /nestr. za ANO/

Ano, ano, já jsem se na tom dnes domluvila s panem guvernérem. On se se mnou spojil telefonicky, hned jsme připravili novelu zákona o České národní bance. Zítra ji dávám na vládu, bude mimořádná vláda v 9 30. A projednáme tento bod. A požádala jsem předsedu Poslanecké sněmovny, aby to projednal zítra na grémiu tak, abychom mohli tuto novelu ve stavu legislativní nouze projednat a na základě této novely by Česká národní banka kupovala dluhopisy, kupovala státní dluh od bank.

Martin ŘEZNÍČEK, moderátor

Bojíte se, paní ministryně, odlivu zahraničního kapitálu z České republiky? Protože tohle bývá vzorec chování, který v dobách nejistých bývá vidět. To znamená, že se ze zemí, které nejsou, řekněme, tak vyspělé, ty peníze stahují do těch stabilnějších a vyspělejších zemí.

Alena SCHILLEROVÁ, ministryně financí /nestr. za ANO/

Tak já doufám, uvidíme samozřejmě, my to budeme sledovat. Já si myslím, že ne, protože Česká republika je dobré místo pro podnikání, je tady prostě vybudovaná infrastruktura. Já si myslím, že ty firmy velice oceňují právní prostředí, kvalitu našich lidí, takže myslím, že neočekávám. Já samozřejmě uvidím, jak se zachovají zahraniční firmy ve vztahu k dividendové politice. Samozřejmě my bychom ocenili, kdyby tady celá řada firem nechala dividendy, neodváděla si je v takovém rozsahu, nakonec i guvernér České národní banky k tomu minulý týden vyzval, ale já zatím v tuto chvíli si myslím, že je to předběžné. Uvidíme. My i v naší makroekonomické predikci počítáme s tím, že by se stav mohl začít zhruba od konce příštího čtvrtletí narovnávat a že bychom se mohli vracet, už v tom druhé čtvrtletí uvidíme, jak se bude vyvíjet situace ve zdravotnictví, co řeknou, co řekne ministr zdravotnictví, hlavní epidemiolog. Ale prostě budeme rádi, a tak, zatím to pod kontrolou máme, když se začne ta ekonomika pomalu ožивovat, ale prostě na ten konkrétní deadline si musíme ještě chvíli počkat.

Martin ŘEZNÍČEK, moderátor

Pane Hartle, co vy říkáte na ta vládní opatření? Můžou polít ekonomiku živou vodu?

Mojmír HAMPL, KPMG Česká republika

Ekonomika tu vodu potřebuje. Prostě a jednoduše. Já jsem strašně rád, že se ten ekonomický rozměr věci dostal do hry, protože je naprosto zásadní, bude se týkat skoro každého. A kdybych měl říct několik komentářů, tak za prvé je zajímavé, to co jsme slyšeli ohledně té změny zákona o České národní bance, o tom, že se otevře prostor pro mnohem větší angažmá centrální banky v pomoci ekonomice. Je to nějaká varianta kvantitativního uvolňování počesku, řekněme, si, řekněme si to takto. To za a, za b, pokud můžu říct jeden obecný komentář, já si myslím, že je v Česku nemáme úplně dobrou zkušenost s nástroji pomoci ekonomiky, které jsou byrokratické, složité, jsou náročné na papírování, jsou náročné na schvalování. Nemáme čas, ty hodiny tikají. A já bych byl, já bych mnohem silněji plédoval za to, aby se, pokud možno používaly co nejvíce nástroje, které se dají udělat plošně, tak říkajíc a škrtem pera. Maďarsko dneska schválilo obecné moratorium na splácení všech závazků fyzických i právnických osob až do konce roku. Takovéhle moratorium na nějaké přechodné období si umím představit i u nás. Koneckonců centrální banka dnes vydala stanovisko, že až 5 měsíců takového moratoria bude tolerovat. Totéž plošné opatření, které vláda zvažuje a možná ho bude zvažovat v širším měřítku, posouvání splatnosti sociálního a zdravotního pojištění nebo dokonce odpouštění sociálního a zdravotního pojištění pro část ekonomiky nebo pro celou ekonomiku, byť to jsou velké sumy, odpouštění, anebo posouvání splatnosti daní. Všechny tyhle věci, které jsou...

Martin ŘEZNÍČEK, moderátor

Teď to schvaluje jinými slovy, jestli....

Mojmír HAMPL, KPMG Česká republika

Podívejte, my čelíme možná největšímu šoku, jakému makroekonomickému šoku, jakému tato ekonomika čelila za dobu své existence. Nemáme dvě věci, nemáme čas a nemáme dobrá očekávání. Obě ty věci potřebujeme

opravit. Čas opravíme tak, že velmi rychlé ekonomice dáme nějaký impuls. Očekávání opravíme tak, že těm subjektům, které teď neví, co mají čekat, neví kdy, jak dlouho to bude trvat, všichni se ptají jak dlouho to bude trvat, kdy se vrátíme k normálu, kdy sundáme roušky. Vy jste se tady o tom bavili koneckonců celou dobu, tak ti každý den, každou hodinu, každou minutu přehodnocují svoje očekávání, přehodnocují je dolů. Přehodnocují svoje spotřební rozhodnutí, přehodnocují investiční rozhodnutí a ty očekávání potřebují prostě nějak nakopnout, takže já jsem pro aby, pokud ten šok má trvat jenom několik měsíců, 3 nebo 4 nebo 5 měsíců, tak, abychom tady vytvořili něco jako provaz přes propast, přes který provedeme tu ekonomiku na druhou stranu.

Martin ŘEZNÍČEK, moderátor

A ona je teď otázka, když mluvíte o tom šoku, do jaké míry je způsoben subjektivním rozhodnutím vlád jednotlivých a do jaké míry je to objektivní skutečnost. Já narážím na to, co vy jste popsal v tom článku nedávno, kdy jste víceméně řekl, že jste odpůrcem těch drakonických opatření, která se negativně podepíší na hospodářství, jak se ale vyhnout na jedné straně scénáři Itálie s tím, jak se rozjela ta, ta epidemie tam, na druhé straně zajistit, aby ekonomika fungovala a zároveň, aby zdravotnictví dokázalo zvládnout tuhle tu epidemii.

Mojmír HAMPL, KPMG Česká republika

No, to je právě to, co jsme se snažili s kolegou Tůmou tím článkem říct, že limity toho zdravotního systému znamenají, že musíte něco obětovat v reálné ekonomice, že to není zadarmo a že ta cena, kterou za to zaplatíme, bude poměrně velká. My jsme neřikali, že nebereme na vědomí ta rozhodnutí, která vláda udělala a které, o kterých se nedala vést žádná debata. To je, to je poměrně jasné, ale říkali jsme, říkali jsme dvě věci. Za A, že je potřeba vést jasnou debatu o tom, kdy je možné očekávat, že, že ta opatření skončí, protože tím vytvoříte ta pozitivní očekávání, zatím to vypadá, že ten rozpočet je postaven na, na relativně optimistickém odhadu 200 miliard deficitu na tento rok. To je, jako že očekáváme trochu menší šok, než byl v tom roce 2009, kdybysme očekávali alespoň rok 2009, byl by ten schodek 300 miliard. No, a kdyby, kdyby, kdyby mělo platit to, že kdyby mělo platit to, že zkrátka neexistují, jako že že, že není, není prostě žádné omezení, žádné, žádné ekonomické omezení toho, co si můžeme dovolit, no, tak my jsme tam argumentovali tím, že by to bylo, by to byl skvělý svět, protože bysme uměli za jakýkoliv peníze zachránit úplně jakýkoliv život, ale tak to samozřejmě v reálu není. Ekonomicky, ekonomicky jenom chci říct z hlediska těch omezení a těch restrikcí my fakticky v tom italském režimu teď jsme, ne zdravotně naštěstí, ale ekonomicky ano.

Martin ŘEZNÍČEK, moderátor

Pane Mejstříku, co dělá vláda dobře, co dělá špatně, co byste jí doporučil, aby dělala a co nedělá v tuto chvíli?

Michal MEJSTŘÍK, ekonom, Institut ekonomických studií **FSV UK**

V první řadě oceňuji to, že vláda přikročila bezprostředně po tom, kdy se ta situace začala eskalovat vlastně k přepracování státního rozpočtu na tento rok. To není úplně snadné rozhodnutí a jakkoliv se teďko může zdát stále ještě optimistický výhled výpadků různých daní, tak já si myslím, že už v této podobě je to zásadně pozitivní krok, stejně tak jako vlastně ta bezprostřední opatření, která směřují k tomu, abychom udrželi nad vodou celou řadu firem, protože skutečně se pohybujeme v situaci, která se velice liší od těch živelných pohrom, pohrom minulosti, kdy například vlastně veškeré zdroje nám de facto byly poškozeny a zničeny, tady v tuto chvíli ten hlavní dopad je jak na straně nabídky, tak na straně poptávky, ze strany zaměstnanců, ze strany lidí, kteří by se mohli do té práce vrátit, anebo by se měli vrátit a teď jsem u toho, co si myslím, že stále ještě vláda má prostor pro svoji budoucí aktivitu a ta se týká vlastně, kam by se měli vrátit. Ono v řadě případů se už nebudou vracet na úplně stejná místa. Já skutečně postrádám jasnou vizi toho, že například celá řada lidí schází v oblasti stavebnictví, proč by celá řada těch lidí, které známe, nemohla pracovat nejenom v té oblasti, kterou opustila a celá řada desítky tisíc Čechů, který byli nahrazeni nyní nedostupnými Ukrajinci a současně vláda může si dávat nějaké pozitivní kroky, a to jsem velice ocenil v případě vlastně pana Havlíčka, že je připraven ty 2 programy jeden za 200, druhý za 300 000 000 pro ty firmy, které začínají nejruznějším způsobem, ať už vyrábět nebo vlastně připravovat tu domácí výrobu, ať už v oblasti nanotechnologií třídy tisku pro věci, které skutečně bez problémů můžeme vyrábět u nás, my jsme lídři určitých technologií, my jsme lídři 3D tisků, a přesto budeme dovážet vlastně produkty dokonce horší kvality v tomto případě z Číny.

Martin ŘEZNÍČEK, moderátor

No, my se k tomuhle dostaneme na konci Událostí, komentářů shodou okolností, ale pane Mejšťříku, když hovoříte o tom stejně jako ostatní ekonomové, že je potřeba zajistit a uchovat teda zaměstnanost, tak jak a za jakou cenu?

Michal MEJŠTŘÍK, ekonom, Institut ekonomických studií **FSV UK**

Já znovu opakuji, nejde jenom o to zachovat zaměstnanost, ale také podpořit ty nové výhonky už v této fázi, nečekat až na nějaký Marshallův plán někdy v budoucnosti, ale v tuto chvíli vlastně už pocítit ty oblasti domácí poptávky, která nepochybně nebude ovlivněna. Náš největší problém je, že celá řada našich podniků bude zasažena přes nejrůznější garance ztrátou vlastně poptávky v zahraničí, my ne, já musím zdůraznit trochu vadu toho článku pana Tůmy a pana Hampla, který trochu přehlédl, že vlastně my nežijeme ve vzduchoprázdnu. My skutečně žijeme ve velkém globálním prostoru, kdy došlo k propíchnutí cen akcí například ve Spojené státy o 30, 40 %, a to jsou věci, které skutečně ovlivňují ten globální prostor mnohem více, než bychom si mohli v duchu přát.

Martin ŘEZNÍČEK, moderátor

Dámo a pánové, já doufám, že příště budeme mít trochu více času na to, abychom tyhle ty důležité věci rozebrali podrobně, nicméně poslední slovo, paní ministryně.

Alena SCHILLEROVÁ, ministryně financí /nestr. za ANO/

To mě mrzí, já bych ráda reagovala.

Martin ŘEZNÍČEK, moderátor

Já bych vám chtěl jednu ještě otázku zcela důležitou podložit, paní ministryně, a ta se právě ..., já oceňuju, že jste si vybrala Události, komentáře k tomu zásadnímu prohlášení, které se týká nákupu obligací ze strany dluhopisů, ze strany centrální banky, ale jedna věc, která dneska se taky objevovala v mé emailové poště je, jsou insolvence. Mě by zajímalo, jestli odložíte lidem v insolvenci strhávání ze mzdy, zda přijdete s nějakou jinou pomocí nebo taky už tady zaznělo od pana Hampla moratorium a v tomhle tom konkrétním případě vymáhání dluhů, protože tohle je věc, která se dotýká stovek tisíc lidí v České republice, které se mohou dostat do ještě horších podmínek, než jsou a zároveň také zaplavit soudy.

Alena SCHILLEROVÁ, ministryně financí /nestr. za ANO/

Tak já jenom úplně jenom jednovětovou reakci na to, co padlo. My právě jdeme tou cestou, že děláme plošná jednoduchá opatření, komplexní, to znamená tak, aby lidé si nemuseli vyřizovat u těch daňových věcí nebo toho sociálního, zdravotního desítky žádostí, takže touto cestou jdeme. Já samozřejmě bych ráda s pány debatovala, protože je celá řada věcí, které bych chtěl komentovat, ale ptáte se mě na konkrétní věc, která sice není z mé gesce, ale z gesce paní ministryně spravedlnosti. My už jsme toto téma otevřeli, ona v tuto chvíli se nad tím zamýšlí, určitě ho bude konzultovat i s exekutorskou komorou, ale měli bychom něco udělat určitě i v této oblasti, protože tak jako jste vy dostával e-mail, tak desítky e-mailů dostávám já každý den a toto je taky velice důležitá oblast, která si myslím, že je na pořadu dne a na řešení, ale paní ministryně spravedlnosti se tím zaobírá.

Martin ŘEZNÍČEK, moderátor

Pane Hample, jenom krátká reakce, vy jste chtěl jednu větu reagovat.

Mojmír HAMPL, KPMG Česká republika

Když se bavíme o programu záruk, tak to právě nejsou ty jednoduché, ty jednoduché metody, to jsou relativně komplikované metody a já jenom chci, prosím, jednu věc, když budeme dělat tady tyto programy, ať už úvěrů, nebo záruk. Dávejme pozor v okamžiku, kdy je poskytujeme, že je neposkytujeme subjektům, které zároveň budou vyplácet dividendy kupříkladu v zahraničí.

Martin ŘEZNÍČEK, moderátor

Děkuju mnohokrát všem třem za to, že jste byli účastníky téhle té debaty.

Alena SCHILLEROVÁ, ministryně financí /nestr. za ANO/

Samozřejmě to musí jedna z důležitých podmínek. Děkuju.

Martin ŘEZNÍČEK, moderátor

Podobná debata nás určitě bude čekat ještě několikrát. Díky moc. Hezký večer. Dobrou noc.

Mojmír HAMPL, KPMG Česká republika

Na shledanou.

Michal MEJSTŘÍK, ekonom, Institut ekonomických studií **FSV UK**

Dobrou noc.

Osobnosti hradišského skautingu

23.3.2020 Dobrý den s kurýrem str. 23 Téma dobrého dne

OSOBNOSTI

Skautská výchova = všestranný rozvoj mladého člověka UHERSKÉ HRADIŠTĚ

Z řad členské základny Junáka v Uherském Hradišti vzešla řada významných osobností různých oborů a zaměření. Svůj podíl na tom má jistě i skautská výchova, jejímž cílem je všestranný rozvoj mladého člověka do té míry, aby byl schopen sám posoudit, v čem vyniká, a své dovednosti následně co nejlépe zužitkoval v osobním, společenském i skautském životě.

K těm nejznámějším členům jistě patří filmový režisér Elmar Klos, držitel Oscara (společně s Jánem Kádárem) za film Obchod na korze. Své první režie uskutečnil právě se skauty ve dvacátých a třicátých letech, kdy v hradišské Redutě uváděli pro veřejnost například Knihu džunglí nebo Vydupanou revue. Dalším významným členem byl spisovatel, redaktor a scenárista František Kožík, který se v období pobytu v Uh. Hradišti zapojil se svými spolužáky (Čáp, Půda, Hrbek - Tři mušketýři) do skautského dění. Jmenovaný Gustav Čáp je taktéž významnou osobností, tentokrát československého sportu. Sportovec-basketbalista, metodik tělesné výchovy a sportovní funkcionář i autor rozhlasových her, čestný občan města Uh. Hradiště, vedoucí katedry tělovýchovy a sportu Karlovy univerzity v Praze, člen Československého olympijského výboru, který se za 2. světové války zapojil do odboje, za což byl zatčen a prošel několika věznicemi a koncentračními tábory.

Z dalších osobností je nutné jmenovat hudebního pedagoga, cimbalistu Jaroslava Čecha, který společně se svými vrstevníky (Jiří Klobouk, Eda Kavan, Jiří Hübler) již v roce 1946 založil pro konání oslav Dne matek Hudeckou muziku strýca Holomka, kterou můžeme považovat za jeden ze základů pozdějšího Hradišťanu.

Skautskou personou, která by neměla uniknout naší pozornosti, je Jiří Klobouk - spisovatel, scenárista a redaktor, žijící od roku 1970 v Kanadě. Spisovatelem faktu a scenáristou byl také Dušan Hamšík, který mimo jiné vítal jako dítě ve slováckém kroji společně s další skautkou Alenou Tománkovou i prezidenta Beneše na výstavě Slovácko 1937. Po roce 1968 mu režim znemožnil oficiálně publikovat, proto své texty vydával pod jinými jmény nebo pracoval anonymně.

Pod jménem Jaroslava Dietla zpracoval vzpomínky fotbalisty Ivo Viktora Můj dres číslo 1 (1977), pod jménem Jaroslava Vokřála napsal doslovy ke knihám Oty Pavla. Anonymně spolupracoval s Karlem Kachyňou na scénářích televizních inscenací Zlatí úhoři, Velký případ malého detektiva, seriálu Vlak dětství a naděje a filmech Smrt krásných srnců a Oznamuje se láskám vašim. Jeho asi nejznámějším dílem je však kniha Bomba pro Heydricha.

Z dalších osobností jmenujme například výtvarníky Idu a Vladislava Vaculkovy, Rudu Kubíčka, Jaroslava Melichárka, Jiřího Heřmana, bytového designéra Miroslava Navrátila, zpěvačku Hradišťanu Věru Domincovou, předsedu Klubu bývalých politických vězňů K 231 Karla Nigrína nebo Miloslava Petruska, děkana **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy, držitele francouzského řádu rytíře Akademických palem (2003) a řady dalších našich i zahraničních ocenění a v roce 2004 jednoho ze zakladatelů Knihovny Václava Havla, o.p.s.

I město Uherské Hradiště udělilo Cenu města řadě skautů. Obdrželi ji Ida Vaculková (1999), Ladislav Šupka (2002), Miroslav Raštica (2003), František Petlan (2004), Věra Domincová a Ruda Kubíček (2005), Karel Žallmann (2007), Igor Stancl (2011), Albert Gottwald (2016).

K nejznámějším členům patřil František spisovatel Kožík nebo režisér Elmar Klos

O autorovi| PŘIPRAVILI KLÁRA KŘÍŽKOVÁ A JAROSLAV HRABEC

Foto popis| Věděli jste, že Slovácká buda sloužila svého času i jako skautská klubovna? Dokonce tu máme jednu dobovou fotografii. Buda byla postavena při příležitosti Slovácké výstavy v roce 1937, při které sloužila jako typická slovácká hospoda. Vyhrávaly v ní po celou dobu výstavy věhlasné hudecké muziky, jako třeba Norkova nebo Kubíkova. Po ukončení výstavy propůjčilo město buda skautům jako klubovnu. V roce 1940 ji zabavilo gestapo a skauti se do ní vrátili až po osvobození v roce 1945. Neohřáli se v ní dlouho, už na začátku 50. let ji zabavili pro změnu komunisti. Mnozí skauti v ní však zůstali jako členové Slováckého krůžku, základu dnešního Hradišťanu (Jarin Čech, Jiří Hubler, Eda Kavan, Jiří Klobouk, Věra Milevská Domincová,...).

TempFest 2020 - Visegrad a Izrael: Láska či pragmatismus?

24.3.2020 ostravainfo.cz str. 00

Přednáška Ireny Kalhousové

Akce zrušena z důvodu nařízení Vlády ČR v souvislosti s COVID-19.

Irena Kalhousová je ředitelkou Rady Herzlova centra izraelských studií na Univerzitě Karlově a akademickou pracovnící na **Fakultě sociálních věd**. Dříve působila jako analytička ve výzkumném think-tanu zaměřeném na bezpečnost, jako výzkumnice v izraelské Herzliy nebo jako hlavní analytička v Pražském institutu bezpečnostních studií.

Irena Kalhousová se specializuje na Izrael, arabsko-izraelský konflikt a bezpečnost na Blízkém východě. V současnosti se zájem jejího výzkumu přenesl více do střední Evropy.

URL| <https://www.ostravainfo.cz/cz/akce/besedy-a-prednasky/136865-tempfest-2020-visegrad-a-izrael-laska-ci-pragmatismus.html>

Ministryně financí debatovala v pořadu Události, komentáře o vládních opatřeních na podporu ekonomiky

24.3.2020 mfcr.cz str. 00

Michal Kubal

Rozhovor s Alenou Schillerovou, ministryní financí Zdroj: ČT 24 / Datum vydání: 23.03.2020 / Rubrika: 22:00 Události, komentáře

Michal KUBAL, moderátor

Vláda změnila rozpočet. Příjmy budou nižší o 90 miliard, výdaje vzrostou o 70. Deficit tak dosáhne 200 miliard korun. Kabinet schválil taky velký ekonomický balíček, který má ulevit firmám i živnostníkům a zbrzdit rostoucí nezaměstnanost, hlavně takzvaný kurzarbeit. Chce podpořit uzavřené firmy i podniky, kterým klesly výnosy.

Martin ŘEZNÍČEK, moderátor

A tu podstatnou část dnešního rozhodnutí vlády, to znamená ekonomický úhel, rozebereme teď s trojicí hostů, Alena Schillerová, ministryně financí, dobrý večer.

Alena SCHILLEROVÁ, ministryně financí /nestr. za ANO/

Dobrý večer.

Martin ŘEZNÍČEK, moderátor

Michal Mejstřík, profesor ekonomie z Institutu ekonomických studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy, dobrý večer i vám.

Michal MEJSTŘÍK, ekonom, Institut ekonomických studií **FSV UK**

Dobrý večer.

Martin ŘEZNÍČEK, moderátor

Mojmír Hampl, bývalý guvernér České národní banky, dobrý večer i vám.

Mojmír HAMPL, KPMG Česká republika

Dobrý večer.

Martin ŘEZNÍČEK, moderátor

Paní ministryně, vy jste dnes schválili celou řadu opatření. Jste schopni garantovat, že se pomoc, to znamená rychlé úvěry, odložení placení daní a celá řada těch dalších věcí, na kterých jste se shodli, že se dostanou k lidem, živnostníkům, firmám opravdu rychle tak, aby ekonomika nepadla na kolena?

Alena SCHILLEROVÁ, ministryně financí /nestr. za ANO/

Určitě. Proto jsme to také dělali. Proto jsme schválili vlastně ten velký ekonomický balík dnes. Dohromady. Proto rychle zítra dáváme ve stavu legislativní nouze návrh na novelu zákona o státním rozpočtu a všech důležitých zákonů, které je potřeba, aby se schválily právě proto, aby se peníze dostaly k lidem co nejrychleji. Ale samozřejmě my už jsme schválili celou řadu kroků i formou programů, například kurzarbeit, program zaměstnanost ministerstva práce a sociálních věcí, a počítáme s tím, že se peníze musí v co nejkratší době dostat k lidem, proto jsme to dělali.

Martin ŘEZNÍČEK, moderátor

Kde na to, co hodláte prosadit, vezmete peníze? Dluhopisy například?

Alena SCHILLEROVÁ, ministryně financí /nestr. za ANO/

Samozřejmě. My počítáme s tím, že budeme vydávat dluhopisy. My pro tento rok máme splátky starých dluhopisů nejnižší za posledních 10 let. Budeme splácet jenom asi 200 miliard v letošním roce, když si vezmete, že v loňském roce to bylo 290, předtím 300 a tak dále, tak je to nejnižší částka a my si samozřejmě budeme půjčovat. Ta výchozí pozice, ze které vychází Česká republika, je výborná. Na rozdíl od jiných zemí Evropské unie. Máme zdravé veřejné finance, nízké zadlužení, zdravý bankovní sektor, přebytkové zdravotní pojišťovny, přebytkové municipality, kraje, města a obce, a tak dále. Takže ta naše výchozí pozice je výborná. A my si budeme půjčovat.

Martin ŘEZNÍČEK, moderátor

Budou dluhopisy také nakupovány ze strany České národní banky? Bude centrální banka kupovat dluhopisy jinými slovy?

Alena SCHILLEROVÁ, ministryně financí /nestr. za ANO/

Ano, já jsem se o tom dnes domluvila s panem guvernérem. On se se mnou spojil telefonicky, hned jsme připravili novelu zákona o České národní bance. Zítra ji dávám na vládu, bude mimořádná vláda v 9 30. A projednáme tento bod. A požádala jsem předsedu Poslanecké sněmovny, aby to projednal zítra na grémiu tak, abychom mohli tuto novelu ve stavu legislativní nouze projednat. Na základě této novely by Česká národní banka kupovala dluhopisy, kupovala státní dluh od bank.

Martin ŘEZNÍČEK, moderátor

Bojíte se, paní ministryně, odlivu zahraničního kapitálu z České republiky? Protože tohle bývá vzorec chování, který v dobách nejistých bývá vidět. To znamená, že se ze zemí, které nejsou, řekněme, tak vyspělé, ty peníze stahují do těch stabilnějších a vyspělejších zemí.

Alena SCHILLEROVÁ, ministryně financí /nestr. za ANO/

Tak samozřejmě, my to budeme sledovat. Já si myslím, že ne, protože Česká republika je dobré místo pro podnikání. Je tady vybudovaná infrastruktura. Já si myslím, že ty firmy velice oceňují právní prostředí, kvalitu našich lidí, takže myslím, že neočekávám. Já samozřejmě uvidím, jak se zachovají zahraniční firmy ve vztahu k dividendové politice. Samozřejmě my bychom ocenili, kdyby tady celá řada firem nechala dividendy, neodváděla si je v takovém rozsahu. Nakonec i guvernér České národní banky k tomu minulý týden vyzval, ale já zatím v tuto chvíli si myslím, že je to předběžné. Uvidíme. My i v naší makroekonomické predikci počítáme s tím, že by se stav mohl začít zhruba od konce příštího čtvrtletí narovnávat a že bychom se mohli vracet už v tom druhé čtvrtletí. Uvidíme, jak se bude vyvíjet situace ve zdravotnictví, co řeknou ministr zdravotnictví a hlavní

epidemiolog. Ale prostě budeme rádi, když se začne ekonomika pomalu oživovat, ale na ten konkrétní deadline si musíme ještě chvíli počkat.

Martin ŘEZNÍČEK, moderátor

Pane Hartle, co vy říkáte na ta vládní opatření? Můžou polít ekonomiku živou vodu?

Mojmír HAMPL, KPMG Česká republika

Ekonomika tu vodu potřebuje. Prostě a jednoduše. Já jsem strašně rád, že se ten ekonomický rozměr věci dostal do hry, protože je naprosto zásadní, bude se týkat skoro každého. A kdybych měl říct několik komentářů, tak za prvé je zajímavé, to co jsme slyšeli ohledně té změny zákona o České národní bance, o tom, že se otevře prostor pro mnohem větší angažmá centrální banky v pomoci ekonomice. Je to nějaká varianta kvantitativního uvolňování počesku, řekněme, si, řekněme si to takto. To za a, za b, pokud můžu říct jeden obecný komentář, já si myslím, že je v Česku nemáme úplně dobrou zkušenost s nástroji pomoci ekonomiky, které jsou byrokratické, složité, jsou náročné na papírování, jsou náročné na schvalování. Nemáme čas, ty hodiny tikají. A já bych byl, já bych mnohem silněji plédoval za to, aby se, pokud možno používaly co nejvíce nástroje, které se dají udělat plošně, tak říkajíc a škrtem pera. Maďarsko dneska schválilo obecné moratorium na splácení všech závazků fyzických i právnických osob až do konce roku. Takovéhle moratorium na nějaké přechodné období si umím představit i u nás. Koneckonců centrální banka dnes vydala stanovisko, že až 5 měsíců takového moratoria bude tolerovat. Totéž plošné opatření, které vláda zvažuje a možná ho bude zvažovat v širším měřítku, posouvání splatnosti sociálního a zdravotního pojištění nebo dokonce odpouštění sociálního a zdravotního pojištění pro část ekonomiky nebo pro celou ekonomiku, byť to jsou velké sumy, odpouštění, anebo posouvání splatnosti daní. Všechny tyhle věci, které jsou...

Martin ŘEZNÍČEK, moderátor

Teď to schvaluje jinými slovy, jestli....

Mojmír HAMPL, KPMG Česká republika

Podívejte, my čelíme možná největšímu šoku, jakému makroekonomickému šoku, jakému tato ekonomika čelila za dobu své existence. Nemáme dvě věci, nemáme čas a nemáme dobrá očekávání. Obě ty věci potřebujeme opravit. Čas opravíme tak, že velmi rychlé ekonomice dáme nějaký impuls. Očekávání opravíme tak, že těm subjektům, které teď neví, co mají čekat, neví kdy, jak dlouho to bude trvat, všichni se ptají jak dlouho to bude trvat, kdy se vrátíme k normálu, kdy sundáme roušky. Vy jste se tady o tom bavili koneckonců celou dobu, tak ti každý den, každou hodinu, každou minutu přehodnocují svoje očekávání, přehodnocují je dolů. Přehodnocují svoje spotřební rozhodnutí, přehodnocují investiční rozhodnutí a ty očekávání potřebují prostě nějak nakopnout, takže já jsem pro aby, pokud ten šok má trvat jenom několik měsíců, 3 nebo 4 nebo 5 měsíců, tak, abychom tady vytvořili něco jako provaz přes propast, přes který provedeme tu ekonomiku na druhou stranu.

Martin ŘEZNÍČEK, moderátor

A ona je teď otázka, když mluvíte o tom šoku, do jaké míry je způsoben subjektivním rozhodnutím vlád jednotlivých a do jaké míry je to objektivní skutečnost. Já narážím na to, co vy jste popsal v tom článku nedávno, kdy jste víceméně řekl, že jste odpůrcem těch drakonických opatření, která se negativně podepíší na hospodářství, jak se ale vyhnout na jedné straně scénáři Itálie s tím, jak se rozjela ta, ta epidemie tam, na druhé straně zajistit, aby ekonomika fungovala a zároveň, aby zdravotnictví dokázalo zvládnout tuhle tu epidemii.

Mojmír HAMPL, KPMG Česká republika

No, to je právě to, co jsme se snažili s kolegou Tůmou tím článkem říct, že limity toho zdravotního systému znamenají, že musíte něco obětovat v reálné ekonomice, že to není zadarmo a že ta cena, kterou za to zaplatíme, bude poměrně velká. My jsme neříkali, že nebereme na vědomí ta rozhodnutí, která vláda udělala a které, o kterých se nedala vést žádná debata. To je, to je poměrně jasné, ale říkali jsme, říkali jsme dvě věci. Za A, že je potřeba vést jasnou debatu o tom, kdy je možné očekávat, že, že ta opatření skončí, protože tím vytvoříte ta pozitivní očekávání, zatím to vypadá, že ten rozpočet je postaven na, na relativně optimistickém odhadu 200 miliard deficitu na tento rok. To je, jako že očekáváme trochu menší šok, než byl v tom roce 2009, kdybysme očekávali alespoň rok 2009, byl by ten schodek 300 miliard. No, a kdyby, kdyby, kdyby mělo platit to, že kdyby mělo platit to, že zkrátka neexistují, jako že že, že není, není prostě žádné omezení, žádné, žádné ekonomické omezení toho, co si můžeme dovolit, no, tak my jsme tam argumentovali tím, že by to bylo, by to byl skvělý svět, protože bysme uměli za jakékoliv peníze zachránit úplně jakýkoliv život, ale tak to samozřejmě v reálu není. Ekonomicky, ekonomicky jenom chci říct z hlediska těch omezení a těch restrikcí my fakticky v tom italském režimu teď jsme, ne zdravotně našťěstí, ale ekonomicky ano.

Martin ŘEZNÍČEK, moderátor

Pane Mejstříku, co dělá vláda dobře, co dělá špatně, co byste jí doporučil, aby dělala a co nedělá v tuto chvíli?

Michal MEJSTŘÍK, ekonom, Institut ekonomických studií **FSV UK**

V první řadě oceňuji to, že vláda přikročila bezprostředně po tom, kdy se ta situace začala eskalovat vlastně k přepracování státního rozpočtu na tento rok. To není úplně snadné rozhodnutí a jakkoliv se teď může zdát stále ještě optimistický výhled výpadků různých daní, tak já si myslím, že už v této podobě je to zásadně pozitivní krok, stejně tak jako vlastně ta bezprostřední opatření, která směřují k tomu, abychom udrželi nad vodou celou řadu firem, protože skutečně se pohybujeme v situaci, která se velice liší od těch živelných pohrom, pohrom minulosti, kdy například vlastně veškeré zdroje nám de facto byly poškozeny a zničeny, tady v tuto chvíli ten hlavní dopad je jak na straně nabídky, tak na straně poptávky, ze strany zaměstnanců, ze strany lidí, kteří by se mohli do té práce vrátit, anebo by se měli vrátit a teď jsem u toho, co si myslím, že stále ještě vláda má prostor pro svoji budoucí aktivitu a ta se týká vlastně, kam by se měli vrátit. Ono v řadě případů se už nebudou vracet na úplně stejná místa. Já skutečně postrádám jasnou vizi toho, že například celá řada lidí schází v oblasti stavebnictví, proč by celá řada těch lidí, které známe, nemohla pracovat nejenom v té oblasti, kterou opustila a celá řada desítky tisíc Čechů, který byli nahrazeni nyní nedostupnými Ukrajinci a současně vláda může si dávat nějaké pozitivní kroky, a to jsem velice ocenil v případě vlastně pana Havlíčka, že je připraven ty 2 programy jeden za 200, druhý za 300 000 000 pro ty firmy, které začínají nejrůznějším způsobem, ať už vyrábět nebo vlastně připravovat tu domácí výrobu, ať už v oblasti nanotechnologií třídy tisku pro věci, které skutečně bez problémů můžeme vyrábět u nás, my jsme lídři určitých technologií, my jsme lídři 3D tisků, a přesto budeme dovážet vlastně produkty dokonce horší kvality v tomto případě z Číny.

Martin ŘEZNÍČEK, moderátor

No, my se k tomuhle dostaneme na konci Událostí, komentářů shodou okolností, ale pane Mejšťíku, když hovoříte o tom stejně jako ostatní ekonomové, že je potřeba zajistit a uchovat teda zaměstnanost, tak jak a za jakou cenu?

Michal MEJŠŤÍK, ekonom, Institut ekonomických studií **FSV UK**

Já znovu opakuji, nejde jenom o to zachovat zaměstnanost, ale také podpořit ty nové výhonky už v této fázi, nečekat až na nějaký Marshallův plán někdy v budoucnosti, ale v tuto chvíli vlastně už pocítit ty oblasti domácí poptávky, která nepochybně nebude ovlivněna. Náš největší problém je, že celá řada našich podniků bude zasažena přes nejrůznější garance ztrátou vlastně poptávky v zahraničí, my ne, já musím zdůraznit trochu vadu toho článku pana Tůmy a pana Hampla, který trochu přehlédl, že vlastně my nežijeme ve vzduchoprázdnu. My skutečně žijeme ve velkém globálním prostoru, kdy došlo k propíchnutí cen akcí například ve Spojené státy o 30, 40 %, a to jsou věci, které skutečně ovlivňují ten globální prostor mnohem více, než bychom si mohli v duchu přát.

Martin ŘEZNÍČEK, moderátor

Dámo a pánové, já doufám, že příště budeme mít trochu více času na to, abychom tyhle ty důležité věci rozebrali podrobně, nicméně poslední slovo, paní ministryně.

Alena SCHILLEROVÁ, ministryně financí /nestr. za ANO/

To mě mrzí, já bych ráda reagovala.

Martin ŘEZNÍČEK, moderátor

Já bych vám chtěl jednu ještě otázku zcela důležitou podložit, paní ministryně, a ta se právě..., já oceňuju, že jste si vybrala Události, komentáře k tomu zásadnímu prohlášení, které se týká nákupu obligací ze strany dluhopisů, ze strany centrální banky, ale jedna věc, která dneska se taky objevovala v mé emailové poště je, jsou insolvence. Mě by zajímalo, jestli odložíte lidem v insolvenci strhávání ze mzdy, zda přijdete s nějakou jinou pomocí nebo taky už tady zaznělo od pana Hampla moratorium a v tomhle tom konkrétním případě vymáhání dluhů, protože tohle je věc, která se dotýká stovek tisíc lidí v České republice, které se mohou dostat do ještě horších podmínek, než jsou a zároveň také zaplavit soudy.

Alena SCHILLEROVÁ, ministryně financí /nestr. za ANO/

Tak já jenom úplně jenom jednovětovou reakci na to, co padlo. My právě jdeme tou cestou, že děláme plošná jednoduchá opatření. To znamená tak, aby lidé nemuseli vyřizovat u těch daňových věcí nebo sociálního, zdravotního desítky žádostí, takže touto cestou jdeme. Já samozřejmě bych ráda s pány debatovala, protože je celá řada věcí, které bych chtěl komentovat. Ale ptáte se mě na konkrétní věc, která sice není z mé gesce, ale z gesce paní ministryně spravedlnosti. My už jsme toto téma otevřeli. Ona v tuto chvíli se nad tím zamýšlí, určitě ho bude konzultovat i s exekutorskou komorou. Ale měli bychom něco udělat určitě i v této oblasti, protože tak jako jste vy dostával e-mail, tak desítky e-mailů dostávám já každý den. Toto je také velice důležitá oblast, která si myslím, že je na pořadu dne. Paní ministryně spravedlnosti se tím zaobírá.

Martin ŘEZNÍČEK, moderátor

Pane Hample, jenom krátká reakce, vy jste chtěl jednu větu reagovat.

Mojmír HAMPL, KPMG Česká republika

Když se bavíme o programu záruk, tak to právě nejsou ty jednoduché, ty jednoduché metody, to jsou relativně komplikované metody a já jenom chci, prosím, jednu věc, když budeme dělat tady tyto programy, ať už

úvěrů, nebo záruk. Dávejme pozor v okamžiku, kdy je poskytujeme, že je neposkytujeme subjektům, které zároveň budou vyplácet dividendy kupříkladu v zahraničí.

Martin ŘEZNÍČEK, moderátor

Děkuju mnohokrát všem třem za to, že jste byli účastníky téhle té debaty.

Alena SCHILLEROVÁ, ministryně financí /nestr. za ANO/

Samozřejmě to musí jedna z důležitých podmínek. Děkuju.

Martin ŘEZNÍČEK, moderátor

Podobná debata nás určitě bude čekat ještě několikrát. Díky moc. Hezký večer. Dobrou noc.

Mojmír HAMPL, KPMG Česká republika

Na shledanou.

Michal MEJSTŘÍK, ekonom, Institut ekonomických studií **FSV UK**

Dobrou noc.

Twitter Tweet Odeslat emailem Doporučte článek

URL| <https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/v-mediich/2020/ministryne-financi-debatovala-v-poradu-u-37963/>

Peníze seženeme třeba dluhopisy, avizuje Schillerová. Jejich nákup už domluvila s ČNB

24.3.2020 ct24.cz str. 00 Ekonomika
musila

Finance na zvláštní opatření kvůli koronaviru hodlá stát získat půjčováním a prodejem dluhopisů. Na koupi státních dluhopisů se ministryně financí Alena Schillerová (za ANO) už dohodla s guvernérem České národní banky Jiřím Rusnokem, avizovala v Událostech, komentářích. Bývalý člen bankovní rady ČNB Mojmír Hampl apeluje na vládu, aby přijímala jednoduchá a plošná opatření, rozhodující je totiž podle něj rychlost. Profesor ekonomie z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy Michal Mejstřík se přimlouvá za to, aby Babišův kabinet hleděl dopředu a nečekal na jakýsi Marshallův plán.

Schillerová zdůrazňuje, že vláda jedná rychle, aby se pomoc dostala k potřebným co nejdříve. „Počítáme s tím, že se peníze v co nejkratší době musí dostat k lidem,“ potvrzuje šéfka státní kasy. Peníze na zvláštní opatření bude stát získávat například prodejem dluhopisů. Stav českých financí je podle ní výborný a zajišťuje skvělou výchozí pozici k půjčování.

Šéfka státní kasy v Událostech, komentářích potvrdila také to, že se s guvernérem ČNB Jiřím Rusnokem dohodla na prodeji a nákupu dluhopisů. Novelu zákona, která to umožní, projedná v úterý vláda a zabývat by se jí měla rovnou i Poslanecká sněmovna.

Odkaz

Schillerová navrhne schodek 200 miliard. Nechce se prý „proškrtnat do další krize“

Odlivu zahraničního kapitálu se Schillerová podle svých slov neobává. „Budeme to sledovat. Česká republika je dobré místo pro podnikání, je tu vybudovaná infrastruktura. Firmy oceňují právní prostředí i kvalitu lidí,“ míní ministryně. Podotýká, že stát by ocenil, kdyby firmy v tuzemsku nechávaly dividendy, k čemuž je vyzval i Rusnok.

Vláda počítá s tím, že situace by se mohla začít narovnávat koncem příštího čtvrtletí. „Uvidíme, jak se bude vyvíjet situace ve zdravotnictví. Zatím to máme pod kontrolou, ale na konkrétní deadline si musíme počkat,“ připouští Schillerová.

Potřeba jsou rychlá a jednoduchá opatření, věří Hampl

Někdejší člen bankovní rady Hampl oceňuje, že se mezi opatření diskutovaná kvůli nemoci COVID-19 dostal ekonomický rozměr. „Je naprosto zásadní a bude se týkat prakticky každého,“ upozorňuje. Česko podle něj nemá dobrou zkušenost s nástroji pomoci, které vyžadují mnoho byrokracie a jsou složité. „Nemáme čas, hodiny tikají. Mnohem silněji bych plédoval za to, aby se používaly co nejvíc nástroje, které se dají udělat plošně a škrtem pera,“ apeluje.

Jako příklad uvádí opatření maďarské vlády, která vydala obecné moratorium na splácení všech závazků fyzických i právnických osob až do konce roku. Vítá také plošné posouvání splatnosti sociálního a zdravotního pojištění, stejně jako daní. „Čelíme možná největšímu makroekonomickému šoku, jakému tato ekonomika čelila za dobu své existence,“ tvrdí někdejší bankéř z ČNB.

„Děláme jednoduchá plošná opatření, aby si lidé nemuseli vyřizovat desítky žádostí,“ reaguje na Hamplova slova Schillerová. S ministryní spravedlnosti už dle svých slov otevřela téma insolventů.

Odkaz

EET bude pozastavena na dobu nouze a tři měsíce k tomu, rozhodla vláda

Nemůžeme čekat na Marshallův plán, upozorňuje Mejstřík

Ekonom Mejstřík oceňuje, že kabinet přepracoval státní rozpočet na tento rok. „To není úplně lehké rozhodnutí. Myslím, že už v této podobě je to v zásadě pozitivní krok, stejně tak jako bezprostřední opatření, která směřují k tomu, abychom udrželi nad vodou celou řadu firem,“ kvituje profesor ekonomie z Karlovy univerzity.

Vláda podle něj ale zároveň musí řešit, kam se lidé budou po krizi vracet do práce. „Nejde jenom o to zachovat zaměstnanost, ale také podpořit nové výhonky už v této fázi. Nečekat na nějaký Marshallův plán někdy v budoucnosti, ale už v tuto chvíli podchytit oblasti domácí poptávky, která nepochybně nebude ovlivněna. Náš problém je, že celá řada podniků bude zasažena přes nejrůznější garance ztrátou poptávky v zahraničí,“ odhaduje Mejstřík.

Konstatuje také, že Česko neexistuje ve vzduchoprázdnu, ale ve velikém globálním prostoru. Například propad akcí v USA o třicet až čtyřicet procent ovlivnil globální prostor mnohem více, než by si Česko přálo, připomíná.

Odkaz

Akcie v rekordním pádu. Obavy investorů z koronaviru se prohlubují

URL| <https://ct24.ceskatelevize.cz/ekonomika/3066352-penize-sezeneme-treba-dluhopisy-avizuje-schillerova-jejich-nakup-uz-domluvila-s>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
ceskatelevize.cz

ZAŘÍDÍME VÁM BYT

24.3.2020 Claudia str. 10 Lidé kolem nás
Šárka Jansová

1. příběh Monika

Brožík Dekorátérka, která vytváří návrhy pro byty a domy a vdechuje jim osobitou atmosféru.

Rodilá Pražanka vystudovala mezinárodní vztahy na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy. Vždycky ji to ale táhlo ke kreativní práci a nyní už čtrnáct let pracuje pro designovou firmu. Mění interiéry, uplatňuje svou zručnost, kreativitu, představitivost a také lásku ke všemu hezkému. Tou největší inspirací je pro ni však malá dcerka, která se jí doma batolí.

Našla jsem se v textiliích

„Po vysoké škole jsem začala pracovat pro výstavy interiérů, designu a doplňků, později jsem se přes zastínění oken dostala k látkám, ve kterých jsem se našla. Textilie jsou mou pracovní náplní, patří tam závěsy, textilní tapety, tkané koberce, látky na čalounění, na obklady a dekorace. A umím dodat i nábytek, když si zákazníci přejí komplexní službu,“ říká Monika Brožík, pro kterou byl největší výzvou projekt Squat iD23, kde navrhovala v pražské Pařížské ulici byt podle příběhu jeho obyvatele.

Trendy odejdou, styl zůstane

„To je přesně to, co mě baví. Vytvořit styl, protože trendy věci odejdou, ale styl zůstane. To máte jako s módou,“ podotýká dekorátérka, která v sobě našla schopnost probudit v zákaznících odvahu něco si ve svém bytě nebo domě změnit.

„Vždycky se snažím dát interiéru život, něco osobitého, co člověk nemůže postrádat, to je to nejcennější. Já mám třeba doma i za cenu malého prostoru velký dřevěný stůl, ale patří ke mně. Stejně jako olejový obraz od českého autora a dvě zrcadla, která se mnou putují životem,“ svěčila se Monika. A v čem se podle ní dělají při zařizování bytů ty největší chyby?

Velké sedačky a velká televize

„Lidi milují velké sedací soupravy. Já je ráda nemám. Mám v nich pocit, že jsem hlavou arabské rodiny o dvaceti členech a všichni se díváme na televizi. U velké sedačky musí přece zákonitě viset velká televize. A ze všech míst pokoje na ni musí být vidět. Klienti také často sní o pěkné koupelně s prostornou vanou, ale přitom mají koupelnu maličkou. Nebo si nakoupí závěsy, koberce a tapety, které spolu barevně neladí. V takových případech je dobré požádat odborníka, který zákazníka odhadne a pokusí se mu jeho sen splnit. A od toho jsem tady já.“

2. příběh

Lenka Víznerová Navrhuje privátní interiéry, ale pustila se i do designu hotelu nebo nemocniční kliniky.

Vystudovala Fakultu architektury Slovenské technické univerzity v Bratislavě (katedru designu). Deset let pracuje jako architektka pro známou firmu a navrhuje soukromé interiéry. Největší odměnou je pro ni spokojenost zákazníků. Je vdaná, má dvě malé děti a domov, který miluje.

Každý projekt je pro mě „nej“

„Móda a design mě bavily už na střední škole a baví mě čím dál víc. Každý projekt, na kterém zrovna pracuju, je pro mě ten nejzajímavější. Specifi cké bylo navrhování interiéru Dancing House Hotel v pražském Tančícím domě, šlo o hotel vybudovaný v bývalé kancelářské budově. A podobná výzva na mě čekala i v případě brněnské soukromé kliniky SurGal Clinic, protože nemocniční prostředí je náročné na použité materiály, jejich vlastnosti a hygienické standardy veškerého zařízení,“ říká Lenka Víznerová, která se vždy snaží, aby se v navrhovaných prostorech klient cítil dobře. Ale pojďme do soukromých interiérů. Který kus nábytku nechybí u Lenky doma?

Na posteli a sedačce nikdy nešetřete

„Dobré pohodlné křeslo, kde si můžu číst, poslouchat hudbu nebo jen tak vypnout. Takové jedno křeslo mám, a to jsem s sebou stěhovala už do třetího bytu. Stěžejní je pro mě i postel. Tu jsem teď sice vyměnila, ale za kvalitnější, takže se mi spí ještě líp. Na kvalitní posteli trvám i u klientů, protože v dnešní hektické době se člověk musí dobře vyspat a odpočinout si,“ vysvětluje designérka a dodává, že na křesle, posteli ani sedačce by lidé šetřit neměli, a to ani tehdy, když je kupují pro děti.

Nemíchejte různé barvy a styly

„Při zařizování bytu dbejte i na dostatek světla a promyslete si, jestli chcete vestavěný nábytek na míru, který si vyberete do posledního detailu, nebo vám spíš vyhovuje volnější prostor měnící se v čase. Nemíchejte styly a

barvy v celém bytě, v pohodě jde v jednom stylu projít barvami z pokoje do pokoje, změnit náladu místnosti, ale udržet přitom jednotný ráz. Výjimkou je dětský pokojík, to je království samo o sobě,“ radí Lenka s tím, že ideální je zajít za interiéristou. „Lidé si často myslí, že na bytového designéra nemají peníze, ale mnozí by byli překvapeni, že to zase takové výdaje nejsou. A určitě se taková investice vyplatí.“

ZAŘIZUJEME BYT V PANELÁKU

- * Zvažte, jak dlouho v bytě chcete žít, a podle toho řešte větší zásahy (podlaha, koupelna, stropy apod.).
- * Prostor vnímejte jako celek, abyste neběhali pro kabát z chodby do vedlejší místnosti.
- * Určete si, jestli potřebujete větší kuchyň, nebo spíš pracovnu.
- * Nezapomínejte na doplňky, jako jsou knížky, obrazy, časopisy, deky a květiny. Dělalí své a měly by podtrhnout vaši osobitost.

CO PŘÁVĚ FRČÍ V DEKORACÍCH?

- * Len, 100% bavlna, vysoce odolné materiály z celulózy, jako je viskóza, modal, tencel. Mají antibakteriální účinky, jsou odolnější, pevnější a lépe se perou.
- * Na čalounění křesel se nyní používají výrazné barvy.
- * Sedačky zůstávají jednobarevné či lehce melírované v béžové a šedé barvě. A na scénu se opět vrací i bílé sedačky.
- * In jsou znovu záclony a závěsy. Závěs z lehké splývavé látky může nahradit záclonu.

Příští týden: Maléřečky – milovnice křehkých půvabů Velikonoc

Foto autor| foto: osobní archiv

Foto popis| Monika je průvodkyní klientů k jejich vysněnému domovu.

Foto popis| Monika preferuje styl a osobitost.

Foto popis| Lenka se podílela i na návrhu projektu Vila Peroutkova v Praze-Malvazinkách.

Škola na dálku

24.3.2020 Lidové noviny str. 12 Akademie
LUCIE KOCUROVÁ

Jak vypadá distanční výuka v čase koronaviru? Někde učí online, jinde si nevědí rady

Je pondělí, půlka března, dvě hodiny odpoledne. Osmiletá Viktorie ale nesedí v pestře vyzdobené třídě ve své škole na pražském Žižkově, nýbrž zhruba o sto kilometrů severním směrem, na chalupě, kam rodina odjela z velkoměsta. Přes notebook svých rodičů se připojila k internetu a čeká, až jí začne hodina nepovinné anglické konverzace. Během krátké chvíle se na monitoru objevuje tvář její učitelky, na boční liště vidí svoje spolužáky, kteří si mávají, evidentně šťastní, že jsou zase ve spojení. „Viki is here... Maty is here... Dominik is here... We can start! How are you, children?“ zní z monitoru. Podobné scény se dnes odehrávají v pokojíčcích a obývacích nejen po celém Česku, ale i ve zbytku Evropy, v Asii i v Americe. Pandemie nemoci Covid-19 uvěznila doma miliony dětí, školy jsou zavřené a učitelé i ředitelé musejí prakticky ze dne na den řešit otázku, jak vzdělávat své žáky v době, kdy není v dosahu tabule, křída ani osobní výklad. A jak už to bývá, přístup se liší škola od školy a učitel od učitele.

Můžeme začít od třeťačky Viktorie z Prahy: zatímco anglickou konverzaci vede její učitelka z domu přes Google Meet, úkoly z matematiky dostává dívka z učebnice a pracovních sešitů. Má si je napsat a schovat do doby, kdy škola zase otevře. Češtinu pak vypracovává do pracovních listů, které vyplněné odesílá e-mailem. Že v tom rodiče mají zmatek? Není divu.

Uzavření škol proběhlo bez varování ze dne na den a školy neměly dost času se na nestandardní situaci připravit. Z rodičů se zase přes noc stali pedagogové, kteří teď kromě své vlastní práce, vaření a dalších věcí přejímají kontrolu nad vzděláním svých dětí. Každý dělá, co může a na co si trpí.

Pražská gymnázia přecházejí na online

Na gymnáziích a dalších středních školách je situace o něco jednodušší v tom, že studenti jsou samostatní, všichni mají e-mail, většina má k dispozici také notebook nebo smartphone s kamerou i připojení k internetu. Umějí využívat všech technických „vychytávek“, a často v tom bývají dokonce výrazně napřed oproti svým učitelům. Současné uspořádání je tedy spíš výzvou pro vyučující. „Když se zavřely školy, dostali jsme jako pedagogický sbor školení, jak zacházet s nástroji Google. Je to intuitivní, sama bych nevěřila, jak snadno to zvládnou,“ říká Michaela Šédová, učitelka češtiny a společenských věd na Gymnáziu Thomase Manna v Praze 9. Škola online je v provozu od 9.00 do 12.10, lekce jsou půlhodinové s desetiminutovými přestávkami. „Je to super, myslím, že to pro nás všechny dost znamená. Studenti se aspoň nikde neshlukují, udrží si studijní návyky, nebudou pozadu. Udržíme se navzájem v tempu a dobré náladě,“ vysvětluje Šédová. I pro ni samotnou je situace náročná: kromě toho, že vyučuje svoje studenty, má doma vlastní děti – žákyně základní školy. Musí tedy dohlížet i na to, aby se učily a plnily úkoly. Velkou odměnou a motivací jsou pro ni nicméně ohlasy studentů i děkovné maily od rodičů.

Bez problémů probíhá výuka i na Pražském humanitním gymnáziu. Také pro ně bylo uzavření škol ze dne na den překvapením. „Naši maturanti byli strašně rozzlobení, nejradši by se zabarikádovali ve škole a pokračovali ve výuce. Věděli jsme, že to musíme zvládnout co nejdříve, už kvůli nim,“ říká zástupkyně ředitele Tereza Bočanová. Škola zvolila platformu Jitsi, učitelé vysílají z domu, každá třída má denně pět hodin. Studenti mají k dispozici Google Classroom, konzultovat můžou i prostřednictvím e-mailu. Maturanti mají zvláštní rozvrh ve skupinkách podle předmětů, z nichž plánují skládat závěrečnou zkoušku dospělosti.

Důležité je neztratit motivaci

Gymnázia a střední školy se víc mohou spoléhat na samostudium než základní školy. Dá se předpokládat, že studenti se učí dobrovolně, tudíž jejich motivace připojit se a něco dělat je vyšší než u dětí mladších. Navíc už nejsou závislí na přítomnosti, pomoci a pozornosti svých rodičů a dá se očekávat, že základní kompetence pro navazující samostatnou práci mají dávno zvládnuté. Na druhou stranu mnozí teenageři přistupují k současné situaci jako k nečekaným prázdninám a učit se rozhodně nehodlají. Důsledky pocítí, až se dveře škol znovu otevrou. Kdy to ale bude, zatím není jisté. Podle prvních informací ministerstva školství měly být zavřené dva týdny, už teď se ale (zatím neoficiálně) mluví i o dvou až třech měsících. A to už bude rozdíl ve studijním přístupu znát.

I rodiny, co už nějakou dobu alespoň částečně online fungují, stojí před nejrůznějšími výzvami. Některé mají víc dětí, a jen jeden počítač. Jinde rodič pracuje z domu a nemůže svůj pracovní nástroj na půl dne dát z ruky. A co sociálně znevýhodněné děti, potomci samoživitelek, které taktak zaplatí obědy a družinu, ale na internet už peníze nemají? Domácí vzdělávání je výzva pro všechny.

Dávky učení musejí být přiměřené

„Když mi přišla v úterý odpoledne SMS, že od zítřka se školy zavírají, věděl jsem hlavně jedno: musíme se žáky zůstat v kontaktu,“ říká Jaroslav Jirásko, ředitel ZŠ K. V. Raise v Lázních Bělohrad. Požádal kolegy, aby mu do pátku představili svou vizi toho, jak chtějí děti během koronavirových „prázdnin“ vzdělávat. Pak se sešli (ve dvou malých skupinkách) a sdělili svoje představy a inspirace. „Dohodli jsme se, že musíme pracovat průběžně, zadávat úkoly maximálně na několik dnů dopředu a poskytovat žákům zpětnou vazbu kontinuálně. Pak jsme se zeptali dětí, odkdy se chtějí učit, a jejich odpověď byla, že by rády začínaly po obědě. Tak jsme se tomu přizpůsobili,“ říká Jirásko.

Škola využívá nástroj Office 365, děti dál dostávají k vyplnění kvízy přes Kahoot; učitelé dětem doporučují i online zdroje, jako jsou učebnice od nakladatelství Fraus a Nová škola či testy, které zpřístupnilo Scio. „Máme zhruba tři skupiny rodičů. Jedni rozhodně nic dělat nehodlají, slušně nám sdělili, že nemají internet ani čas. Další naopak – zejména ti prvostupňoví – vyšilují, že se děti nudí a potřebují víc práce. Naprostá většina ale komunikuje s respektem, klade otázky a plní úkoly. Nejde o peníze, ale o priority,“ dodává Jaroslav Jirásko.

S řešením školy ve východních Čechách souhlasí i programový ředitel společnosti EDUin Miroslav Hřebecký. „Škola má žákům učivo dávkovat a být s nimi v kontaktu průběžně. Učitel je odborník na svůj předmět a didaktiku. Má vědět, kolik času dětem úkoly zaberou. Nelze školákům naložit učivo na měsíc a pak ho jen oznámkovat. Děti potřebují vědět, jak se jim učení daří, dostávat zpětnou vazbu,“ vysvětluje Hřebecký.

Fungujeme s tužkou a papírem

Učitelka Radka, která učí matematiku a fyziku na základní škole v Praze 8, by ráda své žáky dál učila, ale nemá žádné pokyny ani strategie od vedení školy. „Všichni čekají, že za dva týdny bude po všem. Naše škola tedy zadala pár úkolů na webu s tím, že si je pak zkontrolujeme,“ krčí Radka rameny a dodává: „Absolutně jsme zaspali dobu, z učitelského sboru z nás jen pár zvládá alespoň mailovou korespondenci a Skype. Zbytek jede na tužku a papír, na spoustu dětí nemám ani e-mail, tak nevím co dělat.“

Radka si s dětmi, jimž dělá třídní, vyměňuje povzbuzující zprávy na WhatsAppu. Posílá jim zatím spíš inspiraci a nápady, nechce děti přetěžovat. Uvědomuje si, že doma v karanténě, s vystresovanými rodiči, to nikdo nemá lehké. Navíc se děsí toho, jak se prohloubí už existující vědomostní rozdíly mezi dětmi. Někomu rodiče prostě pomůžou, někomu ne.

I s tím souhlasí Miroslav Hřebecký a dodává: „Rodiče by měli svoje děti motivovat, nastavit jim režim, přitáhnout je k učení. Neměli by ale úkoly dělat za ně, pokud si nevědí rady nebo nestíhají. Učitel potřebuje zpětnou vazbu, zda jsou jím zadané úkoly reálně splnitelné. Pokud zadá spoustu pracovních listů a rodiče je vyplní za dítě, aby nemělo průšvih, příště jich přijde ještě víc, protože učitel nemá tušení, že se to nedá stihnout.“

Následkem vládních opatření osiřely i posluchárny českých vysokých škol, a to ještě dřív, než se po zkouškovém období stihl rozjet nový semestr.

„Zatím je v tom trochu chaos. Některé fakulty mají již zavedený nějaký systém e-learningu a pořádají přednášky online, jiné své systémy zatím příliš nevyužívaly a vyučující se s nimi teprve učí. My se zatím doma učíme podle sylabu a čekáme, co bude. Všichni jsou ale nápomocní, učitelé odpovídají na maily bleskově a snaží se pomáhat, co to jde,“ říká Anežka Dašková, která studuje v Praze medicínu. Irena Reifová, učitelka z **Fakulty sociálních věd** UK, pro své studenty natáčí přednášky – a ty si pak mohou stáhnout. „Univerzita ale nemá žádný centrálně použitelný nástroj, každý z nás používá nějaký freeware. Nahrávání dlouho trvá a celé je to poněkud neohrabané, ale děláme, co můžeme,“ říká.

Studenti se ovšem v dnešní době mohou výrazně uplatnit i mimo školu. Někteří medicí z vyšších ročníků vypomáhají v nemocnicích, chemici míchají ve školách dezinfekce na ruce, studenti pedagogických fakult zase nabízejí hlídání a doučování – třeba po internetu. A všichni svorně doufají, že nejpozději v dalším semestru se zase setkají.

Krise přináší vývoj

Na současnou situaci nebyl připraven nikdo a každý se s ní musí poprat po svém – ředitelé, učitelé, žáci i rodiče. Některé školy musejí pochopit, že v domácí výuce na studenty nemohou nahrnout stejné množství učiva, jako by seděli v lavicích. Další zase čeká digitální revoluce – jak se opatření budou prodlužovat, bude čím dál jasnější, že s tabulí a pracovními listy si do budoucna nevystačí. Je to krize, ale z krizí se většinou rodí velké posuny.

„Myslím si, že spousta dnešních dětí bude v budoucnu pracovat z domova. Nynější stav je může naučit sebeřízení a zodpovědnosti, což je velmi důležité,“ říká Miroslav Hřebecký ze společnosti EDUin. A Tereza Bočanová z Pražského humanitního gymnázia dodává: „Neustále se vedou debaty o tom, jak je třeba redukovat učivo, a nikomu se do toho nechce. Myslím, že teď nastal ten správný čas, a vyplyne to organicky z této situace.“

Spousta dnešních dětí bude v budoucnu pracovat z domova. Nynější stav je může naučit sebeřízení a zodpovědnosti, což je velmi důležité.

O autorovi| L U C I E K O C U R O V Á, Autorka je spolupracovnicí LN

Foto autor| ILLUSTRACNÍ FOTO SHUTTERSTOCK

Foto popis| Online smršť. O digitalizaci výuky se v poslední době hodně mluví, teď ji české školství bylo nuceno začít aplikovat téměř ze dne na den.

PŘED-PO: Národní galerie Praha a její vizuální styl jsou vidět

25.3.2020 czechdesign.cz str. 00

Anna Stránská Veronika Pařízková - 6. 2. 2020 Patrik Florián - 29. 1. 2020 Jarmila Řehořková - 15. 1. 2020
Všechny akce

Jak se díky vizuálnímu stylu z dílny Studia Najbrt proměnila Národní galerie Praha? Nová podoba NGP prostupuje její vnitřní i vnější komunikací již téměř 2 roky.

Od vyhlášení soutěže v květnu 2018 jsme se ve veřejném prostoru setkali s nepřehlédnutelnými plakáty k úspěšným výstavám Františka Kupky, Alberta Giacomettiho nebo francouzských impresionistů, které kromě samotného Studia Najbrt pro NGP tvoří i řada dalších grafických studií. Podívejte se na proměnu vizuální komunikace NGP, která je díky soutěži sjednocená a jasně rozpoznatelná.

Soutěž na vizuální identitu Národní galerie Praha:

Vyhlašovatel: Národní galerie Praha

Organizátor: CZECHDESIGN

Průběh soutěže: 8. 1. – 2. 5. 2018

Charakter soutěže: Uzavřená, dvoukolová, 10 vyzvaných grafických designérů a studií

Účastníci soutěže: 2017 Designers, Breisky, Dynamo Design, Heyduk, Musil & Strnad, Laboratoř Petra Babáka, Markéta Steinert, Side2, Studio Najbrt, Studio Petrohrad, Symbiont

Vítěz soutěže: Studio Najbrt (Art direction: Aleš Najbrt, Zuzana Lednická; Design: Martin Vácha, Andrea Vacovská)

Komunikace NGP vychází z manuálu Studia Najbrt

Pro Národní galerii Praha pracují přední česká grafická studia již mnoho let. Materiály NGP se však dříve ničím mimo drobného loga nepodobaly. O neúspěšném pokusu vypsát soutěž na tvorbu nové vizuální identity v roce 2015 se můžete dočíst v tomto článku O 3 roky později se NGP obrátila na CZECHDESIGN, který se o organizaci soutěže staral od počátku až po úspěšné vyhlášení vítězného Studia Najbrt. Z grafického manuálu, díky němuž jsou veškeré materiály vizuálně provázané, aktuálně vycházejí další grafická studia.

Autorem podoby nejnavštěvovanější výstavy ČR roku 2019 – Francouzský impresionismus: Mistrovská díla ze sbírky Ordrupgaard – je studio Side2. Podobu dalších výstav navrhli i grafičtí designéři Robert V. Novák, Tereza Hejmová či duo Štěpán Malovec a Martin Odehnal

Studio Najbrt spolu s novým vizuálním stylem navrhlo i zcela nové formáty prezentace NGP – mimo jiné brožury s přehledem doprovodného programu nebo kapesní mapy budov NGP. Novou podobu získaly také pracovní oděvy zaměstnanců bezpečnosti NGP.

Nový grafický manuál poprvé v historii sjednotil online komunikaci Národní galerie – vznikly šablony pro komunikaci na Facebooku i vizuály několika kategorií video obsahu

Sjednocená online komunikace NGP / Zdroj: Youtube Národní galerie Praha

Proměna interní komunikace NGP

Národní galerie Praha pracuje na implementaci vítězného návrhu od Studia Najbrt do své vnitřní komunikace i navenek dodnes. Kromě exponovaných výstavních materiálů se mění i podoba interních dokumentů NGP – od razítek přes vizitky až po faktury. Tereza Ježková, bývalá vedoucí marketingu a PR NGP, která stála za realizací soutěže a implementací nového vizuálního stylu, aktuálně působící na Institutu komunikačních studií a žurnalistiky **Fakulty sociálních věd** UK, dodává: „Samotná organizace soutěže nám ve své době pomohla lépe definovat značku NGP i to, jakým (nejen) vizuálním jazykem má galerie k veřejnosti promlouvat. Následná implementace nové grafické identity potvrdila, jak moc byl tento krok potřebný a jak komunikaci instituce prospěl. NGP získala jasně identifikovatelnou tvář, která napříč komunikačními kanály podporuje obsah a aktivity, které jsou podstatou galerie.“

Novou podobu získaly kromě všech interních dokumentů také karty, který čítá přes tři tisíce členů – vznikly i nové kategorie členství pro seniory a rodiny, jejichž karty jsou odlišeny vizuály s díly ze sbírek Národní galerie Praha.

Současná vedoucí marketingu NGP Karolína Pláničková dodává: „Posledním důležitým krokem, který v implementaci vizuálního stylu stále probíhá, je označení budov NGP. S ohledem na náročnost a komplexitu tohoto procesu systém označení budov řešíme především v souvislosti s novými expozicemi, které otevíráme postupně. Z grafického manuálu od Studia Najbrt vycházíme také v rámci aktuálního procesu tvorby nového webu NGP, který bude spuštěn na přelomu března a dubna 2020. Mimo vizuální stránku webu řešíme i funkčnost a přehlednost, tedy klíčové charakteristiky vizuálního stylu celé instituce.“

Nový vizuální styl pomáhá Národní galerii oslovovat nové návštěvníky poutavou formou a zároveň dlouhodobě komunikovat se stávajícími fanoušky jasným jazykem. Sjednocený vzhled interních i externích materiálů pozitivně podporuje značku NGP a vztah veřejnosti k instituci. Samotná soutěž zajistila hladký průběh vzniku nového vizuálního stylu a odpovídající ohodnocení pro všechny vyzvané designéry a studia. Jsme rádi, že je Národní galerie Praha, podobně jako jiné kulturní instituce v Česku, otevřena změně a těšíme se na další podobné projekty.

Související

Další články

Jsou jich tisíce... Sháníte zedníka, ošetřovatelku či instalatéra? Marně, nejsou, prosperuje velkoodchov politologů. Co zaujalo Jiřího Macků

25.3.2020 krajskelisty.cz str. 00 Hlavní město Praha

Anička Vančová

Kdo už toho pamatuje víc, tak určitě i to, kolik bylo tenkrát vysokých škol (stručně: o moc míň a jenom státní) a tedy jak mnoho uchazečů se mnohdy opakovaně ucházelo o málo míst. Navíc některé obory byly otevřeny jenom jednou za pár let, jako třeba archeologie, s níž jsem ještě coby maturant koketoval.

Byla v tom i logická a společností prospěšná nepřímá úměra: sice méně vysokoškolských absolventů (zvláště specializací, o jakých se nám tehdy ani nesnilo a bez nichž se společnost docela obešla, jako politologů), zato se vyučilo víc zedníků, instalatérů, prodavaček, řidičů, zdravotních sester či pekařů. Dnes máme nejrůznějších universit a fakult jak naseto: aktuální nabídka činí celkem 220, z toho studium politologických věd nabízí šestnáct adres. Jedenáct veřejných a státních a pět soukromých, se všemi typy studia - bakalářským, magisterským či doktorským; na deseti lze získat titul dokonce při zaměstnání, výchově dětí a venčení psa. Stát se prostě politologem není složité, žádný bůhvíjaký nedosažitelný cíl, a to i pro leckteré, jejichž intelektu by 'tenkrát' víc odpovídal nějaký výuční list zdatného a poctivého řemeslníka.

Panáčkové z televizní obrazovky

Já se, když jsem si vzal do hlavy budoucnost veterináře, trmácel vlakem několikrát do roka 700 km do Košic. Dnes adepti pro společnost sotva nezbytně potřebné profese politologa (přeloženo: ti, kteří neuvažují žít se rukama) kolikrát málem ani nemusejí zvednout zadek a opouštět rodné město. Geografická nabídka je totiž přebohatá: od Ústí nad Labem přes 'spolehlivou' Plzeň buď dál na jih do Českých Budějovic nebo přes Prahu (osm adres!) východně do Hradce Králové či Kutné Hory a dál richtung Morava do Ostravy, Olomouce a Bma. Patrony jejich studia se navíc stanou velikáni české historie, jejichž jména si některé školy přivlastnily do názvu, snad aby tím získaly větší věhlas: Karel IV., Komenský, Purkyně, Palacký, Masaryk...

Známe ty panáčky politology dobře, zvláště televize si jejich tvářemi i názory pravidelně futrují svá vysílání. Především mnohoslovnými komentáři výsledků předvolebních výzkumů či meditováním nad palčivými celospolečenskými tématy co kdyby - kdyby, zatímco (všimli jste si také?) třeba k problémům koronavirové epidemie - tedy vedle nezbytné kritiky konajících spoluobčanů a výronů všeobecného chytrolínství - zhusta nemají co smysluplného a konstruktivního nabídnout. Třeba jako čerstvě Lukáš Jelínek z Masarykovy demokratické akademie na adresu premiéra: „Je vidět, že Babišův přístup k vládnutí je poměrně dost chaotický a nesoustředěný, a to se může projevat i na některých oficiálních výstupech... Od některých ministrů slyšíme velmi srozumitelné a trpělivé vysvětlování situace, na druhou stranu slyšíme podrážděného, chaotického premiéra, kterému občas není rozumět, co přesně sděluje.“ Kritiku prosím, ale už komunisté říkali, že by měla být konstruktivní. Tohle je jenom pindání.

Tisícíhlavé davy politologů

Jejich přirozeným kádem, stejně jako studentů škol určených k jejich namnožení, se cítí být brněnský 'masarykovec' Petr Fiala, údajně první v Česku jmenovaný profesor politologie (všechny jeho tituly pro nedostatek místa vypočítáme někdy příště). Do množiny následovníků patří třeba obličejově důvěrně známý Jan Kubáček (autor klíčové publikace 'Politologie, jak se dostat na vysokou'), miláček sociálních sítí Jiří Pehe, teoretik demokracie Lubomír Kopeček, volební specialista Tomáš Lebeda, levicový anarchist z FF KU Ondřej Slačálek a další prostí služebníci české politologie.

A kolik že jich vlastně mezi námi je? A kolik ještě bude? Co nevidět zcela nepřehledně, podle internetových zdrojů především zásluhou Karlovy univerzity. Její Filozofická fakulta za posledních šest let přijala 268 studentů, což je ovšem pouhý čajíček proti snažení sesterské **Fakulty sociálních věd**. Ta ke studiu oboru Politologie a mezinárodní vztahy přivítala ve zmíněném období dokonce 1279 studentů (pro kontrolu:

193+222+220+221+223+200), a ke studiu nové specializace Politologie a veřejná politika za poslední tři roky celkem 445 uchazečů o titul v další z těchto odborných nerukodělných profesí.

Tak co, už se nedivíte, proč není víc zedníků, prodavaček, instalatérů, zdravotních sester, pokrývačů, řidiček městské dopravy, zámečníků, kuchařek, sklářů? Co nevidět se tomuto řízenému velkoodchovu politologů pěkně poděkujeme.

A především kominíci chybějí. Protože chyťte se za knoflík, když jde kolem politik. Bude vám to na prd...

URL| <https://www.krajskelisty.cz/praha/23677-jsou-jich-tisice-shanite-zednika-osetrovatelku-ci-instalatera-marne-nejsou-prosperuje-velkoodchov-politologu-co-zaujalo-jiriho-macku.htm>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
krajskelisty.cz

Co zmůže Evropská unie proti pandemii koronaviru? Šest otázek a odpovědí k pravomocím Bruselu

26.3.2020 irozhlas.cz str. 00 Zprávy ze světa

Anna Urbanová

Evropský kontinent se už týdny potýká s pandemií koronaviru. V nejméně zasažené Itálii si vyžádala už tisíce obětí a další přibývají po stovkách každý den. Vlády v evropských zemích vydávají jedno nařízení za druhým, zavírají své hranice a omezují pohyb osob. Terčem kritiky se stávají představitelé Evropské unie, kteří podle některých nereagují dostatečně pružně. Kam sahají pravomoci unijních orgánů?

Jaké kroky Evropská unie podnikla?

První reakce přišla koncem ledna ze strany Chorvatska, které v současnosti evropské sedmadvacítce předsedá. Chorvati rozhodli o aktivaci mechanismu integrovaných opatření pro politickou reakci na krizi a finanční pomoci členským zemím ve výši 37 miliard eur (z toho 1,2 miliardy by mělo připadnout České republice).

26. března poslanci Evropského parlamentu odhlasovali ještě vyšší částku určenou na pomoc pro státy zasažené koronavirem. V nouzovém fondu, který unie poskytne, by měl být v přepočtu jeden bilion korun. A pro Českou republiku by se mělo jednat o zhruba 30 miliard korun.

7. února, tedy týden po aktivaci finanční pomoci ze strany Chorvatska, se sešli ministři zdravotnictví na videokonferenci. „Když se podíváte na závěry z jednání, lze vyčíst, že členské státy sice uložily Evropské komisi předložit některé návrhy, ale už nevyčtete skutečné úsilí o úzkou spolupráci a koordinaci,“ řekl serveru iROZHLAS.cz Pavel Telička (HLAS), vůbec první český eurokomisař a do loňska místopředseda Evropského parlamentu (do europarlamentu byl zvolen za ANO).

10. března uspořádal předseda Evropské rady Charles Michel videokonferenci s členy Evropské rady. Jejím cílem byla koordinace reakce unie na šíření COVID-19. Závěrem si státy vytyčily priority, nicméně nepřistoupily k žádnému určitému řešení.

Teprve 16. března vystoupila šéfka Evropské komise Ursula von der Leyenová s oznámením, že by Evropská unie měla zavřít vnější hranice, což o den později stvrdili na videokonferenci i představitelé členských zemí.

Byla reakce včasná a adekvátní?

Mohla být rychlejší. „Státníci se měli sejít u jednoho stolu hned v lednu, kdy to ještě šlo,“ připustila pro iROZHLAS.cz místopředsedkyně Evropské komise Věra Jourová (ANO). Dodává ale, že si není jistá, zda by včasná koordinace ze strany Evropské unie nějakým zásadním způsobem změnila situaci a zabránila rozšíření koronaviru.

Obdobně to hodnotí Telička: „Evropští lídři se měli sejít dříve než u videokonference. Byl bych v tomto směru poněkud kritický k prezidentovi Evropské rady Michelovi, nicméně iniciativu mohl vyvinout kterýkoliv jiný premiér.“

Zajímavostí je, že v předchozích krizích poslední dekády, kterými Evropská unie prošla, část unijních států vnímala bruselské instituce jako prostředníka, který měl krize řešit. Tentokrát je tomu jinak.

„Novinkou je, že nikdo nebere evropské instituce jako hlavního aktéra. Všichni krizi spojenou s koronavirem řeší na národní úrovni. Hlavní změna - oproti předchozím dvěma krizím s eurozónou a uprchlíky – je v tom, že se od Evropské komise mnohem méně očekává,“ vysvětluje pro server iROZHLAS.cz profesor práva a expert na unijní legislativu Ivo Šlosarčík z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy.

Národní státy se tak při řešení nynější krize spoléhají především samy na sebe. Snaží se nastolit co nejrychleji preventivní opatření a doufají v zastavení šíření nákazy COVID-19. Evropská unie nyní nedisponuje nástroji, jimiž by tuto situaci komplexně vyřešila, což je dáno její zdravotnickou politikou.

Jaký je mandát v oblasti zdravotnictví?

Velmi omezený. Evropská unie je primárně politické a ekonomické uskupení. Jejím hlavním cílem je udržení stability a míru na starém kontinentu. Její práva jsou dána Lisabonskou smlouvou, která nehovoří o zdravotnictví jako o prioritě unijního seskupení.

„Evropská unie v této oblasti může hlavně zprostředkovávat výměnu informací. Nemá zodpovědnost za strukturu domácího zdravotnictví, ani ho nefinancuje, to je v rukou členských států,“ popisuje omezené pravomoce unie ve zdravotnictví Šlosarčík.

„Ochrana zdraví je jednou z oblastí, které členské státy nesevěřily do pravomocí Evropské unie, a nevybavily jí ani nástroji či financemi, a proto za aktivity v této oblasti také nesou plnou odpovědnost,“ upozorňuje bývalý europoslanec a šéf evropského právního výboru Pavel Svoboda (KDU-ČSL). „Navíc ochrana zdraví je jedním z mála důvodů, pro něž členské státy mohou omezit všechny svobody vnitřního trhu Evropské unie,“ dodává.

Evropská unie má pravomoci v oblasti obchodu a mobility osob. Do jejích kompetencí tak spadá pohyb zdravotnického materiálu, léků a jejich certifikace. „Evropská unie proto nyní mluví do volného pohybu zboží a snaží se, aby fungoval vnitřní trh se zbožím – jak s běžnými surovinami, tak i například s rouškami a ventilátory. Dále se snaží mluvit do volného pohybu osob, nicméně v tomto ohledu mají členské státy docela silný argument v podobě výjimky z volného pohybu odůvodněné ochranou veřejného zdraví,“ dodává Šlosarčík a naráží na to, že každý unijní stát zavedl uzavření vnějších hranic v jiném čase.

„Evropská unie doplňuje politiku členských států, přidává přeshraniční prvek. Do oblasti zdravotnictví zasahovat nemůže. Její funkce v této oblasti je pouze koordinační, případně může členské státy financovat,“ dodává k možnostem Evropské unie v oblasti zdravotnictví eurokomisařka Jourová.

Proto Evropská unie nedisponuje žádnými vlastními zásobami roušek a respirátorů, jelikož je to v kompetenci členských států. „Státy mohou pověřit Evropskou komisi uskutečněním nákupů, například přes společné veřejné zakázky a podobně. To se stalo na zasedání ministrů zdravotnictví, ale až 6. března,“ připomíná Telička.

Jaká je nyní unijní podpora?

Ekonomická. Jak již bylo zmíněno, Evropská unie schválila hned v lednu ekonomický balíček na pomoc členským státům ve výši 37 miliard eur. V unijní kompetenci je rozvolnění pravidel státní pomoci, úniková klauzule (navýšení státního deficitu) a podobně.

„Pro unijní orgány je nejpřirozenější pomáhat členským státům tam, kde existují nějaké unijní pravomoci – přesouváním peněz v rámci rozpočtu Evropské unie, společným omezováním či rozvolňováním pravidel volného pohybu – například dovolit jízdy kamionů i v neděli,“ říká Svoboda.

„Evropská unie kontroluje rozpočtovou disciplínu členských států, kdy se – při současné situaci – bude utrácet v úplně jiných rozměrech. Zde unie v souladu s evropským právem i s logikou a zdravým rozumem aktivovala takzvanou krizovou výjimku z Paktu stability a růstu, kdy v časech krize mohou unijní státy utrácet více, aniž by jim do toho Evropská unie jakkoliv zasahovala,“ vysvětluje legitimitu kroků Šlosarčík.

Podle Věry Jourové se nyní v Bruselu řeší, z jakých rezerv se bude finanční pomoc poskytovat. Shodnout se budou muset Evropská komise, Evropský parlament i jednotlivé členské státy, a to zejména v otázce rozpočtu unie na dalších sedm let (rozpočet pro období 2021–2027), protože ten bude pravděpodobně pandemií zasažen také.

Jak může Evropská unie pomoci?

V rámci unijních institucí fungují pracovní skupiny a jiné struktury, které se zabývají řešením krizových situací. „Klíčové je to, že členské státy mají zdroje a nástroje, jimiž Evropská unie nedisponuje. Stejně tak si státy zachovaly i uvnitř unie hlavní odpovědnost za svou vnitřní bezpečnost a těchto pravomocí se v dnešní krizové situaci plně ujaly s cílem omezit dopad epidemie,“ říká Šlosarčík.

V kompetenci Evropské unie je takzvaná civilní ochrana obyvatel. Ta by se dala rozdělit do tří stupňů, patří mezi ně v první řadě kompetence členských států, dále evropský mechanismus ochrany a tzv. RESCEU (z angl. rescue – zachránit + EU).

Při prvním stupni ochrany si opatření řídí členské státy samy. Druhý stupeň je závislý na podpoře ostatních členských států, je tedy založen na principu vzájemné pomoci. „V neděli tento stupeň aktivoval chorvatský premiér Andrej Plenković kvůli následkům zemětřesení, která byla v Záhřebu. Finanční pomoc přislíbilo například Maďarsko,“ přiblížila eurokomisařka Jourová.

Poslední stupeň byl implementován teprve v roce 2018 a jeho aktivace a náplň je zatím otázkou jednání. Jourová nicméně serveru iROZHLAS.cz řekla, že by se mělo jednat o zásobu různého hmotného materiálu pro poskytnutí pomoci po katastrofách. Primárně je tento stupeň míněn na živelní katastrofy, součástí rezerv by tudíž měl být i zdravotnický materiál.

Pavel Svoboda ještě dodává, že pomoci se od unie členským státům aktuálně dostává také v oblasti cestovního ruchu. „Češi, kteří jsou stále v zahraničí, kde není konzulární zastoupení Česka, mají nárok na konzulární pomoc kteréhokoliv jiného členského státu Evropské unie, který v dané zemi zastoupení má, zejména při hledání cesty zpět do České republiky,“ upozorňuje na problematiku repatriace.

Ovlivní krize vnímání unie?

„Pohled na minimální prostor pro zapojení Evropské unie do řešení pandemie ukazuje, že je stavěna takzvaně ‚pro dobré počasí‘. S novými krizovými globálními jevy se prostě nepočítá,“ říká lidovec Svoboda.

„Význam členství v Evropské unii se ukáže teprve po skončení pandemie – při obnově ekonomik členských států. To je oblast, kde má unie reálné pravomoci a kde se ukáže síla propojeného vnitřního trhu. Věřím, že budeme svědky evropské novodobé obdoby Marshallova plánu,“ dodává někdejší europoslanec.

Co se týče ekonomických následků krize, podle mínění Věry Jourové budou členské státy považovat možnosti Evropské unie za přínosné. „Myslím si, že docení to, že společně se můžeme rychleji vyhrabat z krize.“

Její optimismus sdílí i Telička: „Jsem přesvědčen, že jako obvykle, když Evropská unie projde krizí, vyjde z ní spíše posílená.“

URL| https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/evropska-unie-pandemie-koronavirus-postup-cinnost-mandat-zdravotnicka-politika_2003262003_aur

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
[irozhlas.cz](https://www.irozhlas.cz) (Zprávy ze světa)

Sedláček: Zařadte ekonomiku na neutrál, odpočinek lidem prospěje

26.3.2020 seznamzpravy.cz str. 00 Výzva, Koronavirus, Audio, Život v Česku, Stalo se

Martina Spěváčková

Češi v karanténě, podniky v karanténě, zůstane i celá česká ekonomika v karanténě? A bude se muset postarat sama o sebe? Ve Výzvě Seznam Zpráv odpovídal ekonom Tomáš Sedláček.

Nestíháte číst? Poslechněte si audioverzi rozhovoru.

Pojďme začít aktuálně, politici a veřejnost řeší, jestli stát podnikům proplatí náhradu škody a podle jakého zákona. Jak vidíte ten spor vy?

Já si myslím, že u těch podniků, které by měly krachovat, respektive vyhadzovat, by se něco takového udělat mělo. Děje se to všude možně na světě, dokonce i centrální banky se začaly podílet, když to řeknu jednoduše, na tisku peněz. Teď je situace, kdy inflace a už vůbec hyperinflace nehrozí. Ba, právě možná je namísto uvažovat o tom, že kdyby centrální banka nepodlehla takovému kvantitativnímu uvolňování, tak bychom se možná mohli dostat do teritoria negativní inflace, jak si ekonomika bude sedat o několik procent níž. Takže tady jde o to, aby si ekonomika sedla, jak bych to řekl, společně. To znamená, aby to neodnesla jistá část lidí, kteří za to notabene nemůžou. Úplně ideální stav by bylo zmrazit nebo dát ty podniky, které teď trpí, na jakýsi stop stav nebo takové to sporo, kdy máte opravdu minimální náklady, minimální funkčnost, snížit platy na nějakou rozumnou úroveň, ale nevyhadzovat. Protože v momentě, kdy karanténa skončí, tak to není moc dobré, když je dané odvětví roztrhané. Takže něco takového, o co se pokouší česká vláda, mi přijde rozumné, už kvůli tomu, že se to vlastně děje všude na světě.

Jaký je to vzkaz ale veřejnosti a ekonomice, že se takto politici veřejně dohadují, jestli podniky mají mít na náhradu právo a jaký je na to zákon?

Já si myslím, že stát by teď měl vyslat zprávu, ať se nešíří panika, ať se nedělají nějaké kroky, které by nás později mohly mrzet. A jde o to rozetřít ten průšvih, řekněme, rovnoměrně po celé ekonomice a zabezpečit její základní chod. Je klidně možné, že se tohle bude dít v budoucnosti opakovaně, takže je dobré být na to připraven. Na druhou stranu to dohadování je tady kvůli tomu, že teď řešíme opravdu situaci, se kterou se žádný ekonom ani ekonomka a už vůbec ne politici nikdy nesešli. My jsme kdysi po krizi se studenty dělali takový modelový propočít, jak by vypadala ekonomika, kdyby se deset dvacet let nerostlo, to znamená, že to všechno zůstane tak jak teď. Budeme chodit do kina, tak jak chodíme, ale nebudeme zažívat nárůst bohatství. Už tenkrát jsem byl považován za příliš odvážného experimentátora, že to je zbytečné, že ekonomika vždycky bude růst. A teď máme problém ještě několikanásobně hlubší. My teď nemusíme řešit povzbuzování ekonomiky, což vždycky ekonomové posledních dvou generací byli vychováni v tom různě podporovat a dodávat energie ekonomice, a najednou ta stimulace ekonomiky není možná, musíme spíš věci zamrazovat. Takže já bych poprosil i veřejnost o jakousi větší dávku tolerance, jak k nám ekonomům, tak i politikům, protože opravdu nikdo pořádně neví, co dělat. A vidíte, že ti politici a země, jako je třeba Británie nebo Spojené státy nebo Švýcarsko, nebo do jisté míry i Holandsko a Švédsko, které se snažily jít jakousi alternativní cestou a tu ekonomiku nechat běžet dál, tak ty všechny couvají a vlastně se vrací k tomu našemu modelu, to znamená kontakt lidí a vlastně ekonomiku dát do jakéhosi zmrazeného stavu. Otázka je, jak konkrétně to udělat, jestli peníze dát přímo lidem, kterým hrozí nezaměstnanost, nebo je poslat do škol. Což je návrh, který se mně líbí nejvíc - americké prestižní univerzity otevřely své kurzy zdarma, ať už je to Yaleova univerzita nebo Harvard, mají online kurzy, které si lidé nyní mohou dodělat. A já bych byl velice rád, kdyby stát na to napojil svoji sociální politiku. To znamená: buď pracuj pro někoho jiného, to znamená, buď zaměstnaný, tak jako my dva teď pracujeme pro někoho jiného, nebo pracuj sám na sobě. To znamená: vzdělávej se. A v tom případě by stát dával jakési stipendium, které by neznamenal, že dotyčný nebo dotyčná je nezaměstnaný, ale že studuje a že pracuje na sobě. To je taková věc, která si myslím, že by se hodila udělat pro všechny další podobné situace.

Tomáš Sedláček Ekonom a vysokoškolský pedagog. Působí jako hlavní makroekonomický stratég ČSOB. V letech 2001 až 2003 byl poradcem prezidenta Václava Havla. Přednáší na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy. Napsal bestseller *Ekonomie dobra a zla*. Kniha byla přeložena do 21 jazyků.

Vy jste autorem *Ekonomie dobra a zla*. Prožíváme teď to ekonomické zlo?

Já jsem v *Ekonomii dobra a zla* dlouho volal po jakémsi šábesu, že je unavená příroda, jak jsme se velice emotivně dozvěděli od Greta, že jsou unavení lidé. Já si myslím, že jsme spíš přepracovaná než líná společnost, která by potřebovala víc makat, a to pozastavení ekonomiky mělo podle mého už být v roce 2008, 2009, kdy ekonomika byla přepálená kvůli levným penězům, dluhovému financování a zadluženosti domácností, států i firem. Přetáhli jsme přírodu, přetáhli jsme kapitál, přetáhli jsme sebe, jsme ve společnosti, která si spíš stěžuje na příliš rychlé tempo. Jsme ve společnosti, která si stěžuje na vyhoření, na chronickou únavu. Tady z toho titulu to pozastavení, pochopitelně ne takhle radikální, ale je to též možné vnímat jako jakýsi signál, ať už to pojmem, jak chceme, k tomu abychom se zastavili. A možná zjistíme, že ekonomika potom bude fungovat

lépe, protože zjistíme, že mnoho věcí, které nyní děláme, děláme špatně zbytečně kvůli zlovykům. Také si občas představuji, že až se karanténa uvolní, kolik bude energie třeba v zaměstnancích, nebo v učitelích, pracovnících nebo v novinářích, nebo ve vědcích, když si na chvíli odpočinou. Takže já se to snažím brát pozitivně jako odpočinek. Ve všech kulturách dávnejších se takto odpočívalo. Římané, jak známo, měli jenom deset měsíců a ty dva zbylé měsíce prostě nepočítali, 61 dní pro ně neexistovalo a jako zimní medvěd uléhali ke spánku. To jenom my v moderní společnosti 365 dní pracujeme úplně stejně a je jedno, jestli je jaro, léto, podzim nebo zima. Takže je potřeba zajistit chod základních funkcí ekonomiky, to znamená potraviny, infrastruktura, která je stěžejní. Naštěstí to zasahuje infrastrukturu, která stěžejní není, to znamená restaurátérství, turismus. Je to důležitá část našeho hospodářství, ale není stěžejní, což neznamená, že bychom se o ty lidi neměli postarat a ty náklady nést společně.

Vir si podle národnosti nevybírám. Nevracíme se tak trochu do dob socialismu, budeme se muset postarat sami o sebe, nejen Česko, ale třeba i další národní státy?

Tady je teď takový další test lidstva, jestli nám tato krize vyústí ve spolupráci národů, protože vir si nevybírám, jestli je dotyčný Ital, Čech, Číňan nebo Američan nebo Švýcar. Nezná naše usměvavé hranice, které jsme si vybojovali v nějakých válkách v minulosti, které dneska už nikdo moc neřeší. Bylo by pochopitelně lépe, kdybychom k tomu přistoupili všichni společně a společnými silami se to snažili řešit, protože v této situaci není úplně dobré být sám na opuštěném moři. Viděli jsme to na příkladu těch masek. Česká republika je lidsky neodstřihnutelná od zahraničí. To, že se nebude cestovat turisticky, je jedna věc. Ale druhá věc jsou zaměstnanci a možná ještě důležitější jsou zboží a služby, bez kterých je česká ekonomika téměř nepředstavitelná. Pokud se rozhlédnete po svém pokoji, ve kterém právě jste, a odmyslíte si všechny věci, které nejsou z České republiky, notabene, odmyslete si všechny věci, které nejsou z vašeho města, tak zjistíte, že váš pokoj bude velice pustý, velice prázdný a velice chudý. A to je to, co hrozí, pokud to budeme přehánět se zavíráním hranic. Notabene, pokud je Evropa, když to řeknu ošklivě, podobně promořená, tak asi nemá cenu úplně věci hlídat a já nejsem epidemiolog, takže do toho nechci mluvit. Jenom jako ekonom doufám, že v řádu týdnů, měsíců vymyslíme způsob, jak se člověk obalí, když to přeženu, do jakéhosi neprodyšného kondomu, ve kterém bude moct chodit na veřejnost a fungovat dál, byť to nebude estetické ani hezké. Tak doufám, že ten další směr boje s koronavirem bude v tom smyslu, že se vymyslí jakási izolace dotyčného člověka, byť bude ve společnosti dalších lidí.

Jak bude dlouho podle vás ekonomice trvat, než se znovu nadechne? A může být ten restart rychlý?

Ekonomika má hrozně zajímavou vlastnost, že když ten šok nepochází zevnitř, ze střev ekonomiky samotné, to znamená, není to bankovní nebo finanční krize, jakou jsme viděli v roce 2008 nebo 2009, tak se s tím vypořádá velice rychle. Podívejte se na válečné ekonomiky Německa a Japonska, jak do jisté míry nespravedlivě, byť to byly agresorské státy, se jim velice záhy začalo dobře dařit. A to ale také díky mezinárodní pomoci. A podívejte se, kde ty ekonomiky jsou dnes. To samé platí na povodně, které jsme tady neměli. Ekonomika se z těch extrémních šoků dokáže vyléčit velice rychle, notabene, když se udělá jakýsi muštr, jak s tím nakládat. To znamená, připravené ekonomice to nevadí. Takové ekonomice, jako třeba byla agrární ekonomika před 200 lety, když se v zimě 2 měsíce zazimovalo, tak se vůbec nic nestalo a následovalo to rytmus. My jsme se tomu rytmu odnaučili, takže možná to je způsob, jak dát hlavy dohromady a skutečně vymyslet způsob, jak fungovat s něčím takovým, když ekonomika prostě na chvíli vysadí. Ale ekonomika přežila černý mor, přežila 2. světovou válku a měli jsme nějakou formu ekonomiky i za doby kamenné, takže ekonomika se vždycky přizpůsobí tomu stavu věcí, ve kterém je daný národ nebo společnost.

Vy jste o tom mluvili, že jsme na jakémsi vynuceném odpočinku. To znamená, že jsme zařadili neutrální, tím, že sedíme všichni doma?

Přesně tak, zařadili jsme neutrální. Ano, to je hezký obrázek. Ne zastavit to auto tím, že se vypne klíček, protože to není úplně možné, ten motor musí běžet dál, ale jinak ta ekonomika se nehýbe. Což je pro nás strašně nepříjemné a nestandardní, protože ekonomika je žokej, který je zvyklý od toho koně získávat co možná nejrychlejší rychlost a najednou jeho zadáním je koně naopak uzimovat a dávat pozor na to, aby se moc nehýbal.

Hýbat se mají především data. Vy říkáte, že to záchranné lano pro nás může představovat internet. Jsou ale profese, kde to opravdu nejde, třeba zemědělec asi krávu přes počítač nepodojí, nezaseje. Nepodepíše se tohle na některých odvětvích?

Naše společnost už je z velké části přestěhovaná na internet. Já jsem dokonce uvažoval, jestli mi dovolíte takovou mírnou hříčku se slovy v této smutné době, že virus není jenom biologický a slovo virus používáme i pro počítačový virus. Já jsem se ani neodvážil zeptat svého syna, jestli by raději volil přestat tu situaci současnou, to znamená, že lidé se nemohou hýbat pořádně, nebo jestli by si raději zvolil situaci, kdy ten vir by byl internetový a data se nebudou moc hýbat, to znamená, že zkolabuje internet. Tak se mi pochopitelně vysmál a říkal, že tohle je mnohokrát lepší. Mému synovi je 13, takže je celkem nadšený, že nemusí chodit do školy. Ale na vážnější téma, ono skutečně, kdybych si i já, jako ekonom, měl vybrat, co z toho suspendovat, jestli tedy pohyb

lidí, nebo pohyb dat, tak bych si raději též zvolil tohle, protože si dost dobře nedokážu představit, jak by společnost fungovala, kdyby nám zkolaboval internet. Takže to jenom taková základní úvaha. Nicméně k té vaší otázce. Ano, jsou odvětví, která jsou postižená v 1. linii, a to je třeba turismus nebo hoteliérství, tam se budeme muset jako společnost složit a vymyslet nějaký způsob, jak snížit nájemné, jak tuto dobu přečkat. Ale to není gró ekonomiky. Jedno, druhé i třetí je velice příjemný luxus. Jsem rád, že můžeme cestovat a Češi toho hojně využívají, ale je to věc, která je díky bohu zbytečná. Ten virus nezasáhl zatím klíčové části ekonomiky. Nicméně, zatím si myslím, že i to zemědělství, byť je to hromadná aktivita, tak to není aktivita, kde by ti lidé byli blízko u sebe, takže to je zrovna jedno z odvětví, na které je potřeba dbát, aby fungovalo bez jakýchkoliv disruptí.

Vy jste říkal, že i když dojde ke krizi, tak společnost ve své empatii už došla tak daleko, že se o sebe navzájem postaráme. Kde berete tu jistotu?

Já dám třeba příklad krize Řecka, která už je za námi. Kdyby se něco podobného stalo před, já nevím, 40, 50 a notabene před 100 lety, tak se všichni budeme radovat z toho, že nějakí Řekové tam mají bídu a hlad a vojensky bychom na ně zaútočili. A my bychom možná spolu řešili, jestli nejdřív poslat pěšáky a potom až lodě a tak dále. To by bylo jediné, co bychom řešili. Protože prostě proč by nám mělo záležet na jakémisi cizím národu, ať se jim daří co možná nejhůře a my je potom obsadíme a vezmeme jim to jejich zlato a další poklady. Takhle se uvažovalo o národech předtím. Nyní tohle nikoho ani nenapadlo, což je zajímavé. Nikoho ani nenapadlo, že bychom jim zabavili ostrovy. Takové nejradiálnější návrhy, které ani nebyly míněny úplně vážně, byly, že bychom od nich ty ostrovy koupili, ale to byla spíš taková jaksi kuriozita intelektuálního cvičení. Co tím chci říct, je, že dneska se prostě národy o sebe starají a funguje to celkem dobře. Od vzniku Evropské unie spolu Evropa neválčila a na té mezilidské úrovni jsme si jako by tu etiku přestěhovali do morálního exoskeletonu. Jinými slovy, dneska už nikdo nemá nutnost ani povinnost se starat třeba o staré lidi, byť může a je to pochopitelně hezké, když je navštívíme v nemocnici nebo když s nimi trávíme čas a přineseme jim pomeranče a staráme se o ně. Ale už to není nutné, už přežijí i bez nás, sice ne tak hezky, ale přežijí. Na rozdíl od dob dávnějších, kdy lidi, o které se nepostaraly jejich děti, nechali jejich vlastnímu smutnému osudu. Pro nás je prostě nepředstavitelné, že bychom nechali někoho umřít na ulici. Ani zvířata nenecháme umírat na ulici. Když se tady něco stane labuti, já bydlím podél Vltavy, tak se během několika málo minut spustí právě ten morální exoskeleton a přijede nějaké auto a tu labuť nějakým způsobem ošetří. Takže tady z toho vycházím. Je na to mimochodem hrozně hezká knížka, která se jmenuje Empathic Civilization, Empatická civilizace, od Jeremy Rifkina, kde to celkem hezky dokládá i na dalších případech.

URL| <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/ekonom-sedlacek-zaradte-ekonomiku-na-neutral-odpocinek-lidem-prospeje-95925>

Stejná zpráva vyšla také v dalších 2 titulech:

[seznamzpravy.cz \(Výzva, Koronavirus, Audio, Život v Česku, Stalo se\)](#), [seznamzpravy.cz \(Výzva, Koronavirus, Audio, Život v Česku, Stalo se\)](#)

Jak se státu daří komunikace s občany?

27.3.2020 ČT 24 str. 07 22:00 Události, komentáře

Jakub ŽELEZNÝ, moderátor

No, a ještě jednou se tedy vracíme k tomu, o čem už jsme dnes mluvili, jak vlastně politici v současné době komunikují, jak vláda sděluje svá důležitá rozhodnutí v tomto zcela bezprecedentním čase? O tom s odborníky, s vedoucí katedry marketingové komunikace **Fakulty sociálních věd** Karlovy univerzity Denisou Hejlovou. Deniso, nebo paní docentko, dobrý večer.

Denisa HEJLOVÁ, vedoucí katedry marketingové komunikace a PR, **FSV UK**

Dobrý večer.

Jakub ŽELEZNÝ, moderátor

A je s námi ve spojení také děkan Fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity Stanislav Balík, pane profesore, i vás zdravím. Dobrý večer.

Stanislav BALÍK, děkan, Fakulta sociálních studií Masarykovy univerzity

Dobrý večer.

Jakub ŽELEZNÝ, moderátor

Základní otázka, když byste měli dát vládě nějaké pomyslné vysvědčení, ne snad známky, ale nějaké, řekněme, slovní vysvědčení. Paní docentko, jak byste, jak byste ohodnotila vládu v koronavirové krizi?

Denisa HEJLOVÁ, vedoucí katedry marketingové komunikace a PR, **FSV UK**

Tak to vysvědčení se do velké míry odvíjí od toho, jak ta situace v České republice vypadá. Když to porovnáme vlastně se situací v ostatních zemích, se kterými se srovnávat můžeme velikostí, ekonomickou situací, tak u nás není vůbec špatná a pokud by bylo více nakažených, více úmrtí, tak určitě všichni by komunikaci vlády tím pádem hodnotili mnohem hůře.

Jakub ŽELEZNÝ, moderátor

Čili máte pocit, že je tam přímá úměra, když to není zatím tak strašné, tak ta vláda komunikuje dobře. Na druhou stranu ale slyšeli jsme námitky vůči tomu, že vláda rozhodla o jednom, druhém, pak třetím nákupním okně pro seniory, nejprve řekla, že tohle se dít nebude, pak, že se to dít bude, zastánci vlády říkají: "Nikdo nemohl vědět, co se stane." Odpůrci vlády říkají: "Tak to měli říci rovnou." Tyhle věci, jak hodnotíte, je to takový velký balík, ale je to to, o čem se teď hodně mluví.

Denisa HEJLOVÁ, vedoucí katedry marketingové komunikace a PR, **FSV UK**

Je tam jedna důležitá věc, a to je ta, že z pohledu té komunikace ta komunikace vlády vždycky zatím je reaktivní, není strategická a není zaměřená příliš na výhled do budoucna. Je to možná i tím, že v těch uplynulých 30 letech v České republice se hodně rozvíjel politický marketing, ale už málo se rozvíjela vládní komunikace, a přestože vláda by měla mít připraveny krizové scénáře. Tak zde se ukazuje, že na tu pandemii úplně připravená strategicky nebyla.

Jakub ŽELEZNÝ, moderátor

No, otázka je, kdo, kdo mohl být připraven. Pane profesore, já vím, že to teď možná bude znít trochu kacířsky, ale koneckonců tenhle rozhovor je o tom, jak vláda komunikuje, jak politici zvládají tuhle krizi, tak se vás zeptám, může tahle krize paradoxně třeba vládním stranám pomoci k získání větší popularity. Koneckonců sněmovní volby budou za rok a kousek nebo naopak může někomu třeba z těch důležitých aktérů, kteří často vystupují, uškodit?

Stanislav BALÍK, děkan, Fakulta sociálních studií Masarykovy univerzity

Tady nemůžu odpovědět, jinak než že uvidíme. Víím, že je to zvláštní odpověď, že je to taková trošku alibistická odpověď, nicméně, když se podíváme do historie, tak málokdy se rozhodovalo bezprostředně po nějaké takové katastrofě, po nějaké takové krizi a co se týče nějakých preferencí nebo nějakých sympatií, nesympatií, tak ty mají poměrně velký, velkou setrvačnost, co se týče proměny tady v průběhu takovéto akce.

Jakub ŽELEZNÝ, moderátor

Na druhou stranu, ale to teď vypadá, i když je to také trošku sinusoida, že opozice sice plní svoji roli, ale plní tak jako, řekl bych velmi, velmi korektně. Byly samozřejmě určité výzvy k odvolání ministra Vojtěcha, byly tam ostré apely, ale v zásadě to vypadá vlastně, vlastně velmi idylicky na pozadí té krize.

Stanislav BALÍK, děkan, Fakulta sociálních studií Masarykovy univerzity

No, opozice nemá v tuto chvíli co, moc jakou jinou variantu, moc jakou jinou strategii, protože ve chvíli, kdyby do toho šla skutečně ostře, tak by byla velmi rychle napomenuta velmi rychle kárán za to, že jako v této krizové chvíli rozbít tu jednotu, to znamená, opozice skutečně teď vystupuje pouze, tak jak v zásadě může.

Jakub ŽELEZNÝ, moderátor

Paní docentko, politici také sáhli po určitých motivačních heslech. Jsme ve válce, hashtag Spolu to zvládneme, sice to nebylo hned, možná to politikům někdo během těch prvních dnů té krize radil, ale je to, je to správná taktika nebo je to prostě moderní taktika, která dneska je zcela běžná.

Denisa HEJLOVÁ, vedoucí katedry marketingové komunikace a PR, **FSV UK**

Jak už tady mnohokrát zaznělo, ta situace je skutečně velmi vážná a připomíná jako ... nebo je to stav, který nikdo z nás prakticky nezažil v životě, takže i zde je na místě používat určitá, určité věci, které povzbudí ty obyvatele, protože na některé z nich, jak už jsme slyšeli v předchozí reportáži, ta životní situace dopadá velmi těžce. Lidem začnou docházet peníze, přicházejí o práci, takže zde je skutečně na místě poděkovat těm, kteří se starají o ostatní, kteří zvládají náročné práce a trochu začít povzbuzovat to obyvatelstvo, že bude lépe, ale nebude to rozhodně brzy.

Jakub ŽELEZNÝ, moderátor

Zpočátku, pane profesore, byl hodně vidět premiér Andrej Babiš, tedy on je vidět každý den, ale mám pocit, že postupem doby i on sám říkal, že to raději nechá na odbornících. Do hlavní role je teď obsazen pan profesor Prymula, všichni vědí, že to je velký expert zrovna na podobné situace, je to, je to logické a správné v této, v této době?

Stanislav BALÍK, děkan, Fakulta sociálních studií Masarykovy univerzity

Je vidět, že Andreji Babišovi evidentně došlo, že toto je tak vážná situace, že v ní nemůže hrát hlavní roli 24 hodin denně, měsíc dva nebo tři nebo ještě, ještě i víc, a také se evidentně poučil z těch prvních dnů, kdy chtěl být vidět všude a začal se do toho, začal se do toho zaplétat, až mu to začalo škodit, což zřejmě měl doloženo i nějakými konkrétními čísly, a tak v tu chvíli udělal to jediné možné, co udělat mohl, a sice že se trochu stáhl do pozadí, což popravdě řečeno, té vládní komunikaci částečně pomohlo, nicméně upozornil bych na věc, kterou si možná úplně neuvědomujeme, ale že v tuto chvíli ta situace ještě pro vládu není úplně kritická ono se začne lámat ještě za několik týdnů až ve chvíli, kdy budou pořád narůstat počty nakažených, ale už bude potřeba nějakým způsobem uvolnit kola ekonomiky a v tu chvíli teprve ukáže, jestli je vláda schopna nějaké skutečně krizové komunikace nebo ne.

Jakub ŽELEZNÝ, moderátor

No, je jasné, že jsme teprve u tahu 1 nebo 2 z mnoha a těžko odhadnout, kolik těch, kolik těch tahů bude. Jak vy byste třeba hodnotila projev Andreje Babiše, myslím ten poslední, který vypadal velmi smířlivě. Andrej Babiš se tam i omlouval, připouštěl některá pochybení. Byl to projev člověka, kterému někdo poradil, buďte velmi smířlivý.

Denisa HEJLOVÁ, vedoucí katedry marketingové komunikace a PR, **FSV UK**

Ten projev už mnozí označili za projev spíše prezidentský, tak to by se vlastně lidé představili, že by měl býval promluvit prezident.

Jakub ŽELEZNÝ, moderátor

Ale tam je další otázka, že tušíte, že se na to také chci ptát, ale dokončete myšlenku o Andreji Babišovi.

Denisa HEJLOVÁ, vedoucí katedry marketingové komunikace a PR, **FSV UK**

V tom projevu, jak už jste řekl, tak tam bylo jedno velké děkuji. Děkuji, a to si myslím, že všichni ocenili. Na druhou stranu také mnozí komentátoři a i lidé si všimli, že to není projev, který byl konzistentní s tím, jak pan

premiér mluví, jaký je člověk, dokonce i ten jeho přednes byl trošičku takový uspěchaný, ale přece jenom ten projev byl ...

Jakub ŽELEZNÝ, moderátor

On sám, on sám mimochodem teď už několikrát řekl, že si je vědom nedokonalosti svého vyjadřování, ne úplně dokonalé češtiny, to je také věc, kterou mám pocit, že přiznal teď nedávno docela poprvé takhle, takhle jasně vlastně s omluvou.

Denisa HEJLOVÁ, vedoucí katedry marketingové komunikace a PR, **FSV UK**

Ano, ale ten projev sám o sobě byl velmi dobře napsaný z pohledu politické komunikace, nicméně byl prostě připravený předem a není konzistentní s tou komunikací, která probíhala před tím.

Jakub ŽELEZNÝ, moderátor

Teď další otázka na prezidenta Miloše Zemana, na ten jeho projev, mám pocit, že pan prezident se dlouhou dobu držel stranou a potom ten projev, který přednesl, když člověk četl různé komentáře, tak zaznívalo spíš ano, chtěl lidi povzbudit, ale možná lidé očekávali něco víc od prezidenta v téhle situaci?

Denisa HEJLOVÁ, vedoucí katedry marketingové komunikace a PR, **FSV UK**

A na veřejnosti zaznívalo mnoho výtek, že tento projev od pana prezidenta nezazněl dříve nebo jakákoliv komunikace, že prostě nepřišla dříve a u toho projevu pana prezidenta Zemana byly 2 složky, 1 byla ta, když jste ho poslouchal a druhá byla ta, když jste ho viděl a tam bylo evidentní, že on sám možná není na tom úplně dobře, že není možná úplně ve formě, takže možná vlastně se snažil ...

Jakub ŽELEZNÝ, moderátor

Tak zdravotní stav rezidenta byl sledovaný mnoho, mnoho týdnů, měsíců, let, víme, že on sám přiznával, že měl různé zdravotní problémy, tak možná zrovna byl v nějaké takové situaci, no.

Denisa HEJLOVÁ, vedoucí katedry marketingové komunikace a PR, **FSV UK**

Ale byly tam i ostatní výtky ze strany veřejnosti, například na nedodržení karantény jeho poradce Nejedlého.

Jakub ŽELEZNÝ, moderátor

Pane profesore, ještě vás poprosím o rychlý komentář k těm dvěma projevům, kdybyste je porovnal, myslím, projev premiéra a prezidenta.

Stanislav BALÍK, děkan, Fakulta sociálních studií Masarykovy univerzity

No, tady bych skutečně souhlasil s paní docentkou, Andrej Babiš přednesl projev, který byl svým žánrem prezidentský, ale zase jsme neslyšeli ten premiérský, ten, který by řekl, co jak bude, o čem vláda přemýšlí, jak plánuje některé věci, no, a od prezidenta jsme neslyšeli prezidentský projev, spíš jakési pan prezident promine, strejcovské popovídání si před kamerou.

Jakub ŽELEZNÝ, moderátor

Poslední otázka na vás, paní docentko, asi tušíte, červený svetr Jana Hamáčka. Vlastně nevím, jak se k tomuhle fenoménu postavit, hodně o tom, hodně o tom přemýšlím, ale nechám to na vás, vy jste odbornice na tyhle ty imagové věci.

Denisa HEJLOVÁ, vedoucí katedry marketingové komunikace a PR, **FSV UK**

Je to poměrně běžné, jak vidíte, i já jsem si dneska vzala fialový svetr, ale všude na světě, kde já jsem měla třeba možnost přímo pozorovat politickou komunikaci, v Japonsku po tsunami, tak tam vláda sáhla k tomu, že

přestala vlastně někteří členové vlády a mluvčí přestali nosit obleky, ale vzali si na sebe jakési montérky, vlastně takové pracovní oblečení, které i symbolicky vyjadřuje přechod k tomu, že ten stav, který zažíváme, není normální.

Jakub ŽELEZNÝ, moderátor

Děkuji vám oběma za vaše názory do Brna i tady do pražského studia. Díky a na shledanou. Děkuji na shledanou.

Denisa HEJLOVÁ, vedoucí katedry marketingové komunikace a PR, **FSV UK**

Děkuji. Na shledanou.

Stanislav BALÍK, děkan, Fakulta sociálních studií Masarykovy univerzity

Pěkný večer.

Zchudneme. O několik let zpátky

27.3.2020 **Hospodářské noviny str. 04 Události**

Martin Jašminský Jana Klímová

Bývalý guvernér České národní banky Zdeněk Tůma v souvislosti s opatřeními v boji s pandemií koronaviru upozorňuje, že ještě v žádné krizi jsme zcela nevypnuli ekonomiku nebo její část, a klade otázku, co se stane, až se motor opět nahodí.

Svým článkem v minulém pátečním vydání Hospodářských novin vyvolal Zdeněk Tůma a Mojmír Hampl silnou vlnu reakcí. Bývalí členové vedení České národní banky se v době rozbíhající se pandemie a značného nárůstu počtu nemocných s chladným přístupem ekonomů zaměřili na rizika přijatých opatření a vyjádřili obavu, aby náklady na boj s nemocí nezpůsobily české ekonomice takové rány, ze kterých by se v nejbližších letech nemusela vzpamatovat. Tůma v rozhovoru pro HN dodává, že srovnávání hodnoty lidského života s ekonomickými náklady je podle jeho názoru něco, co stát dělá každý den. Radí už teď myslet na budoucnost. „Je otázka, jestli se dostatečně rozjede ekonomika a příjmy se zvednou, anebo přitlačíme na daně. Je to na rozhodnutí vlády.“

* HN: V onom článku jste si s kolegou Mojmírem Hamplem položili otázku, zda je rozumné investovat takřka celý roční rozpočet zdravotnictví do boje s jedinou nemocí. Protože ty peníze pak mohou chybět pro ostatní věci. Můžete říci, co byste v pozici vlády dělal vy?

Ani z toho článku nevyplývalo, že bychom něco dělali jinak. Dodnes je velmi málo dat, stále je vidět, že statistické vzorky se neuvěřitelným způsobem liší mezi jednotlivými zeměmi a dělat na základě toho nějakou strategii je obtížné. Česko bylo v situaci, kdy jsme neměli dost testovacích zařízení, neměli jsme dost roušek, a proto byla plošná karanténa asi namístě. My jsme se v tom článku dívali víc do budoucnosti, abychom si všichni uvědomili velikost těch nákladů a to, že každý týden navíc v tomto režimu je pro ekonomiku velmi náročný.

* HN: Varovali jste před příliš drastickými opatřeními. Když se podíváme například na Velkou Británii, tam premiér Boris Johnson nejprve řekl, že je třeba smířit se s tím, že lidé budou umírat, teď už ale přijímá tvrdá opatření také.

Ano, většina zemí zvolila tuto cestu. Dáváte příklad Velké Británie, já mohu dát příklad Jižní Koreje, která neuvěřitelným způsobem „protestovala“ populaci, a zdá se, že to zvládla velmi dobře. Já z toho nechci dělat žádné silné závěry, protože rozdíly jsou obrovské. My zvedáme otázku, jak dlouho máme být v těch tvrdých opatřeních a kdy přejít na systém nějaké chytré karantény.

* HN: V podobném duchu jako vy se vyjádřil například i fyzioterapeut Pavel Kolář, a sice že ta opatření by neměla ve svých sekundárních důsledcích být horší než následky vlastní nemoci. Jak to lze odhadovat v situaci, kdy o nemoci samotné moc nevíme?

To se právě obávám, že moc nelze. Nemáte-li data, nelze nic predikovat. Ale poukazování na náklady má upozornit na to, že do budoucna to může být velký problém. Když nám přinesou koláč ke svačině, tak si ho rozdělíme. A když nám někdo vezme desetinu, tak toho prostě budeme mít méně. Lze očekávat, že ekonomika propadne o nějakých 10 procent. A čím déle v tom budeme, tím horší ten propad bude a budou kolabovat celá odvětví. Ještě nikdy v krizích se nestalo, že bychom úplně vypnuli ekonomiku nebo její podstatnou část. A je otázkou, co se stane, až se to zapne. Jestli ten motor naskočí a poběží, jak má. Důsledky se projeví už letos a naplno příští rok, kdy budeme mít na vše méně peněz kvůli propadu ekonomiky.

* HN: Mají se tedy lidé podle vás přestat chránit před virem, aby zbylo víc peněz?

Lidé umírat budou. Představa, že se nic nestane, je fatálně mylná. Teď se řeší aktuální problémy a vůbec ne to, co bude příští rok. Ale když se nad tím zamyslím, je zřejmé, že příští rok to bude mít na zdravotnictví negativní dopady.

* HN: Nemohou se peníze na zdravotnictví vzít z něčeho jiného?

A z čeho je vezmete? Drtivá většina rozpočtu jsou mandatorní výdaje. Možná vezmete pár miliard armádě, ale vezmete školství, které se konečně začalo trochu reformovat? Jasně, někde se vzít dá, ale bavíme se tu o desítkách miliard, a ne o tom, že se někde najde miliarda. Z definice je jasné, že na zdravotnictví a další důležité věci bude peněz méně. Já říkám extrémně, že budou umírat lidé, ale ti největší zabijáci nejsou virová onemocnění. Jsou to rakovina a kardiovaskulární choroby a jsem přesvědčen, že tam nebude možné udržet stejnou péči.

* HN: Česko má pro zadlužení celkem dobré výchozí podmínky. Nebude si vláda půjčovat u ČNB s ohledem na schválené změny zákonů?

I kdyby centrální banka odkupovala státní dluhopisy, pořád to je dluh tohoto státu, který by se měl v nějakém okamžiku splatit. Rozpočet se nám propadne už tento rok a deficit bude poměrně velký. Vzpomeňme například na Lotyšsko v době finanční krize. Nemělo velký dluh, ale dynamika zadlužení byla velká a ta země velmi rychle ztratila možnost půjčovat si na finančních trzích. Nemysleme si, že naše schopnost půjčovat si na trzích a u České národní banky je neomezená. Může se také zvýšit zdanění, což je velmi pravděpodobné. Ale na úroveň roku 2019 se budeme dostávat několik let. Vláda má jenom to, co vybere od daňových poplatníků.

* Jsou tu třeba dotační programy z EU.

Dobře, ale to se jen v širším měřítku bavíme o evropských daňových poplatnících a všechny evropské země budou v podobné situaci jako my. Jako společnost prostě výrazně zchudneme. Když se podíváte několik let zpět, bylo krásně vidět, jak česká společnost bohatla. Jeden z velkých problémů uplynulých let byl, že ne všechny složky společnosti na tom růstu profitovaly. Nůžky se rozevíraly a mělo to určité dopady i na postoje voličů a polarizaci společnosti. Tento problém se vrátí.

* HN: Tak všichni zchudneme, ale budeme naživu. Není to lepší?

Za prvé já říkám, že nebudeme všichni naživu. Jsem přesvědčen o tom, že proti největším zabijákům, kteří tu jsou, nebude možné udržet kvalitu léčby na stávající úrovni. Protože peněz bude méně. Anebo budou chybět jinde. A také říkám, že zátěž je velká a neměli bychom tuto enormní zátěž prodlužovat.

* HN: To, co rozpoutalo polemiku, bylo, že jste rok života vyčíslili na 1,2 milionu korun a proti postavili ztráty ekonomiky. Není příliš cynické srovnávat hodnotu života s ekonomickými ztrátami?

Stát to dělá každý den. Těch 1,2 milionu jsme převzali ze Státního ústavu pro kontrolu léčiv. Když se podíváte, jak funguje zdravotní pojištění, je tam silný důraz na nákladovou efektivitu. To znamená, jakou léčbu si můžeme dovolit. Ten parametr slouží k tomu, aby státní autorita zvažila, zda se lék či léčba vyplatí. Ten lék by měl dodat hodnotu perfektního života a náklady by neměly překročit hodnotu 1,2 milionu korun.

* HN: Dobře, ale to se týká třeba případů rakoviny, kdy už ten člověk je nemocný a rozhoduje se o tom, zda život prodloužit, či nikoliv. Tady se rozhoduje o tom, zda zdravé lidi nechat nakazit.

Státní ústav pro kontrolu léčiv rozhoduje o tom, jestli připustí, aby určitá léčba byla hrazena zdravotními pojišťovnami, zda vůbec lze takovou léčbu v Česku použít a proplatit. Posuzuje, zda je taková lékařská intervence smysluplná z hlediska

* ekonomických nákladů. A v případě pandemie teď děláme totéž. Protože jde o masivní lékařskou intervenci, která něco stojí, a proti tomu jsou její náklady. Je to stejné rozhodnutí, jako když ho dělá SÚKL pro jednu lékařskou intervenci.

HN: Vidíme rozdíl v tom, zda rozhodujete o nasazení léku s cílem prodloužit někomu život, nebo zda necháte působit virus, jehož účinky neznáte, v celé populaci.

* Já jen říkám, že nákladová efektivita existuje, je to určitý trade-off. Tento etický problém prostě existuje, jenom ho teď máme v masovém měřítku a vypadá to hrozně cynicky. Nemusíte se mnou souhlasit, ale já si myslím, že ten princip uvažování je podobný. Řeknu to ještě jinak. Když se pobavíte s lidmi, kteří jsou experti na kardiovaskulární choroby a onkologii, a dáte jim o 10–15 procent víc peněz, než mají dnes, vsadím se, že vám řeknou, že ušetří víc lidských životů než dnes.

HN: Ale stále je to množství lidí nějak omezené...

* Nezlobte se, ale tady to máte omezené taky, jen nevíme přesně jak. Dnes už se to nějak začíná vědět.

HN: Ekonomové z centra pro ekonomický výzkum CERGE Pertold a Šoltés v reakci na váš text říkají, že náklady na nezastavení ekonomiky by byly vyšší, že by se mohly vyšplhat na 450 miliard korun.

* Oni počítají cenu lidského života 30 milionů korun. V Itálii, která je zasažena velmi, je průměrný věk zemřelého 79,5 roku. Byť to opět může být vnímáno jako cynické – a samozřejmě to neberu subjektivně, když to člověk vztahuje na své blízké –, 30 milionů to není. Myslím, že ten pohled přes metodologii SÚKL je správnější. Oni dále říkají, že kdyby se nedělalo nic, zemřelo by 15 tisíc lidí. Za prvé ty epidemiologické projekce jsou velmi nejasné, zatím to nevypadá, že kdyby se někde postupovalo benevolentněji, bylo by tolik mrtvých. Další nekorektní věc je, že jsme nikdy neříkali, že by se nemělo dělat nic. Už když to začalo v Číně, vědělo se, kdo je nejohroženější skupina. U ní má být samozřejmě důsledná karanténa. Tady ale došlo k naprostému vyděšení obyvatel, kteří se bojí chodit do práce. Jdete do lesa a tam někdo chodí s rouškou, což je naprostý nesmysl.

HN: Není pochopitelné, že když chci lidi masově přimět k nějakému způsobu chování, k nějaké změně, že určité vyděšení je namístě?

* Neříkám ne, ale je to o míře. Aby se z té paniky nestala i panika ekonomická a důsledky nebyly horší. Společnost se zachovala dobře a zvolená strategie je zatím velmi úspěšná. Navíc už se objevuje scénář, že někdy kolem Velikonoc by to mohlo být uvolněnější. To je hrozně důležité, víc, než jaká byla situace před dvěma týdny. Tehdy řada firem říkala: Hele, zavírám a propouštím lidi, protože tohle nemohu ustát.

HN: Když zůstaneme u ekonomických opatření, vláda jich přijala celou řadu. Chybí vám tam něco? A co naopak oceňujete?

* Jedna věc je rozhodnutí a druhá je jeho provedení. Je to krásně vidět na ČMZRB (Národní rozvojové bance), u které se systém poskytování půjček okamžitě zahltil. Ale pracují na tom společně s bankami, centrální bankou, ministerstvem průmyslu a obchodu a hledají se cesty, jak rychle dodat firmám likviditu. Na druhou stranu si myslím, že důležitější než půjčky je odpuštění záloh. Uleví to, ale podle mě to nebude stačit. Budou potřeba další opatření, která firmám dodají likviditu.

HN: Co by to mohlo být?

* Ještě razantnější odpuštění v oblasti nejrůznějších plateb, splátek a podobně.

HN: Jste předseda dozorčí rady ČSOB. Jak mohou pomoci banky?

* Banky hledají cesty, jak vyřešit odklad splátek. Zní to jednoduše, ale má to regulační dopady, také ten klient může být hůře kategorizován a už se bude hůře dostávat zpět do lepší kategorie. Je třeba spolupráce regulátora s bankami a řeší se to i na evropské úrovni. Ale jsem přesvědčen, že banky budou schopné poskytovat významné odklady splátek.

HN: Kde nejvíc uvidíme negativní dopady pandemie?

* Některé sektory utrpí více, ale dopad bude plošný. Jde o propad agregátní poptávky, domácí i zahraniční, a nakonec se to dotkne všech. V posledních letech hnala českou ekonomiku spotřeba domácností. Ty ale nebudou nastavené na utrácení, mnohé budou v horší finanční situaci. Tato část poptávky nám vypadne. S tím budou souviset i investice, které se zpomalí. Pak zbývá spotřeba a investice vlády. Dosud v tom vláda rozhodně nebyla přeborník a je potřeba, aby se ve střednědobém období aktivizovala a hnala ekonomiku dopředu. Podle mého názoru ale bude trvat několik let, než se dostaneme na úroveň roku 2019.

HN: Bude podle vás vláda nucena sáhnout k tomu, že zvedne daně a odvody na pojištění?

* Nechci to teď předjímat. Je to opět debata, kde na to stát vezme. Když nám opět vyskočí dluh, zase by bylo dobré ho srazit zpátky k 30 až 35 procentům HDP. To určitě nepůjde během jednoho roku nebo dvou let. Je otázka, jestli se dostatečně rozjede ekonomika a příjmy se zvednou, anebo přitlačíme na daně. Je to na rozhodnutí vlády.

HN: Vláda se souhlasem sněmovny rozšířila pravomoci pro ČNB, aby mohla kupovat dluhopisy a půjčovat i bankám. Je to správné?

* Já jsem pro. Jsme v tak mimořádné situaci, že je dobře, že vláda a parlament zareagovaly tak rychle. Není vůbec jisté, že opravdu bude potřeba, aby ČNB takto intervenovala. Ale je dobré, aby byla připravena a neřešilo se to na poslední chvíli. Viděli jsme nedávno výprodej českých aktiv, byla tam obrovská volatilita, takže i to může být situace, kdy ČNB vstoupí na trh a uklidní ho. Uvidíme, zda v delším období bude potřeba něco systematictějšího.

HN: Jak se vůbec dívat na slabou korunu? Může to ekonomice pomoci?

* Vždycky bude záležet na tom, koho se zeptáte. Ve finanční krizi v roce 2009 jsme viděli, že koruna velmi rychle oslabil, a já si myslím, že to české ekonomice velmi pomohlo. Je to rychlé uvolnění měnových podmínek. Otázka je míra volatility a nějaké hranice, ale já o tom nechci mluvit. Jedině snad řeknu poznámku, že bych využil a uvolňoval devizové rezervy. Byly by to dvě mouchy jednou ranou. ČNB by uklidnila trh a zbavila by se části devizových rezerv, které má dost velké. V ČNB jsou chytrí lidé a jistě se rozhodnou po svém.

HN: Může podle vás dojít situace tak daleko, že by se sáhlo k opatření „helicopter money“, tedy že vláda bude lidem posílat peníze na účet, aby podpořila poptávku?

* Myslím, že v našem případě to potřeba nebude, že se bez toho obejdeme. Nejistota je však tak velká, že nevíme, jak se budou ekonomika a finanční trhy chovat.

HN: Může pandemie nějak trvale změnit ekonomiku, politiku, společnost, ať už v dobrém, či špatném? Máme na mysli třeba obavy z uzavření hranic, posilování nacionalismu.

* Začnu u pozitivních věcí. Lidé se semknou, jsou solidárnější, to je fajn. U dětí, které já už mám starší, pak pozorují, že rychleji startují na režim podobný jako na vysoké škole. Tedy že musí mít disciplínu plnit úlohy. Je tady také velký tlak, abychom se učili komunikovat on-line, což nás může popostrčit k digitální ekonomice. Čeho se trochu obávám – a bylo by dobře na to myslet – je, že až zase porosteme, měla by z toho profitovat společnost jako celek. Aby některé regiony neztrácely a nerozevíraly se nám dál ty nůžky.

ZDENĚK TŮMA (59) Český ekonom, v letech 2000–2010 byl guvernérem České národní banky a v letech 2011–2012 předsedou finančního výboru Zastupitelstva hlavního města Prahy. Vystudoval VŠE v Praze a v roce 1986 nastoupil do Prognostického ústavu ČSAV. Poté přešel na Institut ekonomických studií **Fakulty sociálních věd** UK, kde vedl katedru makroekonomie. V roce 1995 nastoupil do soukromého sektoru a byl hlavním ekonomem společnosti Patria Finance. V letech 1998–1999 byl výkonným ředitelem Evropské banky

pro obnovu a rozvoj. V současné době působí jako předseda dozorčí rady ČSOB. Redaktoři HN zpovídali Zdeňka Tůmu v „rouškovém“ režimu. V posledních letech hnala českou ekonomiku spotřeba domácností. Ty nebudou nastavené na utrácení. S tím budou souviset i investice, které se zpomalí. Pak zbývá spotřeba a investice vlády. Dosud v tom vláda rozhodně nebyla přeborník.

O autorovi | Martin Jašminský Jana Klímová, martin.jasminsky@economia.cz jana.klimova@economia.cz
Foto autor | Foto: HN – Tomáš Nosil

Zchudneme. Na úroveň roku 2019 se budeme dostávat několik let, říká exguvernér ČNB Tůma

27.3.2020 iHNed.cz str. 00
Martin Jašminský, Jana Klímová

Svým článkem v minulém pátečním vydání Hospodářských novin vyvolali Zdeněk Tůma a Mojmír Hampl silnou vlnu reakcí. Bývalí členové vedení České národní banky se v době rozbíhající se pandemie a značného nárůstu počtu nemocných s chladným přístupem ekonomů zaměřili na rizika přijatých opatření a vyjádřili obavu, aby náklady na boj s nemocí nezpůsobily české ekonomice takové rány, ze kterých by se v nejbližších letech nemusela vzpamatovat. Tůma v rozhovoru pro HN dodává, že srovnávání hodnoty lidského života s ekonomickými náklady je podle jeho názoru něco, co stát dělá každý den. Radí už teď myslet na budoucnost. "Je otázka, jestli se dostatečně rozjede ekonomika a příjmy se zvednou, anebo přitlačíme na daně. Je to na rozhodnutí vlády."

HN: V onom článku jste si s kolegou Mojmírem Hamplem položili otázku, zda je rozumné investovat takřka celý roční rozpočet zdravotnictví do boje s jedinou nemocí. Protože ty peníze pak mohou chybět pro ostatní věci. Můžete říci, co byste v pozici vlády dělal vy?

Ani z toho článku nevyplývalo, že bychom něco dělali jinak. Dodnes je velmi málo dat, stále je vidět, že statistické vzorky se neuvěřitelným způsobem liší mezi jednotlivými zeměmi a dělat na základě toho nějakou strategii je obtížné. Česko bylo v situaci, kdy jsme neměli dost testovacích zařízení, neměli jsme dost roušek, a proto byla plošná karanténa asi namístě. My jsme se v tom článku dívali víc do budoucnosti, abychom si všichni uvědomili velikost těch nákladů a to, že každý týden navíc v tomto režimu je pro ekonomiku velmi náročný.

HN: Varovali jste před příliš drastickými opatřeními. Když se podíváme například na Velkou Británii, tam premiér Boris Johnson nejprve řekl, že je třeba smířit se s tím, že lidé budou umírat, teď už ale přijímá tvrdá opatření také.

Ano, většina zemí zvolila tuto cestu. Dáváte příklad Velké Británie, já mohu dát příklad Jižní Koreje, která neuvěřitelným způsobem "protestovala" populaci, a zdá se, že to zvládla velmi dobře. Já z toho nechci dělat žádné silné závěry, protože rozdíly jsou obrovské. My zvedáme otázku, jak dlouho máme být v těch tvrdých opatřeních a kdy přejít na systém nějaké chytré karantény.

HN: V podobném duchu jako vy se vyjádřil například i fyzioterapeut Pavel Kolář, a sice že ta opatření by neměla ve svých sekundárních důsledcích být horší než následky vlastní nemoci. Jak to lze odhadovat v situaci, kdy o nemoci samotné moc nevíme?

To se právě obávám, že moc nelze. Nemáte-li data, nelze nic predikovat. Ale poukazování na náklady má upozornit na to, že do budoucna to může být velký problém. Když nám přinesou koláč ke svačině, tak si ho rozdělíme. A když nám někdo vezme desetinu, tak toho prostě budeme mít méně. Lze očekávat, že ekonomika propadne o nějakých 10 procent. A čím déle v tom budeme, tím horší ten propad bude a budou kolabovat celá odvětví. Ještě nikdy v krizích se nestalo, že bychom úplně vypnuli ekonomiku nebo její podstatnou část. A je otázkou, co se stane, až se to zapne. Jestli ten motor naskočí a poběží, jak má. Důsledky se projeví už letos a naplno příští rok, kdy budeme mít na vše méně peněz kvůli propadu ekonomiky.

HN: Mají se tedy lidé podle vás přestat chránit před virem, aby zbylo víc peněz?

* Český ekonom, v letech 2000–2010 byl guvernérem České národní banky a v letech 2011–2012 předsedou finančního výboru Zastupitelstva hlavního města Prahy.

* Vystudoval VŠE v Praze a v roce 1986 nastoupil do Prognostického ústavu ČSAV. Poté přešel na Institut ekonomických studií **Fakulty sociálních věd** UK, kde vedl katedru makroekonomie. V roce 1995 nastoupil do soukromého sektoru a byl hlavním ekonomem společnosti Patria Finance.

* V letech 1998–1999 byl výkonným ředitelem Evropské banky pro obnovu a rozvoj.

* V současné době působí jako předseda dozorčí rady ČSOB.

Lidé umírat budou. Představa, že se nic nestane, je fatálně mylná. Teď se řeší aktuální problémy a vůbec ne to, co bude příští rok. Ale když se nad tím zamyslím, je zřejmé, že příští rok to bude mít na zdravotnictví negativní dopady.

HN: Nemohou se peníze na zdravotnictví vzít z něčeho jiného?

A z čeho je vezmete? Drtivá většina rozpočtu jsou mandatorní výdaje. Možná vezmete pár miliard armádě, ale vezmete školství, které se konečně začalo trošku reformovat? Jasně, někde se vzít dá, ale bavíme se tu o desítkách miliard, a ne o tom, že se někde najde miliarda. Z definice je jasné, že na zdravotnictví a další důležité věci bude peněz méně. Já říkám extrémně, že budou umírat lidé, ale ti největší zabijáci nejsou virová onemocnění. Jsou to rakovina a kardiovaskulární choroby a jsem přesvědčen, že tam nebude možné udržet stejnou péči.

HN: Česko má pro zadlužení celkem dobré výchozí podmínky. Nebude si vláda půjčovat u ČNB s ohledem na schválené změny zákonů?

I kdyby centrální banka odkupovala státní dluhopisy, pořád to je dluh tohoto státu, který by se měl v nějakém okamžiku splatit. Rozpočet se nám propadne už tento rok a deficit bude poměrně velký. Vzpomeňme například na Lotyšsko v době finanční krize. Nemělo velký dluh, ale dynamika zadlužení byla velká a ta země velmi rychle ztratila možnost půjčovat si na finančních trzích. Nemysleme si, že naše schopnost půjčovat si na trzích a u České národní banky je neomezená. Může se také zvýšit zdanění, což je velmi pravděpodobné. Ale na úroveň roku 2019 se budeme dostávat několik let. Vláda má jenom to, co vybere od daňových poplatníků.

HN: Jsou tu třeba dotační programy z EU.

Dobře, ale to se jen v širším měřítku bavíme o evropských daňových poplatnících a všechny evropské země budou v podobné situaci jako my. Jako společnost prostě výrazně zchudneme. Když se podíváte několik let zpět, bylo krásně vidět, jak česká společnost bohatla. Jeden z velkých problémů uplynulých let byl, že ne všechny složky společnosti na tom růstu profitovaly. Nůžky se rozevíraly a mělo to určité dopady i na postoje voličů a polarizaci společnosti. Tento problém se vrátí.

HN: Tak všichni zchudneme, ale budeme naživu. Není to lepší?

Za prvé já říkám, že nebudeme všichni naživu. Jsem přesvědčen o tom, že proti největším zabijákům, kteří tu jsou, nebude možné udržet kvalitu léčby na stávající úrovni. Protože peněz bude méně. Anebo budou chybět jinde. A také říkám, že zátěž je velká a neměli bychom tuto enormní zátěž prodlužovat.

HN: To, co rozpoutalo polemiku, bylo, že jste rok života vyčíslili na 1,2 milionu korun a proti postavili ztráty ekonomiky. Není příliš cynické srovnávat hodnotu života s ekonomickými ztrátami?

Stát to dělá každý den. Těch 1,2 milionu jsme převzali ze Státního ústavu pro kontrolu léčiv. Když se podíváte, jak funguje zdravotní pojištění, je tam silný důraz na nákladovou efektivitu. To znamená, jakou léčbu si můžeme dovolit. Ten parametr slouží k tomu, aby státní autorita zvážila, zda se lék či léčba vyplatí. Ten lék by měl dodat hodnotu perfektního života a náklady by neměly překročit hodnotu 1,2 milionu korun.

HN: Dobře, ale to se týká třeba případů rakoviny, kdy už ten člověk je nemocný a rozhoduje se o tom, zda život prodloužit, či nikoliv. Tady se rozhoduje o tom, zda zdravé lidi nechat nakazit.

Státní ústav pro kontrolu léčiv rozhoduje o tom, jestli připustí, aby určitá léčba byla hrazena zdravotními pojišťovnami, zda vůbec lze takovou léčbu v Česku použít a proplatit. Posuzuje, zda je taková lékařská

intervence smysluplná z hlediska ekonomických nákladů. A v případě pandemie teď děláme totéž. Protože jde o masivní lékařskou intervenci, která něco stojí, a proti tomu jsou její náklady. Je to stejné rozhodnutí, jako když ho dělá SÚKL pro jednu lékařskou intervenci.

HN: Vidíme rozdíl v tom, zda rozhodujete o nasazení léku s cílem prodloužit někomu život, nebo zda necháte působit virus, jehož účinky neznáte, v celé populaci.

Já jen říkám, že nákladová efektivita existuje, je to určitý trade-off. Tento etický problém prostě existuje, jenom ho teď máme v masovém měřítku a vypadá to hrozně cynicky. Nemusíte se mnou souhlasit, ale já si myslím, že ten princip uvažování je podobný. Řeknu to ještě jinak. Když se pobavíte s lidmi, kteří jsou experti na kardiovaskulární choroby a onkologii, a dáte jim o 10-15 procent víc peněz, než mají dnes, vsadím se, že vám řeknou, že ušetří víc lidských životů než dnes.

HN: Ale stále je to množství lidí nějak omezené...

Nezlobte se, ale tady to máte omezené taky, jen nevíme přesně jak. Dnes už se to nějak začíná vědět.

HN: Ekonomové z centra pro ekonomický výzkum CERGE Pertold a Šoltés v reakci na váš text říkají, že náklady na nezastavení ekonomiky by byly vyšší, že by se mohly vyšplhat na 450 miliard korun.

Oni počítají cenu lidského života 30 milionů korun. V Itálii, která je zasažena velmi, je průměrný věk zemřelého 79,5 roku. Byť to opět může být vnímáno jako cynické - a samozřejmě to neberu subjektivně, když to člověk vztahuje na své blízké -, 30 milionů to není. Myslím, že ten pohled přes metodologii SÚKL je správnější. Oni dále říkají, že kdyby se nedělalo nic, zemřelo by 15 tisíc lidí. Za prvé ty epidemiologické projekce jsou velmi nejasné, zatím to nevypadá, že kdyby se někde postupovalo benevolentněji, bylo by tolik mrtvých. Další nekorektní věc je, že jsme nikdy neřekli, že by se nemělo dělat nic. Už když to začalo v Číně, vědělo se, kdo je nejohroženější skupina. U ní má být samozřejmě důsledná karanténa. Tady ale došlo k naprostému vyděšení obyvatel, kteří se bojí chodit do práce. Jdete do lesa a tam někdo chodí s rouškou, což je naprostý nesmysl.

HN: Není pochopitelné, že když chci lidi masově přimět k nějakému způsobu chování, k nějaké změně, že určité vyděšení je namístě?

Neříkám ne, ale je to o míře. Aby se z té paniky nestala i panika ekonomická a důsledky nebyly horší. Společnost se zachovala dobře a zvolená strategie je zatím velmi úspěšná. Navíc už se objevuje scénář, že někdy kolem Velikonoc by to mohlo být uvolněnější. To je hrozně důležité, víc, než jaká byla situace před dvěma týdny. Tehdy řada firem říkala: Hele, zavírám a propouštím lidi, protože tohle nemohu ustát.

HN: Když zůstaneme u ekonomických opatření, vláda jich přijala celou řadu. Chybí vám tam něco? A co naopak oceňujete?

Jedna věc je rozhodnutí a druhá je jeho provedení. Je to krásně vidět na ČMZRB (Národní rozvojové bance), u které se systém poskytování půjček okamžitě zahltil. Ale pracují na tom společně s bankami, centrální bankou, ministerstvem průmyslu a obchodu a hledají se cesty, jak rychle dodat firmám likviditu. Na druhou stranu si myslím, že důležitější než půjčky je odpuštění záloh. Uleví to, ale podle mě to nebude stačit. Budou potřeba další opatření, která firmám dodají likviditu.

HN: Co by to mohlo být?

Ještě razantnější odpuštění v oblasti nejruznějších plateb, splátek a podobně.

HN: Jste předseda dozorčí rady ČSOB. Jak mohou pomoci banky?

Banky hledají cesty, jak vyřešit odklad splátek. Zní to jednoduše, ale má to regulatorní dopady, také ten klient může být hůře kategorizován a už se bude hůře dostávat zpět do lepší kategorie. Je třeba spolupráce regulátora s bankami a řeší se to i na evropské úrovni. Ale jsem přesvědčen, že banky budou schopné poskytovat významné odklady splátek.

HN: Kde nejvíc uvidíme negativní dopady pandemie?

Některé sektory utrpí více, ale dopad bude plošný. Jde o propad agregátní poptávky, domácí i zahraniční, a nakonec se to dotkne všech. V posledních letech hnala českou ekonomiku spotřeba domácností. Ty ale nebudou nastavené na utrácení, mnohé budou v horší finanční situaci. Tato část poptávky nám vypadne. S tím budou souviset i investice, které se zpomalí. Pak zbývá spotřeba a investice vlády. Dosud v tom vláda rozhodně nebyla přeborník a je potřeba, aby se ve střednědobém období aktivizovala a hnala ekonomiku dopředu. Podle mého názoru ale bude trvat několik let, než se dostaneme na úroveň roku 2019.

HN: Bude podle vás vláda nucena sáhnout k tomu, že zvedne daně a odvody na pojištění?

Nechci to teď předjímat. Je to opět debata, kde na to stát vezme. Když nám opět vyskočí dluh, zase by bylo dobré ho srazit zpátky k 30 až 35 procentům HDP. To určitě nepůjde během jednoho roku nebo dvou let. Je otázka, jestli se dostatečně rozjede ekonomika a příjmy se zvednou, anebo přitlačíme na daně. Je to na rozhodnutí vlády.

HN: Vláda se souhlasem sněmovny rozšířila pravomoci pro ČNB, aby mohla kupovat dluhopisy a půjčovat i bankám. Je to správné?

Já jsem pro. Jsme v tak mimořádné situaci, že je dobře, že vláda a parlament zareagovaly tak rychle. Není vůbec jisté, že opravdu bude potřeba, aby ČNB takto intervenovala. Ale je dobré, aby byla připravena a neřešilo se to na poslední chvíli. Viděli jsme nedávno výprodej českých aktiv, byla tam obrovská volatilita, takže i to může být situace, kdy ČNB vstoupí na trh a uklidní ho. Uvidíme, zda v delším období bude potřeba něco systematictějšího.

HN: Jak se vůbec dívat na slabou korunu? Může to ekonomice pomoci?

Vždycky bude záležet na tom, koho se zeptáte. Ve finanční krizi v roce 2009 jsme viděli, že koruna velmi rychle oslabila, a já si myslím, že to české ekonomice velmi pomohlo. Je to rychlé uvolnění měnových podmínek. Otázka je míra volatility a nějaké hranice, ale já o tom nechci mluvit. Jedině snad řeknu poznámku, že bych využil a uvolňoval devizové rezervy. Byly by to dvě mouchy jednou ranou. ČNB by uklidnila trh a zbavila by se části devizových rezerv, které má dost velké. V ČNB jsou chytří lidé a jistě se rozhodnou po svém.

HN: Může podle vás dojít situace tak daleko, že by se sáhlo k opatření "helicopter money", tedy že vláda bude lidem posílat peníze na účet, aby podpořila poptávku?

Myslím, že v našem případě to potřeba nebude, že se bez toho obejdeme. Nejistota je však tak veliká, že nevíme, jak se budou ekonomika a finanční trhy chovat.

HN: Může pandemie nějak trvale změnit ekonomiku, politiku, společnost, ať už v dobrém, či špatném? Máme na mysli třeba obavy z uzavření hranic, posilování nacionalismu.

Začnu u pozitivních věcí. Lidé se semknou, jsou solidárnější, to je fajn. U dětí, které já už mám starší, pak pozoruji, že rychleji startují na režim podobný jako na vysoké škole. Tedy že musí mít disciplínu plnit úlohy. Je tady také velký tlak, abychom se učili komunikovat on-line, což nás může popostrčit k digitální ekonomice. Čeho se trochu obávám - a bylo by dobře na to myslet - je, že až zase porosteme, měla by z toho profitovat společnost jako celek. Aby některé regiony neztrácely a nerozevíraly se nám dál ty nůžky.

URL| <http://HN.IHNED.CZ/c1-66741580-zchudneme-na-uroven-roku-2019-se-budeme-dostavat-nekolik-let-rika-exguverner-cnb-tuma>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

iHNed.cz

Osobnosti hradištského skautingu
28.3.2020 idobryden.cz str. 00 Zajímavosti

Klára Křížková a Jaroslav Hrabec

Z řad členské základny Junáka v Uherském Hradišti vzešla řada významných osobností různých oborů a zaměření. Svůj podíl na tom má jistě i skautská výchova, jejímž cílem je všestranný rozvoj mladého člověka do té míry, aby byl schopen sám posoudit, v čem vyniká, a své dovednosti následně co nejlépe zužitkoval v osobním, společenském i skautském životě.

K těm nejznámějším členům jistě patří filmový režisér Elmar Klos, držitel Oskara (společně s Jánem Kádárem) za film *Obchod na korze*. Svě první režie uskutečnil právě se skauty ve dvacátých a třicátých letech, kdy v hradištské Redutě uváděli pro veřejnost například *Knihu džunglí* nebo *Vydupanou revue*. Dalším významným členem byl spisovatel, redaktor a scenárista František Kožík, který se v období pobytu v Uh. Hradišti zapojil se svými spolužáky (Čáp, Půda, Hrbek - *Tři mušketyři*) do skautského dění. Jmenovaný Gustav Čáp je taktéž významnou osobností, tentokrát československého sportu. Sportovec-basketbalista, metodik tělesné výchovy a sportovní funkcionář i autor rozhlasových her, čestný občan města Uh. Hradiště, vedoucí katedry tělovýchovy a sportu Karlovy univerzity v Praze, člen Československého olympijského výboru, který se za 2. světové války zapojil do odboje, za což byl zatčen a prošel několika věznicemi a koncentračními tábory.

Z dalších osobností je nutné jmenovat hudebního pedagoga, cimbalistu Jaroslava Čecha, který společně se svými vrstevníky (Jiří Klobouk, Eda Kavan, Jiří Hübler) již v roce 1946 založil pro konání oslav Dne matek Hudeckou muziku strýca Holomka, kterou můžeme považovat za jeden ze základů pozdějšího Hradišťanu.

Skautskou personou, která by neměla uniknout naší pozornosti, je Jiří Klobouk - spisovatel, scenárista a redaktor, žijící od roku 1970 v Kanadě. Spisovatelem faktu a scenáristou byl také Dušan Hamšík, který mimo jiné vítal jako dítě ve slováckém kroji společně s další skautkou Alenou Tománkovou i prezidenta Beneše na výstavě *Slovácko 1937*. Po roce 1968 mu režim znemožnil oficiálně publikovat, proto své texty vydával pod jinými jmény nebo pracoval anonymně. Pod jménem Jaroslava Dietla zpracoval vzpomínky fotbalisty Ivo Viktora *Můj dres číslo 1* (1977), pod jménem Jaroslava Vokřála napsal doslovy ke knihám *Oty Pavla*. Anonymně spolupracoval s Karlem Kachyňou na scénářích televizních inscenací *Zlatí úhoři*, *Velký případ malého detektiva*, seriálu *Vlak dětství a naděje* a filmech *Smrt krásných srnců* a *Oznamuje se láskám vašim*. Jeho asi nejznámějším dílem je však kniha *Bomba pro Heydricha*.

Z dalších osobností jmenujme například výtvarníky Idu a Vladislava Vaculkovy, Rudu Kubíčka, Jaroslava Melichárka, Jiřího Heřmana, bytového designéra Miroslava Navrátila, zpěvačku Hradišťanu Věru Domincovou, předsedu Klubu bývalých politických vězňů K 231 Karla Nigrína nebo Miloslava Petruska, děkana **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy, držitele francouzského řádu rytíře Akademických palem (2003) a řady dalších našich i zahraničních ocenění a v roce 2004 jednoho ze zakladatelů Knihovny Václava Havla, o.p.s.

I město Uherské Hradiště udělilo Cenu města řadě skautů. Obdrželi ji Ida Vaculková (1999), Ladislav Šupka (2002), Miroslav Raštica (2003), František Petlan (2004), Věra Domincová a Ruda Kubíček (2005), Karel Žallmann (2007), Igor Stancl (2011), Albert Gottwald (2016).

URL| <http://www.idobryden.cz/zajimavosti/osobnosti-hradistskeho-skautingu/09141abb-6505-11ea-95ed-005056ab0011/>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
[idobryden.cz](http://www.idobryden.cz) (*Zajímavosti*)

Jak trávíte svůj všední den?

29.3.2020 **respekt.cz** str. 00

Respekt

8 let, Magic Hill, Říčany 9 let, ZŠ Na Líše, Praha13 let, Mensa gymnázium16 let, víceleté gymnázium 17 let, Gymnázium Františka Křížíka, Plzeň19 let, Gymnázium Jana Palacha, Mělník 14 let, Gymnázium Jírovceva 8, České Budějovice19 let, Gymnázium Na Zatlance, Praha25 let, Paris Lodron University Salzburg/ Univerzita Palackého Olomouc23 let, student Fakulty informačních technologií ČVUT24 let, studentka Univerzity Karlovy 18 let, Gymnázium Na Zatlance, Praha24 let, škola Univerzita Karlova, **Fakulta sociálních věd**18 let, Gymnázium Rumburk16 let, Gymnázium Jaroslava Vrchlického, Klatovy30 let, Akademie múzických umění v Praze, fakulta Hudební a taneční, obor Choreografie a teorie choreografie21 let, Masarykova univerzita, Filosofická fakulta, obor psychologie, II. ročník9 let, ZŠ Magic Hill, Říčany

URL| <https://www.respekt.cz/tydenik/2020/14/jak-ted-travite-svuj-vsedni-den>

Ekonom Michal Plaček: Je před námi riziko ekonomického propadu

30.3.2020 znojensko.cz str. 00

Doc. ing. Michal Plaček, Ph.D, MSc, je jeden z nejmladších docentů oboru veřejné a sociální politiky v České republice, habilitoval na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze, získal ocenění děkana Ekonomicko-správní fakulty Masarykovy univerzity v Brně a ocenění časopisu Journal of Comparative Policy Research and Practise, což je jeden z pěti nejdůležitějších časopisů oboru veřejné politiky na světě. Svůj výzkum prezentoval mimo dalších na kalifornské Univerzitě v USA nebo na univerzitě v Regensburgu. Tento rok mu v nakladatelství Springer Nature New York vychází kniha hodnotící dopady vládních reforem. V souvislosti se stavem, v němž se ocitla Česká republika, jsme docenta Michala Plačka požádali o rozhovor.

URL| <http://www.znojensko.cz/2020/03/30/ekonom-michal-placek-je-pred-nami-riziko-ekonomickeho-propadu/>

Utajené fotky z

30.3.2020 Blesk str. 13 Téma
(lbp)

Hvězdy CNN Prima News Wolfová a Fialová

PRAHA – Co nevidět spolu spo slavné moderátorky začnou pracovat v nové zpravodajské televizní stanici CNN Prima News. Ještě předtím ale na Markétu Fialovou (49) a Pavlínu Wolfovou (48) vytáhl jejich kolega utajené fotky z mládí.

Jde o černobílé momentky z roku 1996, které na svém Facebooku zveřejnil novinář il novivizi. Ivan Brezina (52). Obě dámy tehdy studovaly **Fakultu sociálních věd** Univerzity Karlovy a k tomu pracovaly jako reportérky v České televizi. i i

„Ty jo, Ivane! To je z doby, kdy tys nosil do školy ho*na v pytlíku a já se poprvé vdávala (za slovenského novináře Karola Wolfa – pozn. red.) a Markéta šla za svědka! Z toho už nic neplatí,“ i l napsala v komentáři pod snímky Pavlína.

Ocenili ho

„Za tyhle fotky jsem, tuším na jaře 1992, dostal zápočet ze seotožurnalistika, mináře Fo i ář F t ž li tik d od neutelného zapomenu

Karla Kameníka,“ připsal do komentáře meníka,“ Brezina. A Markéta Fialová s úsměvem dodala: „Kameník: To bylo tehdy jedno z mála es tý fakulty. Vůbec si nevzpomínám, co za to od tebe dostaly l d lk ?“ T d' bě

modelky?“ Ted' se obě novinářky a moderátorky po letech znovu setkají pod jednou střechou. Pavlína totiž na konci března odchází z rádia Frekvence 1 právě do české CNN, kterou Markéta a její tým co nevidět rozjedou.

Foto popis| Pavlína se stěhuje z rádia Frekvence 1 do televize CNN.

Foto popis| Pavlína Wolfová

Foto popis| Markéta Fialová

Foto popis| Markéta se na novou spolupráci s dlouholetou kamarádkou těší.

Regionalni mutace| Blesk - jižní Morava

Ekonom Michal Plaček: Je před námi riziko ekonomického propadu

30.3.2020 Znojensko str. 01 Titulní strana

Vlastimil Mrva

ROZHOVOR

Doc. ing. Michal Plaček, Ph. D., MSc, je jeden z nejmladších docentů oboru veřejné a sociální politiky v České republice, habilitoval na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze, získal ocenění děkana Ekonomicko-správní fakulty Masarykovy univerzity v Brně a ocenění časopisu Journal of Comparative Policy Research and Practise, což je jeden z pěti nejdůležitějších časopisů oboru veřejné politiky na světě. Svůj výzkum prezentoval mimo dalších na kalifornské Univerzitě v USA nebo na univerzitě v Regensburgu. Tento rok mu v nakladatelství Springer Nature New York vychází kniha hodnotící dopady vládních reforem. V souvislosti se stavem, v němž se ocitla Česká republika, jsme docenta Michala Plačka požádali o rozhovor.

* Pane docente, zabýváte vládními politikami. Můžete říct, jak jednotlivé státy reagují na pandemii? Vidíme tady náš přístup, kdy máme karanténu, a třeba britský přístup Borise Johnsona, jenž dříve uváděl, že chce nechat pandemii projít. Lze vůbec alespoň odhadnout, kdo má pravdu?

Nebudu strategie hodnotit z lékařského hlediska, protože na to nejsem odborník, ale budu mluvit o datech, která máme k dispozici, a podle kterých se jednotlivé vlády rozhodují. Problém je, že se rozhodujeme na základě dat neúplných a jednotlivé scénáře se postupně upravují. Boris Johnson změnil strategii až poté, co vyšel epidemiologický model, který vytvořili vědci z Kings College, který říkal, že bez izolačních opatření by ve velké Británii zemřelo 200 000 lidí.

Dokončení na str. 5 Ekonom Michal Plaček: Je před námi riziko ekonomického propadu

Dokončení ze str. 1

* Často se ovšem argumentuje faktem, že na chřipku zemře mnohem více lidí...

To může být pravda, ale zapomíná se, že koronavirus může ochromit celý zdravotní systém, jak se to stalo v Itálii. Klíčové je testovat. Pokud se podaří protestovat reprezentativní kohorty populace, můžete rozhodnout, jak dál. V tuto chvíli situaci můžeme interpretovat tak, že státy počítají s nějakým procentem promoření populace, ale snaží se zmírnit nástup, aby ochránily zdravotní systém a byly schopny poskytnout péči pacientům včas.

* Doporučení Světové zdravotnické organizace a dalších vědeckých studií ukazují, že izolační opatření jsou racionální strategie.

Pandemie má však také politický a ekonomický rozměr. Ten politický znamená, že pokud státy kolem začnou provádět izolační opatření a uzavírat hranice, tak vás časem donutí udělat to stejné, protože byste to politicky neustáli. Ekonomická dimenze znamená velmi těžké dilema mezi potenciální záchranou lidských životů a dopadů na ekonomiku. To znamená, jak dlouho a jakým způsobem držet omezení, aby vám to nerozvrátilo ekonomiku a v konečném důsledku to nevedlo k mnohem větším problémům.

* Jaké si myslíte, že bude mít epidemie dopady na ekonomiku?

Záleží, jak dlouho budou trvat karanténní opatření v jednotlivých zemích, a na tom, jakým způsobem pak budou jednotlivé vlády reagovat. Problém je, že jednotlivé vlády zaváděly karantény asynchronně, takže pokud jedna země uvolní režim, tak bude mít stále problém kvůli ostatním státům, což je riziko pro Českou republiku, která je malou otevřenou ekonomikou, pro niž je důležitý vývoz. Čeká nás nejspíš recese a bohužel se budeme muset na nějaký čas uskromnit. Jde jen o to, jak dlouho se budeme vzpamatovávat. Já si nejsem jistý, že dojde k nějaké absolutní změně paradigmatu, respektive, že skončí svět, jak ho známe. Podle mě se

spíš změní struktura odvětví a firmy i jednotlivci se budou adaptovat na novou situaci. Jednoduchým příkladem jsou restaurace, které rychle přešly na online objednávky a rozvoz. Je možné, že se i zásadně promění školství.

* Jak byste zhodnotil opatření České vlády?

Za prvé je potřeba říct, že nikdy neuhradí ztráty způsobené výjimečným stavem. Byla by to dost naivní představa, stát na to prostě nemá. Vláda také může argumentovat tím, že stavem nouze zabránila mnohem větším škodám. Z mého pohledu je nezbytné, aby vláda vyslala jasný signál, že v tom jednotlivce a firmy nenechá. Přišlo mi, že vláda dost dlouho přešlapovala na místě a říkala: Samozřejmě chceme pomoci, ale tak, aby nás to moc nestálo. Teprve minulý týden přišla s trochu razantnějšími opatřeními. Pořád je však považuji za nedostatečná. Vláda by neměla sedět na penězích, protože to, co platilo o veřejném dluhu, je už minulostí, a tím, že opatření přijdou pozdě, se můžeme dostat do mnohem delší recese. Vláda by se měla soustředit především na cash flow firem a také pomoci s druhotnou platební neschopností. Má by zabránit tomu, aby se hromadně propouštělo. Kurzarbeit, půjčky a záruky jsou bezesporu dobrá opatření. Mám však obrovskou obavu z technického provedení vládní pomoci. Opatření musí být administrativně jednoduché, žádné papírové inferno. Náš stát se občas chová tak, že chce za každou cenu ohlídat, aby se pomoc nezneužívala, v konečném důsledku se pak ale pomoc k potřebným nedostane.

* Město Znojmo také přišlo s vlastním jedenáctibodovým balíčkem ekonomických opatření. Jak byste hodnotil tento konkrétní krok?

Vzhledem k tomu, že jsem s kolegou z Univerzity Karlovy pomáhal na jejich přípravě, jsem ve střetu zájmů a nebudu říkat, jestli jsou dobrá, nebo špatná. Zkusím jen vysvětlit jejich racionalitu. Znojmo má roční rozpočet asi 970 milionů korun v závislosti na výběru daní. Většinu výdajů, které realizuje, můžeme označit za mandatorní a quasimandatorní. To znamená, že se musí platit každý rok a máme malý prostor výrazně navyšovat příjmy a výrazně snižovat výdaje v horizontu jednoho roku. Pokud byste chtěli dát nějakou jednorázovou dávku každému Znojmakovi, po dobu dvou měsíců třeba tisíc korun, stálo by vás to asi 70 milionů a znamenalo by to příští rok zastavit všechny opravy a investice. S tím, že by tato dávka měla velmi malý reálný efekt a dostalo by to i spousta těch lidí, kteří ji nepotřebují. Myslím, že žádné z větších měst u nás by si něco takového nemohlo dovolit. Vidíme, že všichni spíše vyčkávají, neboť se bojí propadu daňových příjmů.

* Situace s daní z nemovitostí je v těchto souvislostech podobná?

Ano, město tuto daň může upravit prostřednictvím koeficientu, který se schvaluje na rok dopředu, takže kdyby to město udělalo, projeví se to až za rok a pomůžete jen omezené skupině vlastníků nemovitostí, přitom to město bude stát 20 až 40 milionů korun. Tím, že město odpustilo nájem v městských bytech a nájem podnikatelům, pomohlo poměrně rychle a efektivně velké skupině lidí. Náklady jsou kolem čtyř milionů korun za měsíc. Vycházeli jsme z údajů a sociologických šetření o tom, kdo většinou bydlí v městských bytech. Velmi často jsou to nízkopříjmové domácnosti, které jsou současnou situací ohroženy nejvíc. Na druhé straně je jasné, že v této situaci bude hlavní tíha ležet na státu. Také si myslím, že pro mnoho nájemců a pronajímatelů a i pro banky a další firmy je efektivnější se dohodnout na dočasných slevách a odkladech splátek, než mít prázdné byty a hledat znovu nájemníky nebo prodávat nemovitosti, které nikdo v současné situaci nebude chtít koupit.

* Děkuji za rozhovor.

Foto autor| foto: -pas

Foto popis| Doc. ing. Michal Plaček, Ph. D., MSc.

Mocnosti využívají epidemii k prosazování svých zájmů. Podívejme se, co z toho vyplývá pro nás i celý svět

30.3.2020 denikn.cz str. 00 Komentáře

Michael Romancov

Komentář Michaela Romancova: Na prahu třetího týdne mimořádného stavu, kdy si někteří už zvykli na práci či studium z domova a ti v první linii vstřebali úvodní šok, si i Česko zvyká počítat mrtvé a uzdravené. Vše

nasvědčuje tomu, že nás v současném režimu čeká ještě minimálně měsíc, a od toho, jak se u nás i v Evropě bude vyvíjet poměr mezi mrtvými a uzdravenými a zda se (ne)objeví vakcína, se bude odvíjet, jak dlouho tomu tak ještě bude. Je proto logické tázat se, co bude dál? Nikdo to neví a nikdo to vědět nemůže, protože ve hře je až příliš mnoho neznámých. Pokusme se však přesto do budoucnosti nahlédnout.

Existuje něco, na co se v současné době můžeme spolehnout? Na jedno určitě: čas ukáže, že všechny prognózy, včetně této, se v něčem mylily. Potvrdilo se to už třeba v případě Francise Fukuyamy nebo Samuela Huntingtona, odvážných tvůrců kontur budoucnosti, a stane se to zase. Smířme se s tím a zkusme pochopit, že tomu jinak být nemůže. Proč?

V aréně mezinárodních vztahů spolu dnes kooperuje, konkuruje si, případně vede konflikt zhruba dvě stě suverénních států, jejichž vztahy se snaží (v poslední době se stále nižší efektivitou) koordinovat několik tisíc vládních mezinárodních organizací. Vedle těch tu máme další tisíce mezinárodních nevládních organizací, nadnárodních korporací, mezinárodně organizovaný zločin a svůj hlas nechávají zaznít desetitisíce více či méně vlivných, inspirativních a následováníhodných osobností, počínaje papežem a konče tzv. celebritami a influencery.

Ještě před pár lety byl jedním z posledně jmenovaných i Donald Trump, nepříliš chytrý a vzdělaný egomaniakální jedinec, který to však dotáhl až do Bílého domu. A kvůli tomu náš svět postrádá (nebo se to tak v tento okamžik pouze jeví?) jednu z mála jistot, o které jsme se v posledních desetiletích mohli opřít – americký leadership.

Přečtěte si také Epidemie přivedla nepřipravené Spojené státy nad propast. S nimi se nad ní ocitl i celý svět

Samozřejmě že vůdčí pozice Spojených států mnoha zemím, či spíše jejich vůdcům, dlouhou dobu ležela v žaludku, ale od druhé světové války platilo, že všechny zásadní krize řešily a k jejich vyřešení zásadním způsobem přispěly právě ony. Jednotlivé americké administrativy se nepochybně dopustily řady chyb, ale také dosáhly nemalých úspěchů. V první řadě z nich profitovaly samy Spojené státy, ale také všichni ti, kteří stáli po jejich boku.

Skutečnost, že žijeme ve světě, kde chudoba sice ještě stále nebyla vymýčena, ale poklesla na historicky nejnižší úroveň, kde ještě nebyla zcela zlikvidována ngramotnost, ale nikdy v historii nemělo tolik lidí přístup ke vzdělání, a takto bychom mohli ještě dlouho pokračovat, je v první řadě jejich zásluhou. Nelze říci, o co lépe či hůře by vypadal svět, v němž by prim hrála Británie, Německo, Japonsko nebo SSSR, protože tyto země buď o vůdčí postavení přišly, nebo se jim ho – za sebe dodám naštěstí – získat nepodařilo.

Přečtěte si také Čekání, zda se Čína smiluje právě nad námi. Tato názorná ukázka budoucnosti Česka bez EU by nám měla stačit

Většina Američanů je přesvědčena o tom, že právě jejich způsob organizace společnosti, ekonomiky, vzdělávání a všeho ostatního je tím nejlepším, co svět spatřil, proto je to hodné následování a všichni podle nich Ameriku následovat a napodobit chtějí. Poslední z mocností, která s Američany šla na všech frontách do konfrontace, byl Sovětský svaz, ale ten se, navzdory vši vojenské moci, která až do konce zůstala nedotčena, nakonec rozpadl.

Rusko se pak přidalo k zemím, které se rozhodly americký vzor následovat, jakkoli deklarovaly, že ho musejí adaptovat na své podmínky. Dlouhou dobu se zdálo, že se stejně chová i Čína. Je pozoruhodné, že nakonec nejvíce na tom, že Rusko i Čína vlastně sledují americkou vývojovou trajektorii, trvali sami Američané.

Když přes to nejede vlak

Dnes už nikdo nepochybuje, že tomu tak není, a kdo se nepotřebuje klamat, uzná, že tomu tak nebylo nikdy. Proč je taková pozornost věnována Americe, Rusku a Číně? Protože se jedná o tři země s největším mocenským potenciálem, jejichž přístup k řešení problémů a krizí, včetně té koronavirové, je pro současný svět rozhodující.

Američané byli přesvědčeni, že světu dali to, co sami označují termínem „rule based order“, tedy (světový) řád založený na pravidlech. To, minimálně v jejich očích, mělo být nejefektivnější pojistkou toho, aby se z řádu nestal neřád, kde se vše podstatné bude odvíjet pouze od síly.

Klíčovou komponentou nového světového řádu se stala Rooseveltovou administrativou vytvořená Organizace spojených národů, kde spolu všechny státy světa (tehdy jich bylo o dvě třetiny méně než teď) měly demokraticky diskutovat. Aby OSN měla smysl, musel tehdy souhlasit i Stalin, a kvůli tomu máme uvnitř dokonale demokratické organizace, kde jsou si všechny státy bez ohledu na svou velikost, počet obyvatel, bohatství a sílu rovny, Radu bezpečnosti. Klíčový orgán, bez jehož souhlasu se v OSN nic podstatného nedá projednat ani prosadit.

Vítězné mocnosti druhé světové války získaly křesla stálých členů a s nimi spojené právo veta. To sice není nikde výslovně uvedeno, ale pět mocností jím disponuje a nezdráhá se je použít, kdykoli jsou ohroženy jejich vlastní zájmy.

Přečtěte si také Severokorejci se koronaviru bojí právem. Roušky z photoshopu neskryjí, že jim hrozí katastrofa

Stalin původně chtěl, aby stálí členové byli jen tři, reprezentanti tzv. velké trojky, tedy Británie, SSSR a USA. Roosevelt, přesvědčen o tom, že budoucnost patří Číně, o níž věřil, že se stane Amerikou přenesenou do Asie, však trval na jejím zastoupení. „Starý imperialista“ Churchill, vědom si toho, že Británie mocensky zaostává za oběma zbývajícími spojenci, prosadil Francii, aby k sobě získal někoho, kdo bude sdílet podobný pohled na svět. Stalin si nemohl přivést nikoho, ale právo veta mu stačilo, neboť věděl, že nepřipadá v úvahu, aby mohl být přehlasován.

Stojí za zmínku, že USA, od druhé světové války nejsilnější vojenská, hospodářská i normotvorná mocnost, až do začátku 70. let minulého století nepoužily právo veta ani jednou, zatímco SSSR osmdesátkrát. V období 1970–1991, tedy do zhroutilí SSSR, byly naopak výrazně aktivnější USA, které vetovaly více než šedesát rezolucí, zatímco SSSR pouhých deset. Od roku 1992, tedy od rozpadu SSSR, právo veta nepoužila ani jednou Británie a Francie, zato Čína třináctkrát, USA šestnáctkrát a Rusko pětadvacetkrát. I když se nejedná o indikátor s absolutní vypovídací hodnotou, lze tvrdit, že frekvence, se kterou mocnosti používají právo veta, cosi podstatného vypovídá jak o stupni jejich (ne)spokojenosti s vývojem situace ve světě, tak i o stupni jejich zapojení do řešení problémů.

Ostatní už nechtějí pravidla jen přijímat

Spojené státy, které se v devadesátých letech na krátkou chvíli staly osamělou supervelmocí, přičemž samy sebe označovaly za „benevolentního hegemonu“, zjistily, že jejich „rule based order“, v němž pochopitelně a ze svého pohledu přirozeně hrály roli hlavního tvůrce pravidel („rule maker“), čím dál tím častěji naráží na odpor velkých a silných zemí, jejichž politické elity nejsou ochotny většinou, či dokonce trvale akceptovat roli pasivního příjemce pravidel („rule taker“).

Zatímco v případě euroatlantických vztahů se tak dělo většinou kvůli konkrétním záležitostem – zřetelně nejviditelnější kauzou byla americká invaze do Iráku roku 2003 –, v případě ruského mocenského zmátoření se a čínského hospodářského zázraku se začalo jednat o nastavení fundamentálních aspektů mezinárodních vztahů v oblasti vojensko-bezpečnostní a ekonomické.

S výhodou časového odstavu, který nás dnes dělí od dob, kdy se daná témata intenzivně diskutovala, můžeme konstatovat, že se nenaplnily optimistické předpoklady. Podle nich hlavní mezinárodní aktéři, díky společnému hledání odpovědí na výzvy, které vyžadují globální kooperaci – typicky klimatická změna –, začnou postupně sbližovat své zájmy. Místo toho vidíme, že se z většiny témat vyžadujících globální kooperaci – typicky klimatická změna – stala témata, která důležitým aktérům umožňují hájit své zájmy a spolupráci odmítat, blokovat, či alespoň komplikovat.

Přečtěte si také Jihokorejská „inteligentní karanténa“ slibuje výsledky za deset minut, čínská hlášení z Wu-chanu budí nedůvěru

Snad ještě výmluvnějším příkladem je shoda všech států na potřebě boje proti mezinárodnímu/globálnímu terorismu, která však v praxi naráží na nepřekonatelný problém vyvolaný tím, že by takový postup v prvé řadě vyžadoval mezinárodní/globální politickou shodu na tom, kdo a proč je teroristou.

Proč by tomu v případě globálního problému, jakým pandemie koronaviru nepochybně je, mělo být jinak? Není naopak rozumnější předpokládat, že se i tento problém stane tématem, které mocnostem umožní hájit jejich zájmy a blokovat či odmítat spolupráci? Že se i v tomto případě stane to, co se zatím stalo vždy, tedy že mocnosti ukážou, že jsou suverénní (a když jste opravdu suverénní = jste velmoc, tak vám bez ohledu na chyby, kterých se případně dopustíte, nikdo nic neudělá), a proto každá z nich téma boje s koronavirem uchopí podle svého a dříve či později se ho pokusí využít k posílení své pozice a oslabení pozic konkurentů? Ještě jsme na začátku, ale důkazy už existují. Posudte sami.

Hry, které velmoci s epidemií hrají

USA nabídly zdravotní pomoc Íránu, která však byla odmítnuta s tvrzením, že Američané údajně sami virus „vymysleli“.

Rusko doufá, že se mu díky boji s koronavirem podaří to, co se mu nepovedlo s bojem proti terorismu. Prezident Vladimir Putin se opakovaně nechal slyšet, že zásadním krokem musí být zrušení všech sankcí. Přímo prohlásil, že se jedná o otázku „života a smrti“. Nedostatek léků na ruském trhu přitom nevyplývá ze sankcí Západu, ale z ruských protipatření.

Opravdu si umí někdo představit, že by například Evropská unie neposkytla zdravotní či jakoukoli jinou formu humanitární pomoci například Bělorusku nebo Rusku jen kvůli fundamentálně rozdílným politickým postojům, respektive kvůli anexi Krymu?

Vždyť kdekoli na Západě už po desetiletí platí, že řešení dopadů živelných pohrom, epidemií a pandemií, jimiž trpí především civilisté, mají přednost před každodenními politickými problémy a veškerá potřebná a dostupná pomoc je poskytována téměř automaticky.

Přečtěte si také Ruská vs. evropská pomoc Itálii. Co je ruská propaganda a co dělá EU pro Lombardii i pro ČR

Vše nasvědčuje tomu, že kvůli snaze čínského komunistického režimu ututlat problém a neschopnosti včas reagovat se z lokálního problému stal problém globální. Přesto Čína zahájila rozsáhlou politickou kampaň, jejímž cílem je především dosáhnout toho, aby se o koronaviru nemluvilo jako o „čínském“ či „wuchanském“. Součástí tohoto tažení jsou i široce medializované dodávky zdravotnického vybavení, bohužel velmi problematické kvality, do různých zemí světa, za účasti místních politických elit.

Takové obrazy, podobně jako ruská vojenská technika v Itálii, se pak úspěšně prodávají domácímu publiku, kterému je „na vlastní oči“ umožněno nahlédnout, jak zásadní (a nezištná) je pomoc jejich země (slabému, zkaženému a hroutícímu se) Západu.

Z hlediska dalšího vývoje vztahu mezi USA, Čínou a Ruskem, tedy toho, co je v současné době klíčové pro celý svět, budou s nejvyšší pravděpodobností mnohem důležitější dopady avizovaného odchodu USA/NATO z Afghánistánu než cokoli, co bude mít bezprostřední souvislost se zvládnutím boje s koronavirem (nezapomínejme, že Čína je přímý soused a Rusko díky své přítomnosti v někdejších sovětských středoasijských republikách vlastně také).

Přečtěte si také USA a Tálibán se usnesly na míru. Vojáci i tisíce Afghánců si začali balit kufry

Pokud jde o vztah Číny a USA – a doufejme, že totéž bude platit i pro EU –, bude podstatné i to, jak budeme reagovat na již dávno známou, ale v těchto souvislostech najednou široké veřejnosti srozumitelnou závislost na Číně, pokud jde o výrobu a dodávky zdravotnického materiálu, léčiv a vlastně téměř všeho ostatního, včetně 5G sítí. V případě Číny samotné je zásadním otazníkem, nakolik se komunistickému režimu podaří zvládnout situaci doma.

Od „úspěšného“ vyřešení studentských protestů na náměstí Nebeského klidu před třiceti lety je koronavirus první zásadní výzvou, které Peking musí čelit. V případě Ruska pak bude klíčové, jak země, zejména s přihlédnutím ke katastrofálnímu stavu jejího zdravotnictví, zvládne boj s chorobou, když bude, respektive již je, oslabena finančně kvůli propadu cen ropy a plynu.

Co z toho všeho vyplývá pro nás? Případné posuny v rozložení moci ve světě na nás sice určitě dopadnou, ale to v tento okamžik pro hráče naší síly a velikosti není bezprostředně to nejdůležitější. Je totiž jasné, že se nové situaci budeme muset přizpůsobit, a pokud tak budeme schopni činit spolu se sousedy, půjde nám to lépe.

Autor je politický geograf, působí na **Fakultě sociálních věd** UK a Metropolitní univerzitě Praha.

V rubrice komentáře dáváme prostor různým úhlům pohledu, které nemusí vyjadřovat stanovisko redakce.

URL| <https://denikn.cz/329306/mocnosti-vyuzivaji-epidemii-k-prosazovani-svych-zajmu-podivejme-se-co-z-toho-vyplyva-pro-nas-i-cely-svet/>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

denikn.cz (Komentáře)

Půjčky nejsou řešení. Nezávislé kultuře by teď pomohly jednorázové dotace, říká Petr Prokop z Divadla Vosto5

31.3.2020 ČRo - vltava.cz str. 00 Divadlo

Hana Slívová

„O internet začíná být tlačenice, ale i my se tam budeme snažit přesunout.“ Kulturní manažer, pedagog pražské DAMU a zakladatel divadelního souboru Vosto5 Petr Prokop mluvil ve Vizitce o tom, jak vidí nejbližší budoucnost nezávislé kultury. Řeč přišla i na jeho práci na Katedře produkce nebo na nově vznikající prostor, ve kterém by Prokopovo divadlo spolu s dalšími institucemi mohlo zakotvit. Vizitku moderovala Veronika Štefanová.

Na pražském Gymnáziu Nad Alejí hrál Petr Prokop anglické divadlo a paralelně se věnoval kulturním aktivitám s Ondřejem Cihlářem a Davidem Kašparem, s nimiž později založil divadlo Vosto5. Tam jeho divadelní ambice končily. Po studiích režie nebo herectví netoužil a raději se přihlásil na mezinárodní teritoriální studia na **Fakultu sociálních věd**. Zasáhl ale osud v podobě středoškolské profesorky, která Petra Prokopa a Davida Kašpara požádala, aby jako produkční pomohli v jednom mezinárodním studentském projektu. „Začalo nás to bavit a oba jsme se pak přihlásili na DAMU na produkci. Horkotěžko jsem dodělal **Fakultu sociálních věd** a divadlo mě už nepustilo.“

Teď je jedním z divadelních profesionálů, kteří zkouší najít řešení krize způsobené koronavirem. Do situace má vhléd coby člen Vostopětky, ale také coby zkušený divadelní manažer, člen rady Asociace nezávislých divadel a pedagog Katedry produkce DAMU. Výpadek na straně příjmu ze vstupného, ale i z toho, co si soubory vydělávají organizováním různých kurzů, workshopů, provozováním divadelních barů anebo pronajímáním prostor se odráží v neschopnosti platit nejen hercům, ale například i osvětlovačům, produkčním a dalším profesím, bez kterých se divadelní život v období klidu a míru neobejde.

Fanoušci pomáhají

Vostopětce od poloviny března odpadlo osm představení, a tak se soubor podobně jako ostatní kulturní instituce snaží svou tvorbu nabízet přes internet. V plánu měla on-line přenos oblíbené inscenace Společenstvo vlastníků, za jejíž filmovou variantu obdržel režisér Jiří Havelka Českého lva. Z plánů ale nakonec sešlo. „Je to rizikové, máme mezi sebou i starší osoby, navíc je nás i s techniky pětadvacet. A tak jsme místo toho pustili starší záznam a zároveň k tomu natočili video, ve kterém celou věc vysvětlujeme,“ odkazuje na humornou několikaminutovou nahrávku, v níž členové divadla řeší, jak to udělat, aby přeci jen mohli vystoupit.

I Prokopův soubor ale v těžké době drží fanoušci. Nepožadují vrácení vstupného za předem zakoupené vstupenky, hojně přispívají i na speciální účet založený pro potřeby pokrytí nutných nákladů. Z vybraných peněz chce divadlo vyplatit právě své dlouhodobé spolupracovníky. Petr Prokop ve Vizitce také nastínil, jakým způsobem by podle něj měl kultuře pomoci stát. Řešením podle jeho názoru nejsou půjčky, které neziskový sektor nemá z čeho aktivně splácet.

„I v Asociaci vedeme diskuse, jak se k situaci postavit. Myslíme si, že pomoci by mohly přímé dotační programy, které by na základě kvantitativních kritérií, jako je například počet zrušených představení, ztrátu nahradil. Byla by to přímá, nejefektivnější podpora, nebylo by třeba vymýšlet žádné nové mechanismy. Nabízí se také možnost navýšit prostředky v dotačních programech, které jsou už ale pro rok 2020 obodované a peníze z nich rozdělené. Navíc by z toho těžily hlavné projekty, které v kvalitativním hodnocení dopadly nejlíp. A to by nebylo fér, protože krize dopadla na všechny a všem je také třeba pomoci.“

Spolu s kolegy z Katedry produkce DAMU a Katedrou Arts managementu VŠE teď Petr Prokop pracuje na metodice evidence ztrát v kulturním sektoru. V následujících dnech by tým rád sebral data za březen. O výsledky projektu projeví zájem i ministerstvo kultury.

URL| <http://vltava.rozhlas.cz/pujcky-nejsou-reseni-nezavisle-kulture-ved-pomohly-jednorazove-dotace-rika-petr-8173843>

Půjčky nejsou řešení. Nezávislé kultuře by teď pomohly jednorázové dotace, říká Petr Prokop z Divadla Vosto5

31.3.2020 ČRo - vltava.cz str. 00 Divadlo

Hana Slívová

„O internet začíná být tlačenice, ale i my se tam budeme snažit přesunout.“ Kulturní manažer, pedagog pražské DAMU a zakladatel divadelního souboru Vosto5 Petr Prokop mluvil ve Vízitce o tom, jak vidí nejbližší budoucnost nezávislé kultury. Řeč přišla i na jeho práci na Katedře produkce nebo na nově vznikající prostor, ve kterém by Prokopovo divadlo spolu s dalšími institucemi mohlo zakotvit. Vízitku moderovala Veronika Štefanová.

Na pražském Gymnáziu Nad Alejí hrál Petr Prokop anglické divadlo a paralelně se věnoval kulturním aktivitám s Ondřejem Cihlářem a Davidem Kašparem, s nimiž později založil divadlo Vosto5. Tam jeho divadelní ambice končily. Po studiích režie nebo herectví netoužil a raději se přihlásil na mezinárodní teritoriální studia na **Fakultu sociálních věd**. Zasáhl ale osud v podobě středoškolské profesorky, která Petra Prokopa a Davida Kašpara požádala, aby jako produkční pomohli v jednom mezinárodním studentském projektu. „Začalo nás to bavit a oba jsme se pak přihlásili na DAMU na produkci. Horkotěžko jsem dodělal **Fakultu sociálních věd** a divadlo mě už nepustilo.“

Teď je jedním z divadelních profesionálů, kteří zkouší najít řešení krize způsobené koronavirem. Do situace má vhléd coby člen Vostopětky, ale také coby zkušený divadelní manažer, člen rady Asociace nezávislých divadel a pedagog Katedry produkce DAMU. Výpadek na straně příjmu ze vstupného, ale i z toho, co si soubory vydělávají organizováním různých kurzů, workshopů, provozováním divadelních barů anebo pronajímáním prostor se odráží v neschopnosti platit nejen hercům, ale například i osvětlovačům, produkčním a dalším profesím, bez kterých se divadelní život v období klidu a míru neobejde.

Fanoušci pomáhají

Vostopětce od poloviny března odpadlo osm představení, a tak se soubor podobně jako ostatní kulturní instituce snaží svou tvorbu nabízet přes internet. V plánu měla on-line přenos oblíbené inscenace Společenstvo vlastníků, za jejíž filmovou variantu obdržel režisér Jiří Havelka Českého lva. Z plánů ale nakonec sešlo. „Je to rizikové, máme mezi sebou i starší osoby, navíc je nás i s techniky pětadvacet. A tak jsme místo toho pustili starší záznam a zároveň k tomu natočili video, ve kterém celou věc vysvětlujeme,“ odkazuje na humornou několikaminutovou nahrávku, v níž členové divadla řeší, jak to udělat, aby přeci jen mohli vystoupit.

I Prokopův soubor ale v těžké době drží fanoušci. Nepožadují vrácení vstupného za předem zakoupené vstupenky, hojně přispívají i na speciální účet založený pro potřeby pokrytí nutných nákladů. Z vybraných peněz chce divadlo vyplatit právě své dlouhodobé spolupracovníky. Petr Prokop ve Vízitce také nastínil, jakým způsobem by podle něj měl kultuře pomoci stát. Řešením podle jeho názoru nejsou půjčky, které neziskový sektor nemá z čeho aktivně splácet.

„I v Asociaci vedeme diskuse, jak se k situaci postavit. Myslíme si, že pomoci by mohly přímé dotační programy, které by na základě kvantitativních kritérií, jako je například počet zrušených představení, ztrátu nahradil. Byla by to přímá, neefektivnější podpora, nebylo by třeba vymýšlet žádné nové mechanismy. Nabízí se také možnost navýšit prostředky v dotačních programech, které jsou už ale pro rok 2020 obodované a peníze z nich rozdělené. Navíc by z toho těžily hlavně projekty, které v kvalitativním hodnocení dopadly nejlíp. A to by nebylo fér, protože krize dopadla na všechny a všem je také třeba pomoci.“

Spolu s kolegy z Katedry produkce DAMU a Katedrou Arts managementu VŠE teď Petr Prokop pracuje na metodice evidence ztrát v kulturním sektoru. V následujících dnech by tým rád sebral data za březen. O výsledky projektu projeví zájem i ministerstvo kultury.

URL| <http://vltava.rozhlas.cz/pujcky-nejsou-reseni-nezavisle-kulture-ved-pomohly-jednorazove-dotace-rika-petr-8173843>

Půjčky nejsou řešení. Nezávislé kultuře by teď pomohly jednorázové dotace, říká Petr Prokop z Divadla Vosto5

31.3.2020 ČRo - vltava.cz str. 00 Divadlo

Hana Slívová

„O internet začíná být tlačenice, ale i my se tam budeme snažit přesunout.“ Kulturní manažer, pedagog pražské DAMU a zakladatel divadelního souboru Vosto5 Petr Prokop mluvil ve Vízitce o tom, jak vidí nejbližší budoucnost nezávislé kultury. Řeč přišla i na jeho práci na Katedře produkce nebo na nově vznikající prostor, ve kterém by Prokopovo divadlo spolu s dalšími institucemi mohlo zakotvit. Vízitku moderovala Veronika Štefanová.

Na pražském Gymnáziu Nad Alejí hrál Petr Prokop anglické divadlo a paralelně se věnoval kulturním aktivitám s Ondřejem Cihlářem a Davidem Kašparem, s nimiž později založil divadlo Vosto5. Tam jeho divadelní ambice končily. Po studiích režie nebo herectví netoužil a raději se přihlásil na mezinárodní teritoriální studia na **Fakultu sociálních věd**. Zasáhl ale osud v podobě středoškolské profesorky, která Petra Prokopa a Davida Kašpara požádala, aby jako produkční pomohli v jednom mezinárodním studentském projektu. „Začalo nás to bavit a oba jsme se pak přihlásili na DAMU na produkci. Horkotěžko jsem dodělal **Fakultu sociálních věd** a divadlo mě už nepustilo.“

Teď je jedním z divadelních profesionálů, kteří zkouší najít řešení krize způsobené koronavirem. Do situace má vhléd coby člen Vostopětky, ale také coby zkušený divadelní manažer, člen rady Asociace nezávislých divadel a pedagog Katedry produkce DAMU. Výpadek na straně příjmu ze vstupného, ale i z toho, co si soubory vydělávají organizováním různých kurzů, workshopů, provozováním divadelních barů anebo pronajímáním prostor se odráží v neschopnosti platit nejen hercům, ale například i osvětlovačům, produkčním a dalším profesím, bez kterých se divadelní život v období klidu a míru neobejde.

Fanoušci pomáhají

Vostopětce od poloviny března odpadlo osm představení, a tak se soubor podobně jako ostatní kulturní instituce snaží svou tvorbu nabízet přes internet. V plánu měla on-line přenos oblíbené inscenace Společenstvo vlastníků, za jejíž filmovou variantu obdržel režisér Jiří Havelka Českého lva. Z plánů ale nakonec sešlo. „Je to rizikové, máme mezi sebou i starší osoby, navíc je nás i s techniky pětadvacet. A tak jsme místo toho pustili starší záznam a zároveň k tomu natočili video, ve kterém celou věc vysvětlujeme,“ odkazuje na humornou několikaminutovou nahrávku, v níž členové divadla řeší, jak to udělat, aby přeci jen mohli vystoupit.

I Prokopův soubor ale v těžké době drží fanoušci. Nepožadují vrácení vstupného za předem zakoupené vstupenky, hojně přispívají i na speciální účet založený pro potřeby pokrytí nutných nákladů. Z vybraných peněz chce divadlo vyplatit právě své dlouhodobé spolupracovníky. Petr Prokop ve Vízitce také nastínil, jakým způsobem by podle něj měl kultuře pomoci stát. Řešením podle jeho názoru nejsou půjčky, které neziskový sektor nemá z čeho aktivně splácet.

„I v Asociaci vedeme diskuse, jak se k situaci postavit. Myslíme si, že pomoci by mohly přímé dotační programy, které by na základě kvantitativních kritérií, jako je například počet zrušených představení, ztrátu nahradil. Byla by to přímá, neefektivnější podpora, nebylo by třeba vymýšlet žádné nové mechanismy. Nabízí se také možnost navýšit prostředky v dotačních programech, které jsou už ale pro rok 2020 obodované a peníze z nich rozdělené. Navíc by z toho těžily hlavně projekty, které v kvalitativním hodnocení dopadly nejlíp. A to by nebylo fér, protože krize dopadla na všechny a všem je také třeba pomoci.“

Spolu s kolegy z Katedry produkce DAMU a Katedrou Arts managementu VŠE teď Petr Prokop pracuje na metodice evidence ztrát v kulturním sektoru. V následujících dnech by tým rád sebral data za březen. O výsledky projektu projeví zájem i ministerstvo kultury.

URL| <http://vltava.rozhlas.cz/pujcky-nejsou-reseni-nezavisle-kulture-ted-pomohly-jednorazove-dotace-rika-petr-8173843>

Půjčky nejsou řešení. Nezávislé kultuře by teď pomohly jednorázové dotace, říká Petr Prokop z Divadla Vosto5

31.3.2020 ČRo - vltava.cz str. 00 Divadlo

Hana Slívová

„O internet začíná být tlačenice, ale i my se tam budeme snažit přesunout.“ Kulturní manažer, pedagog pražské DAMU a zakladatel divadelního souboru Vosto5 Petr Prokop mluvil ve Vízitce o tom, jak vidí nejbližší budoucnost nezávislé kultury. Řeč přišla i na jeho práci na Katedře produkce nebo na nově vznikající prostor, ve kterém by Prokopovo divadlo spolu s dalšími institucemi mohlo zakotvit. Vízitku moderovala Veronika Štefanová.

Na pražském Gymnáziu Nad Alejí hrál Petr Prokop anglické divadlo a paralelně se věnoval kulturním aktivitám s Ondřejem Cihlářem a Davidem Kašparem, s nimiž později založil divadlo Vosto5. Tam jeho divadelní ambice končily. Po studiích režie nebo herectví netoužil a raději se přihlásil na mezinárodní teritoriální studia na **Fakultu sociálních věd**. Zasáhl ale osud v podobě středoškolské profesorky, která Petra Prokopa a Davida Kašpara požádala, aby jako produkční pomohli v jednom mezinárodním studentském projektu. „Začalo nás to bavit a oba jsme se pak přihlásili na DAMU na produkci. Horkotěžko jsem dodělal **Fakultu sociálních věd** a divadlo mě už nepustilo.“

Teď je jedním z divadelních profesionálů, kteří zkouší najít řešení krize způsobené koronavirem. Do situace má vhléd coby člen Vostopětky, ale také coby zkušený divadelní manažer, člen rady Asociace nezávislých divadel a pedagog Katedry produkce DAMU. Výpadek na straně příjmu ze vstupného, ale i z toho, co si soubory vydělávají organizováním různých kurzů, workshopů, provozováním divadelních barů anebo pronajímáním prostor, se odráží v neschopnosti platit nejen hercům, ale například i osvětlovačům, produkčním a dalším profesím, bez kterých se divadelní život v období klidu a míru neobejde.

Fanoušci pomáhají

Vostopětce od poloviny března odpadlo osm představení, a tak se soubor podobně jako ostatní kulturní instituce snaží svou tvorbu nabízet přes internet. V plánu měl on-line přenos oblíbené inscenace Společenstvo vlastníků, za jejíž filmovou variantu obdržel režisér Jiří Havelka Českého lva. Z plánů ale nakonec sešlo. „Je to rizikové, máme mezi sebou i starší osoby, navíc je nás i s technikou pětadvacet. A tak jsme místo toho pustili starší záznam a zároveň k tomu natočili video, ve kterém celou věc vysvětlujeme,“ odkazuje na humornou několikaminutovou nahrávku, v níž členové divadla řeší, jak to udělat, aby přeci jen mohli vystoupit.

I Prokopův soubor ale v těžké době drží fanoušci. Nepožadují vrácení vstupného za předem zakoupené vstupenky, hojně přispívají i na speciální účet založený pro potřeby pokrytí nutných nákladů. Z vybraných peněz chce divadlo vyplatit právě své dlouhodobé spolupracovníky. Petr Prokop ve Vízitce také nastínil, jakým

způsobem by podle něj měl kultuře pomoci stát. Řešením podle jeho názoru nejsou půjčky, které neziskový sektor nemá z čeho aktivně splácet.

„I v Asociaci vedeme diskuse, jak se k situaci postavit. Myslíme si, že pomoci by mohly přímé dotační programy, které by na základě kvantitativních kritérií, jako je například počet zrušených představení, ztrátu nahradil. Byla by to přímá, nejefektivnější podpora, nebylo by třeba vymýšlet žádné nové mechanismy. Nabízí se také možnost navýšit prostředky v dotačních programech, které jsou už ale pro rok 2020 obodované a peníze z nich rozdělené. Navíc by z toho těžily hlavně projekty, které v kvalitativním hodnocení dopadly nejlíp. A to by nebylo fér, protože krize dopadla na všechny a všem je také třeba pomoci.“

Spolu s kolegy z Katedry produkce DAMU a Katedrou Arts managementu VŠE teď Petr Prokop pracuje na metodice evidence ztrát v kulturním sektoru. V následujících dnech by tým rád sebral data za březen. O výsledky projektu projeví zájem i ministerstvo kultury.

URL| <http://vltava.rozhlas.cz/pujcky-nejsou-reseni-nezavisle-kulture-ved-pomohly-jednorazove-dotace-rika-petr-8173843>

Půjčky nejsou řešení. Nezávislé kultuře by teď pomohly jednorázové dotace, říká Petr Prokop z divadla Vosto5

31.3.2020 ČRo - vltava.cz str. 00 Divadlo

Hana Slívová

„O internet začíná být tlačeni, ale i my se tam budeme snažit přesunout.“ Kulturní manažer, pedagog pražské DAMU a zakladatel divadelního souboru Vosto5 Petr Prokop mluvil ve Vizitce o tom, jak vidí nejbližší budoucnost nezávislé kultury. Řeč přišla i na jeho práci na Katedře produkce nebo na nově vznikající prostor, ve kterém by Prokopovo divadlo spolu s dalšími institucemi mohlo zakotvit. Vizitku moderovala Veronika Štefanová.

Na pražském Gymnáziu Nad Alejí hrál Petr Prokop anglické divadlo a paralelně se věnoval kulturním aktivitám s Ondřejem Cihlářem a Davidem Kašparem, s nimiž později založil divadlo Vosto5. Tam jeho divadelní ambice končily. Po studiích režie nebo herectví netoužil a raději se přihlásil na mezinárodní teritoriální studia na **Fakultu sociálních věd**. Zasáhl ale osud v podobě středoškolské profesorky, která Petra Prokopa a Davida Kašpara požádala, aby jako produkční pomohli v jednom mezinárodním studentském projektu. „Začalo nás to bavit a oba jsme se pak přihlásili na DAMU na produkci. Horkotěžko jsem dodělal **Fakultu sociálních věd** a divadlo mě už nepustilo.“

Teď je jedním z divadelních profesionálů, kteří zkouší najít řešení krize způsobené koronavirem. Do situace má vzhled coby člen Vostopětky, ale také coby zkušený divadelní manažer, člen rady Asociace nezávislých divadel a pedagog Katedry produkce DAMU. Výpadek na straně příjmu ze vstupného, ale i z toho, co si soubory vydělávají organizováním různých kurzů, workshopů, provozováním divadelních barů anebo pronajímáním prostor, se odráží v neschopnosti platit nejen hercům, ale například i osvětlovačům, produkčním a dalším profesím, bez kterých se divadelní život v období klidu a míru neobejde.

Fanoušci pomáhají

Vostopětce od poloviny března odpadlo osm představení, a tak se soubor podobně jako ostatní kulturní instituce snaží svou tvorbu nabízet přes internet. V plánu měl on-line přenos oblíbené inscenace Společenstvo vlastníků, za jejíž filmovou variantu obdržel režisér Jiří Havelka Českého lva. Z plánů ale nakonec sešlo. „Je to rizikové, máme mezi sebou i starší osoby, navíc je nás i s technikou pětadvacet. A tak jsme místo toho pustili starší záznam a zároveň k tomu natočili video, ve kterém celou věc vysvětlujeme,“ odkazuje na humornou několikaminutovou nahrávku, v níž členové divadla řeší, jak to udělat, aby přeci jen mohli vystoupit.

I Prokopův soubor ale v těžké době drží fanoušci. Nepožadují vrácení vstupného za předem zakoupené vstupenky, hojně přispívají i na speciální účet založený pro potřeby pokrytí nutných nákladů. Z vybraných peněz chce divadlo vyplatit právě své dlouhodobé spolupracovníky. Petr Prokop ve Vizitce také nastínil, jakým

způsobem by podle něj měl kultuře pomoci stát. Řešením podle jeho názoru nejsou půjčky, které neziskový sektor nemá z čeho aktivně splácet.

„I v Asociaci vedeme diskuse, jak se k situaci postavit. Myslíme si, že pomoci by mohly přímé dotační programy, které by na základě kvantitativních kritérií, jako je například počet zrušených představení, ztrátu nahradil. Byla by to přímá, neefektivnější podpora, nebylo by třeba vymýšlet žádné nové mechanismy. Nabízí se také možnost navýšit prostředky v dotačních programech, které jsou už ale pro rok 2020 obodované a peníze z nich rozdělené. Navíc by z toho těžily hlavně projekty, které v kvalitativním hodnocení dopadly nejlíp. A to by nebylo fér, protože krize dopadla na všechny a všem je také třeba pomoci.“

Spolu s kolegy z Katedry produkce DAMU a Katedrou Arts managementu VŠE teď Petr Prokop pracuje na metodice evidence ztrát v kulturním sektoru. V následujících dnech by tým rád sebral data za březen. O výsledky projektu projevilo zájem i ministerstvo kultury.

URL| <http://vltava.rozhlas.cz/pujcky-nejsou-reseni-nezavisle-kulture-ted-pomohly-jednorazove-dotace-rika-petr-8173843>